

Klioos kraam, vol verscheiden gedichten

<https://hdl.handle.net/1874/203923>

K L I O O S
K R A A M,

V O L

VERSCHIEDEN GEDICHTEN.

D' Eerste Opening.

Gedrukt te LEEUWARDEN,

By HENRIK RINTJUS. MDCCCLVI.

AAN DEN HEER

S. ABBES GABBEMA.

Chreumvallig, doch met eenige vrijpostigheid vermengd, kom ik U E. tot SCHERMHEER van *KLIOOS KRAAM* verkiezen, zodanig alsze voor d'eerstemaal van my geöpend word, geproppt voll Verscheiden Gedichten, voor't meeren-deel maakzel van de beroemste Geesten van onze tijd en taal; waar van op verr na U E. niet een der minnste zitt.

Zo't wettelijk zy dit miin bedriif, te weeten, dat deez' keur my toe komt, zo kom ik ook het algemeene recht der volken niet overtreedem : by wien't altoos gebruikelik blijft dat men die geene tot voorstanders van eenig algemeenebest beroept die daar in bezondere eigendommen bezitten, op datze bett verplicht zinn het zelfde voor alle onheil wel te bewaaren. Wie derr dan denken dat ik dool, U E. hier meede t' huis te komen, die

die dobbele eigendomm aan des keunt reekenen ; want terwijlge , door een glooririike geeft gedreeven , poogt d'altijd groene lauwerbladen op een anders kruin te zetten , zietmen dat anderen van gelijken beezig zijn om d' uwe daar meede t' overlaaden.

Is mijn arbeid U E. aangenaam , laat dan de Niid maar komen , met haar verwarrede pruik van fwarte slangen , verzien met zo veel veniin als haar vileine monden vermogen uit te blazen , ik ben bereid en verplicht te bliiven , gelijk ik van geheel harten ben

U E.

In aller ootmoed
onderdanigen

H. RINTJUS.

V E R T O O G .

Erbiedig boog zich KLIO voor FEBUS, zooze met haar gezellinnen hem omheint hadde. 't Zy, zeize, my gegund, dat ik een Kraam voor Nederduitsche Gedichten oprechte laat; ik will (is't uwe will) betoonen wat miin vermoogen is, om wonder uit te werken, door die beroemde geesten van dat gewest; ja meer dan ik ooit by eenige landaard in de wiide wereld deê. Daarom, ô aerdriks vreugde koesteraar! keuntge my deez' billiike beê niet weigeren; te meer miin zusteren my om zulks niet beniidn zullen; want ik aan elk van haar, by u, beloove dat ik hunn queekzel, dat bequaam is, daar in ook opveile zal, zondanig als 't geen my eenig en eigen toebehoort. Dieswegen, eerder dan beniid te worden (waaren wy met die menschheden behefft) zoud ik zorgen by zommige van haar in kleinachting te raaken, by die die alreê reeden aan boeken van twaalf ja viifentwintig guldens, daar ik naau deel aan hebbe, 'tzy dan door lofdichten dien die werken bepeerlen.

O uitdeelfter van miin Dafnis hairen! (zo luide het geluid, met een minneliik gelaat verzell'd, dat hierop uit de mond van APOLLÒ voort quam, doen die beroemde Zanggodinn sweeg) ik will dat gy niet langer als't u lief is hier toe vertoeven zullt. Te met meende ik u zelven van zulks aan te maanen, zo verr is't van daar dat ik't u weigeren wou. ô neen, miin Eereroem! (voer hy vrindeliik voort) vaar voort met uw voorneem. Betoon dat te met meer deftigheids in een gedicht, van weinig woor-

V E R T O O G.

den, u eenig toekomende, valt te vinden, dan in zo veel die men in een half riem papier qualiik of nievers naa kan bestommelen, daar gy geen deel aan meugt hebben. en (als versteurt, zijn stemm verstiivende) sprak hy: Dat gy in minder achting zoudt zijn dan een uwer gezellinnen, by wien of waar't ook mochte weezen, ging niet alleen miin lauwerkroon te na, maar deé miin pruik, zo riik van straalen, die alle starren dooft, verdonkeren. Doch bezadigder, na niet lang gesweegen te hebben, zaid hy: also ik geen aanzierder van perzoonen ben, en begeer dat gy zultt weezen, will ik dat niet versmaad zullen zijn die t' eeniger maaten lof door haar lofdichten verdienen, om plaats daar meê te mogen griipen in uw begreepen Kraam, al waar't een Ambachtsman, een ongelettert gast, die echter, door een grootfche geest gedreeven, dingen deede die de dag waerdig waaren; want de Dichtkonst, die in d' aangebooretheid bestaat, geen behulp behoeft, als alleen gequeekt en gekoestert te zijn, door achting van anderen; dan springtze als een bronn die heele landen zeegent. Deez' oirzaak alleen doet de beroemde JAN VOS zo overtreffelijk op zijn Heldetoon zingen, dat de Niid hem naauw genaaken derr, terwijl hy by breinriike lieden de naam geniet van onnavolgelijk te zijn, en niet, van een taalgeleerde, aan zijn werk, tot verbetering by te doen is; dies is't van hem, tot dien, die Latiin leerde om een Poëet te worden, wonder well gezeid:

Men trekt het goudt, door zweet, uit diepgegraave daalen:
Maar daar't van zelf niet groeit is't door geen zweet te haalen.
Zoo is de Dichtkunst ook: men krijgtze door de gunst

Van

V E R T O O G.

Van d' eedele Natuur. gy doet vergeeffche dingen.
De Grieks' noch Roomsche taal doet niemant vaarzen zingen.
Geleertheit frekt niet dan een vijl voor deeze kunst.
Gy raakt door 't school niet op Parnassus steile spooren.
Men maakt geen Dichter; neen: men wordt 'er een gebooren.

Maar, op dat ik my niet misfgaa, moet ik weêr wenden in 't redeneeren tot u miin meestgeächte K L I O!
'k voorzie en ben (zeid' hy) verzeekert' uw Kraam
geen ander Opening, na d' eerste, gebeuren zal,
zonder verzien te ziin met zonderlinge stoff, ge-
steld op hooger en hooger toon van treffliikheid,
zo zal 't elk van uw koelsterkinderen aanmaane en
moedige; ja kan ik die geesten te recht, al liet ik
verkondigen:

Wie V O N D E L S lier wil steecken naer de kroon,
Die tart, als Pan, Apollos hoogen troon,
En krijght in 't endt den welverdienden loon
Van Midas ooren.

zy zouden de deftigste Dichter derre denken voorby
te streeven; maar neen, ik laatze loopen, zonder
boete te verbeuren, en beloove aan niemand te
misfgunnen dat hy meer zou vermoogen; want
miin en uwe gloori in de haare bestaat; doch wiens
brein in 't bekkeneel niet averechts zitt, zal noch
namaals met my moeten zeggen:

Den Agrippijnschen vogel, blanck van pluim,
Gaat bruizen, als een schip voor wint door 't schuim;
Of schept zijn' adem op het luchtig ruim,
En laet zich hooren.

Hy smaectt al zingend, hoe hem is bereit,
Om zijner vaerzen heilge majesteit,
Een zetel midden in d' onsterflijkheit.
Hy klapt zijn wiecken,

V E R T O O G.

En boven 't wisselbare licht der maen
Opstijgend, durf den jammerpoel versmaên
En zet zich neffens den Dirceefche zwaen
Den roem van Griecten.

De Zanggodinn, na F E B U S voor zoo vorderliik
goedvinden gedantk te hebben, haalde, van onder
haar opperkleed, hervoort de naamen van deez na-
volgende Gedichten, om in d' Eerste Opening te
vertoonen.

A.

S. *Abbes Gabbema.*

Op d' Af-beeldinge van den Heer Theod. Saakma.	38
Aan S. van GRIETHUYSEN.	116
Op 't ooverlyden van Albert Gualtheri	168
Aan Daniël Snoek	299
Op 't ooverlyden van Boxhorn.	333
Aan Margareta de Heer	343
Op Max. de Cocq.	354

R. *Anslo.*

Op 't Reegenen in 't Vreedejaar.	5
Op een Pater-noster van Pruiimesteenen	33
Op de komste van M. le Blon uit Sweden.	121
Sweetsche Pallas	142
Papier voor Goudt.	150
Jaargetyde van haar Maj. van Sweden.	179
Op de dood van C. van BAARLE.	227
De loop van aldeweerelt, voor Sal. van Al- deweerelt en zijn Bruit. &c.	294
Op de Lijkreden van BRANDT.	328

T. *Assellyn.*

B L A D W T Z E R.

T. *Aßelÿn.*

Aan J. van VONDEL.	196
Op de dood van J. van Gaalen.	319
Lijkftaatzy oover J. van Gaalen.	321

B

C. *van Baerle.*

Op 't Treurfpel van Vos.	139
Op 't Treurfpel van BRANDT.	140
Op het Beekje van L. Baeck.	161
Op de naem van de ftadt Grol.	186
Danck aen TESSELSCHADE.	236
Op't Feftoen van TESSELSCADE.	237

J. *Boogaard.*

Aan Margareta de Heer	52
Op 't Eeuwig Verbond tuffchen Engeland en Holland.	115
Op d' Af-beelding van R. Junius.	183
Aan de Heer H. Spiegel.	222
Vaudois.	305
Weekelykke Bedeftonden.	339
Op 't verjaaren van den Heer Theodorus Saakma.	349
Aan den zelfden Heere.	351
Op des zelfden Af-beeldinge	351
Eclips.	362

G. *Brandt.*

Op doodt van Mathifius,	154
Op het graf des zelfden.	158
Op d' Af-beeldinge van Niellius.	167
Op 't huldigen van G. Bikker.	191
Op de geboorte-dag van A. Borremans.	205
Op 't Houwelyk van J. van Overbeeke.	247
Op de Print van Karel d' Eerfte.	293

* 5

H. *Bruno.*

B L A D W T Z E R.

H. Bruno.

Aen Jacob van Waffenaer	39
Op 't opspringen van 't Hollands Magazijn te Delft	58
Danck-dicht op 't behouden inkoomen der Scheeps-vlooten.	137
Op de Doodt van J. de Groot	203
Aan d' Inwoonders van Hoorn	234
Op BRANDT'S Torquatus.	363

S. Brunsvelt.

Op de Zegevieringh over 't Vreêverbondt met Engeland.	115
Lauwerkrans om't Hooft van M. de Heer.	344

J. vander Burgh.

Ter Bruilofte van HUYGENS.	230
----------------------------	-----

D

J. de Decker.

Suchten oover Tromp.	45
Vier deelen der Aerde	54
Moedigende aenspraeck van Nederland aen sijne Zeehelden.	187
Opeens Vorsten Af-beeldinge.	246
Leanders wensch.	291
Tergedachtenisse van J. van Galen.	320

J. Dullaart.

Op 't Viool-speelen van Henrik Maas.	167
Op d'Af-beeld. van de Herderine Anna.	221

G

H. Galama.

Op d'Af-beeldinge van L. Koster.	203
Aan S. ABBES GABBEMA.	323
Op	Op

B L A D W Y Z E R.

Op de doodt van Maria Boelens. 352

H. Geestdorp.

Op de doodt van Henrik Casimier 35
Op't Huwelijk van Benedictus van Velsen en
Sophia van Roorda. 200
Klachte van Sophia Hedwig. 358

S. van Griethuysen.

Aen Adrianus Hafius. 13
Op d' Orgeldeuren te Zeerijp. 164
Onder 't zelfde Orgel. 165
Yets uyt het Latijn van HUYGENS. 196
Rijmtrant op 't voorgaende. 198
Op d' Inkomst en Huldige van Graef Wil-
helm van Nass. tot Gronningen. 225
Op d' Af-beeldinge van Marg. de Heer 308
Aen Margarita de Heer. 308
Waerschouwinge aen Ad. Nieuwhoff. 330

H. de Groot.

Op de Zeilwagen van Prins Maurits. 176
Aen den gevangen Admirant. 178
Klachte der Vrouwe van Mechelen. 251

H

P. C. Hoofst.

Op het Orgel-gebruick van den Heer van
Zuylechem. 46
Op de Beurs t' Amsterdam. 229
Brief uyt Florence. 267

C. Huygens.

Schipbreuck van Goedthals. 123
Graf-schrift van F. Aug. Thuanus. 141
Op de vertalinghe van SIBYLLE van
GRIETHUYSEN. 197
Den selven trant. 199
Op

B L A D W Y Z E R

Op BRUNOOS Pfalmen.	273
Op d' overwinninge van Hulst.	334
Op de Prins van Oranjen.	335
Op de wonderlijkke droochte des Herfts.	335

I

I. S. V. C.

Voorwind naa nieuw Batavie	129
----------------------------	-----

G. Jacobs.

Klinckdicht, op de Spaensche neêrlaeg in Duyns.	195
Op d' Afbeeldinge van zijn Hoogheyd Willem Henrik.	290
Aen Margareta de Heer.	346

D. Jonctys.

Neederlandsche donderslagh, gevallen onder de Spaensche Vloot.	193
Aan A. M. Schurman.	290

K

N. Klinge.

Troostrijm aan Upke Wijtzema en S. van GRIETHUYZEN.	353
---	-----

M

F. Martinius.

Oover 't jaar 1648.	6
---------------------	---

M. v. Merveede.

Op de dood van zijn Hoogheyd en geboorte van den jongen Prins.	289
--	-----

J. Nicolai.

B L A D W Y Z E R.

N

J. Nicolai.

Rouwklaghte oover M. van Jaarsma. 324

O

J. Oudaan.

Op de verdediging des kooninkx door Sal-
maas. 171

R

L. Reael.

Graffchrift voor Kornelis de Haan. 192

Lijkdicht over Willem van Naffouw. 302

H. Rintjus.

Mintriomf ter Bruiloft van Mejontfina. 239

A. Roemers.

Op de vertalinge van de eerste weke door den
vryheer van Asperen. 245

S

L. Sanderus.

Traanen oover Karel Stuart. 258

J. Six.

Op de behoude weêrkomst van Tromp. 134

Graffchrift van J. van Galen. 318

T

Tesselschade.

Maria Magdalena an de voeten van Jefus. 173
Zin-

B L A D W T Z E R.

Zinnebeeld op Maria Magdalena. 174
Op d' Af beeldinge van H O O F T. 205

V

D. Victorin.

Aan den Konink van Spanjen.	31
<i>J. van Vondel.</i>	
Op de Waepenkroon van Amsterdam.	1
Op de Taefelkrans van G. Hulft.	8
Uytvaert van Tromp.	11
Blyde inkomst van Koninginne Kristine te Rome.	40
Jaghtzangh.	47
Op 't onweeder van 's landts buffekruit te Delft.	56
Inwydinge van het Stadthuis t' Amst.	61
Ter bruiloft van J. de Witt.	124
Vrye zeevaert onder de vlag van Tromp.	132
Op een marmor beeld van koning David.	158
Op de Heelkunst van P. Barbette.	181
Ter bruilofte van Huidekooper.	206
Op 't ooverlijden van Voslius.	243
Op de teeckeningen van Kat. Questiers.	254
Op d' ondergangk van Aken.	265
Uitvaert van Orfeus.	274
Speelstrijt van Apollo en Pan.	282
Op d' Afbeeldinge van Tromp.	304
Scheeps-kroon van J. van Galen.	312
Graffchrift.	316
Ter lijkstaetzy van J. van Galen.	316
Op d' Af beelding van Ferdinand den III.	332
Op Hoorn.	348
Op Roome.	365
Op Keulen.	366
Op Antwerpen.	366

Jan Vos.

B L A D W T Z E R.

Jan Vos.

Op het reegenen in 't Vreedejaar.	3
Strijd tuffchen de dood en natuur.	16
Aan J. S i x.	55
Inwydinge van het Stadthuis.	98
Op het zelfde gebouw.	114
Blyde inkomst van Huidekooper.	127
Op't gefchilderde hoofd van Guft. Adolf.	132
Op Amfterdam.	137
Op de Blockhuizen.	138
Op de kamer der Burgermeesteren.	138
Op 't Weeshuis.	138
't Ooftindifch huis.	138
Op 't Tuchthuis.	138
De Waagh.	138
Op het Schermfchool.	139
Op de Schouwburg.	139
Op een Kriekfteen.	159
Magdalene voor Kristus voeten.	175
Op een fchilderij daar Jozef van Jemfar tot onkuisheit verzoght wordt.	185
Graffchrift van de Haan.	193
Op de gheschilderde Bloemen van Pater Zegers	199
Huwlyk van J. Huidekooper.	209
Op Magdalena Baak.	226
Aan de Lijkdragere van Voffius.	244
Aan Arnout Hooft, dat hy 't licht vergun aan zijn Vaders History.	248
Aan de Heerlykheit van Huidekooper.	262
Op het Lijk van Leander in de armen der Zeegoddinnen.	292
Op de print van Tromp.	304
Aan de Burgermeesters t' Amfterdam.	311
Lijkftaatzi op J. van Galen.	317
Graffchrift.	317
Op zijn Afbeeldinge.	318
Op	

B L A D W Y Z E R.

Op d' Afbeeldinge van F. Banning Kók.	336
Van Kornelis Bikker.	336
Van Huydekooper.	337
Van Tulp.	337
Van de Graaf.	338
Van Korver.	338
Op 't oordeel van Angelo.	357

W

J. Westerbaen.

Op de dood van H. de Groot.	183
Graffchrift.	184
Klaghte van Henriette de Bourbon.	255
Op d'Inleydinge tot de Praktijk van den Hove van Holland, door W. de Groot.	347

Ih. Wibinga.

Op't Hoogeliet Salomons in rijm gestelt door SIMON ABBES GABBEMA.	341
--	-----

OP DE
WAPENKROON

Van
 AMSTERDAM,

Aen den Ed. Heer

KORNELIS DE GRAEF,

Vryheer van Zuidpolsbroeck, Burgermeester
 en Raet der zelve Stede.

MICAT INTER OMNEIS.

IN dien men uwen gryzen stam,
 Ter heerschappy des lants geschapen,
 En die 's lants vryburg Amsterdam
 Gekroont heeft met de kroon van 't wapen,
 Den lauwer schonck, die niet verdort,
 Noch schoot de danckbaerheit te kort.

Had ANDRIES niet Stadts eer bewaert,
 En 's Keizers glori trouw verdadight,
 August had met zyn edel zwaert
 Den Ridder spader begenadight,
 Wiens miltheit Oostenryck behaeght,
 Daer Amstels schilt de kroon af draeght.

De goude keten om den hals ,
 't Geweer den Helt op zy gehangen ,
 In zoo veel juichens en geschals
 Der stede , daer hy wiert ontfangen ,
 Op 's Keizers hoftrumpet en faem ,
 Verheft al d' afkomst in dien naem .

Hoe trots het hooge kerckglas praect ,
 Met Cezars hooftprael , ons geschoncken ,
 Daer Maximiliaen , bestraelt
 Van gout , en diamante voncken ,
 Drie Kruiffen heiligh , voor altoos ;
 Gedachtenis van glas is broos .

Maer dees geslachtboom bloeit , gekroont
 In top met BICKEREN en GRAVEN ,
 Daer vryheyt in hun schaduw woont ,
 En grootvaêr BOELEN S zoo veel braven
 Gesproten ziet uit zynen struick .
 Zoo blinckt de goutmyn in 't gebruik .

De stam , die voor 't Gemeene best
 Zich zelve uitdeelt , by zyn leven ,
 Wort noch , gelijk van outs , bevest ,
 En in zyn tacken hoogh verheven :
 Want schoon 't gebeent ten grave vaert ,
 De deught blyft eeuwich en vermaert .

J. v. VONDEL.

Op het

R E G E N E N

In 't

V R E E D E J A A R.

BELLOON', het hoofd der krijgskrakkeelen,
 Die, alsz' aan 't woede plagh te zijn,
 Haar balg vol bloedt, in plaats van wijn,
 Uit hellemen, uit bekkeneelen,
 En menscheschonken plagh te zuipen,
 En waarze tradt, beluft op moordt,
 In veldt, in hof, in kerk en poort,
 Een beek van bloedt op d' aard' deê druipen;
 Die Plaagh ontgespte naa't verdelgen,
 (Want Neêrlandt was het hart gedwee,)

Haar harnas naulijx voor de Vreê,
 In d' eedle scharre der olytelgen;
 Of godt JUPYN quam herwaarts ylen,
 En spande, waar hy overvloogh,
 Zijn nevelige regenboogh,
 En trof ons met zijn waterpijlen.

Men zagh de versche golven bruizen;
 Maar niet tot loon, gelijk men blaft,
 Van onze Vreê, die 't woên bestraft.

Hy opende zijn groote sluizen,
 En dompeld' d' akkers in de plassen,
 Om 't kleedt der aard', doorverft in bloedt,
 En vet van brein, door overmoedt,
 In zulke bronnen schoon te wassen.

Hy bluscht, door 't reegnen, d' oude vlammen,
 Van 't alverteerend' oorloghsvuur.
 Hy spoelt de moordtvlak van de muur,
 En breekt de halfverrotte dammen,
 Die Mars van lijken plagh te maaken,
 In spijt der gladde watergoôn.
 Noch geeft de tong in gal gezoôn,
 Om 't heilige verbont te wraaken,
 Het zijpelen der dikke wolken,
 In Nederlandt, de Vreë de schuldt.
 Vervloekte lippen hebt geduldt.
 De hemel schrikt voor zulke tolken,
 Die met de koude waterbeeken,
 Gebooren uit de bruine lucht,
 Het vuur des krijgs, daer 't Y om zucht,
 In 't harffenlooze volk ontsteeken.
 De legergruwlen zijn aan 't slapen,
 En d' Overvloedt bewoont het landt;
 Omhelst het eeuwige bestandt;
 Of is de glans van 't scharpe wapen,
 Dat niemant dan de Wraak bekoorde,
 In Mavors yzre vuift gevat,
 Van bloedt, van brein, en merg bekladt,
 In 't veldtgeschrey, door 't stadigh moorde,
 U aangenamer dan het roesten?
 Megere dreef nooit wreeder volk
 Uit Plutoos duistere zwavelkolk,
 Om landt en steden te verwoesten,
 Met haer verwarde slangetrossen
 In d' yzer' eeuwen in het licht.
 Wy zijn aan 't natte weër verplicht.
 Quam Febus met zijn snelle rossen

In't teeken van de Kreeft te fronkelen ,
En wiert zijn fakkel uitgebluft ?

Nu heeft hy zich weêr toegeruft ,
Om op zijn wagen , vol karbonkelen ,

In d' overfiere Maaght te blaaken ,
Als toen hy 't Tweelingx spoor bereê.

Hy borrelt vast uit d' oosterzee ,
En schittert over onze daaken :

Dies dankt Jupijn voor zulk een regen ,
Die't bloedt, het puin, en gloeiend' asch,

Door't zwalpen van haar waaterplas,
In Nederlandt, van d' aard komt veegen.

JAN VOS.

Op het zelve

REGENACHTIG WEDER.

HOe komt het dat de regen, slagh op slagh,
Op't Aartrijk stort, geduirig nacht en dagh?
DeHemel schreit, en leert deNederlanders schreyen;
Om dat die zich niet tot berouw bereyen.

Op dan, mijn ziel, stort brakke en droeve plassen
Van tranen, zoo gy u wilt zuiver wassen.
Op dat het zondig hert zich met zijn Godt verzoen.
Schreit vry, om dat gy't ziet den Hemel doen.

R. ANSLO.

K L A A G L I E T

Over het benauwde Jaar

C I O I O C XLVIII.

TErwijl de koude wintervlagen
 Ons van de Somer doen vermaan,
 Laat ons in 't kortste van de dagen
 Het lange jaar besluiten gaan,
 Dat met zijn klagen, en zijn karmen,
 Godt in den Hemel magh erbarmen!

O Heer! hoe komt de lieve Vrede
 Met zulk een zuiren duiren jaar?
 Ons oogen, en uw wolken streden,
 Wie dat van beiden natter waar.
 Quam eene Week met zoet verblijden,
 Daar most een heele Maant voor lijden.

De Somer locht bracht zoo veel regen,
 Den rijkken ooght zoo veele nat,
 Dat op het Lant verging den zegen.
 Wy hebben laas! te veel gehadt,
 Aan 't geen dat ACHAB hadt te weenigh.
 Noch zijn ons herten even steenigh.

De zachte dropplen harde Steenen
 Door stadigh vallen slijten doen,
 Wy lopen slechts daar over henen
 Met onzen onbedachten schoen,

En denken niet dat zulk een leering
 Ons strekken kon tot ons bekeering.

De Vogelen des Hemels eeten
 Van onze zaat zoo zat als wy,
 Die van ons zorgen niet en weeten.
 O! waren wy zoo bly als zy!
 Wy zongen als de Winter-meezen,
 Die koud of kommer niet en vreezen.

O Heer, wilt met u goetheit laven
 Der Menschen huis, der Beesten stal!
 Het Peert en wil niet langer draven
 Het zoete Schaap quijnt van de gal,
 De Koe, daar 't Kint plagh op te hopen,
 Die moet men schier de melk af kopen.

Het Rund eet heid en stro van hoppe,
 Het Kalf wert voor den tijt gespaant,
 De brant is in den Herfst al oppe,
 De Slachtmaant is ons Sprokkelmaant,
 En lichtlijk zal de Vasten komen,
 Al eer dat Kerfms is vernomen.

O mocht de Lant-man in dit lijden
 Gedenken aan uw hant, ô Heer!
 Ghy Godt van NòACH, die de tijden
 Verdeelt hebt en verwisselt weêr;
 En noit uw beurten overflagen,
 Maar wel verfwart met onze plagen.

Wy maken van uw Feeften zonden,
 Van uwen Sabbath ons profijt,
 Van Paaschen, Pinxtren ons verbonden;
 En yder misbruik heeft zijn tijt.

Is't wonder, dat gy weêr ter wrake
De Somer gaat tot Winter maken?

Dit is de voorflag van de roede,
Die van het lijf wil na de ziel,
Die noch gedyen kon ten goede,
Indien daar op verandering viel.
Geen winter zal ons kunnen deeren,
Zoo wy ons maar te recht bekeeren.

FRANCISCUS MARTINIUS.

OP DEN
T A F E L K R A N S

Voor den Heer

GEERAERT HULFT,

Directeur generael in de

O O S T I N D I E N,

Konstig van parlemoer in een toetsteene tafel
door R Y S W Y C K gevlochten.

MATERIAM SUPERABAT OPUS.

DE dorre toetsteen, daer Natuur
Geen plant in poot, noch bloemen zaeit,
Als't licht zijn aenschijn herwaert draeit,
Na's winters buien, kout en guur;
Die steenen gront, dus net geploegt
Met konst, van RYSWYCKS eêle hant,

Een

Een lente baert, als vruchtbaer lant,
 Dat zijnen hovenier vernoeght.
 Hier blinckt de schoone regenboogh,
 Van bloemen lofwerck en feltoen,
 Uit root en blaeu en geel en groen
 En gout gemengelt, in ons oogh.
 Wie zou gelooven, schoon men't zwoer,
 Dat dit geen zomerlovers' zijn,
 Noch bloemen, anders dan de schijn,
 En anders niet dan parlemoêr?
 O Parlemoeder, uit der zee
 Gebooren, als de Koningin
 Van Cyprus, ghy ontvonckt de min
 Van HULFT te Jakatra alree!
 Wat ziet hy door den minnegloet
 Al schoonheit in dien tafelkrans?
 Hoe gaet zijn geeft hier om ten dans.
 En danst dees schoonheit te gemoet!
 Hier geeft genoffel, leli, roos,
 Gemengt uit onderscheiden kleur,
 Trots Indisch velt, een lucht, en geur.
 Hier praelt robijn, saffier, turkoos.
 Hier blinckt de gout-en-zilvermijn.
 Hier rijft de witte morgenstar.
 Zy voert den dagh aen op haer kar,
 En bootschapt ons den zonneshijn.
 Hier wast de blaewe korenbloem,
 En spijsst de Raden aen den disch,
 Hier leeft de trosbloem, en melis,
 En wat ick naeulix ken, noch noem.
 Het onverwelckbre klimop klimt,
 Als't hert van HULFT, al even bly
 Van groente, en vreesst geen winterty
 In't Oosten, daer geen sneeuwbeer grimt.

Hier quetst de hulst, gelijk de maecht,
 Die zuiver is van hart en gront,
 Den wulpschen wederstreeft, en wont,
 Die haer iet vergen ongevraecht.
 De pacuwestaert, de duivenhals,
 De Fenix kan niet schooner zijn,
 Oock geen Narcis in kristallijn.
 Noch is de schijn in 't water valsch.
 Hier legt de schilder zijn pallet
 En rijck penseel uit zijne hant,
 De juweelier acht diamant,
 Noch dier gesteente, in gout gezet.
 Dees kunst scheidt, uit een ruwe schulp,
 Gesteente, en tulpen, knoppen, blaên,
 Gesternte, en licht, en zon, en maen.
 Zy neemt vernis noch verf te hulp.
 De schilderkunst verschiet haer verf,
 Gelijk de maecht haer frische jeught:
 De tulpen zien haer waerde en vreught
 Verwelckt, of schricken voor bederf:
 De rijp de nevel en de mist
 Verstickt de tulp: een felle storm
 Vernielt de bloem: een bitze worm
 Verbijt haer leven, eer men 't gift:
 De parlemoërbloem, op haer' steel,
 Volgt d' eeuwigeit, in duurzaamheit,
 En blijft tot dat de weerelt scheidt.
 Waer bloeide oit eêler bloemprejeel?
 Dat een Japonner, of Chinees,
 Of Persiaen, of eenigh Heer
 Den disch met kunstgerecht stoffeer*,
 Zoo koninglijck, zoo rijck als dees.
 Indien ons d' eer gebeuren magh
 Dat HULST, van blijfchap aengewinckt,

Hieraen

Hieraen op Hollants welvaert drinckt ,
 Met zijnen Raet en Hofgezagh ;
 Dan zal zijn dischkrans mijn gezang
 Vercieren meer dan lauwerier :
 Dan zing ick met een' blijder zwier :
 Zoo leef hy vrolijk jaeren lang .

J. v. VONDEL.

U I T V A E R T

Van wylen den doorluchtigen Zeeheldt

MARTEN HARPERTSZ TROMP,

R I D D E R,

L. Amirael van Hollandt en Westvrieslandt.

VINCET AMOR PATRIÆ.

LAet zich Europe niet verwondren ,
 Al scheen de Weereldt te vergaen ,
 Toen uit den Noortschen Oceaen ,
 Dat oorloghs onweêr op quam dondren ,
 En buldren over duin , en frant ,
 Een' halven dagh , en noch een' heelen ;
 Tweehondert dryvende kasteelen ;
 De bare Zee in lichten brant ;
 De barstende salpeter wolcken .
 En d' elementen altemael .
 Geloft van 't zwangere metael ,
 Op't vlack , daer twee vermaertste Volcken
 Te water , boort aen boort geklampt ,
 Hun' wellust schepten in 't vernielen
 Van eicke ribben , mast , en kielen ,
 En menschebeen , tot stof gestampt ;

Dat

Dat moortgeschrey, en yzerbraccken;
 De doôn en levenden, gemengt,
 Gebraên, verdroncken, en gezengt:
 Dat weerlicht, blixemen, en kraecken;
 Zoo veel gewelds heeft altemael
 Gesweet om HARPERTS te beschreien,
 En 't lyck en d'uitvaert te geleien
 Van Hollands Grooten AMIRAEI;
 Die trots om hoog, op zyn kampanje,
 Zich offerde aen het kryghsaltaer,
 Daer hy den Zeegeweldnaer,
 Den Ryxtyran van Groot Britanje,
 Met zyne zabel in de vuist,
 Ter vierſchaer daeghde, om al ons ſcheepen,
 Met zynen havicksklaeuw gegreepen,
 Van onverzoenbren moort begruift.
 De Turck van 't Engelfch Barbaryen,
 Met zyn Janitſers, hoort vol ſchrick,
 Van 't moortſtant af, alle oogenblick,
 Zyn opgepreſt gewelt in lyen.
 Hy ziet den brant van 't maſtbosch aen,
 En zyne uit ſtof gewaſſe Reuzen,
 Gereet ons beckeneel te kneuzen,
 In water, vier, en roock vergaen.
 Die Vloeck des volcks, om 't hert benepen,
 Ontveinſde al wat hy veinzen moght,
 Tot dat zyn vloot de tyding broght
 En hare lenden na quam ſlepen.
 Wat raet? wat middel om 't gerucht
 Met kracht op zynen mont te kloppen?
 Is dit de keel van Teſſel ſtoppen?
 Den Leeuw verbieden zee, en lucht?
 Hy rept zyn' klaeuw by d' Indianen,
 Ontruckt den Teems dien rycken oeft.

De Beurs van Londen wort verwoeft,
 Ons eilant zwemt in bloet, en tranen.

Dus klaeghde 't uitgeputte Ryck,
 Met d'overweldighde onderzaten,
 Terwyl de Zeven Vrye Staten

De staets van 't doorluchtigh lyck
 Beraemden, om den Zeebeschermer

Te kroonen, als den braefften Helt,
 Die 't leven voor de Zeevaert stelt,
 En meer verdient als gout, en marmar.

Hy ruste nimmer onbeweent.
 Al heeft de Doot het lyf verslonden:

De Faem is aen geen graf gebonden.
 De deught verduirt het kout gebeent.

J. v. VONDEL.

E E R - D I C H T

A E N

ADRIANUS HASIUS,

R O T T E R D A M M E R,

Dienaer des Goddelijcken Woords tot Leeuwarden.

O P S Y N

KONINKLYCKE LEYDSTERRE.

W iens zedigh sap, ay doch! verdrooght,
 Die op een kloeck ANAXIMANDER,
 Op TYCHO, op HIPPARCHUS ooght?
 Diens ijver, onvermoeyt en schrande,

Zich

Zich nimmermeer verveelen laet,
 Te doen bepeckte klimmer-gasten
 (Die goudt uyt and're Werelds tasten)
 Het doelen op een fiere draet;
 En, door het sterr'-geley, in boomen,
 Dit regen-kreyts van ons bekoomen.

Wie isser? seghick, die niet buyght
 Voor sulcke over-dapp're helden?
 Daer uyt ons Eeuw het voetsel suyght,
 Op't pronck-toneel der groene velden?
 Maer wie keurt ghy, van na, of ver,
 Te zijn, een Godt? of Mensch? of Engel?
 Of alles al in een ghestrengel?
 Die door een Konincklijcke STERR',
 Geleydt de zielen, onvermetel,
 Op DAVIDS uytverkooren zetel?

Die sonder Argo-Navis praelt,
 Langs on-ge-oeste gladde kielen;
 Die op geen Cynofyra straelt;
 Die, buyten Lyra, groet de zielen,
 Vervreemt van Pegasus en Swaen,
 Op d'opgerechte suyv're drempel,
 In't midden van Gods heyl'ge tempel;
 Daer duysent, duysent scharen staen,
 En singen heyl voor dien ten leven;
 Die Godt sijn zonden heeft vergeven.

Hier 's ADRIAEN, een wacker HAES,
 Ten tuyg! wiens oog'-wit nimmer flommert,
 Noch schrickt voor Babels hol geraes;
 Maer die in d'ijver sich bekommert,

Om 't eygen-heylig grouwel-pack,
 Met sijn gewijde Hasc-poten,
 Van 't pestigh dool-padt af te stoten;
 En schrap te steunen sulcken krack,
 Door dees sijn LEYD-STERR' NA DEN HEMEL,
 In 't Opper-konincklijck gewemel.

Hoe sal't metalen Sceleton,
 Segh ROTTERDAMMER! nu wel brommen?

Dat DESIDEER, soo klaren Son
 Is boven 't wijse hoofd geklommen?

Hy steurt hem niet. Bepronck sijn zijd'
 In 't Noord, met HASIUS, ten luyfter;
 Laet paerle-snoeren sijn hun kluyfter:

Richt HAES een gouden Piramijd,
 Terwijl' hy ons doet fris geleyden,
 In Jaspis en in gouden weyden.

Doorluchte HAES! mijn feder wrickt
 Om sulcken suyl in glans te verwen;
 De luyfter-kranffen, uyt-gestrickt,
 Beveel ick aen dijn Hof-Minerven.

Ick bidd' u ruckt geen slag-swaert uyt!
 Noch word op EYDELSHEEM verbolgen:
 Die met sijn TROOST-BORN u sal volgen;
 Diens schaduw' voor geen donder stuyt;
 Waer onder dat ick poog te paren,
 Appoll' aen 't hoorn-werck der Altaren.

SIBYLLE van GRIETHUYSEN.

STRYDT

S T R Y D T

tusschen de

DOODT en NATUUR,

of

ZEEGE DER SCHILDERKUNST.

Aan den Ed. Heer

KORNELIS DE GRAAF,

Vryheer van Zuydt-Polsbroek, Oudt-Burgermeester en Raadt der stadt AMSTERDAM.

DE felle Doodt, ô GRAAF! verliest op graven,
 Vertoont zich hier tot schrik van 't aarts geslacht;
 Al wat ooit aaffem schiep wordt omgebracht:
 Z' ontziet noch harders stok, noch koningsstaven.
 Vergeefs is 't staaleschildt en steenewal.
 De moordtpijl van de Doodt vliegt overal.

Natuur laat zich tot hulp der menschen vinden.
 Zy rukt haar kracht, door noodt geperst, by een:
 Maar d' alverdelgster wordt om niet bestreên;
 Haar ziekten weeten alles te verflinden.
 De kruiden dienen 't volk slechts voor een tijdt.
 De doodtschicht voert een onbepaalde strijdt.

Nu komt de Kunst, gewapent met haar verven,
 En puikpenseelen, tot bederf van 't graf,
 Zy maalt de menschen naar het leeven, af.
 Zoo hoedt men al wat leeft voor 't eeuwich sterven.
 Die zeege dient Natuur in 's wereldts schoot.
 De Schilderkunst verwint de Tijdt en Doodt.

Toen

Toen d' opper Jupiter, door zorg gedreeven,
 Zijn oog op't aartrijk sloeg, en dat hy 't volk
 Zag smooeren in een poel van heiloos leeven,
 Riep hy zijn vlugge zoon, de hemeltolk;
 Voort, sprak hy, bint de vleugels aan uw hielen,
 Gy moet naa't hof der Doodt, 't is over tijdt:
 Ik wil de boozen door haar handt ontzielen;
 Dies zeg, dat ik de mensch, die ons bestrijdt,
 Ten doel zal zetten voor haar scharpe schichten.
 De Boosheid wordt door laffigheid gevoedt.
 Men kan de quaân door straf tot deught verplichten.
 Zoo sprak de Dondergodt, en smeet de gloedt,
 Die Brontes in de staale blixem smeeden,
 Met zijn vergramde vuist, door d' ope locht.
 Merkuur, zoo gladt van tong als rap van leeden,
 Begaf zich voor gezant op deeze tocht.
 Hy deed de wolken voor zijn godtheidt wijken,
 En daalde vaardigh door de dampen heen.
 Wie zich in dienst begeeft van groote rijken,
 Moet wakker zijn tot heil van 't algemeen.
 By't nevelige Styx, het veer der zielen,
 Vertoont zich een gewest vol schriklijkheid.
 Men ziet'er niet dan ongedierte krielen.
 Het aardtrijk is'er met vergift bespreit.
 De grachten zijn gevult met bloedt en traanen.
 Het is'er eeuwich dor; of is'er groen,
 Zoo is't van neetelen, van ybenlaanen,
 Van scharpe doornen en van distelroên.
 Hier nestlen ravens, uilen en herpyen.
 Het is'er staadigh nacht; want Febus laat
 Zijn paarden nimmer naa dit moordthol ryen.
 In't midden rijft een slot dat gruwzaam staat.
 De Helgodt heeft de want' van yzre platen,
 En staalestaaven aan elkaâr doen smeên.

Men gaat 'er langs een vloer van herffenvaaten,
 Doodtshoofden, fchouderblaân en fchinkelbeen.
 Het is 'er yffelijk in alle deelen.

Voor 't pronkbeeldt brandt een lamp vol beerevet.
 Dit lichtvat is gemaakt van bekkencelen.

Het welffel is van brein en merg befmet.

Men fibbert 'er in bloet van heldekoppen.

Hier fcharpt men wapentuigh dat onheil baart.

Daar mengt men blaau vergift. gins dreit men ftroppé.

Hier ftaat een outaar overwreet van aart.

De priester is gekleed met menschen huiden.

Hy heeft een doodshoof tot een wicrookvat;

En offert harten van gewijde luiden.

Hier quam Merkuur van vuile mift bekladt.

De Doodt verfcheen hem op een troon van beenen.

Haar fepter was een vreeselijke fchicht,

Gemaakt van zuchten, karmen, klaagen, weenen,

En al wat moordery op d' aarde ficht.

De vlugge boode durft dit spook naauw naaderen:

Haar giftig' aaffem maakte hem bevreesft.

Het heete bloedt verkoud' in all' zijn aaderen.

Indien de godtheit fterflijk hadt geweest,

De damp der doodt had hem het oog geloooken.

Hy maakte haar zijn laft van ver bekend,

En deift voort uit het hof der woefte spooken.

De Doodt, die alles door haar wapens fchent,

Deê driemaal op een menscheschonk trompetten.

Hier op omringden haar een wreede ftoet.

Het toomelooz' Geweldt, de fchrik der wetten;

De rustelooze Wraak, beluft op bloedt;

De pratte Sraatzucht, dol naa heerschappyn;

De zidderende Schrik, de bleeke Vrees,

De woede Krijgh, verzelt van Roveryn;

De heete Moordt, verliest op menschevlees;

De

De haatelijke Twist, de val der steeden;
 En al wat sterven baart quam in de Raadt.
 Mijn krijgsvolk, sprak de Doodt, die pest der Vreede,
 Nu is'er stof tot roem voor onze Staat:
 Want Jupiter ontzeit de mensch het leeven.
 Merkuur heeft ons, door 't hemelsche besluit,
 Het menschelijck geslacht tot roof gegeven.
 Wie zucht tot krijgsroem heeft streef nu voor uit.
 Men krijgt geen zeege dan door dapperheeden.
 De lijkcypres zal voor de stoute zijn.
 Voort baan een bloedig spoor, ik zal uw schreeden
 Haast volgen in een yffeliker schijn.
 Zoo sprak zy, en het spook daar zy op steunde,
 Maakt zuik een handtgeklap in haar spelonk,
 Dat d' afgrondt met zijn yzre wallen dreunde.
 De Helhondt blaften driemaal dat het klonk;
 De weerklang floeg de kroon van Plutoos hairen;
 En smeet de boot van Karon op het strandt.
 Nu scheurde d' aardt van een om 't spook te baaren.
 De Staatzucht tradt voor uit als moortgezant;
 Men zag haar in geen harders hutten schuilen:
 Zy ging in huizen hemelhoog gebouwt,
 Daar 't gulde welffel rust op marmre zuilen.
 Zy was verliest op kroon- en septergoudt.
 Men zag haar, om aan 't purperkleedt te raaken,
 Al d' aardt bepurperen met eedel bloedt.
 Elk kreeg nu toegang onder hooge daaken.
 Nu volgt de Doodt, verwaant door overmoedt;
 Zy hadt haar wapenrok, om meê te praalen,
 Met kroonen, zwaarden, boeken, roozenhoên,
 En dorre kranzen kunstig doen bemaalen.
 Dit was een teeken dat zy 't al deê bloên.
 Haar koets was met een menschenhuidt behangen,
 En wiert van ravens door de lucht gevoert.

De heillooz' uil, bodin der lijkgezangen,
 Zat achter op 't verhemelt vast gesnoert.
 Elk schrikte toen die vyandin van 't leeven,
 Gebooren uit de schoot der helsche Zondt,
 Zo heet op menschemoort, langs d'aart quam zweevē;
 Want zy, die al wat aasem schiep doorwondt,
 Quam hier een schatting vol van gruwel eissen,
 Die elk met hartebloedt betaalen moest.
 Haar scharpe slagzwaardt was een kromme zeissen;
 Een fabel daar zy 't leeven meē verwoest.
 Waar dat zy met haar wagen quam verschijnen,
 Verwelkte het gebloemt'en groene kruidt.
 De zon die 't al verquikt begon te quijnen,
 Haar schaadow blusten 't vuur des leevens uit.
 Men zag de visschen in het water sneeven.
 't Gevogelt, dat zy in de lucht genaakt,
 Verloor, in't zingen, het geluit en leeven,
 En viel op d'aarde die naa bystandt haakt.
 Het vaardigh steryen strekt de Doodt tot zeege.
 Door bloedtvergieten krijgt haar aanzicht glans.
 De zwakke mensch, op aard' om hulp verleegen,
 Sloegh het bedroeft gezicht naa 's hemels trans:
 Och, och Natuur, och moeder aller dingen,
 Zoo riep men met een deerelijk gelaat,
 Ziet gy uw lieffte schepsels niet bespringen?
 Of walgt gy van de mensch uw eigen zaadt?
 De snelle Doodtschicht komt ons dol verflinden,
 De versche lijken leggen overal,
 Gelijk de blaaden, als de woeste winden,
 In 't felst der Herfst, in 't bosch, op berg en dal
 De boomen schudden, dat de telgen kraaken.
 Geen staale-borstweer schut het Doodtgeschut,
 Nu woedt het spits in hemelhooge daaken;
 Dan weeder in een lage rietehut.

Men kan de vlugge moordtpijl niet bepaalen.
 Wat baat het u dan dat gy by Jupijn
 In 't midden van de blaauw turkooize zaalen,
 Bezaait met starren van een helle schijn,
 Ten toon moogt zitten in vergulde troonen,
 Als gy slechts voor een enkle poos gebiet.
 Wie maght heeft laat zich niet van minder hoonen.
 Gedoog niet dat de Doodt dus vinnigh schiet.
 Zoo riep men naa het hof der hemelgooden.
 Terwijl dat dit op d'aardt gebeurde, hadt
 Natuur al wie haar dient ten hoof ontbooden.
 Dit hof wordt van een zuivre lucht omvat.
 Hier koomen, als het Jaar begint, de reien
 Der gooden en godinnen van de zeen,
 Van stroomen, bergen, mijnen, bosschen, weien,
 En al wie vruchten baart voor 't algemeen;
 Want deez' verschijnen hier om 't zaadt te haalen
 Van allerhande steen, van kruidt, van graan,
 Van paarlemoer en dienstige meetaalen:
 Dat zy, om 't volk in alles te verzaân,
 Door hulp der Maanden, Weeken, Daagen, Uuren,
 Elk op zijn beurt, doen koomen in het licht.
 De wereldt kan niet zonder vruchten duuren.
 't Is drok in deeze plaats. elk volgt zijn plicht.
 Deez' vormen zaadt. die weegen. andre deelen.
 Deez' blaast 'er leeven in. in dit gebiet,
 Vertoont zich een gewest vol lustprieelen:
 Dit is omheiningt van een zilvre vliet.
 Hier ziet men duizenden van schimmen krielen.
 Deez' worden hier tot zeeke tijdt bewaardt;
 Want dit zijn niet dan ongeboore zielen:
 Die, schoonz' onsterflijk zijn door hemelsch aart,
 Met sterflijk vlees en bloedt ter werelt koomen.
 Het binnenst van dit oordt heeft vrou Natuur

Tot haar vertrek en zetel ingenoomen .

Zy hadt de dunne Lucht , het lichte Vuur ,
Het driftig Water en de zinkend' Aarde ,
Vier opperstoffen , aan haar rechtehandt .

Dit zijn de godtheên daar zy't al door baarde .

Het lieve Leven stondt aan d' ander kant .

De jonge Lent , beluft op grasgehuchten ;

De naakte Zoomer , die ons kooren geeft ;

De guure Herfft , met haar verzaadtbre vruchten ,

En d'oude Winter , die van koudtheid beeft ;

Vertoonde zich in't midden van de zaalen .

Hier quam de heere Zon en koude Maan ,

Deez' met gesternt verfiert , en die met stralen .

Mijn rijxtrauwanten , ving d'Almoeder aan ,

Nu dat het volk vermeert door heilig paaren ,

Begeer ik dat gy d'Aard , door my bevrucht ,

Zoo lang ze zwanger gaat en in het baaren ,

Meer dienft zult doen . terwijl zy zulk een zucht

Betoond' aan yder mensch , zoo hoog van waarde ,

Vernam zy't meordtgeschrey . ô droeve stant !

De sleutel waar dat zy de vruchtbaar' Aarde ,

In't voorjaar , meê ontsluit , viel uit haar handt .

De hemel daverde door 't neederstorten .

Hoe ! moet ik hooren , riepze , dat de Doodt

De draat des leevens , door haar sein , kan korten ?

De mensch , daar ik mijn gaaven in besloot ,

Heb ik geschept om eeuwig meê te pronken .

Al wat het aardrijk teelt , dat is alleen

Dit schoonste schepsel tot vermaak geschonken .

Zal ik dit woên dan moeten dulden ? neen .

Ik zal haar moorden , zweer ik , haast beletten .

De sehrandre Kunst is starker dan Geweldt .

De Noodigheidt weet het vernuft te wetten .

Zoo sprakze , maar door Schrik en Spijt ontstelt .

Zy

Zy riep de Willigheid, een van haar maagden.

Voort, zegtze, haal mijn koets; mijn reis strekt var.
De Willigheid, die haar in all's behaagden,

Bereid', in aller-yl, de vlugge kar.

Deez' is van windt gevormt, die Sefier baarde.

Men spant geen kleppers aan de diffel-boom:
De vier Getyen strekken haar voor paarde'.

Het Jaar, haar vaader, vat terstont de toom.
D' Alteelster zetten zich op deeze wagen.

De dartle Jongheidt, aangenaam van leeft;

De milde Rijkdoom, die zich doet behaagen;

En d' eedle Wijsheidt, ver beroemt door geest,
Geleiden haar tot aan het spoor der wolken,

Voort voerman, riep Natuur, maak grooter vaart;
Ik wil al wat hier schuilt, tot heil der volken,

Bezoeken, en gebiën dat het op d' aardt,
Noch zee, geen leevent schepsel zal verflinden.

Het Jaar, haar voerman, nam een snelle vlucht,
En bracht haar eerst in't hof der sterke Winden.

Dit is een plaats omheint van graauwe lucht:
De strenge Noordewint, de plaag van 't Zuien,
Verschijnt'er op een troon van steen.

Hy zwaait een yzre staf, die hy vol buien,
En woefte stormen, door Vulkaan, deê smeên.
De Winden vliegen hier op dunne vleugelen.

Het huilt, het gonst, het loeit en gilt'er naar.
Het raazend' onweêr laat zich niet beteugelen.

Gy woelte, graauwtze met een straf gebaar,
Dic uwe krachten braakt, op holle golleven,

Om al wie dat de zee om winst doorvaart,
In 't pekel van haar boezem te bedolleven;

Gy, zeg ik, die in 't ingewant van d' aardt;
De gront doet schudden dat de bergen rijten;

Een siddering, die huizen hoog en wijt

Zelf gooden tempelen om ver durft smijten,
 Ik wil niet dat gy mijn geslacht bestrijt.
 Het wordt my, door de Doodt, te stout besprongen.
 Mit heeft ze hen een scharpe breidel in
 Hun bulderend' en harde bek gewrongen.
 Zy brulden gruwzaam : maar de Schepgodin,
 Deê hen, door 't dreigen van haar oogen, zwichten.
 Nu mend' ze naa een wolk die hooger ging.
 Hier vindt men zwavelvuur, salpeterfchichten,
 En kamferfakkels hel van schittering.
 Het dreunt 'er gruwelijk van donderklooten.
 De slaagen zijn doormengt met blaauwe vlam.
 Deeze woedt op kielen. die op hooge flooten,
 Een ander klooft de boomen zwaar van stam.
 Zulk een is afgerecht op toorenkneuzen.
 Dit is het wapenhuis van godt Jupijn.
 Hier haalde hy geweer, toen 't heir der reuzen
 Zijn rijk bestormden, om dat boos fenijn
 Zijn onbepaalde krachten te doen weeten.
 Zy bluisen 't blixemvuur, dat heiloos blaakt;
 En sloot de dolle donder aan een keeten.
 Van hier is zy in 't koudt geweest geraakt.
 Hier hout de Winter stant, om stof te leenen,
 Het is 'er ruigh van rijp en wit van sneeuw.
 Het kraakt 'er waar ze rijdt van hagelsteenen.
 Dit yzigh oordt begon met d'yzereeuw.
 De dingen worden hier uit mist gebooren.
 Hier zweeft een lucht die 't bloet in d'aadré stremt,
 En 't volk in sneeuw, als in een poel, doet smooren.
 Zy heeft deeze kille plaats door warmt getemt.
 Nu rijt ze naa de twalef hemel Merken,
 Die, op het zonnepoor, vol starren staan.
 Hier gaf zy yder last om niet te werken,
 Dat aan de mensch, haar schepfel, kan beschaân.
Ten

Ten lesten wentze naa de laagste weegen,
 Waar dat zy over reedt verkoelde 't woën.
 Haar aassem viel op d' aardt gelijk een reegen.
 De dorre steenklip zwol en baarde groen.
 De dooden wierde 't bloedt weêr warm in d' aâren.
 Indien de zielen niet, door Karons boot
 Dwars over Styx gezeilt, in d' afgrondt waaren,
 Zy hadt ze weêr hersteldt, in spijt der Doodt:
 Maar wat de hel ontvangt laat zy niet slippen.
 Nu daalt zy in het heet' en zweetend' Zuidt;
 Dan in het koude Noordt vol steile klippen;
 Hier in het dagend' Ooft, verrijkt door kruidt;
 Gins in het goude West, daar 't licht komt daalen;
 Zy klom op bergen tot aan't zweevendt zwerk;
 En ging in holen tot aan Plutoos zaalen.
 De Noodt, die veel yermagh, ontziet geen werk.
 Wie eeuwich op zijn zeteltron wil brallen,
 Moet zorg, noch zweet, noch geen gevaar ontzien.
 Waar dat de zorg ontbreekt zal 't rijck vervallen;
 De vlugge Wakkerheidt kan lagen vliên.
 Hier kreeg ze wortels, steenen, gommen, sappen,
 En groene kruiden die zy dienstigh schift,
 Elk overdierbaar door zijn eygenschapen.
 Zy mengde balssem met gevreesft vergift.
 Niet is 'er, door Natuur, vergeefs gewossen.
 Zy maakt' all' haare vruchten naa den eis.
 De Heelkunst komt de menschen vaak verlossen.
 Zy quam, met zulk een schildt voor't weeke vleis,
 Het krachtelooze volk behoën voor sneeven.
 Dus heelde zy op aardt de diepste wondt.
 Hoe! riep de koude Doodt, ik die het leeven
 De draadt, die haar bewaart, zoo vaak ontbondt,
 Wort nu verhindert in mijn zeegbaar stryen.
 O Jupiter! hebt gy my toegeruft?

Zooly niet dat Natuur uw heir doet lyen.

Of is uw wraak door d'eerste storm gebluft?

Een halve wraak kan niet verzeekert weezen.

Wie 't zwaart niet rusten laat voor 't endt der straf,

Doet zich aanbiddelyk van yder vreezen.

't Begin was veel te fel en 't endt te laf.

Zoo sprak de Doodt, en worp haar scharpe pijlen,

Vergramt, om hoog. strak hoord' zy een gerucht,

Dat uit een nevel op haar aan quam ylen:

Dit was gesteen, gekarm, geklaag, gezucht,

Doormengelt met een klank van deerlyk weenen:

Maar toen de wolk verdween, zagh zy 't geweer,

Allengs veranderen; hier vielen beenen;

Daar storte hoofd' en arm en schouders neêr.

Zy zag haar pijlen heel van leeft vervormen;

Maar niet van vinnigheidt: want dit geslacht,

Uit moortgeweer geschept, wou d'aardt bestormen;

Doch in de schijn van Ziekten, groot van kracht:

Zoo noemt men deeze beulen aller menschen.

Nu riep de Doodt, geneigt tot wreedigheên,

Dit heilooz' heir, om 't leeven te verslenschen,

Door Bloedtdorst, haar heerout, ter vlucht by een.

Strak quam de koude Koorts, de heete Pesten,

De vette Dronkenschap, geverft door drank;

De holle Gulzigheidt, verliest op mesten;

De bolle Waterzucht, de vuile Stank,

De vaale Bloedtgang, die nauw aâm kan haalen;

De maagre Teering, die al gaande sterft;

De geile Min, verzelt van Venus quaalen;

En d'ydle Wanhoop, die zich zelf bederft

Door vuur, door water, ja door mes en koorden.

Dit waaren hopluy van haar leegerstoet;

Al t'zaamen afgerecht op gruwlyk moorden.

De Doodt, omheint van dit vervloekt gebroedt,

Vertoont

Vertoont zich met een kroon van lijkcipressen ;
 Die zy, tot roem, met lauwren had doorvlecht.
 Op, riep dit opperhoofd der moorderessen,
 't Is overtijdt dat gy de mensch bevecht.
 Natuur, hun moeder, komt mijn macht vertreedden.
 Geen vuiler brandtmerk voor een machtig Vorst,
 Dan 't smartende verlies van moogentheden.
 Voort, kruipt dit boos geslacht tot in de borst.
 Het heir verdeelt zich strak in alle rijken.
 Dit leger was Natuur in 't woên te wreedt.
 Haar allergrootste kracht moest zelve wijken :
 Of zoo de Kunst haar immer voordel deedt,
 Zoo was het slechts om 't leeven te verlangen.
 Wie dat toen dranken aan de zieken gaf,
 Wiert dikwils zelf, voor 't bedt, met ziekte bevangen,
 Ja raakte met de ziek, of eer in 't graf.
 Men zag de draagers met de lijken vallen.
 Dit baarden haar een nijpendt hartewee.
 Haar groene mantel daarze meê ging brallen,
 Om dat 'er Pallas hemel, aardt en zee
 In hadt gewrocht, elk met zijn eigen verven,
 Verscheurden zy als rag. zy zwol van spijt.
 De Leeventeelfter scheen toen zelf te sterven.
 De Doodt die nimmer lacht deê 't op die tijdt.
 Waar zal ik nu toch, riep ze, naa lang-zwijgen,
 In 't uiterste gevaar, om bystant gaan ?
 Wanneer men diensten, door verzoek, kan krijgen,
 Dan houd men eerlijk by zijn minder aan.
 Zal ik de Schilderkunst nu moeten smeeken ?
 Ik heb haar, ik bekent, te lang benijdt.
 Waarom ? om dat ze naa mijn kroon komt steeken
 Maar het verandren van de vlugge tijdt,
 Kan bittere vyanden tot vrienden maaken.
 De Noodt, die schrande is, zoekt yders gunst.

Zoo sprak ze met haar zelf, heel doodts van kaaken,
 En ging naa't hof van d' eedle Schilderkunft.
 In 't midden van een ruime lauwergraade,
 Leit een verheeye huis van marmersteen.
 Hier hangen schilden. hier beroefte zwaarden.
 Hier leit een dodtshooft. hier een menschebeen.
 Hier pronkt een leeuwshuidt. hier gepeefde boogen.
 Wat verder boeken met een oude bandt.
 Men ziet'er overal iet vreemts vertoogen.
 Wat elk verworpen heeft krijgt hier weêr standt.
 De kunft verkiest by wijl verachte dingen.
 De wanden zijn met zwarte kool bemaalt.
 Men kan de handt der geesten niet bedwingen.
 De blijde dagh, die in de kamer daalt,
 Komt hier flechs door een enkel venster heene,
 Dat om het licht in 't noorden is gemaakt.
 Hier quam Natuur, heel nat door staadigh weenen.
 De goude Kunst, die zy beleeft genaakt,
 Was toen vast beezigh met haar aartigheeden.
 Haar blonde hairen hingen half gevlecht.
 De zyde tabbert, daar zy haar meê kleeden,
 Was haar flechs met een riem om 't lijf gehecht:
 Want yver, weetmen, wil geen tooien lyen,
 De Poëzy, haar grootste zutter, daar
 De braafste geesten 't keurigh oor naar vlyen,
 Hadt zy, tot hulp, gestadigh neffens haar:
 Want zy wift voordeel uit haar raadt te haalen.
 Deez' twee zijn by de Grooten groot geacht.
 De kunsten gaan tot in de Konings zaalen.
 Nu sprak Natuur, geheel door rouw verkracht,
 O Schilderkunft! ô liefste van mijn kinderen!
 Op, help uw moeder, want zy is in noodt;
 Mijn oude krachten, ziet gy, zijn aan 't minderen:
 Al wat ik immer schiep is voor de Doodt.

Zy wil niet dat 'er iet op aard zal blijven,
 Daar ik meê pronken kan. ô ongeval!
 Gy kunt my, zoo gy wilt, door kunsten stijven,
 Ik geef u alle verven zonder tal.
 De fierste die op 't aardrijk, door hun werken
 Lang leevent zijn, behoort men ook te zien.
 Men kan 't gedachte door het oog versterken.
 Mijn Staat vervalt zoo gy geen hulp wilt biên.
 De gaaven worden tot gebruik gegeven.
 De Wijsheid maakt zich door haar pen vermaart.
 Dies doe de menschen door 't penseel herleeven.
 Zoo sprak ze vol van smart en zeeg ter aardt.
 De Schilderkunst, tot in haar ziel bewoogen,
 Omhelt haar moeder op het droefvermaan;
 En looft haar, door het wenken van haar oogen,
 (Want zy is stom) gestaadigh by te staan.
 Die grootê haatster van het schichtigh sterven,
 Die wapendt haar in spijt van 't hongrigh graf,
 Met allerhande puik van vaste verven,
 En teekende de mensch naar 't leeven af.
 De Doodt begon hier door van schrik te beeyen.
 De grijze Tijd die nu graagh rusten wou,
 Wiert, door de Maalkunst, nu weêr stof gegeven,
 Daar al zijn kracht vergeefs op woeden zou.
 Hy liet zijn vaale vleugels moedloos hangen,
 Toen vrou Natuur de kracht der Kunst vernam,
 Sprak zy: ô Dochter die de Doodt kunt prangen!
 Ik zal, tot loon, al wie ik schep een vlam.
 Doen voelen, die de Schilderkunst zal volgen.
 Gy zult all' oogen binden aan 't panneel.
 Geen woedend' yzereeuw, hoe helfch verbolgen
 In 't blanke harrenas, zal 't puikpenseel
 Begraaven kunnen onder 't puin der muuren.
 Men zal de verven meer ontzien dan bloedt.

De fiere Maalkunft zal metaal verduuren.

Ik zie, mijn kindt, ik zie de tijdt te moedt,
Dat in het Noordt, bespoelt van zoute golven,

Een stadt zal rijzen uit een visschers hut,
Alleit haar grondtvest nu in veen gedolven,

Die u zal strekken tot een sterke stut:
Want mit dat Amsterdam (dus zal ze heeten)

De gaffel zwaaien zal van alle zeen,
Zal 't grimmelen van Schilders en Poëeten:

Deez' zullen in dit hoofd der watersteên,
Een broederschap, door Kretzers raadt, oprichten,
Om u op 't jaargety ten dienst te staan.

Briezé zal, tot hieraadt, festonnen vlechten

Van speel- en bou- en wapentuigh, en blaân.

Van lauwren offeren op uw altaaren.

Zoo wordt uw Faam behoedt voor ondergang.

Apollo zal hier met Apelles paaren.

De Dichtkunst met haar dochter Maatgezang.

Hier ziet men Rembrant, Flink, de Wit, Stokade,

Daar van der Helst, de Koningen, Quillien,

Van Loo, Verhulst, Savooy, van Zyl, wiens daade

In 't kleen zoo groot zijn dat de Doodt moet vliên:

Men ziet 'er Bronkhorst, Kalf en Bol uitmunten:

En Graat en Blom en die penseel en plet,

Veel waarder schatten dan de heldre punten

Van dierbaar diamant in goudt gezet.

Die Stadt zal zich zoo ver, door haare verven

Doen roemen, als haar scheepen zee beslaan.

Zoo sprak Natuur, die 't volk, gedoemt tot sterven,

Nu veilig voor de pijl der Doodt, zag gaan.

Men zag de mannen die door wijze raaden,

Hun landt behoeden voor het woest Geweldt;

En zulken die door dappre heldendaaden,

Met lof bekranst zijn in 't gewapent veldt,

Voor eeuwigh door de wijde wereldt zweeven.
 De Doodt heeft op die tijdt haar Staat beschreit :
 Want wie dat brein heeft wordt tot deugd gedreeven,
 Op hoope van zijn aardtsch onsterflijkheid.
 Dus zag Natuur haar schepfels weeder leeven,
 Door verf, vol vlees en bloedt, op't vlak pannel.
 De fcharpe doodtschicht wijkt voor't ftomp penfeel

JAN Vos.

T O E - G I F T

Op de deftige Reden van d'Heer

I A C O B M E Y E N
 C A N O N I C K.

Aen den

CONINCK van SPANJEN.

GHy die den tulleband vol edde diamanten,
 En 't Conincklijke goud op uwen fchedel draaght,
 En met uw ftale bijl quaemt Hollant tegen kanten,
 En hebt geen kleyne pluck haer van haer kroon ontjaaght;
 Heeft oyt den wrev'len Mars uw toortfe aengefteeken,
 De dulle tromm' geroert, en grayende trompet
 Met helsche fpijt voor u voorspoedig opgefteeken,
 En ftandaerts feghenrijck by ftandaerts neergezet.
 Dat heeft d' Hollandtsche maaght wel eer aen yz're banden
 Ghekneevelt en geknelt, ellendelyck gefmaakt,
 Ghewelt en overlact, van hangen, moorden, branden,
 Soo dat s' haer harten-bloedt ten naeften had' gebrackt.

Maar

Maar doe die swarte buy van oorloghs tegenheeden,
 Allenkens wat vertrock en dat het droeff ghekerm,
 Gheschrey, en fucht op fucht en vierighe gebeden,
 God smeecten om een eynd van 't goddeloos Allerna.
 Het overgeeeve schuym van brandende ghemoeden
 Vervil, en Godt ontrock syn scherpe geessel-roe
 Van Hollant bykans wegh, van 't plucken en van 't woeden,
 En knickte salighlyck de neêrgheslaeg'ne toe.
 Doe dorst een kleyne Mugh een Adelaer bestooken,
 Ontliende beck noch klauw, noch wrede vinnigheyt,
 Maer ruyfchte om syn kop met gramfchap toegedooken,
 En puffte het gewelt van losse woestigheyt.
 Off schoon 't weerspannig lot scheen in het eerst te flauwen,
 D' Hollandtsche Leeuw getrotst, met onbeswecke tand
 Verhit door 't fell gezet, en slaet syn volle klauwen
 Met onversoeb'ren hert in 's vyands ingewant.
 De wraeck besaf het hert, en al sijn spieren jookten
 Nae Spanjens ondergang, en vuyle hovaerdy,
 De ad'ren swollen op, het herte bloet dat koockte
 Om onheyl, loon en straf, voor sulken Tyranny.
 Roemweerde WILLEM die de Vryheyt hebt bevochten,
 En d' eerste grondssteen ley tot 't groote werrickstuck,
 O welgefegent breyn met Mirthen omgevlochten
 Die door uw brave deught ontbond dat schendigh juck.
 En ghy wel-sael'ge spruyt ô MAURITS, die de golven
 Die noch het red'loos schip bestormden, tegenkeerd,
 En hebt de jammer-poel van ellend toegedolven,
 O brave Borst wiens naem de wijde wereld eert.
 Doch deel heb aan u roem het mannelijcke herte
 Van HENDICK, selfs gekroont met pracht van 's hemels top.
 Die Standaert nimmer suff in vyanden te terten,
 Die sijne glory haelt door 't drift der wolcken op.
 Hy praelt met heerlijkheyd van meer uytmentheden,
 Dan sy die op haer hoofd een segen-rijcke kroon
 Gestrengelt draagt met puyck van tooren-rijcke steden
 En om haer uyt-komst hoort een moeder van de Goon.

Wie voert manhaftiger, dan hy het staele waepen,
 Het schitterende Swaert hem in de vuyt gesmeedt
 Getuyght hem van Gradiv' of van een God geschapen
 En niet veel minder roem als Vranckrijck sich vermeet.
 O aller Helden pronck! en oog van 's werelds braeven!
 Wiens stevig hert in luck of ramp blijft eeven groot,
 En nimmer moede wert van eere nae te draeven,
 En, was het nodig, fou haer ruylen met de doot.
 Vaer voort Manhaftigh Held! wy volgen uwe schreeden,
 Vermeeten Spanjaert duyckt, en haelt uw halfen neer,
 Wy koomen om uw trots met voeten te vertreden,
 Wy lachen met uw dagg' en noodloos tegenweer.
 De Hemel valt ons mee, en hy verhangt de hecken,
 D' Orangie-Boom die steeckt sijn kruyn aen s' Hemels top
 En sal sijn armen wijdt en sijdt soo veer uyt-strecken,
 Tot beyde Werelden het gaven voor hem op.

D. VICTORIN.

Op Een

PATER-NOSTER

Van

PRUYME-STEENEN.

DE kunst verdient hier dubble lof,
 Soo kostelijck in slechte stof;
 Sy toont ons wondren in een stip,
 En groote kunst in kleen begrip;
 En twalef Keyfers aen een snoer.
 Sy werckt in Goudt, noch Parlemoer,
 Noch Diamant, noch in Saffier,
 Noch in Robyn, zoo roodt als vier.

C

Geen

Geen eël gefteent heeft het geluck
 Te worden fulck een meesterftuck.
 Dit valt een pruymefteen ten deel,
 Verandert in een kunft-juweel,
 Soo fchoon, dat het de kroon nu spant
 Van parlemoer, van Diamant,
 Saffier, Robyn, en van 't Metael,
 Der Vorften pronck en opperprael.
 Ick fie, hoe ick dit meer befie,
 Hoe ick my meer verwonder, wie
 Prijs ick het eerfte? wie het left,
 De boofte is licht het allerbest
 En gierelijckft en fraeyft gedaen.
 Vorft Julius hanght boven aen,
 Die Opperheer, die fijns gelijk
 Nooyt had gehadt in 't Roomsche Rijk,
 Was hy, verfien met Staf en Kroon,
 Met recht geklommen op den Troon.
 Hoe sweemt die trony op August?
 Die al de werelt braght in ruft,
 Terwijl fijn maght met Rome wafst,
 Soo bouwt men huysen van Albaft,
 Eerft opgehaelt van flechte fteen.
 Hoe konftigh is Tybeer gefneên.
 Kaligula, foo onbefint,
 Gehaet, van all wie deught bemint.
 Ick min de kunft die uw gelaet
 Soo fchoon verতোont, van elck gehaet.
 Na Klaudius, met Meffalijn,
 Soo vuyl van luft, foo vol van wijn,
 Volghet Nero, die met moordt bekladt,
 In wreetheydt nooyt fijn meefter hadt.
 Wat brenghet de boosheydt voor den dagh.
 Wannercfe fiet dat fy 't vermagh!

Dit's Galba, die op 't lest bevindt
 De gunst des volcks soo licht als windt.
 Dit Otto, maer helaes hoe ras
 Raeckt hy met al sijn prael in d' as!
 Dit lijkt Vitel, die binnen 't jaer
 Moet sneuvelen in 't Rijcks-gevaer.
 Vespasiaen, met soo een Soon,
 Als Titus, voert met recht de kroon,
 Die acht de dagh niet wel besteedt
 Wanneer hy niemant vrientfchap deed.
 De leste is Vorst Domitiaen,
 Een Vorst, maer self een onderdaen,
 In 't quaet gevallen voor sijn val,
 Dees fluyt het Keyfers twaleftal.

R. ANSLO.

Op de Doodt van
 Sijn EXELLENTIE
HENRIC CASIMIER,

Graef van Nassau, &c.

Stadhouder van Vrielandt, Groeningen,
 Omlanden, en Drente.

W At koomt sich hier uyt Vlaendren openbaren,
 Op 't onvoorfsienst aen ons verbaesd gemoed?
 Wie komt ons dus, in 's doots gestalt, vervaren?
 Geverfd in Spaensch en in sijn eygen bloed?
 Ach! al te veel word dit bekommerd vraghen,
 Door 't oog te scherp, door 't oor te gauw, voldaaen.

Och! hield hen foo 's ramps fwalp end' galp beflagen,
 Dat dat niet sien, end' dit niet kond' verftaen!
 Ach! waerom werd ons niet dez' wenfch gegeven,
 Als op de vraeg, terftond foo net befcheyd?
 Of moet men HENRICs ondergang beleven,
 Die 't heyr end' land ten opgang heeft geleyd?
 Doch, 't is licht fpoock, dat voor onf' finnen wandert.
 Maer neen; 't gerucht krijt HENRIC, voor end' naer.
 't Is HENRIC dan! maer, ach! hoe feer verandert
 Is HENRIC, van dien HENRIC die hy waer!
 Is dit 't geficht! dat met fijn rechter ftralen
 Verftreckt' aen 't heyr eerft recht Bellonaes toorts?
 En met de lincker' deed op Spanjen dalen
 Een huyverfchrick, een ryelende koorts?
 Is dit 't gehoor! dat onder d' oorlogswetten,
 Schoon 's oorlogs hoofd, tot voorgang willig ftond,
 En gaf gehoor aen Sinais tuchttrumpetten,
 En luit in T'zijons blijde tijding vond?
 Is dit de mond! wiens foete prickelreden
 De bloodfte felv' ten vyandt heeft gehitft?
 En, met verftand, welfpredenheyd, end' zeden,
 Beyd' land' en fte'en, in raed en staet gefpitft.
 Is dit de hand! die 't fengroer plag te dringen
 In 's vyands kop? die, klem in fich gekneld,
 Hem gonfde toe geftroopte blixemklingen?
 En fpouwde 't fpaenfch dick-'t faem-gerot geweld?
 Is dit de voet! die veften kond' beklav'ren?
 Die meermaels in onf' krijgstoct, door geflamp,
 Gansch Braband foo vertfaegd en blood deed dav'ren,
 Dat Spanjen felv' oock deelde van den ramp?
 Ach! niet een lidt dat nu de kracht kan togen,
 Waer door 't lid hiet, waer door 't fich felv' gelijckt!
 Of

Of foo ons wat gelijkheyds fwijmt voor ogen,
 't Is yets dat ons den rouw vernieuwt, verrijckt.
 't Affectiel is 't EERNESTS; die, uytgestreden,
 In zulck een' schijn ons weerquam van Ruermond.
 Doch, moet de soon sijns vaders doodpad treden?
 Waerom geschied het niet op 't vaders stond?
 Ach! jonge bloem! dien vier mael zeven jaren
 Bekrulden nauw de kin met d' eerste wol.
 Die, om uw' dood, niet droeft met rouwgebaren,
 Is uyt 't gevoel, of van ondancb'rheyd dol.
 Hoe seer b'hoort dit verlies ons te bewegen!
 Daer d' hemel selv', stracks naer u'ws stervens tijd,
 Begint een ongemeen geweën van regen,
 En blixem dondrig huylt, en sich te rijt!
 Almachtig schick! en stuyr van alle dinghen,
 Gehengstu dat de dood, door nijsds geweld,
 Ons 't puyck ontrooft der braeffte jongelingen,
 Die waerd was dat hy duysent jaren teld?
 Swijgt, vuyl gemor! laet Gods besluyt heen draven;
 Want, 't is in sich, end' all' den sijnen goed:
 Uw' Vorst bezeylt wel vroeg sijn eeuwig' haven;
 Beklaegt ghy sijn voorwind end' gode spoed?
 d'Aerd' kon hem doch geen krijgstof meer aen rockē,
 Of hy en had gesponnen waerder af:
 Dies quam, hoe jong, hem d'opperzeegkoets locken,
 Daer stijgt hy op; end't lichaem glijdt nae 't graf.
 Oock, die met hem, haer leven end' der HAREN
 Aen't heyrspits, vroom, uytgoten met haer bloed,
 Zijn waerd, datf', als sijn' doorgevochte karen,
 Hem in triomf verstrecken zael'ge stoet.
 Draegt, Landen, uws Staethouders dood dan duldig;
 Te meer, mits hy u noch sijn, broeder laet:

Wien elck, niet min, is te waerdeeren schuldig
 Sijn' deugd, verstand, beleyd, end' heldendaed.
 Die, hoopick, sal allengs onf' tranen drogen,
 Als HENRIC, schoon verstorven, van nieuws aen,
 Sich in WILHELM gheheel aen ons sal togen:
 Gelijck ERNEST in HENRIC heeft gedaen.

P. GEESTDORP.

Op den Heer

THEODORUS SAACKMA,

RAAD in 't Hooge Hof van

F R I E S L A N D.

Gefchildert door den vermaarden

W Y B R A N D de G E E S T.

ZOo blinkt dat heyligh Beeld in 't Hooge Hof der FRYZEN,
 Daar THEMIS door zijn' mond geleerde orak'len geeft;
 En haar vervroylykt in zijn hemelfch vonnis-wyzen.
 D'Aaloudheydt stelt in HEM te pronk al watze heeft.
 Men ruk d'Hebreen en Room' en 't Griekx Atheen te gader,
 Met hunn' gebuuren en bestorm zijn goddlyk hoofd:
 Hy slaat'er zegbaar door, en volgt daar in zijn VAADER.
 Het vloeyt hier al naatoe, HY trekt wat lett'ren looft.
 O G E E S T, bebolwerk hem met gene boek-slaghorden:
 Wat ooyt in boekken stak is hem te deel geworden.

S. A. GABBEMA.

Geluck-

Geluck-Wensch

aan

JACOB van WASSENAER,
Heer van Opdam, Ammiraël van
Hollandt, &c.

ALIIUS LATIO JAM PARTUS ACHILLES.

Geluck, ô Helden-zaet, geluck, ô dapper Heldt,
Wiens onvertsaeghtheyt klinckt in aller oorden ooren;
Door u zy wederom, met Godes hulp, herfstelt
'sLandts wel-vaert, die by nae scheent t'eenemaal verlooren.

Weest ghy een nieuwe Zon, een held're dageraedt,
Die over ons ter zee Oost, West, Zuydt, Noordt zal schijnen;
Die noyt zal ondergaen, die noyt en zal verdwijnen,
Eer dat de Hemel-zon verdwijnt en ondergaet.

Den Engelschman geeft stof tot 't dubbele verçieren,
Van u roem-ruchtig hoeft, door kloekheyd van uw' handt.
Gaet, kort sijn wieken wat, en voeght veel Zee-laurieren
By duyzenden, die ghy verdient hebt op het Landt.

Gaet, kort sijn wieken heel, brengt hoogmoed heel ten val;
Liet niemant van sijn Vloot des Leeuwen klauw ontsnappen.
Wilt al dat snood gespuis aan stukken helpen kappen,
(Gelijck als TROMP begoft) met hoeft, met staert, met al.

TROMP, d'over-braeve TROMP, geteeld uyt Nereus Stam,
Hereve flux in u; maeck 't Landt zoo bly door 't kiezen
Van, als 't droevig was door TROMPEN deughts verliezen;
's landts BESTEVAER ter Zee zy weder in OPDAM.

Godt geef zulck een in u, die ons een zulcken nam.
 Een eyndelooze roem die HEYN, die JAN van GALEN,
 Die PATER, HEEMSKERCK gingh van 's vyandts Kusten halen,
 Die Scheeps-ſtrijdts-kroon, die tot uw dapp're Vader quam

Van alle kanten aen, met volle vloedt gedreven,
 Zy wederom gepast op uwe hooge kruyn.
 Maeckt dat de Dogh niet meer en blaft op Hollandts Tuyn,
 Maeckt dat het Heck den Dam niet koome te begeven.

Men zie, in u alleen, all' d'ſer Helden geeft,
 Verdubbeldt wederom, jae viermael dubbeldt rijſen,
 En als men alle die in een vereent wil wijſen,
 Men ſegg' van u: Hy is 't; maer noyt: Hy is 't geweest.
 HENRICK BRUND.

Blijde Inkomſte

Van Koninginne

CHRISTINA
 MARIA ALEXANDRA
 Te R O M E.

Zy quam van het einde der aerde om Salomons wijsheit te
 hooren, en ziet hier is meer dan Salomon.

NU zing ick van geen Noorlantsche Amazoone,
 Die Thetis zoon, den dappren oorloghshelt,
 In zijnen ſchild durf vaeren, op het velt
 Voor Troje, om d'eer van een verwelckbre kroone:
 Die

Die zich gewende in sneeuw op't ys te draven,
 De stroomen op te bijten met de bijl,
 De borst afzette, en speer en boogh en pijl
 Hanteeren kon, ten trots van alle braven:
 Het lustme nu CHRISTINE na te stappen,
 Van daer de kou den steilen Noortbeer terghet,
 Te treên door't sneeuw van't Italjaensch geberghet,
 Tot Rome toe, en voor Sint Peters trappen.
 Eêlmoedigheid van't goede noit veraerde:
 Wat in zijn' bloey en groeizaemheit bezwijck',
 Deze is zich zelve alom doorgaens gelijk.
 Een eedle vrucht getuight wat telgh heur baerde.
 De leeuwskracht kan men uit zijn klauwen mercken.
 De treck getuight des zeilsteens geeft en aert,
 De proef de deught van't ridderlijke zwaert:
 Elcke oirzaeck wort ons kenbaer door haer wercken.
 Maer als Natuur, waerze uitmunt, wort bejegend
 Van Godts Gena, den oirsprongk van het goet,
 Dat zy bezit, dan springtze in overvloet,
 Gelijk een bron, die heele landen zegent.
 Indien men hier zit om bewijs verlegen,
 CHRISTINE alleen zet dezen grontslag vast,
 En wijst ons wat een Christverlichte past,
 Die verder ziet, en oogen heeft gekreegen.
 De hemel had haer tot de kroon gekoren,
 Geschapen tot het erf van's vaders Rijck,
 Of liever tot dry scepters te gelijk,
 En zulck een bergh van lauren haer beschoren.
 Vernuft en geest van jongs op in haer bloncken.
 De lust tot kunst en letterwetenschap
 En wijsheit holp haer aen den smaeck van't sap,
 Door Plato milt den leerling toegeschoncken.
 De Wijsheit, van Egypters en Chaldeeuwen
 Aen't grijze Athene, en van Athene weêr

Gereickt aen Rome, ontstack haer meer en meer,
 Om ga te slaen het spoor van 's weereelts eeuwen.
 De Wijsheit leert haer elck tot nut te leven,
 Hoe 't vreedzaamst Rijck geen bloedig oorlog past,
 Waerop zy heir op heir ontharrenast,
 Beluft Europe en elck den pais te geven.
 Toen sloot de kroon van Sweden om haer vlechten,
 En blonk, gelijk de Noortstar, op dit hoofd,
 Met eenen glans, die diamant verdooft.
 Men leerde uit haer den onderzaet berechten.
 Men leerde uit haer de Majesteit bewaren
 In eere, ontzag, en aenzien, te gelijk
 Gevreeft, bemint, en aengebeên in 't Rijck,
 En buiten 't Rijck, zoo wijt haer zeilen vaeren.
 Noch kan zoo veel gelucks haer niet vernoegen.
 Zy voelt den slag der onruste in 't gemoedt
 Die, nacht en dag, heur jaeght naer 't hooghste goet,
 Dat 's menschen hart beschut voor 't eeuwig wroegen.
 Wat goedt is dit? bestaet dit goet in schatten,
 Of weetenschap, of Staet, en heerschappy,
 Of eere en faeme, of lichaems leckerny,
 En wellusten, en wat de zinnen vatten?
 Neen zeker, neen: de goedren zijn vergangbaer,
 Verwelcken, als de bloem, door hitte en rijp,
 Vergaen, als roock: een goet voor aertsch begrijp
 En zinlijkeên bekoorlijck, en onfangbaer.
 Het hooghste goet, dat weinigen ontfingen,
 Bestaet in niet geschapens, maer alleen
 In 't kennen van 't oneindigh eenigh Een,
 Begin en eint van ons bespiegelingen.
 De weetenschap, gevat by d' eerste kloecken,
 Bereickte dit, als met een vergezicht,
 En zagh 't, gelijk een vonck, gespat van 't licht,
 Geholpen door natuur, en d' outste boecken:

Maer

Maer dieper dringt het oog in deze waerheit,
 Als Godt van Godt, bekleet met sterflijckheit,
 Gods Zoon den mensch naer'smenschen oirsprong
 En voorlicht met zijn heiligheit, en klaerheit. [leit,
 Dees Herder draeght het lam op hals en schouder
 In zijnen stal, dat deerlijck liep verdwaelt:
 En als hy vaert in 't licht, dat endtloos straelt,
 Beveelt zijn mont dees zorgh Godts Stedehouder;
 De Sleutelmaght, die zestienhondert jaeren
 Den Hemel sloot, en wederom ontsloot,
 Uit haren stoel, elx vryburgh, daer in noot
 Alle afgedwaelde in veiligheid vergaëren.
CHRISTINE komt van boven dit te vatten:
 Zy zweert terstont het rijck der weerelt af,
 Verworpt heur zwaert, en purper, kroon, en staf,
 En kiest voor'taertsch den grootsten schat der schattē.
 De rustige aert en moedt, haer aengeboren,
 Van 's hemels Geest gedreven, en verlicht,
 Acht haet, noch smaet, en kiest, aen Godt verplicht,
 Het beste deel, dat oit wert uitgekoren.
 Gelijkze in 't eerst haer geesten wist te scherpen,
 Om in den top der heerichappy te staen,
 Zoo lust het haer zich stil en onderdaen
 Den stoel van Godt en Christus t'onderwerpen.
 Zy rukt hier op van 't Noorden naer de slooten
 Van Rome, door haer Gotten omgewroet,
 Op datze zelf die schennis decke, en boet',
 Daer zoo veel bloets en traenen zijn vergoten:
 Op datze zelf 't onfaelbre Orakel spreekte,
 Daer Godt door spreekte, en levendig ontvouwt
 De raetsels, aen zijn' tolck en tong betrouwt,
 Op dat Gods volck geen raet noch troost ontbreecke.
 Aldus vergeet de bruit, in Davids zangen,
 Haer eigen volck, en vaders huis, en stam.

Zy

Zy smilt haer hart in 's bruijgoms zuivre vlam,
 Die haer verwacht, gereet Gods bruidt t'ontvangen.
 Zoo quam voorheen de Koningin der Mooren
 Te Sion, uit den Zuiden, en haer zoon,
 Om Davids zoon, den wijzen Salomon,
 Met raetsfelen te toetsen, en te hooren.
 De Koningin, die zich ontkroont, zoekt d'ader,
 Daer Salomon zijn wijsheit zelf uit haeit.
 Zy zoekt de Duif, die uit de wolcken daelt
 Op God, den Zoon, en mont van God den Vader.
 Zy zoekt de Stadt, daer d'eerste Kruisgezanten,
 Gemartelt, en begraven, 't hoog altaer
 Door hun gebeent noch zeeqnen, jaer op jaer,
 En 't heilig Kruis, ten trots des afgronts, planten.
 Zy zoekt haer heil by geenen Roomfchen ftander,
 Noch arent, maer by Godt aen't heilzaem hout,
 Daer Vatikaen, tot aen de lucht gebouwt,
 Haer welkomt door den Grootften Alexander.
 Hy zalft dit hooft, nu kroonloos, en bezegelt
 Haer' nieuwen eedt, op 't juichen van de Faem,
 Verrijckt met noch twee namen haeren naem,
 Die nu, vol geurs, zoo veele hoven regelt.
 Zy fchept haer' naem uit Christus, den Behoeder,
 Als een Gezalfdc; uit die met hem regeert,
 En zy haer kroon en fchepter heeft vereert,
 Maria zelf, de zuivre maecht, en moeder.
 Haer flotnaem eert een grooter van vermogen
 Dan hy, wiens zwaert het Oosten dwingen kon,
 Dan Fabius, die Hannibal verwon;
 Het hooft, waer voor zich 's werelts affen boogen.
 Al wenschtze d'eer van ftaetsien t' onbeeren,
 En wellekomfte, en ongemeene prael:
 Haer ootmoet eifcht een Koningklijck onthael
 Op 't blijde feest, daer d' Englen triomfeeren.

Nadien

Nadien de kroon in 't ende wordt gestreecken,
 Zoo zegne Godt haer endt, gelijk 't begin:
 Zoo blinck' het spoor van deze Koningin;
 Een heerlijk licht dat duizent kan ontfteecken.

J. v. VONDEL.

S U C H T E N

Van't vrye Nederlandt,

Op het Lijck van

MARTEN HARPERTSZ TROMP.

DECORUM EST PRO PATRIA MORI.

ALs lest de Britsche Pest quam langs mijn' Kusten sweven,
 Op datse my 't gebruyck afstopte van den Vloed,
 Vloed, dien ick als de Lucht gansch vry behouden moet,
 Heeft mijn manhafte TROMP door sucht tot my gedreven
 Flux op die Water-plaeg soo wacker vier gegeven,
 En haer met laeg op laeg soo Ridderlijck begroet,
 Dat hy my wederom den adem krijgen doet,
 Maer (och, wat dier gewin!) ten prijse van sijn leven.
 O droef, ô bitter lot! ô vloeckenswaerdig loot!
 Daer leyt, ach! ach! daer leyt de Leydsman, die mijn' Vloot
 Niet min stoutmoedigh wist als wijselijck te stieren:
 Doch schoon het lichaem moet verwelcken en vergaen,
 De naem van MARTEN TROMP sal eeuwelijck bestaen,
 Tot schande van den Brit, tot eer der Batavieren.

J. de DECKER.

Op

Op het

ORGEL-GEBRUYCK,

Van de

HEER van ZUYLECHEM.

Wie vlijtigh 't oogh op 't boeck der Werelt velt,
 In elcke soort van Schepsels vint gespelt
 Des Scheppers lof. De Byen en de Mieren
 Getuygenf' met haer geelt. De domme dieren,
 Van groot tot klein, ja d' alder minste Worm,
 Verklaren 't met geschicktheydt hunner form.
 't Onroerend tuygh, de levenloose dingen,
 Die seggen 't niet alleen, maer leeren 't singen.
 Het drooge been, het dorre hout, het tin
 Verheft sijn Item, en swaeyt des menschen sin
 Tot deftigheyt, tot ootmoed, tot eerbiedingh
 Aen sijnen Godt, met wonderlijck uytwiedingh
 Der woestigheyt: en preeckt, in tael verstaen
 Van Noor en Moor, Oost en West-Indiaen.
 Danck heb 't vernuft, uitvinder van de keelen
 Des Orgels, dat de zielen weet te streelen,
 En mentse met geneughte, tot het puyck
 Haers heyls. Het pleyt, gevoert om 't slijm gebruyck,
 Waer uyt voor heen veel aenstoofs was geresen,
 Heeft HUYGENS nu beslecht, en 't recht gewesen.

P. C. HOOF T.

JAGHT-

J A G H T Z A N G

A E N

Den Doorluchtigen Vorst en Heer

J. MAURITIUS,*Vorst des H. Rycks, Prince van Nassau,
Stadthouder te Kleef, &c.*Over het Wiltbraet, den Heeren Burgermeesteren en Wethou-
deren van Amsterdam, op hun keurgetijde en
blijde maeltijt, toe gezonden.

O M N I B U S I D E M.

DE koesterende zon, tot 's avonts van den morgen,
 Voltreckt haer ronde, toont elck een haer aengezicht
 En straelen, dagh op dagh, blijft nimmermeer verborgen,
 En begenadicht elc met warmte, en heilzaam licht.
 Zy schijnt rondom den ringk des aerdtrijx, naer elx wenschen,
 Een ieder even na, een ieder even schoon,
 Gewelkomt, en onthaelt by dieren, en by menschen,
 En planten, waerze blinckt uit haren gouden troon.
 Haer lust is weldoen, en alle oogen te verquicken,
 Te koestren al wat leeft, te bloejen in elx bloey.
 En opgangk, kruit, noch bloem, noch zaet te laeten sticken,
 Het leven aen te voên, te groejen in elx groey.
 Zookan de Duytsche Zon van Zonnebergh niet leven,
 Noch jaegen voor zich zelf naer schuw en weeligh Wilt;
 Zy moet zich zelve noch ons Stadt ten beste geven,
 Of acht haer daghreis moeite en arrebeit gespilt.
 Zijne edelmoedigheid gewaerdicht zich aen veelen
 Genadigh te besteên, uyt aengeboren lust:

Gelijck

Gelyck een bronaër springt, haere ader spiltft aen deelen,
 Landouw en beemden laeft, en oevers, zonder ruft.
 Toen Vorft Eneas quam te landen by Karthage
 Uit zee, zoo fel bestormt van Junoos wrock en haet,
 Hy zeven harten fchoot, uyt zijn bedeckte laege,
 En fchonckze aen zijne Vloot, en Frigiaenfchen Raet.
 De milde Dido 't Wilt, dat d' Edelen verraffen,
 In 't rennen, daer zy paert en hof hun krachten verght,
 Zent hondert zwijnen aen haer wellekome gafien,
 En welkomt den Trojaen, aen Tyrus kufft gebergh.
 De jaght was d' oefening en 't ridderfpel der Grooten.
 Zy had van overouts haer Godtheyt, als Diaen,
 En haeren jaghtsleip me, die hart en hinde fchooten.
 Zy had altaer en kerck in bosch en wouden ftaen.
 De blijde jaeger plagh haer 't eêlste te vereeren,
 En zijn' gevangen roof te hangen aen den knoop,
 Den florknoop van 't gewelf. De Koninghlijcke Heeren
 Verlieten nooit de jaght, het terghfel van hun hoop.
 Zy zochten 't weerlooze, of gewapende met klauwen,
 En fwimende gebit. Adoon, en Ganimed,
 Twee Konings zoonen, in dees renbaen niet verflaewen,
 Hoewel het everzwijn den eenen dootlijck beet :
 De Schiltknaep van Jupijn den andren op dorft packen,
 En voeren in de lucht, terwijl de hazewint
 Den hemel aenbaft, fchrick en anghft den knaep verzwacken,
 De grijfe lijfwacht grijpt naer 't opgegreepen kint.
 Hippolytus, zijn jeught, de kuifcheit opgedragen,
 De jaght had toegewijt, en hart en zin gezet
 Op 't Wildt in 't groene woudt en wildernis te jaegen,
 Op zwijnspret, boog, en pijl, en winthont, brack, en net.
 d' Arkadifche Atalante is d' eerfte, die den jaeger
 De plaegh van Kalydon holf vellen op het velt,
 En 't zwijnshoofst tot een' prijs ontfing van Meleager,
 Die op dees jagtheldin zijn hart en zinnen stelt.
 De grooten volghden 't fpoor der dieren, om réchtschapen
 De zenuw t' oefenen, op datze niet verflapp',
 Vertraegh' door ledigheyt, hen krijghsgeweer en wapen
 Leer' handlen, naer den eifch, met kunfte en weetenschap.

De jaght leert Overften de vyanden belaegen,
 Of keeren op de grens, of slaen in 't vlacke velt,
 Wanneer de hooge noot de Vorsten uyt komt daegen,
 Gefchapen tegens laft, tot nootweer voor gewelt:
 Tot voorftant van den Staet der vryheyt, en haer wetten.
 Zoo ftuit MAURITIUS, Prins Henricks rechte hant,
 Den inbreuck van het heir, dat, om de Maes t' onzetten,
 Quam bruyfen, als een ftroom, op zijnen legerftant.
 Zijn trotse legerhoedt, doorhouwen, en doorschooten,
 Getuyght zijn zuyvretrouw, en dappren oorloghsmoedt,
 Getuyght uit welck een' boom dees krijghstelgh is gefprooten,
 Uit Keizerlijcken ftamme, en 't Koninglijcke bloet:
 Uit bloet, dat lang de kroon aen Baltrifche oevers fpande,
 En in 't Sarmaetsche Rijck, ten trots van 't ongelooft.
 's Helts dapperheit, beproeft te water en te lande
 Zet vrede en 's vollecks ruft in top voor wapenroof.
 Hy haet de raferny, verhit op bloet vergieten:
 Maer zoo de hooge noot het rijck van Christus dreight,
 De Tarter en de Turck de Kruisgrens durf befchieten,
 Het flauwe Europe 't hoeft ter flavernye neight;
 Dan zwicht zijn yver niet om hantgemeen te worden,
 Te vliegen op het fpits in d' Ottomansche maen,
 En zijn Grootmeesterfchap van Duitfchlants Heilige Orden
 Groothartigh te bekleên, en als een poft te staen.
 Voor 't fchandigh leven kiest hy vechtende te fterven
 Een eerelijcke doot, te houwen op zijn' zerck
 Den titel, die de blode en moedeloozen derven,
 Begraven met hunn' naem, en buiten 't heldenperck.
 Men zagh dien braven helt de Braziljaensche Reuzen
 Verfchricken met zijn knods, den Liffelbonschen Taegh
 De horens en het hoeft in d' andre weerekt kneuzen,
 De menfcheneeters stout verftooren in hun laegh.
 De wilde woeftheit, langs de kuft, uit fchrick geweecken,
 Gefchoolen in haer bosch en ruighen uyt ontzagh,
 Begon op zijn vertreck haer hoeft weêr op te fteecken,
 Te groejen, daer Olinde in puin begraven lagh.
 Zoo ging 't, waer Herkules, zeeghaftigh wechgetogen,
 Spelonck en bosch en poel geveilicht had van moort,

Van leeuw, en everzwijn, en slang, met knodde, en boogen,
 En branttuigh, in hun bloet en bloedigh nest gesmoort.
 Indien hem 't Vrye Lant niet weder naer ons stranden
 Gewenckt had, om zijn wacht en tochten uit te staen,
 Hy had in 't zuiden reede ons onbekende landen,
 Een vijfde weerelts deel, gezegent opgedaen.
 Nu stoft het Kleeffche bosch op zijn doorluchte treden,
 Daer d' oude Hertogen, begruyft van zweet en stof,
 Te paerde, met de zon des avonts, afgereden,
 Gelaên met verschen roof, zich wenden naer hun Hof.
 Nu groeit de Rijnstroom, als de Rijcxvorst, langs zijn kanten,
 Komt draven, of hem neemt met blijfchap op den rug,
 En op en nedervoert, langs 't wijt befaemde Santen,
 Daer Cesar reedt te paerde, op d' oude legerbrugh:
 Daer Burgerhart, na hem, de Roomfche keurebenden
 Vernestelde in haer nest, en Rijn en Maes en Wael
 Durf schuimen van dien aert, tot datze in 't einde kenden
 Den aert des Bataviers, gespist op uitheemfch stael.
 De Rijnstroom, daer de Lip hem tol geeft met haer eicken,
 Slaept veilig en geruft op 's Helts getrouwe wacht,
 Wiens armen wijder dan de nieuwe weerelt reicken,
 Zoo hy ten schutsheer dient voor 't menschelijck geslacht.
 Zijn plantlust wandelt stil in schaduw van zijn boomen,
 Om Wezels hoogen wal, en kroont de schoone stadt.
 Zy levert schaduwen aen bergh, en dal, en stroomen,
 En koelte in zomerson, geschut op loof, en blad.
 Dat tuight de Vreughdenbergh, daer Klevenaers vergaeren,
 En zinghen hant aen hant, rondom hem, aen den rey:
 De rijcke hemel wil den Stedehouder spaeren,
 En zegenen, gelijk den bloezem in den May.
 Het hof te Kleef getuight zijn' bouwlust, die 't verwoesten,
 Der weerelt haet, en schuw, den burger reickt de hant
 In 't bouwen, nu de vrc de zwaerden laet verroesten,
 En zegeltze in de scheede, in 't groejen van ons lant.
 Zoo lange Vryburgh noch in 't west sijn naem zal draegen,
 Wil 't blijken waer Brazijl dien Archimedes zag.
 Zijn huys in 's Gravenhaegh kan levendigh gewaegen
 Hoe 't Vorstelijcke hart hierin te groejen plagh.

Gelijk hy steden bouwt en Princelijcke hoven
 Van marmer en arduin, zoo bouwt hy een palais
 Van harten, daer de vre verjaeght was en verschoven,
 Herstelt d' eendragtigheid door burgerlijcken pais.
 Zoo bluscht hy 't ceuwkrackeel, dat tusschen Vorst en Stenden
 Veel jaren broeit, en smeult, eer 't vier al 't lant ontstack,
 En uitsloegh, met een vlam van jammer en ellenden,
 Gelijk een groote brant van 't een in 't ander dack.
 Die vreedzaeme aert en tong gaf rijcke stof voorheenen
 Te dichten hoe de muur van Thebe wiert gebouwt
 Door zangk en snaerespel, die d' ongelijke steenen
 Vergaerde tot een stadt, zoo wijdt besaemt als out.
 Het overzeldsaem lot van ieder te believeen,
 Te winnen ieders hart, viel weinigen ten deel.
 't Is verre minder kunst door dwangk party te grieven,
 Dan tweedracht scheiden, danck te haelen nae 't krackeel.
 De Grooten, die zich zelfs ten dienst des volcks verkleinen,
 En konnen matigen, ontzien, en meer bemint,
 Zijn dapperder dan d' outste en edelste Romainen.
 Wie harten wint, beschaemt den helt, die steden wint.
 O rechte Keurhant, oogh van zeyen vrye Staeten,
 Men ziet een tijt te moet, die allen dichtren stof
 Zal geven op Parnas, om geestig uitgelaten
 Te weiden in den beemt van uw' verdienden lof.
 Dan groejen in uwe eere al d' Amsterlantsche Heeren,
 En 't Raethuis, dat uw Wilt, gelijk uw hart, ontfing,
 Daer op hun keurgety, om uw schenckaedjet' eeren,
 De berckemeier op uw' welstant ommeving.

J. v. VONDEL.

Aan Mejuffer

MARGARITA de HEER,

Naa het bezichtigen van haar Kunst.

GY die natuur naaupuntelijk koont maalen,
 Gy hebt my toegestaan
 Om tot uw kunst te gaen,
 Om daer mijn oog eens keurig op te haalen;
 Vernoeging heeft mijn gulle borst vervult;
 Dies ik u gaa bedanken
 Met deze dorre klanken;
 Tot Dankbaarheid van mijn gemaakte schuld.

Hoe was mijn oog in 't wonder opgetoogen
 Van uw bedreeve hand,
 En goddelijk verstand,
 Haar gadeloos en ongehoord vermoogen!
 Hier zag ik kunst op 't kunstelijkxt geteelt,
 Met zoo doorluchte treeken,
 Dat ik u Phenix reken,
 Van daar niet meer als 't leeven aan en scheeldt.

Ik was bevreesd dat d' angel van het Bytje
 (Zoo levendig gesteld)
 My hebben zou gequeld
 Met haar gesteeck en pijnlijk schelmerytje.
 De fiere Paauw (tot pronken heel gewoon,
 Besikkerde mijn oogen
 Met meer als hondert oogen)
 Verscheen my nooit zoo gierelijk en schoon.

Den Oyevaar met lange poot' en nebbe,
 Al't levendig gediert
 Dat aan den hemel fwiert,
 Zoo afgemaalt en zag ik niemand hebben.
 Het Zeegewas bevallijk voor het oog,
 Had levendige fchoonheid,
 Die gy my doen ten toon leid';
 Ik twijffel of natuur of kunft bet woog

De purp're roos (te rechte vergeleeken
 By juffers lippen vars,
 Of karmozijne kars)
 Die dreigde met haar fcharpe steel te fteeken.
 De Anjelier gefpikkeld veelerley,
 Met haar Moluksche geuren,
 En ongemeene kleuren,
 Was wonderlijk gefchildert net en frey.

Mejuffer waar zal ik u meê beloonen?
 Mijn dank is veel te klein
 Voor al uw fraaijigheên;
 Uw heufheid wil mijn vryheid dan verfchoonen;
 En zoo my dan gebeuren mag deez' eer,
 O puikjuweel der vrouwen!
 Zal ik te recht vertrouwen
 Dat gy de kunft en uw gemoed zijt H E E R.

J. BOGAARDT.

*De vier Deelen der Aerde.**E U R O P A.*

IN staet, in krijgs bestier, in konsten allerhand,
 Heb ick mijn' susteren noyt boven my geleden.
 Mijn goud en glory-sucht heeft Asiën vermant,
 't Woest Libiën verwoest, America vertreden,
 Dus ben, dus word ick dan niet onbequaem geseyt
 De kleinste van begrip, de grootste van beleyd.

A S I A.

O My rampfalgige! die eertijds heb gebloncken,
 Die eerst gebloncken heb van 't Hemels helder woord,
 Lig nu als in een nacht van dwalingen verfmooort,
 En in onwetenheyd en beestigheyd verfoncken.
 Het geestelijcke licht heeft als de Son gedaen;
 Het wilde my eerst op my oock eerst ondergaen.

A F R I C A.

MYn slin sieck ongediert en kan de dolle lusten
 Der holle Gierigheyd niet keeren van mijn kusten.
 Al ben ick overal of sand-woestijn of woud,
 Al word ick van de Kreeft en van de Bock gebraeden,
 Ja swart gerooft als peck, noch weet noch vindse paden
 Of binnen door mijn sand, of buyten door mijn sout.

A M E R I C A.

DAt ick voor 't vierde deel der wereld word gegroet,
 Dat stond, dat staet my noch op vryheyd goud en bloed:
 't Waer

't Waer beter onberucht en onberoemt gebleven,
 Als sulck een' roem gekocht voor vryheyd, goud en leven.
 Ick heb Euroop met goud en silver sonder maet
 Tot berstens toe vervuldt; maer, leyder! niet verfaet.

J. de DECKER.

A E N

J O A N S I X,

Toen ik Hooft van de Schouburg wierdt.

V Raagt gy, ô S I X wat ik kan maaken,
 Nu ik voor Hooft ter Schouburg gaa?

Ik bou 'er hemelhooge daaken.

Ik kies, alleen door mijn genaa,

Meer Kaizers dan de Zeeven keuren,

Die in 't beroemt Garmanje zijn.

Gy kunt my staagh rechtvaerdigh speuren,

Hier meng ik most, en gins fenijn.

Ik heb de rijken in mijn handen.

Nu zet ik hoofden voor 't gevecht.

'k Ontwring de felle dwingelanden,

De schenners van het heiligh recht,

De paarelrijke septerstaaven,

En geefze met hun goudekroon,

Aan d' aller minst van hunne slaaven.

De deugd verkrijgt in 't endt haar loon.

Nu schep ik duivels voor de quaaden.

Dan wy ik weêr een Engelschaar.

Ik geef een Vorst doorluchte Raaden;

En help hem vaak uit groot gevaar.

D 4

Maar

Maar dat het wonderst schijnt van allen,

Is dat ik zoo veel Cezars maak,

En zelf niet op de troon kom brallen.

Hier blijkt dat ik de staatzucht wraak.

Of eist gy ander blijk van wraaken?

Zoo neem mijn voorhuis tot uw wijk:

Hier doet de buik my glazemaaken.

Dit is, ô S i x ! mijn grootste blijk.

JAN Vos.

Op het Onweder van 's Lants
B U S S E K R U I T
 te **D E L F T.**

PLURIMA MORTIS IMAGO.

Aen den Heer

JOAN VAN MAERSEVEEN,

RIDDER van St. MICHIËL.

HET was, geleerde MAERSEVEEN,
 Geenfins Salmoncus, die voorheen
 Zoo stout, op 't spoor van d' Allergrootste,
 In Elis met zyn toorts nabootste
 Den donderkloot en blixemstrael,
 En langs de brug, uit klaer metael,
 Van hoovardye om 't hoofd gezwollen,
 Met koopre raden af quam rollen,

Als

Als een verbolgen Godt, en kracht,
 Die hemel, aerde, en Plutoos nacht
 Alleen braveeren durf, en plaegen,
 Op zynen donderenden wagen;
 Noit had Salmoneus zoo veel harts:
 Maer 't was de Denemercker, Zwarts,
 Die, zwart van roock en smoock en koolen,
 Natuur doorgronde, en alle holen
 Van haeren boezem openbrack,
 En polste wat in't harte stack.
 Hy mengt salpeter, kool, en zwavel,
 Dat scheurt den afgront tot den navel
 Van boven open, buldert, brant,
 En slingert, aerde en ingewant,
 Kasteelen, sloten, steên te mortel.
 Dat ruckt den aerdtboôm van zyn' wortel,
 Vermengelt levenden en doôn,
 En schynt den hemel naer zyn kroon
 Te steecken, door geweld te baeren,
 Dat al de helsche slangenharen,
 Uit schrick voor 't oorloghs-element,
 Te berge staen, en overendt.
 Uw jeugt, in't opgaen van haer starre,
 O braeve Ridder, ging zoo verre
 Bespieglen, op Kampanjes kust,
 Den zwavelberg, die, noit gebluft,
 Maar eeuwig vlammen braeckt en voncken,
 En Plinius gebeent noch schoncken
 Ons gunde, noch het minste merck,
 Om zyne dootbus met een' zerck
 Te decken, voor den trouwen yver
 En faem van dien Natuurbeschryver:
 Nu zaeghtghe, hier op Hollants gront,
 Vesuvius in zynen mont,

Te Delft, daer, tegens stijl en orden,
 Ons kruit, 's lants vyandin geworden,
 Stadthuis ontziet, noch kerckgewelf,
 En delft een burgergraf voor Delf,
 In puin, en menschevleesch, en golven.
 Van gloejende affche en glas gedolven,
 Wie wort van bitter schreien moê?
 De woeste hoofsttadt huilt u toe,
 En gaept en finckt, in zoo veel wycken,
 Gelyck een kerckhof, zadt van lycken,
 Geplet, geknot, gescheurt, gezengt.
 Een Chaos, ondereen gemengt.
 Een jongste dagh, vol dootsche schricken,
 En d' oogenblick der oogenblicken.
 Verbouw een eeu, en Krezus schatt:
 Een vonck, een blick verwoest een stadt.

J. V. VONDEL.

Op het op-springen

Van het

HOLLANTS MAGAZYN
tot DELF.

DERyp, de Ryp, die was ons schoonste Dorp van allen,
 Is soo, helaes! vervallen,
 Gevallen in haer' afch
 Dat niemant segg', sy is; maer yder segg', sy was.
 Sy was der Dorpen Stadt: nu is 't een Stadt der Steden,
 Het derde lidt der leden
 Van Hollandts vrye Staet,
 Die in een oogenblick op 't derde deel vergaet.

Godts

Godts lang-geterghde wraeck, Godts hoogh-verdiende plagen

Sien wy vast alle dagen:

Hy komt van alle kant:

En noch ontslyuten wy geen oogen van verstandt?

Godt komt rontom ons oor door schricke licke wond'ren

Op 't onverwachte dond'ren;

En noch en richt ons oor

Sich niet na's Hemels stemm', tot geestelijck gehoor.

Godt geesselt ons met 't Vyer, met hooge Watervloeden,

Met schorpioenen roeden;

En noch is daer geen Ziel,

Die smerts gevoelen hadt, en in Godts roeden viel.

Hoe! zijn wy alle dan ontzinnige Galaten,

In boosheydt uitgelaten,

Tot een verkeerden sin?

En hebben wy dan een verstockten Phar'o in?

Hoe! willen wy dan van geen Moses, noch Propheten,

Noch van Godts Mannen weten,

Die hy geduyrigh gaf,

Vermaenders tot het goed', tot weting van Godts straf.

Hoe willen wy dan noch geen Jonas dreygen achten,

Maer 't uytterste verwachten,

Noch doen als Ninive,

En maken met de Heer door waer berouwen vree?

Stadt, die voormiddaghs fulck een wecker hebt gevonden,

Ach slaept ghy noch in sonden!

Is 't noch met u geen dagh?

Zijt ghy noch niet genoegh gewaerschouwt met de slaggh?

Godt sloegh u Kercke-dack, om tastelijck te toonen.

Dat hem niet lust te woonen

In Tempels opgericht

Van Menschen, als haer ziel in sich geen Tempel sticht.

Godt trof uw Raedthuys oock, om dat daer veele komen

(Ick spreek niet van de Vromen)

Vol staetsucht, eygen baet,

Vol haet, vol nijdt, bedrogh, vol goddeloofse raet.

Ach! wilt niet zijn in 't quaed, als in een graf, besloten;
 Noch straf door schuldt vergrooten.
 „Uw's toorns stemm' roept, BEKEER,
 „Goot Godts toorn een Phiool op u, hy heeft meer,
 Hy heeft 'er meer, ô Lant! dit was maer een van seven
 Sijn' Engelen gegeven.
 Landt, Landt, doet ghy geen boet,
 Weet dat uw na-slagh op Delfs voor-slagh volgen moet.
 Delf viel het nu te beurt, nu eerst te beurt in 't Zuyden,
 Wie kan sich hier verluیدن,
 Dat 't Noorden vry fal gaen.
 Dat geen toorn Siloë hem fal ter neder slaen:
 Dat hy min straf baer is, dan Delf, de Ryp, de Jooden,
 Die toornen val quam dooden?
 Geen Mensche, ja niet een.
 Sloeg sommige de straf, de schult was algemeen.
 Verflagen Delf, uw' slagh moet ons door nieren delven.
 Ons zijt ghy en u selven
 Een nodigh spiegel-glas,
 't Welck puyn en droef heyt toont, daer huys en leven was.
 Uw' straf door 't Bos-kruyt moet u en ons allen leeren,
 Dat hy door kracht des Heeren
 Licht een uytroeyfel wert,
 Die 't onkruyt van de sond' niet uytroeyt uyt sijn hert,

HENRICK BRUNO.

J. v. Von-

J. v. Vondels

INWYDINGE

Van het

STADTHUIS

t' Amsterdam.

TECTUM AUGUSTUM INGENS.

Gelijck nu d'ackerman de zeiffen flaet in d'airen,
 En heenstreeft, door een zee van gout en goude baren,
 Zoo weckt ons Amsterdam, door overvloet van stof,
 Om in den vruchtbrn oeght van zijnen rycken lof
 Te weiden met de penne, en vrolijck in te wyen
 De hooghtijdt van 't Stadthuis en burgerheerschappyen,
 Met een de jaermerckt, die, met haeren open schoot,
 Alle omgelege steên en bontgenooten noodt
 Op't heerelijck bancket van allerhande gading,
 Die't nimmerzat gezicht genoegen en verzading
 Beloofst, door zoo veel schat, gerief, verscheidenheên,
 Als kunst en hantwerck hier nu stapelen op een.
 Dat zoo veel duizenden, als sterck ter poorte indringen,
 Zich spoeden naer den Dam, om 't wyfeest in te zingen,
 In't midden van ons vloên, den Amstel en het Y,
 Met al de burgerjeught van d' oude en nieuwe Zy,
 Op't heldere geklanck der zilvere trompetten,
 Het dondren van kortouwe, en maetklanck van musketten,
 Het vliegen van de vaene, en luit triomfgeschal;
 Terwijl elck element van blyfchap juichen zal,
 De hemel huppelen, en alle starretranssen
 In't ronde, als hant aen hant, rontom ons Raethuis danssen,
 De

De Bruit, daer't al om danst, en die, zoo fier en ryck,
Op haeren schoonsten dagh en't kussen, zit te pryck.

De Leeuw des hemels schynt de hoofstادت van de landen,
Wiens schild gehanthaeft wort van leeuwen, onder't branden,
Te zegnen, met een lucht, uit zyne keel gestort,
Te maetigen zyn vier, om frisch en onverdort,
De graftlaen en het loof der boomen te bewaaren.
De Israelen van zyn maene en glinsterende hairen
En oogen steecken niet zoo vinnigh op ons' hooft;
Als had hy dezen dagh en zyn triomf beloof

Een koele lentezon: want dit gestarnt, by vlaegen,
Den geest verlickende, door't gloen der heetste dagen
En weecken, kockert nu den zanglust, en de Min,
En Oegstmaent gaet met lust, gelijk de Maymaent, in.

Ghy Heeren, die de Stadt, gelyck vier hooftpylaeren,
Met raet en wysheit stut, in't ryfste van uw jaeren,
Grootachtbre Vryheer GRAEF, en Ridder MAERSEVEEN,
Oprechte telgh van POL, en SPIEGEL, die't Gemeen
Ten burgerpiegel streckt, gewaerdicht ons gezangen
Te hooren, daer't muzyck uw' intre zal ontfangen
Met blyfchap op den stoel, en't eerlyck wapenkruis;
Uw burgermeesterschap het ingewyt Stehuis
Vercieren, meer dan kunst, belteet aen witte marmers;
En d' oude burgery haer hoofden en beschermers
Begroeten, uit den drang, van overal vergaert.
De burgervaders zyn met recht alle eere waert.

De zwackheit van den mensch behoeft geltut te worden
Door loon en straf, dit eischt gezagh, en wettige orden:
Gezagh en orden melt terstont het onderscheit
Van volck en burgerye en't ampt der Overheit:
Het ampt vereischt een plaets, en huis, hier toe gekoren,
Ten dienst der stede; aldus wort hier't Stehuis geboren,
Uit een nootwendigheit, tot heil van's burgers Staet.
Stadthuizen dienen dan alom ten toeverlaet
En vryborg van het volck, dat, vry van alle zorgen,
Geruft zyn handel dryft, en heenslaept op die borgen,
Het oog der Vadersen, dat voor de kindren waect,
En toeziet, eer de storm de poorte en wal genaect.

Dus lydt het volck geen' last van fchipbreucke, in't verheffen
Der oorlogsbuijen, die de burgerftaeten treffen,
En ftoften in de gront, ten zy't de hemel fchutt',
Die Heeren hanthaeft, en door zulcke pylers ftut
Veel duizent huizen, als in een Stehuis gefloten,
Het hert van al de ftadt en trouwe ftadtgenooten,
Die't hert bedancken, voor zyn' levendige gloet;
Terwyl het al de leên der burgerye voedt,
In't leven onderhout, veel honderden van jaeren.
Zoo ftact Venedigh pal, in 't midden van de baren,
Als een metaele rots, na twaelef eeuwen tijds,
Bestreden van de peft, en dierte, en zoo veel ftryts,
Gefreden met den Turck, en't huis der Ottomannen
En Vorften, tegens't recht der vryheit ingefpannen.
Zoo blinckt de ftadt, myn wieg, gebouwt van Agrippijn,
Gelijck een halve mane, op d' oevers van den Rijn,
Na zefstienhondert jaer, en toont haer lauwerieren,
Geitrickt in 't vreverbont met d' oude Batavieren.
Aldus ftont Rome vast, fchier zes paer eeuwen lang,
Eer't Noorden met zyn byl, by haeren ondergang,
In't ommewroeten groeide, en't floopen der gebouwen,
Gewortelt al te diep, te hardt om uit te houwen.
Al hanthaeft d' oppermaght, in oorloge, en gewelt,
De fteden, eeuw op eeuw, haer paelen zijn gefteelt,
Haer oude ftuit in 't endt, gelijk des menfchen leven.
Wat menfchen bouwen, wort geene eeuwigheit gegeven.
Wie iet geduurzaems zoekt, die heft zyn hart om hoogh.
Men kan niet zekers hier befchieten met ons oogh.
Hoe't Raethuis by het hart met reden wort geelecken,
Waer naer de vyanden der burgervryheit fteecken
Met heimelyck geweer, en laegen, en verraet,
Of inbreuck van de poorte, uit openbaeren haet;
Dat bleeck, toen Beuckels rot haer modernaeckte waerheit,
Het licht der logentacle, als een herbore klaerheit,
Wou planten op den Dam, ten trots van't wapenkruis;
Gelyck de Schilderkunft, op't afgebrant Stadthuis,
Getuighde menigh jaer: dat bleeck, toen d' eerfte Gallen
Na't winnen van de Stadt, noch zochten t' overvallen

Het Roomfche Kapitoel, beletter van hun kans;
 Daer Manlius zoo braef, gewaerfchuw van de gans,
 En haer verbaeft gefchal, het burgerrecht verwerde,
 Door 't overfchot des volcks, en Brennus heirkraft keerde.
 Die, zeven maenden lanck' verrijckt door roof en buit,
 Moft flaecken zijnen roof, op 't Kapitoel gefluit.

Gelyck Heer Gyfbrechts ftadt van viffchers is begonnen,
 Door haer gelegenheit, en na heeft aengewonnen,
 Zoo wert haer Raethuis oock tot driewerf weêr verzet.
 Het eerfte ftont daer 't Y zich uitftrekt in zijn bedt,
 Met biezen riet en helm geboort, van wederzijde;
 Daer d' Aemftelheer, van outs, de zeekapelle wydde,
 Ter eere van Godts Helt, Sint Olof, die zijn' troon
 In 't Noorden had gebouwt, en wien de martelkroon
 Met recht wert toegekeurt: want toen hy onder d' Ieren
 Tot kennis quam van Godt en Chriftus kruisbanieren,
 En in Nieuw Megen fprack d' orakels van Godts mont,
 Liet hy zich Kerftenen, en waffchen op de vont,
 Van 't heiloos Heidensch flym. dus zuiver, en herboren,
 Zocht hy Godts dienft en Kruis te planten by zijn Nooren,
 En, die een Koning was, verkondighde het licht,
 Waer voor de zon en maen en steile Noortftar zwicht.
 De maght der afgoôn raeft, en, als een froom gedreven,
 Bejegt hem in 't velt, daer hy getrooft zijn leven
 En kroon ten beffe fchenckt aen Chriftus kruisaltaer,
 Geheilicht door het bloet van zulck een' martelaer.
 Het tweede Raethuis ftont, daer nu de kant gefleeten
 Wort van het watterack, dat, naer den Dam geheeten,
 Allengs ten Zuiden, van het Y, te rugge fpringt,
 Tot daer de middenfluis en duicker 't water dwingt,
 Of weder uirgiet, als de ftercke wint van 't Zuien
 Den Aemftel viert den toom, en afjaecht met zijn buien;
 Gelyck de ftoomen ftaen ten dienft van weêr en wint,
 Naer dat der winden Vorft hem uyt laet, en ontbint,
 Men zagh de derdemaal het Raethuis weêr verzezen,
 Als of Natuur den gront had met haer hant gewezen,
 Daer Kalverftraet en Dijk noch uyt zien naer den Dam,
 En reicken aen de merckt, daer 't Sticht ter merreect quam,

De Goier, Aemstelaer, de Veene-en-Waterlander.
 Zy staplen vrucht en vee en zuivel op elckander,
 Gevogelte, en gewas, en wat de nootdruft eischt,
 Ter liefde van 't gewin, daer 't al om draeft, en reift,
 En vlet, en vaert, en woelt; terwijl de burgeryen,
 Van d' eene aen d' andre weeck, by deze merckt gedyen,
 En kelder en schappra, met opgepropten schoot,
 Bezorgen, als de mier haer hol, voor hongers noot.

De koning van de Stadt, wiens kruin 't geweld zou tergen:
 Verkoos Tarpeius bergh alleen, uit zeven bergen,
 Omtrent den Tiberstroom, en zijne waterkolck,
 Om daer den adelaer en stoel van 't strijtbre volck,
 Als op den vryburgh an 't Gemeenebest, te planten,
 Dat tegens al de macht der weerelt zich zou kanten.
 Dus rees het Kapitoel, op dezen steenen bult,
 Van Romulus met riet gedekt, en na vergult,
 Gelyck een gouden bergh, om, in het onderdaelen
 En opstaen van de zon, de zon ten trots te praelen;
 Een eer, waer voor de bergh den vader Numa danckt,
 Zolang 't Romainfch gebiet, dat nimmer zackt, noch fchranckt,
 Maer op zijn wyze duurt, de weerelt zal verduuren;
 Terwijl de Noortfche byl en heirschap Remus muuren
 En menigh trots gevaert, gelyck een steenrotsduin,
 Noch nooit begraven kon, in 't omgewroete puin.

De Raeden van de Stadt vier van hun leden zetten,
 Graef, Wavren, Maerseveen, en Geelvinck, om te letten
 Op 't voorgebeelde ontwerp van 't Raethuis, wijs en rijp
 Beraetslaecht, en bepaelt in zyn vereifcht begryp,
 Bepiegelt door en door, in 't oogh der Trezoorieren
 En Burgermeesteren, tot dat uit meer papieren
 De waertste tekening, en d' eelfte niet ontbrack,
 Waeraen de breede Raet in 't endt zijn zegel stack.

De Raedt van Amsterdam verkoos, met rijpe reden,
 De plaets van 't out Stadthuis, nu moede, en afgereden,
 Van hoogen ouderdom, en arbeit, zorge, en last;
 Als 't midden van de stad, het hart in 't lichaem, past,
 Gestut van wederzy met heur vermaerde stroomen,
 Om af en aen in zee, of aen den Ryn te komen,

En Schelt, en Wael, en Maes, buurinnen van den Ryn
 Verheerlijckt door de steên, waer van zy voesters zijn.
 Hier keert ons trots gevaert zyn aenschijn naer het Oosten,
 Den opgang van de zon, die d' aerde komt vertoosten,
 Verquicken met haer' glants, waer naer elx oogh verlangt.
 De sijncke vleugel deekt de Noortzijde, en ontfangt
 Den offer uit der zee; de rechte deekt den zegen
 Van Beurze en vliet, van wien dees zeefstadt heeft gekregen
 Haer' naem, de weerelt door gevlogen, en bekent,
 Zoo wijt zy 's weerelts oeghft op alle merckten zent,
 En inhact uit der zee, met overlade kielen
 Gestuurt van Watergoôn, en snelle waterzielen,
 Die, schuw van weide en ploegh, in zee te weide gaen,
 En dansen op den rugh van vader Oceaen.

Maer 't weifelende lot, dat noit zijn rust kon houwen,
 Quam 't rustigh raetsbesluit des Aemstels, onder 't bouwen,
 Beprijngen, slagh op slagh, niet anders of de Nijt,
 Die schendige Harpy, uit wrevel, schimp, en spijt,
 Het nootwerck scheuren wou, en met verwoede klacuwten
 Der Burgermeestren gunst verbystren, en verflacuwten,
 En dwingen af te staen van desen arrebeit,
 Zoo noodigh, en zoo nut, gevordert en beleit
 Door opzicht en het oogh der meestren, die bedreven
 Steenhouweren hun maet en wet en regel geven;
 Dies 't uurwerck van dien bouw gestadigh schijnt te gaen,
 Van hant tot hant, gelijk de wyzer, op zijn raên,
 De ronde doet, en past op klokkeslagh en uren,
 Zoo net, gelijk de zon om hoogh haer' loop kan ftuuren.
 Gestadigheit verwint. al draeit de wyzer kort
 Den dagh om, niemant merckt dat hy bewogen wort.

De Nydigheit zocht eerst de poorten stil t' ontgrendelen,
 En daeghde, uit eenen mist, voor stadt op, met haer vendelen,
 Door Amsterdam betaelt, en van den haenekraey,
 Ondeckt, cer 't nachtgedroght belande aen wal, en kaey,
 Dat van verbaestheit zwichte, in ste van aen te vallen;
 Toen al de burgery 't geschut voerde op de wallen,
 En blanck in 't harnas blonck, gelijk een yfre rots,
 Die geenen aenstoot vreesft, den Oceaen ten trots.

Noch rustze niet, maer streeft naer d' onbevrozene oorden,
 En hitst met volle kracht den blaef balgh, uit den Noorden,
 Op dijck en dammen aen, dat Hollant schud, en yst.
 De zee verlaet haer bed. de springvloet wast, en ryft,
 En overschryt haer peil. de waeckende Aemsterlanders
 Aen 't zweeten, in dien noot, met schuppe en zoön, niet anders
 Als warenze getrooft den springvloet van Neptuin
 Het hoeft te biën, gelyck een strantbeer van arduin.
 Neptuin, hier tegens aen, wil toonen dat geen zoden
 Vermogen zyne vorck en opgepreste Goden
 Te stuiten, op den toght; ontziet noch dijck, noch pael,
 Noch eicke planck, en komt u, boven Outewael,
 Geborsten in de weide, en, bruizende op zijn riemen,
 Vaert voort, en zackt, en ryft, en valt in 't meer van Diemen,
 Zet hofsteën, vee, en vrucht in 't water, dat wel eer,
 Zijns ondancks, ruimen moest den boezem van zijn meer,
 Daer d' Amsterdammers, die hier lucht en adem schiepen,
 Al morrende om 't stehuis, nu huis en hof verliepen.
 Het open Aemsterlant, de polder rontom heen,
 Al 't vlacke velt lagh blanck, tot in het Sticht en 't Veen
 Geleek een bare zee. men kon het meer van Leiden
 En Haerlem, stroom noch floot noch wegen onderscheiden.
 De hoybergh berghde 't vee. de droeve huifman stack,
 Met vrouwe en kindren, 't hoeft gedootverft uit het dack,
 In 't uitgemaelen meer. onwetenden aen 't schelden,
 En 't kostelijck stehuis de lantscha most ontgelden.
 Na zulck een zee storm woelt het zeeziek Brittenlant.
 De Faem gewaeght hoe dit de waterketen spant,
 Van Doever af aen 't hoeft te Kalis, en zijn krammen.
 De hoop van Londen vischt een net vol Amsterdammen.
 Karthage en Rome zien elckandre grimmigh aen,
 Als leeuw en tigerdier. alle oorloghsvensters staen,
 Als Plutoos blicken, root van gloet en zwavelvlammen.
 Zy treën in 't waterpeck, als strijtzeginde rammen,
 Of stieren, dol van wraeck, en nimmer stootens moe,
 Hervatten strijt op strijt, en stooten vreeslijck toe,
 Terwijl hun schuim en bloet ontloopt, en, in 't vertoornen,
 De herders toezien, hoe zy, met geweld van hoornen,

Elckandre gaen te keere, en booren door de huid
 In 't vleesch, en ingewant, en menigh toefstoot stuit
 Op ribben, en gebeent. d' een pooght, met d' achtervoeten
 En klacuwē, stof en zant in 's vyants ooght te wroeten,
 Van achter uit te slaen, te stuiven voor den wint :
 En d' ander slingert fel den staert om, en verblint
 't Gezicht des vyants vast, met heene en weêr te zwaegen.
 Zy loejen schrickelijck, en wenden zich, en draejen,
 Tot dat de worstelsfrijt en dagh zyn ende neemt,
 Een ieder wenscht om rust, in zijnen eigen beemt.

Geduurende dien storm en strydt der worstelaeren,
 Vernam men hoe om hoogh Saturnus quam gevaeren,
 Op bey zyn vleugels, schier gesleeten van de vlught :
 En zwevende rontom den Dam, in onze lucht,
 Met zijne scherpe zein, waerme hy d' eeuwen macide,
 Het uurglas op zijn hooft, de grijzaert d' oogen draeide
 Naer 't afgeleeft stadthuis, oft eer zijn overschot,
 Gereten, ondersteut, verminckt, en half verrot,
 En evenwel, ter noot, 't verblijf der Amptenaeren,
 Om schrift, gerief, en schat, en diensten te bewaeren.
 Wat ben ick, zeght hy, dan mijn kracht en zickel quijt,
 Dat dit bouwvalligh dack mijn ouderdom verslijt,
 En wacht het noch geruft, als leggende op zijn sterven,
 Dat menschenhanden voort het slechten, en bederven?
 Ick wil een' korter gangh met dit geraemte gaen.

Zoo spreeckt hy, en verzinckt in 't smitshol van Vulkaen,
 Beveelt hem 's middernachts dien ouden romp te sloopen.
 Vulkaen, toen 't nachtglass net ten halve was verlopen,
 De wachters, van den slaep beschooten, stom en stil,
 Vergaten hunne wacht, voltreckt Saturnus wil,
 Ontsteect het zolderveen van boven, met zijn voncken.
 Het veen geraeckt in brant, dat eertijts lagh verdroncken :
 Dus brant het vier den balck, den zolder en het dack.
 De gantsche stadt waeckt op. de vlam ging op, en stack
 Hef torenbuskruit aen. nu rusten geene bedden.
 De trousten schieten toe, en reppen zich, en reddē
 Debrieven, boecken, gelt, trezoor, en banck en schat ;
 En bergen in dien brant de ziel der gantsche stadt ;

Terwijl de vlam in top blijft weiden, als een wonder,
 Uit gunst, die 't vier ons droegh, dat tijt gaf, om van onder
 Té redden have, en goet, ten oirbaer van 't Gemeen.
 Dus liet Vulkaen hier niets dan muurwerck, puin, en steen,
 Waerna de Bouwkunst breet haer vleugels ging ontvouwen,
 De nieuwe fenixpluim en kroon van 's lants gebouwen,
 Als ryzende uit den grave end' affche en 't lijck van 't out,
 En een geduurzaamheid van eeuwen toebetrouwt.

Maer 't is aenmerckens waert hoe Godt zich openbaerde,
 In 't midden van die vlamme, en door zijn zorgh bewaerde
 De hooge fteigering, rontom 't begonnen werck,
 Toen vlam en roode gloet den leffcher viel te sterck,
 Met zijne tong, voorwint, alree de-masten leckte,
 En blaecte, en eene wolck van smoock het volck bedeckte,
 Daer Stalpaert, op zyn wacht, gelyck Brantmeester, stont,
 En zagh het gaepend vier, zijn' vyant, in den mont.
 Hy sterckt het tegenweer, dan onder, dan van boven.
 De ledren eemer blufcht al kiffen de den oven
 Van 't grimmigh element, dat schricklijck kraeckt, en knerft,
 En niet een kant noch steen van 't nieu gestichte berft.
 Waer zulck een heiloos ramp tot dit gevaert geslaegen,
 Het was om 's bouwers glans uit al zyn werck te vaegen,
 Den moedt der Overheit te kneuzen van verdriet,
 Te schenden 't aengezicht, daer al het lant op ziet.

Een voorspoock schein voorheene ons in te willen prenten
 Den opgang van dien brant, toen heele regementen
 Van rotten zich verbaeft begaven op de vlught,
 Drie dagen voor den noot, gelijk van eene zucht.
 Tot haer behoudenis al heimelijck gedreven,
 En, boven ons begrijp, dit ondiert ingegeven,
 Dat, vroeger wacker, eer zyne ongevallen vat
 Dan ons vernuft, dat traegh, tot kosten van de stadt,
 Voor 't nakende onweêr duickt. hoe onvast staen dees gronden:
 't Geluck der steden is aen 't out stehuis gebonden:
 Men vraege Schelt en Eems; zy hebben 't ons geleert
 Hoe met den raethuisbouw 't geluck der steden keert.

De bouwer van 't Stehuis wift noch van geen verhuizen,
 Toen schon de bouwplaegh flux cen' watervloet van muizen

Op Hollants kusten aen. dit heir; in 't lang en 't bree,
 Geslingert staert aen staert, quam dryven over zee,
 Van 't Noorden, op ons strant. hier baet geen tegenfportelen.
 Zy knaegen hoy, en gras, en klaver, met hun wortelen
 En groente en steelen, af. de geest des beemts verdwijnt.
 De lantheer, by gebreck van voër en klaver, quijnt.
 Men troost hem dat de scha der muize 't lant sal baeten,
 En zy een' gouden tant in velt en weide laeten;
 Gelyck het naeste jaer de muyzescha vergoedt,
 Met driemael zoo veel winste, en weide in overvloet:
 Maer 't ryzend Raethuis wort met smaet en hoon bejgent,
 En houdt een zelve streeck, zoo hoogh als 't nu, gezegent
 Van al de burgerye, een ieders oogh behaeght,
 En d'cer van al de stadt in 't staetigh voorhoofd draeght.

De Kerck van Sint Kathryn, gelyck menze innewijde,
 En bouwde tot Godts eer, bekleet de flincke zyde,
 Een ryck gebouw, waer aen de Heer van Purmerent,
 Heer Eggaert, by 't geschrift voor bouwheer noch gekent,
 Den eersten grontsteen ley, dies wy zijn eedle rancken
 Gehouden zijn met lof, voor 's vaders deught, te dancken.
 Wie Amiëns bezoect, dat hy zyne oogen sla
 Op 't grootste kerckgesticht, de rechte wederga
 Van Eggerts arrebeit, en lette of ons pylaeren
 Gewelf en kooren min den bouwlust openbaren
 In Hollants Graeflijckheit, dan in het Konings Rijk,
 Den Grave in majesteit en maght al 't ongelyck.

Het heerlijck orgel noot geen dwaze zanghverquifsters,
 Maer Wyzen, op 't bancket van veertien paer registers.
 Vier orgeldeuren noën alle oogen, door de gunst
 Van Bronckhorsts tekengeest en schoone schilderkunst,
 Hem van Natuure alleen miltdaedigh ingegeven.
 Men ziet hier geene verf, maer louter ziel, en leven,
 Daer Saul zit te paerde, en David voert het hoofd
 Van Goliath, den Reus, gelyck hy wort gelooft,
 Om zulck een trotsse daet, en ingehaelt van rejen,
 Die, zingende in triomf, den helt der poorte inlejen,
 En wetten Sauls haet, en kroonzucht door dien zang,
 Bezuurt van Jesse zoon, zoo veele jaeren lang.

Men ziet, daer Davids harp en snaer den Godt vergeten
 En dollen Saul streelt, hoe eerloos en vermeten
 De Haet dien jongeling den schicht toedryven wil,
 Terwijl hy dien ontduickt, en balling wort al stil,
 Tot dat een flux foldaet hem bootschapt, hier beneden,
 Hoe Saul op den bergh, van wanhoop overstreden,
 Na zulck een nederlaegh, met zijn verwaete ziel,
 Op drie verflage zoons, in zijnen degen viel.

Op datmen het gevolgh aen deze keten schakel',
 Vraeght David Godt om raet, daer Abjathar 't orakel
 Zal spellen, uit de glans van 't heiligh borstgesteent,
 Dat hem na Hebron wijst, die Sauls doot beweent.

Wanneer de dubble deur van 't orgel hangt geflooten,
 Wort David, daer hy knielt, gesalft, en overgooten
 Ten Koning, over 't huis van Juda, toen die stam
 Te Hebron, met gejuich, op deze staetfi quam,
 Waerop d' eenstemmigheit van uitgeleze keelen,
 De joffers en de jeught, met zingen, dans, en speelen,
 En cyter, en tamboer, en rinckeltuigh, en luit,
 Verheffen haeren galm, die aen den hemel stuit.

Graef Willem, tot den stoel des lants, van Godt geschapen,
 Beschenckt, in 't Noorder glas, met haer doorluchtigh wapen,
 Dees stadt, waerover hy, als wettigh Graef, regeert;
 Waerna Maxmiliaen, Roomsche Koning, hoog geeert,
 Haer' wapenkruischildt kroont met diamante straelen,
 En parlen van zijn kroone, om eeuwichlijck te praelen,
 Als met een danckbaer merck van zijne majesteit,
 Voor Ridder Boelens gout, en 's helts grootdadigheit,
 Ten dienst van zijnen Heer, voor ieders oogh, gebleecken;
 Eeneer, die blijft, en duurt, als 't brosse glas zal breecken,
 Gelijckze oock op de kruin des Westertorens blinckt,
 En blincken zal, zoo lang de zon verriest en zinckt,

In deze hooftkerck gaet de Batavier ten grave
 Naer Galen, die de Doodt wouw kiezen, eer dan slave
 Te worden op de zee, geboeit aen 't Britsch gebiedt,
 Daer hy op 't Midlantsch meer den brant in 't buskruit schiet
 Van 's vyants zeekasteel, en leert hem, op de baren,
 In weerlicht roock en smoock, in Plutoos hemel vaeren;

En stuiven, recht voor wint, om in dien waterbrant,
 Als voorbo, naer den Teems, en 't vyantsch Brittenlant,
 De tijdinge aen het hof van Withal zelf te draegen.
 Herrurie en Livorne en 't zeefrant zal gewaegen,
 Veele eeuwen na zijn doot, hoe stout dees watervorst
 Den vyant boort aen boort groothartigh klampen dorst,
 Gelijck een oorloghsheft, uit louter hart geschapen,
 Waerom de grafzerck noch gekroont hanght met zijn wapen,
 En ridderlijck geweer, en met de vaen bedeckt,
 Terwijl dit lijck de deught der levenden verweckt.

De Waegh, aen deze zy voor 't Raethuis, weet den zegen
 Van 's weerelts koopstadt net maer nimmer af te weegen,
 Door toevloet van de vaert. zy voert met haer gewin,
 De stede een' Potozy van daeghlijx zilver in,
 Door twee paer poorten, als om strijt, van vier gewesten,
 Om Hollants vryen Leeuw te weeliger te mesten,
 In uitgemaelen meer, of duin, en poldergras.
 Hier groeit het Hollantsch hart. hier zwelt de zuiveltasch,
 Van zilver, en root gout, en vriendelijcke schyven,
 Die by gevaer en noot, onze oorloghszenuw styven,
 En leeren dat men licht den Amsterdammer terght,
 Maer zijn gedult den krijgh niet ongewroken verght,
 Zoo lang de schiltwacht waeckt, en hier, langs steene trappen,
 Gewapent nacht en dagh, de waeghtrap op zal stappen,
 En uitzien, vroegh en spa, en luistren of 't Stehuis
 Geen laegen wort geleght, ten schimp van 't wapenkruis.

De Vischmerckt woelt vooruit, en leeft van spartel visschen,
 Schaft stroom-en-zeevisch, en bezorght de burgerdisschen
 Met allerhande teelt van 't vochtige element,
 Tot 's levens onderhoudt. het Gilt was hier gewent
 Sint Peters feest, van outs, met kroonen te vereeren,
 Te zingen hant aen hant, naerdien 't zich moet geneeren,
 Als 't Galileesch geslacht, by 's hemels zegening,
 En 't uitgeworpen net, dat 's waters vruchten ving.

De Beurs (daer d' Amstel stuit, en door vijf steene boogen,
 Met waterpylen schiet, als van een pees gevloogen,
 Wanneer het water valt, en adem haelt in 't Y,)
 Ontfanght den burgerzwarm van d' oude en nieuwe Zy,

En al het uitheemsch bloet, dat 's middaghs hier tegader
 In eenen boezem vloeit, en uit zoo mecnige ader
 Gevloten, leven geeft aen 't lichaem van 't Gemeen.
 Hier wort Merkuur gedient, geviert, en aengebeên,
 Met zijnen slangestock, en vleuglen aen de hielen.
 Hier zweet het koopmans brein, gepropt van vrachten, kienlen,
 Papieren, wisselkanffe, en munte, en beurskrackeel,
 En winninge, en verlies. elck grijpt naer 't beste deel,
 In schipbreuck, havery, verzekert kist, en packen,
 En berght zijn have en 't lijf op masten, en op wracken.
 De weiflende Fortuin smyt blindlings 's weerelts goet
 Te grabbel in den drang. de rijckdom styft den moedt
 Deskoopmans, door het lot, zoo rijck hem toegevallen.
 Dan steigeren om strijt de gevels, poort, en wallen,
 En torens hemelhoogh. de Staet en burgerdraght
 Getuigen van 't geluck, door schattingen, en pracht.
 Gewinzucht propt de breede en lange galerijen,
 Die brommen in 't vierkant, gelijk een korf, vol byen,
 En uitgelezen geur, gewonnen op het velt.
 Dan roept de Beurs zich heesch: waerheen met al igtelt,
 O geltrijck Amsterdam? mijn nissen zien uw draeven,
 En missen midlerwijl haer driemael twalef Graven,
 Uit klaren marmersteen te klincken, tot een eer
 Van 't koopmans Kapitoel. of magh my nimmermeer
 Gebeuren dit geluck, het welck mijn Beursgenooten
 Verdienden, die het gout met heele schepen gooten,
 In uwen open schoot door kommer, zorgh en zweet,
 Ten bouw van uwen Staet, en 't vrye lant bestet?
 Vijf hooftegebouwen, hier in 't ronde te bereicken,
 Uit 's merckvelts navelpunte, is geen onkenbaer teicken
 Van majesteit, en maght, die nu doorluchtigh blijckt,
 Naerdien de Dam in naem Sint Markus plaets niet wijckt,
 Noch zelf het velt van Mars, zoo wyt befaemt by d' ouden,
 Die Rome, in zijne kracht en middaghlans, aenschouden,
 Toen, Cezars erfgenaem, August, in vollen vre,
 Het heiligh Kapitoel in zijn triomfe oree.

Hoe luchtigh kan men nu op 't merckvelt adem scheppen,
 En ieder 's mercktdaghs zich, op zulck een ruimte, reppen,

In alle stallingen, en inkoop, en verkoop;
 Daer volck en borgerdrang en huisman, in den hoop,
 Vast veilen, loven, biên, en afflaen, en besteden,
 Verkochte waeren laên, op burrien, en sleden,
 Of torssen op den hals, of onder hunnen arm,
 Of krujen op het radt. geen wackre byenzwarm
 Is drocker op het velt, en in de honigh korven!
 Wanneer de boeckweit bloeit, die doot lagh, en gestorven,
 In d' aerde, eer klont en zon en dau haer leven schenckt,
 En naer dien eedlen geur de honighzuigers wenckt.
 Hier is de wandelstreck van Amsterdamsche Heeren
 Wethouderen en Raet bekommert met regeeren,
 En destigh staetgespreck. de koopman luiltert hier
 Naer luchten uit der zee, en zamelt uit papier
 Den zin der letteren, van overal geschreven.
 Dan valt, dan ryft de merckt. hier is een schip gebleven,
 En ginder een belant, dat met Turckyen sloegh,
 De roofgalajen brande, of binnen Tunis joegh,
 En't roofnest, out Algiers, noit zat van schepeplonderen.
 Dan hoort men hier van 't Y een' oorloghsman opdonderen,
 Of vlooten uit de Straete, of van de Spaensche kust:
 Dan groeit het koopmans hart, nu zeker, en geruft,
 In zijn bekommeringe, en danckt Godts weêr en winden
 En watren, die by storm zoo menigh schip verflinden.
 De rijke zee is nu niet rijcker als de man,
 Die met dees blyde maer zijn zolders laden kan,
 Verquicken zijne hoof, en groene Gravelanden,
 En beemsters, klaverrijck, vol vee, en vol waeranden.
 De Stadthuisstoren stelt zijn kunstigh klockwerck, rijck
 Van klanck. Hemoni speelt een hemelsch klockmuzijck,
 Zoo snel gelijk een luit, of Swelings orgelpijpen,
 En snellen cimbeltoon, met vingeren te grijpen.
 Hier blazen schuiftrompet en kromme en rechte fluit
 Orlandoos grooten geeft ter heerenventren uit,
 Ter eeren van de Wet, en burgerwandelaeren,
 Verquickt door bly muzyck, in ongeruste maeren
 Van oorloge of tempeest. hier leeft men de geboôn
 Der ondertrouden af, die op den zondaghstoon

Naer hunne trouboey treên, met onverzaet verlangen;
Terwijl de drang des volcks en toeloop vast de wangen
Der bloode bruiden verft, in 't op- en- nedergaen
Van 't Raethuis, naer hun ftraet, beftroit met pallemblaên,
Engoude loveren, door eene ftraet van menfchen,
Die 't nieugetroude paer den fchoot vol zegen wenfchen;
Of weegen onderling de bruit, en bruidegom,
Ter rijk, te vreck, te lang, te kort, te wijs, te dom.
Hier leeft men 's lants plackaet, of oude en nieuwe keuren,
Of vonniffen, wanneer de jongfte dagh het treuren
Des fterfdaghs inneluit, en 't fpiegelend fchavot
Den fcherreprechter daeght, die 't hoofd van 't lichaam knot,
De keel de lucht verbiedt, en ftreept met taeje roeden
De ruggen, op 't gefchrey, en brantmercktze, onder 't bloeden,
Met 's Heeren wapenkruis. hier treckt de ftdats foldaet
Op trommelflagh ter wacht, naer 't wachthuis toe, en ftaet
's Wachtmeesters oogh ten dienft: hy zelf ontvangt de leuze,
Het woort der nachtwacht, van des Burgermeesters keuze
En orde, tot een merck en veiligheid der wacht,
Om alle mifverftant te fchuwen in der nacht.
De vlyt en bezigheit der burgeramptenaeren,
Die ieder hunnen plicht bekleeden en bewaeren,
Vermeerdert hier den zwarm van 't Raethuis, af en aen,
Hier waeckt de burgery. hier oefent zy haer vaen,
De wapens, en 't geweer, zoo trots in harrenaffen
Gefespt, en uitgeruft, als ofze waer gewaffen
In 't yzer, uit de wiege, en van haer moeders mam.
Wie Amfterdammers dreigt, die vint hier Amfterdam,
Gereet om toe te treên, groothartigh uit te vallen,
Het zwangere gefchut te voeren op de wallen,
Tot voorftant van haer Recht, en vryheit, zoo verræet
Haer poorten onderkruipt, of Mars te trommel ftaet.
Het Damrack voert den Dam de vrachten toe met fchepen,
Gemackelijcker dan veel duizent sleden fleepen,
Veel wagens kunnen laên. tien wegen, nimmer moe
Van woelen, loopen drock naer 't vrye mercktveld toe,
En kruiffen 't heene en weêr, met menfchen, en met roffen,
Van burgwal, ftrate, en graft. heeft Orfeus eertijts boffen

Verplant met zijne lier, Amfion met zijn snaer
 De ſteenen oit verzaemt, om Thebe wonderbaer
 Te ſtichten tot een ſtadt; t' iſt' Amſterdam gebleecken
 In waerheit, onverbloemt, en zonder dichters ſtrecken.
 Het noortsche maſtboſch neemt het Raethuis op den rugh.
 Derots van Benthem danſt. de Wezerſtroom wort vlugh.
 De Weſter marmersklip den maetzang volghet van Kampen
 En Stalpaert, die bezweet noch arbeit vliên, noch rampen,
 Noch opſpraeck, nu en dan geſprongen voor hun ſcheen,
 Te vrede datze zich verbouwen voor 't Gemeen.

De mieren, in den bouw, om nootdrufft te vergaeren
 Des zomers, eer de kou des winters, zonder airen
 En vrucht, haer overvall' zijn bezich in het velt,
 Vervoeren ordentlijck de rijpe tarwe en ſpelt
 Met yver in het hol. d' een ſleept en torſt het koren
 Al zweetende op den neck. een ander geeft de ſpooren
 Aen traegen, en beſtuurtze, en drijftze op 't ſmale padt.
 Het iſt'er alſins drock. d' een geeft, en d' ander vat.
 Zy byten 't zaet in d' aerde, eer 't wortel koom' te ſchieten.
 Voorzichtige arbeit zwicht voor laſten, noch verdrieten.

De bouw van 't Raethuis ſchynt op dezen trant te gaen,
 Dus komt een regement ruighwerckers op de baen,
 En ſchickt den baiert op van balcken ſteen en maſten.
 Steenzaegers, kanters, en polijſters, fluxe gaſten,
 Een ieder paſt zijn werck te ſpoeden, even drock.
 Men draeft 'er af en aen, op 't luiden van de klock.
 Men voert pylaſters aen, en voedsel voor de muuren.
 De bickſteen waſt en groeit, om al de ſtadt te ſchuuren,
 En d' afval van arduin, vertreden, en veracht,
 Als puin en ſtof, betaelt den Trezoorier noch pacht.

Men ziet den Bentemer en Bremer gront geſleten,
 En vratigh ingeſlickt, om hier een rots te meeten,
 Tweehondertachtigh breed, tweehondert voeten diep,
 Daer 't Raethuis het vernuft der eedle boukunſt riep
 Tot ſtichtheer, om gerief en aenzien te bewaeren,
 En een geduurzaamheit, de drie, die hier vergaeren,
 Als krachten van de ziel der boukunſte, in 't geſticht,
 Dat eeuwigh tuigen kan van 's bouwers trouwe en plicht,

Aen zijne arbeitzaemheit en overlegh te mercken,
 Ten trots der gryze Faem van zoven Wonderwercken.
 Wien namaels lusten zal te toetsen 't recht bescheit,
 Wanneer, en oock van wien de grontsteen wiert geleit,
 Dat hy ter vierschaer ga den stommen toetssteen spreekken,
 Daer Polsbroeck in Latijn, tot een gedenckbaer teken,
 Uitheemschen klaer berecht, en, door de goude tong
 Van 't bouwschrift, alle kunne, en staet, en out en jong
 Vernoecht, als hy gedenckt hoe 't wit der oorelogen
 Getroffen, en de pais in haeren krits voltogen,
 Den Aemstelraet bewoogh te vallen aen den bouw
 Van 't Raethuis, toeverlaet van 's burgers deught en trouw.
 Graeff, Pankrans, Valckonier, en Schaep men hier te zamen
 Ziet glinstren in den toets, met hun doorluchte naemen,
 Als Burgermeesters zoons en neven, in 't gemeen,
 Grontleggers van 't Stehuis, en zynen eersten steen,
 In't gulden vredejaer, en 't aenzien van hunn' Vaderen
 En oomen, die hierop, omringt van 't volck, vergaderen
 Het welck hun zegen wenscht, tot dat de leste steen
 Den eersten volgen zal, daer zy den stoel bekleên.
 Een, die te naeu gezet, wat hy bedilt wil pluizen,
 Verschoont zelf d' af breuck van den terling burgerhuizen,
 Nu ruimte en stadterief dees schade ruim vergoedt.
 Geen dolle Nero heeft de stad hierom in gloet
 En lichten brant gezet, beluft den nacht van Trojen
 Te speelen, en de boght der Wijcken af te rojen,
 Op landt-en-stadtgeschrey. geen Celer, geen Seveer
 Versmolten schat en stad, voor ooghlust van hunn' Heer,
 Aen overdaet van kunst, die veel te dertel steigert,
 Daer vrouw Natuur, te zwack, de Bouwkunst grontvest weigert:
 De noot, de nutbaerheit, in 't dringen even styf,
 Vereifchten dack, en ruimte, en lucht, en veel geryf
 Van ampten, die beknopt by een zich t' zamen quijten,
 Ten dienst van Amsterdam, die d' eeuwen zal verslijten,
 Indien de Zeevaert haer getrouw blijve, en de Twist
 En Tweedraght niet den Raet van Hollants steden splitst,
 Door onderkruipingen, en baetzucht, van geen muuren,
 Zoo sterck als diamant, en yzer, te verduuren.

De bouwkunst, toenze in't werck beooghde haeren wensch,
 Koos tot haer voorbeeld uit het lichaem van den mensch,
 Zoo meesterlijck volbouwt, van buiten en van binnen,
 Dat niets hieraen ontbreekt, en d' allersnelste zinnen,
 Die dit doorsnuffelen, van 't meeste aen't minstelid, t
 Bekennen moeten dat het allermint miszit
 Wat hieraen wort herstelt. herstellen is misstellen.
 Wie dit hervormt, misvormt. laet overmeeten, tellen,
 En weegen, wien dit lust; het lichaem schroomt geen licht,
 Geen klaere middaghzon, noch maet, getal, en wight.
 Zoo blijkt dit bouwsel dan van lit tot lit rechtvaerdigh
 In evenredenheit, en zulck een' bouwheer waerdigh,
 Die ieder bouwer wijst, en, als Godts leerkint, trouw
 Het oogh leert slaen op hem, en zynen schoonsten bouw.
 De bouwers van 't Stadthuis den eisch der wet voldeden,
 En volghden zulx de Kunst, dat geen van all' de leden
 In zynen stant bezwyckt, Vitruvius trede aen,
 En zelf Appollodoor, bouwmeester van Trajaen,
 Wiens naelt noch heden praelt te Rome, voor onze oogen;
 Zy vinden dit gebouw door al zyn leên voltogen,
 Van boven tot beneên. geene outheit dit verdooft.
 Het heeft zyn middenlijf, zijne armen, voeten, hoof, t
 En schouders, elck om 't netst. het heeft zyn ingewanden,
 Elck lid, elck ingewant zyn ampt, gebrueick, en standen.
 Hier leeft en zweeft de ziel van ons Wethoudery,
 Gelyck een Godtheit, in, en ziet het zeilrijck Y
 Met 's weerelts oeghsten en Oostindiën geladen.
 De Zeven landen zelfs ons Heeren en hun Raeden,
 Orakels van den Staet, bezoecken, reis op reis,
 In tijt van ooreloge en ongestoorden pais,
 En leeren, beter dan by Griecken, en Romainen,
 Hoe zich de Grooten hier tot 's nabuurs dienst verkleinen.
 Hier houdt het burgerhof de wateren in toom,
 Geplant op Aemstels gront, gelijk een hooge boom,
 Die zyne wortels schiet heel diep en taey in d' aerde,
 En wassende in de lucht, zijn pit voor lucht bewaerde,
 Voor regen, hitte, en vorst, met schorffe, en schelle, en bast.
 Geene overwichtigheit in 't groejen hem vermaest.

Hy geeft den hemel bosch, en loof, en groene bladen,
 Den gront zyn schaduwen, en hanght met ooft geladen.
 De waterstroomen voên de wortels, en zijn groen
 Wort van den dauw verquickt. al 't jaer is zijn saizoen.
 Men hoort de vogels schel in zijne tacken zingen.
 Men ziet de melckbron versch, rontom geduurigh springen,
 En vloejen, 's tweemaels 's daeghs; wanneer de zon, gehult
 Met straelen, 's morgens ryft, en 's aerdtrijx lyft vergult,
 Of 's avonts ons ontzinckt, en schuil gaet achter duinen.
 De Noortsche blaesbalgh schud de bosschen en hun kruinen,
 Of knackt den eicken stam; maer dees, al even vast
 Gehanthaeft van om hoogh, ontziet noch leedt, noch last.

Men ziet van buiten en van binnen, drie kolommen,
 Gekoren uit de vyf aeloude, kunstigh brommen,
 In bey de stadiën, voor 't opgetogen oogh.
 De laeghste uit in twee gemengt, en d' ongemengde om hoogh.
 D' Ionische, en Korintische, als in een huwlijck, onder,
 Gesmolten ondereen, wort, tot een weereltsch wonder,
 Gedraegen van den voet, en draeght Korinthen weêr
 Uit Griecken t' Amsterdam om hoogh, tot Aemstels eer.
 Wie dees verknochtheit ziet en orden, zagh niet vasters
 Niet netters uitgewrocht. gestreepte muurpylasters,
 De hangende seitoen, of die zich zelve spant,
 Het marmeren poortael, de vloer, gewelf, en pant,
 Het kroonwerck, zinrijck loof, rontom elcks innegangen,
 Naer eisch van ieders ampt, gevlochten en gehangen,
 Geen ledige ydelheidt, het beelt, dat draeght, of ciert,
 Geen woeste wildernis, maer alles gemaniert,
 De wet, de lange pijp, de kapiteel, de friezen,
 En lysten, elck om 't rijckst, by d' ouden niets verliezen.

Doch eer wy noch gerijf en cieraet gadeslaen
 Inwendigh, laet ons voor de beide gevels staen,
 En in elcks voorhoofd eerst de beeldewercken eeren,
 Daer wy Quellijns vernuft en geest zien triomteeren.
 Het ooster voorhoofd draeght hier moedt op Amsterdam,
 Een dochter, voortgeteelt uit Aemstels gryzen stam,
 En endelijck gekroont, door 's Keizers gunst en handen,
 Met zulck een hooftcieraet, de zon der Duitsche landen.

De leeuw ftut haeren ftoel, en waect aen elcke zy,
 Daer d' Aemftelnymf haer kruick, de Stroomgodt van het Y
 Zijn watergiet in zee, en ruften in hun biezen,
 Die, al den zomer groen, by wintervorft beviezen.
 De Watergoden slaen een ongelijck geluit,
 En blazen haeren lof op alle watren uit.

De Zeegodinnen, nu geweckt door zulcke galmen,
 Vereeren haer met wier, en krans, en mosch, en palmen.

De krokodil de zwaen de zeehont, reis op reis,
 Zich domplen, daerze heerfcht met haeren tack van pais.

Ick hoor de Tritons heefch trompetten, zie dolfynen,
 En meereminnen, nat van vlechten, hier verfchijnen
 Ter wyfeft, Godt Neptuin gezeten, met zijn hulp
 En trouwe gemaelin, in zyne wagenfchulp.

Hier woelt de waterjaght van Zeegoôn en Godinnen.

Zoo kil een element kan noch de kool van 't minnen
 Niet bluffchen in den vloet, of Peleus, heet en warm,
 Neemt Thetis op den fchoot, en drucktze in zynen arm.

En dunckt dit iemant vreemt? zy toeten op den hooren
 Dat Venus uit het fchuim en zeeffchuim wert gebooren.

Al 't zeedom leeft hier nu, in 't groejen van ons Stadt,
 Als of het haer geluck om ftrijt gezwooren hadt.

Zy roepen, waer een vloot de baren door komt bruizen:
 Vaert heene: propt de ftadt, de zolders, en de huizen,
 En kelders met uw vracht: wy fchencken u 't geley.

De koey geeft Hollant melck, maer dit 's de vetfte wey,
 Waerby de koey gedyt. wie twijffelt aen dit zeggen,

Zal Gyfbrechts wallen noch aen Pampus uit zien leggen.
 Geen koejenuder maeckt de steên en dorpen rijck:

De Zeevaert bouwtze, en brengt eerst zoden aen den dijck.

Indien 't geoorloft waer ter zyde eens af te treden,

Om ider hooftgebouw der Koopftede aller fteden

Te gaen befpiegelen; ick fleet den dagh en tijt,

Die den ftehuisbouw nu alleen is toegewyt:

Ick overvlocht het hooft van Amfterdam met kransfen,

Of, als een Cybele, met heldre torentransfen,

En spitfen, op wier kruis de goude weêrhaen draeit,

Aenwyzende uit wat ftreck de koopvloot overwaeit.

Lucy, daer 't weeshuis groeit, zich dagelijx verwondert,
 Als zy haer weezen telt, en opvoedt zevenhondert,
 Uit haeren milden schoot. Sint Klaere ziet Raspyn
 Betemmen met zijn rasp het wilt, dat in de lijn
 Het Brasiliaensche bosch moet maelen en versleepen,
 En siddren voor den knoop en 't klatren van de zweepen
 Der overstrengre Tucht, het Spinhuis raeght de spin,
 Die looze netten spant voor breidelooze Min.
 Het Dolhuis sluit en stilt ontzinde Razernyen,
 In stille schaduwen. Sint Peters Galeryen
 Geleiden ons naer 't bedt van krancken man en vrouw,
 Door Koffers kunst verquickt. de bajaert herberghtrou,
 Drie nachten achtereën, verlege wandelgasten,
 Die naeckt en geldeloos, vermagert zien van vasten.
 Het naburgasthuis troost den ouderdom in rouw,
 Ontfanght den ouden stock, en d' afgeleefde vrouw.
 Het Amiraelhof dient den Zeeraet, scherps gesleepen
 Op 't veiligen der zee, gekruift met oorloghschepen.
 Ontfanger Spiegel hier 't gelegelt wort betrouwt,
 Ten streun der zenuw, die de zeekust ploeght, en bouwt.
 Het ront Begynhof berght de maeght in zijne muuren.
 De Zuid-en-Noortkerck en de Westkerck haar gebuuren
 Ten dienst staen. Sint Niklaes wint aenzien, door de kunst
 Des torens, net gedraeit, en Swelings Faem en gunst,
 Wiens geest door d' orgelkeel zoo hemelsch quam gedrongen,
 Dat Englen op den galm van Jesses nooten zongen.
 De dubble orgeldeur, een stichtigh tafereel,
 Verweckt noch Heemskercks geest ten grave uit, door 't penfeel
 Dat David, die den Reus het hoofd heeft afgeslagen:
 Op Maeghdegalmen schijnt tot aen de lucht te draegen.
 De Koningklijcke harp, voor 't heiligh Kistverbont,
 Zijn voeten gaende maeckt, die raecken naulijx gront,
 Daer Michol, uit het hof, te blind vervoert, eilaci,
 Dien ommegang beschimpt, en godtsdans met zijn staetsi.
 De Godtskist, zevenmael gedraegen om den wal,
 Dreight Jericho verbaest met eenen zwaeren val.
 Maer 't heerlijck kerckglas, daer ons Lievewrouws kapelle
 Van outs gesticht was, geeft getuighnis van het snelle

Vernuft des schildergeefts, die't werck zoo schicken kon,
 Dat's Engels Groet, Godts Kribbe, en oude Simeon,
 Daer Christus wort vertoont, de grootfte meesters leeren
 Hun verwen maetigen, hartstoghten ordinceren,
 En bouwen naer de kunst; te schildren een gewelf
 Natuurlijk, en gelijk de kerck in 't leven zelf.
 Ick swijgh van 't Koorglas, daer de kloekften naer verlangen;
 Van Ridder Heemskercks graf, met zynen schilt behangen.
 't Gewelf van Heiligheit in d' oude tijt befaemt,
 Op achtien pylers rust. Sint Agnes school betaemt
 Door Baerle en Vossius de Koopstadt te stoffeeren
 Met Wijfheit, die de jeught t' Athene plagh te leeren.
 De Schouburgh licht de stadt, gelijk een morgenstar,
 En schuift tooneelen op, daer Engel Lucifer
 Uit zynen hemel ploft, en starrelichte stoelen,
 In 't onuitbluschbre vier der hellsche zwavelpoelen;
 Een treurspel om een hart van diamant, als glas,
 Te brijzelen tot stof, te kneên, als maeghdewas;
 Nadien 't veranderen van heil in ongelucken
 Noit grooter ommezwaey in 's trotfen brein kon drucken.
 De Schouburg plant en stampde de zeden in de jeught,
 Ontmomt de weerelt, leert welspreeckentheit, en deught,
 En wijsheit, uitgebeelt door rol, en parsonaedje,
 Gelaerst of licht geschoeit, gevoert op haer stellaedje.
 De tooneeldichter zuight, gelijk de bie, zijn stof
 En geur, uit heiligh en onheiligh, om met lof
 t' Onthalen al de Wet en wijze Burgerheeren,
 Die met hun achtbaerheit 't gestoelte hier vereeren.
 Sint Joris hof besorght den onbezorghden kost
 Zyn macke vooglen, van bekommering verlost.
 De Heerenherbergh fraet voor alle Grooten open,
 En zweet om 't vaste goet in 't veilen, en verkoopen,
 Het rijcke Oostindisch huis verslaeft zich, mat en moe,
 En rieckt ons met den geur van 't kruidigh Oosten toe.
 't Westindiaensche wil nocheens den Portugiezen
 Afeischen 't geenwe by de zeefortuin verliezen.
 Het Schrynerwerts pant bestelt ons tafel, en kantoor,
 En glimt van sackerdaen, en ebben, en yvoor.

De vleeschhal schaft ons vee, wiens keelen afgesteecken
 Niet blaeten, daer voorheen Sint Peter plagh te preecken
 Van d' oude visschery. Het dienstbaer Leenhuis plant
 Zijn nutte leenbanck, daer het ingebrochte pant
 Den noot der armen stut. 't Geschuthuis smilt aen vlieten
 Van koper, root van gloedt, om donders af te gieten,
 En blixems op haer' vorm. De korenschuur schaft graen,
 Betoomt de vrecke merckt, en spijsft den onderdaen.
 Steenhouvery, Stetuin bezorghen stadts gebouwen,
 Daer zaeg en beitel knerft, in 't zaegen, en in 't houwen.
 d' Aelmoessenier bezorghet den nootdrufft, in den noot,
 Door al het ronde jaer, en deelt uit zijnen schoot
 Der burgren schaelgifte uit. Huiszittevaders winnen,
 By winterdagh, het hart der naeckte huisgezinnen,
 Door armoede uitgeput. De Schermschool treckt haer eer
 Uit Aemstels schutterye, en oefentze in 't geweer.
 Zy monstert den soldaet, op haere monsterrollen,
 En helpt hem aen foldy, en munt, betaelt ten vollen.
 Van 't Pesthuis rep ick niet, dat, buiten ons stevest,
 De lucht der stede vaeght van dodelycke pest;
 Noch oock van d' Ofsemerckt, daer vette en magere offen
 De weide en Eiderste van hunnen last verlossen;
 De gladde klepper van ons Ridderjeught zoo vroom
 Leert luistren, in den ring, naer roede, en spoore, en toom.
 De scheepswerf bouwt een vloot, ten dienst der Amiraclen,
 En Bickers eilant scheidt eilanden, om te dwaelen
 Op 't wijzen van 't kompas, en al de ruime zee
 Te dwingen met geschut, van d' eene aen d' andre ree.
 Het bezigh Werckhuis kan de luie koorts verjaegen,
 Die voor den arbeit gruwet, als 't hoeft van alle plaegen.
 Nu, zwijgh ick van de Wael, die zwart van schepen krielt,
 En 't mastbosch om de Stadt, zoo levende, en gezielt.
 De stad verrijft, gelijk een weerelt, uit het weilant,
 Doorvloeit van aderen, bezaeit met meenigh eilant,
 Met steene bruggen, boogh, by boogh, aen een gehecht.
 Noch swijgh ick van den stoel, gewijt aen 't Waterrecht.
 De zeegen van den bouw der Zeevaert is gebleecken,
 Nu Amsterdam braveert, dus heerlijk uitgestreecken,

En haere bolwercken en wallen heft om hoogh.
 Die, storm op storm getrooft, uit een heel ander oogh
 Op hunnen vyant zien; terwijl 't geluck, ons gunstigh,
 De fradt door Haimens sterckt, zoo heerlijk als wif kunstigh.
 Maer deze uitspanning dient het wyfeest tot een kruis,
 Dies keer ick naer de pracht van 't steigerend Stehuis.

De gevel voert in top Voorzichtigheit, en Vrede.
 Rechtvaerdigheit bekleet, ter slincke hant, haer stede,
 Regeert met haeren straf, en weeght een ieders Recht,
 Gelyck en ongelijck, door 's weeghschaels tong beslecht.

De westierzon verzinckt ontrent de westkin zachter,
 Om zich te spiegelen in 's gevels prael van achter,
 Daer deze hoofstادت draeght den hoedt van Godt Merkuur,
 Den gractboog en kompas en kaertboeck kaert en stuur
 Kanaster bael en kas ziet slingren voor haer voeten,
 Als schatten, die door winst als 's koopmans zorgh verzoeten.
 Vier weerelden, en elck uit een verscheide lucht
 Genaecken de Godin, en offren hare vrucht,
 Uit rechte eerbiedigheit. het goutrijck Amerijcke,
 't Wydtheerschende Asia, het leuwenvoënde Afrijcke,
 Het burgerlijck Europe ontvouwen door dien schat.
 En gaven haere gunst, gedraegen deze Stadt,
 Die alle kusten kent, en omzeilt, en bewandelt,
 Met geele en zwarten Moor, en alle uitheemschen handelt,
 Van daer het gouden hooft des morgens straelt, en praelt,
 Of 's avonts in den schoot van Thetis nederdaelt,
 Of 's middaegs blaect, of 's nachts, by 't grimmen van de Beeren,
 Geen ys ontdoien kan, noch sneeuw en sneeujaght deeren.
 Dus schijnt de weerelt heel om Amsterdam gebouwt,
 Gelyck menze, op haer' troon gezeten, hier aenschouwt.

Drie beelden staen in top. de Sterckheit, grof van leden,
 Zich aen den pyler hout. de breidel is de Reden
 Met reden toegeleght, en Atlas onderschraeght
 Op zyne schouders fors den hemel, dien hy draeght,
 Waer in al d' aerdtkloot hangt, gedeelt aen aerde en baren,
 Om wien de zceman durf naer alle kusten vaeren,
 Op 't wijzen van 't kompas, en 't schieten van den boogh,
 Die 't wackerste vernuft van Tifis noit bedroog.

Toen

Toen Romulus begon zijn nieuwe stad te bouwen,
 Met kracht, op Palatyn, uit louter rots gehouwen,
 Omtrent den Tyberstroom, en met een smalle gracht
 Omtrocken voor gevaer; had iemant oit gedacht
 Dat deze stad al d' aerde en zee zouw wetten stellen,
 Zoo menigh aertsgewelt en Rijk ter nedervellen,
 Gelyck een Keizerin der weerelt, die het zwaert
 Uit 's hemels troon ontving, en niemants wrevel spaert?

Toen Kennemaers, van outs, om 's Graven moort te wrecken
 In Gyfbrechts houten muur den peckstock quamen stecken,
 Zoo meenigh rieten dack begraven in zyne asch,
 Wel tweewerf achtereen: had iemant op dit pas
 Geloof dat zulck een nest, nu andermael begraven,
 Verryzen zoude, om noch behantvest van 's lants Graven,
 Ten toon te staen, zoo trots, gelyck een lantspylaer,
 En uitstaen zoo veel noot en lant-en-zeegevaer?

Toen Amsterdam herbouwt, omgort met steene muuren
 En toornen half gebrant, zoo bitter moest bezuuren
 Den honger van het los verreuckeloofde vier;
 Had iemant wel gedroomt dat deze in 't lef dus fier
 Haer kroon verheffen zou, na 'et entloos ooreloogen,
 Met zulck een heerlijk dack en overwelfde boogen?
 Gelyck dit Raethuis nu geen Kapitoolen wijckt,
 Dat, als een schim den mensch, het out Stehuis gelyckt,
 En, onder 't branden van het oude, quam te wassen
 Uit ydel puin, en roock, en smoock, en stof, en assen;
 Gelyck de Fenix wort herboren uit de vlam,
 En 't vaderlijke lyck: dies roept nu Amsterdam:
 Laet Nijt, gevalt haer dit, zich by mijn koolen warmen;
 Hier staet het spreekwoord vast, dat branden niet verarmen
 Het afgebrande huis: gelyck nu menighwerf
 De brant tot viermael toe verheerlijckte mijn erf,
 En stad, en Stedehuis, waer by men klaer kan mercken
 Hoe 't lot behaegen neemt door strijdigheên te wercken,
 Te zegnen, onder schijn van vloeck elende en ramp.
 Zoo blinckt de zon op 't schoonst, die aenbreeckt uit den damp.
 Zoo lant de vloot, na storm, geluckighst in de haven.
 De scha van haverye en packen te begraven,

In 't onweer, wort met vreught door overwinst geboet,
En zet het rijk kantoer op eenen vaster voet.

't Gerief van binnen eifcht dat wy de bouwkunft loven,
Op haeren ondergront. hier valt de dagh van boven,
Door twee vierkanten, doch langworpigh, om het licht
Te fcheypen uit de lucht, van binnen, voor 't gezicht,
Ten dienste van de breede en diepe galerijen,
En alle duifternis inwendigh te vermijen.

Hier flaept het donderhol, de koker van 't metael,
Het welck in arbeit gaet, bevrucht van yzer, ftael,
Salpeter, blixem, vier, gereet gewelt te baeren
Ten fchrick van vyanden, en 's landts geweldenaeren.
De Noortsche kercker duickt in droeveschemering,
Noch dieper voor den hals, gedoemt ten ftroppe, of kling.
De gyzelkamers, die het Noorder licht ontfangen,
Zijn min met fchaduw en schemering behangen.

De folterkamer met vertrecken is voorzien,
Op datze het gerecht naer zijnen eifch bedien'.
Hier herberghet de cippier, gelijk rontom gegooten,
Terwijl hy kerckers fpijft, en toeziet op hun floten.
De Pander woont in 't weste: en 't zuiden, diep en langk,
Ontfangt geheel Peru, op zyne wiffelbanck,
En lichts genoegh van ftraet, befcheenen klaer en helder.
Hier flaept een zilvermijn, in Krefus zilverkelder.

Men toetft hier zilver, gout, gemunt, en ongemunt.
De Wiffelheer vooraen den koopman toegang gunt;
d' Ontfanger, achter hem, ontfangt de ronde fchyven,
Of keertze weder uit, om ieder te geryven.

De wiffel fchrijver hout de boecken, dicht hier by,
Bekleet den Wiffelheer, en hangt aen 's meesters zy.
De laege rechtbanck volghet, en dan, van wederzijen
De Vierfchaer, waect de Wacht, het oogh der burgeryen,
Als Argus overal, op 't Raethuis, en den Dam.

De Vierfchaer, als de mont van 't heilig fcherprecht, nam
In 't midden haeren ftoel, om den ter doot verwezen
Zijn vonnis, voor de ftraf, rechtvaerdigh voor te lezen:
En wie de Vierfchaer ziet, en let op haeren ftant,
Geloofst dat Ctefion met zijn vernuft de hant

Den kloecken bouwheer boodt, om dezet' ordineeren:
Want wie de bouwkunst zoekt, hier eeuwigh uit zal leeren.

Nu roept de bovengront my boven naer de prael
Van't heerelijck gewelf, de groote burgerzael.
Wat vloer betreet men hier! wat wil ons nu ontmoeten!
Hier wort de hemelkloot en aerdkloot met de voeten
Getreeden, en men ziet hier aerde, en Oceaen,
Twee weerden, gevloert: de starren, zon, en maen,
De twalef tekens me, waer door de zon haer ronden
Voltrekt, van jaer tot jaer, gehoorzaemen de vonden
Van's bouwers schrandren geest, en straelen, nimmer moe,
Den burger, van beneên, met haere glansien toe.
Wat schept mijn hart al lucht en zon, van wederzyen!
Hoe weide ick in 't vierkant, door d'ope galerijen,
Waer langs men, stap op stap, naer ieder Amptheer gaet,
Die hier zijn ampt bekleet, en burgerlijcken Staet!
De groote zael des volcks is net in 't hart begreepen,
Om van het Oosten 't oogh te houden op den Schepen,
Die zich in 't Westen zet, en daer elcks Recht bewaert,
De pleitbezorger en 's Rechts voorspraeck zyn vergaert,
Van vore, aen elcke zyde, om op hun pleit te letten,
De keuren, 't Roomsche Recht, en Keizerlijcke wetten.
De Rekenkamer houdt hier by haer schryfkantoor,
Ontfangt het gelt, en sluit het slot van 't rijck trezoor.
De troostelooze boel zucht midden in het Noorden,
Terwijl de schultheer zich niet paejen laet met woorden.
Zyn oosterbuurzael zet de zeescha net betaelt,
Beslecht verzecker twist, zoo lang Fortuin verdwaelt,
En haeren koopheer solt, op wilde en woestebaren,
Door storm, en rovery, en brant, en zeegevaeren.
Het noortoost pauweljoen de Weezemeesters dect,
En 't zuidwest het trezoor voor al het lant verstreckt.
Geheimnischryvers staen ten dienst van volck en Heeren,
Daer boecken en papier de kamer dicht stoffeeren,
In 't midden naer de straet, van waer de middagh straelt.
In 't zuidoost pauweljoen wort aen de stad betaelt
De rent, of burgerfchap, of huishuur, lang verstrecken.
Hier komen amptenaers, en ambachtmeesters spreecken

Om amptloon, en verschoot, by Aemstels trezorier,
 En zijne rijcke kas betaelt den foldenier,
 De groote raetzael, en de zesendartigh Raeden,
 Aen 's vier schaers slincke zijde, als burgerpylers, laeden
 Den last van stadt en lant op hunnen stercken neck.
 De Burgermeesters zael bekleet, met zyn vertreck,
 De vier schaer van om hoogh. de borst der hooge puien
 Steeckt midden uit, en melt 's Wethouders wil, op 't luien
 Der schelle torenklock, door 's Heeren schryvers mont,
 En wat de Heer, tot heil des volcks, geraeden vont.
 Van hier wert, op 't gejuich der aengedronge stede
 En alle de gemeent, den zeevaertnuttigen vrede,
 Gesloten tusschen Brit en Batavier, gehoort,
 En 't volck verkunt schapt hoe nu d' yzere oorloghs poort
 Ter zee gesloten was, en zoo veel kopre monden
 Van 't gruzzaam zee gedroght, die schip op schip verslonden.
 Men zagh de steigeringe en masten gantsch in 't groen,
 En 't onvolbouwt stehuis met loofwerck en seltoen
 Behangen in triomf, met hangende priceelen,
 De Dam ontvouwt hierop de pracht der schouwtooneelen.
 De waterzege steeckt haer vreugdevieren aen,
 Die geven schooner glans, by d' uitgeblufchte maen.
 De Vredefaem scheidt lucht op allerhande tongen,
 En zet de havens op, die tefkens opensprongen,
 Als deuren uit haer slot. wat zeilvlugh is en ree
 Licht ancker voor den wint, en kiest de vrye zee.
 De tweede staedje om hoogh (gewyt voor 't bloedigh outer
 Van vader Mars Bellone en 't streng geslacht, dat stout
 In 't harnas, op de trom en 't vliegen van de vaen,
 Gereet is naer den slag, als naer zijn feest, te gaen,
 Bewaert in haer gewelf, noch trotser dan Venedigh,
 De wapens, en 't geweer, dat, spits, en scherp, en snedigh,
 En swanger, op zijn tijt, van Plutoos kruut en loot,
 De grootste schoonheit ziet in 't grimmen van de doot;
 Indien de noot vereischt te strijden op de vesten;
 Of buiten, voor de poorte, ons dijcken vet te mesten,
 Met heilloos bloet, en mergh; of, op den Aemstels troom,
 En 't Y, den vyant kort te houden by den toom;

Of ergens op de grens voor 't Vaderlant te waecken ;
 Of op een vlacke hey, daer d' elementen kraecken,
 In pulverroock, en smoock, en stof, en vlamme, en vier,
 Te haelen uit den slag, een' lofkrans van laurier,
 En zegenrijcken roof; na 's vyants nederlaegen,
 Gespreit langs 't open velt, verwonnen, en verslaegen.
 Wie lust heeft toe te treên in 't ridderlijck gespan,
 Hier schaft men wapentuigh, om vijftigh duizent man
 Te wapenen, van teen ten tanden toe, met helmen,
 En rustingen, ten schrick van eervergete schelmen,
 Tot vooritant van de ruste en vryheit der gemeent,
 Haer hantvel, goet, en bloet, en al wat Godt verleent,
 Tot 't levens onderhoudt, om maetig te gebruicken;
 Daerze in de schaduwen der Burgervadren duicken.

Nu 't ovrijgh beeltcieraet van binnen aengemerckt,
 De Vierschaer eerst om laegh, die, naer den eisch beperckt,
 Den rechterstoel bekleet met drierhande stoffen
 Van oordeelen, met kunst, als op het hoofd, getroffen.
 De wyze Salomon, in 't midden, scheidt, niet blind,
 Het duistere geschil om 't levendige kint,
 En weet den boezem van Natuur dus uit te putten,
 Dat hy zijn oordeel bouwt op onverwickbre stutten;
 Naerdien hy klaer, door 't bloote en schitterende zwaert,
 Het waere moeders hart en 's valsche moeders aert
 Zoo leyendigh ontdeekt, dat geene haer gepeinzen
 Voor zyn doorzichtigh oogh kan decken, noch ontveinzen.

Ter rechte zyde laet Seleucus zelf het licht
 Uitbluffchen in zijn ooge, om 't halve gezicht
 Van zijn' beklaeghden zoon te spaeren, te verschoonen,
 En onbesproken zich oprecht in 't Recht te toonen.

De straffe Brutus houdt gestreng de slincke hant,
 Eischt halsrecht van zyn zoons, in heimelijck verstant
 Getreden met Tarquijn, om Rome te verraeden:
 En schoon de volgende eeuw dit vonnis magh versmaeden,
 Als al te scherp en wreet voor 't vaderlijck gemoedt;
 Hy draeght, ten dienste des Staets, geen kennis van zyn bloedt.
 Gods oordeel, boven 't hoofd der Rechteren t'aenschouwen,
 Verschrickt 's verwezens geest, verquickt zyn flaeu betrouwen,

Naerdien genade en straf hem noodight, en ontstelt,
Daer 't hemelsche penfeel het jongste vonnis velt.

De Vierschaer, daerze zit ten oordeele opgetoogen,
Twee zuivre beelden ziet verschijnen voor haere oogen,
'tRechtvaerdige Gerecht, met een Voorzichtigheit:
Want alle Vierschaer doolt, die dit paer zultren scheidt.

Acht marmerbeelden, daer men d' Ouden op magh nooden,
De zeven Godtheën, en de Moeder van de Goden,
Vrouw Cybelé, om de kunst, van 's beeldehouwers hant,
Naer 't leven, en vol ziels, tot bouwcieraet geplant
Om hoogh, in d' enden van de lange gaeleryen,
Verdienen dat Athene en Rome hun benyen.

Fortuin wou Amsterdam in 't bouwen gunstigh zijn,
Toen zy, ter goedertijt, hier Fidias Quellijn,
Van 't Schelt aen d' oevers van den Aemstel, nederzette,
Op dat hy zijn vernuft op ons cieraeden wette;
Toen Koningin Christine, in 't bloejenst van haer tijt,
Hem, als een perle, had haer kroone toegewijt,
En noo dien helt ontfloegh, ten dienste der bontgenooten.
De Tyber had voor hem de hooge school ontflooten.
Hy staet voor Angeloos noch geen aelout vernuft,
In zijn beelthouvery of tekenkunst, verbluft.
Eischt iemant van dien lof een blijk, en kenbaer teken,
Men vraege elck meesterstuk : de stomme zullen spreekken,
En pleiten voor den man, die zulck een kunst en schat,
Als Aertsbeelthouwer van de zegenrijckste stadt,
Besteede aen 't Kapitoel der Amsterdamsche Heeren,
Die hun Stadthuis met kunst, gelijk met schat, stoffeeren;
Dus moest de Schilderkunst de Beeldehouvery,
Verzelfschappen, als twee zusters, zy aen zy.

De Schilderkunst zocht stof by Grooten, niet by kleinen,
Uit Godts gewyde blaën, en d' outheit der Romeinen,
Bemaelde gaelery, schoorsteenen, boogh by boogh,
Naer eisch van ieders ampt, beneden, en om hoogh.
Men ziet 'er Burgerhart, het hoofd der Batavieren,
Bestrijden d' adelaers, en Cezers krijgsbanieren,
Tot voorstant van zyn Recht, met opgeheve kling.
Men ziet 'er den triomf, en handel onderling.

De Tyber leert de maght des Rijns beneden kennen,
 Omhelt dien bontgenoot, waerop de Faem haer pennen
 Ontvouwt met eenen klanck, daer 't aerdrijck van gewaeght;
 Terwyl de Batavier geen juck van Rome draeght,
 Maer op de vryheit praelt, verworven door zijn wapen.
 Aldus eert Tacitus dit bloet, ter deught geschapen.

Plutarch en Livius verleen en geeft en gunst,
 In hun historien, de rijcke tekenkunst,
 Op 't Raethuis, overkleet met Roomschen, en met Griecten.
 Der Burgermeestren deught, zoo lieffelijck te riecken,
 Door hun trouwhartigheid, die Rome 't hoofd ophout,
 (Daer dreigement noch doot, noch eigebaet, noch gout
 Deze ackermans beweeght in hunnen plicht te wancken,
 Waer voor de Stadt dat bloet niet ophoudt te bedancken,)
 Behoudt haer verwe noch. Lykurgus zonder vrees,
 Beschermt het wettigh Recht der Koningklijcke wees.
 Hier spreekt de Poëzy, die stom is, alle spraecken.
 Medea wapent zelf den vlieshelt tegens draecken,
 En doodelijck venyn. Kalipso berght, uit noot
 Van schipbreuck, noch den Grieck in haren zachten schoot:
 En om in 't heilighdom der letteren te treden;
 Men ziet'er Josef's maght geviert, en aengebden,
 Daer hy Egypten stut, gelijk een Konings stijl,
 Den hongrigen buick verzadight aen den Nijl,
 Met voorraet van gewas, en opgeleide graenen,
 In eenen dorren tijt, bedaut van ieders tranen.
 Men ziet hoe Amrams huis, tot weering van geweld,
 Den volcke een wyze wet en vroomme rechters stelt;
 Hoe Salomon geknielt, na 'et bouwen van Godts drempel;
 De wijsheit bidt van Godt, in Godts gewyden tempel;
 Hoe Moses elders met de wet ten berge afdaelt;
 En elders hoe men Gode en Cezar tol betaelt,
 Door last van 't eeuwigh Woort, zoolang in kracht gebleven;
 Terwijl het elck beveelt zijn schuldigh recht te geven.
 Wat noch te maelen staet, zal blijcken, als 't penfeel
 De jongste streeck voltreckt, op ons stehuispanneel.
 De beeldehouwery zou zich met recht beklaegen,
 Indien ick hem vergat, die, op den zegewagen

Gezeten, triomfeert, na dat hy stad en wal
 Beschutte voor den arm en 't zwaert van Hannibal,
 Door 's helts beleit misleit, en schrande opgehouden;
 Toen al het morrend volck den heirtoght toe betrouden,
 Den grootsten Fabius, belaste, zonder schult.
 Zoo redde een man den Staet door wijsheit, en gedult.

Toen Stalpaert my de kunst aldus liet zien, en hooren,
 Op 't Raethuis, sleggh mijn lust, daer Sint Katrijnes toren,
 Wanneer hy dien volbouwt, in zijnen vollen krits,
 Noch hooger dan de Dom van Utrecht, met zijn spits
 Die lucht niet raecten zal, waerin mijn geest ging weiden,
 In Beelde-en-schilderkunst verruckt, en afgescheiden,
 Verwondert dat het brein des menschen zulck een schat
 Van beitel en penseel beknopt te zamen vat,
 En onder 't eenigh dack, een ieder op zijne orden.
 Wie nu bouwmeester, of een schildergeest wil worden,
 Of Fidias in kunst en beeldhouwery,
 Die zal, uit gantsch Euroop, zich spoeden naer het Y,
 En onzen trotzen Dam, met penne, en verwe, en koole,
 Om in dit nieuw Stadthuis, als in de hoogste schoole
 Van Pallas, uit het brein van Jupiter geteelt,
 Te tekenen al wat de leerlust hem beveelt
 t'Ontworpen op papier, en perckement, en doecken.
 Zooging de Grieck van outs de kunst te Memfis zoeken,
 De Roomsche jeught t' Athene, en elck by dien Romain.
 Nu toont u Amsterdam, beknopt by een, in 't klein,
 Wat Memfis wat Athene en Rome t'zamenhaelden;
 Toen deze, als eigenaers, met al hun leengoet praelden,
 En zwoeren, elck om 't zwartst, met onbeschaemden mont,
 Dat dit geen leenkunst was, maer ieders eigen vont,
 Inzonderheit de Grieck, al kan hy niet ontschreuwen
 Dat d'eerste kunstbron vloeide uit d'ader der Chaldecuwen.

Maer naeugezetheit schijnt zich, om de prael en pracht
 En 't ruim begryp des bouws, te belgen, met dees klaght:
 Waer is de zuinige aert van onzen Aemsterlander
 Gebleven? anders gingt by d'ouden, toen Evander
 Eneas, den Trojaen, zoogastvry, zijn gemack
 Niet neemen in zijn hof, en onder 't schamel dack,

Dat Herkles, met zyn knods en leeuwenhuidt behangen,
 Wel eer geherberght had, gewelkomt en ontvangen.
 De gaff van Troje ziet het hart aen van dien Heer.
 Hy vlydt zich op de huidt van een beerinne neêr.
 De groote Koning slaept op eene stroje bulfter;
 Daer kunft noch overdaet steenhouwster noch vergulfter
 Van poorte of welffel was, als namaels; daer yvoor
 Noch toets noch marmer blonck. op dat bekrompen spoor
 Zocht Rome in ackeren haer eerste Staetgenooten.
 En hoe vergeet dees stad, uit visscheren gesproten,
 Zich zelve aen zulck een pracht, by d' ouden ongewent!
 Geluckigh is de Staet, die zijnen oirsprong kent,
 De middelmaet bewaert, en omziet onder 't stuur.
 Het wanckelbaer geluck kan zelden steen verduuren.
 Gelyck de tempels staen den Godtsdienst toegewyt,
 Die 's hemels eer bewaert, van 's afgronts spoock benyt,
 Zoo past het ons den Staet van 't burgerlijck regeeren,
 En 't recht, dat heiligh is, en 's Rechts gestoeltet' eeren,
 Naerdien hun achtbaerheit cerbiedigheit vereischt,
 En 't oogh dit ziet in dwang, zoo wijt ons Zeevaert reift.
 Zijn 's volcks regeerders hier ons mombers, anderde ouders,
 Zijn stadts Wethouders zelfs Godts stoel-en-stedehouders;
 Wie weigert hun een huis, gelyck hun waerde voeght,
 Een onbekrompenheit, waer aen 't gebrueck genoeght,
 De burger, en de Heer, en zoo veele amptenaeren,
 Al slaven der gemeente, en wit van gryze hairen,
 Geploeght met rimpelen in 't voorhoofd, door den last
 Der koop-en-zeeftadt, vol uitheemschen, en vermaet
 Van dit zwaermoedigh pack, door Atlas t' onderschraegen,
 Die hier op zynen hals den weerelck loot moet draegen?
 Wie gunt elck ampt geen plaets, en voeghelijck besteck,
 En elcke kamer niet een eerlijck amptvertreck?
 Hoe zat de heerschappy zoo jammerlijck bekrompen,
 In luchten, die benaent der zinnen sine verstoppen,
 Den dienaer volcke en Heer, hunn' dienst en plicht verbiên;
 Beluifert al te scherp, of al te naeuw bezien;
 Gesteurt door pleitkrackeel, gesmoort in hun papieren:
 Verkort aen kist, en kas, en laden; zonder vieren,

En

En haertsteên, koudt van vorst, of van het vier gezengt;
 De kamers en het volck, verdrongen en gemengt,
 En onderling verwert. de kerckers, naeuwe holen,
 Vol slijm en vochtigheit, die vuile stanckgiolen
 Vergiftighden terstont, verstickten, als een pest,
 Het lichaem, dat gezont beklemt wert in dit nest.
 Het hair viel uit, als of de wortel was vergeven.
 De dootkist berghet een lijck, een lichaem zonder leven:
 Dees dootkist zinckt te vroegh den levende in zyn graf,
 Eer 't vonnis leght gevelt, en d' overwoege straf
 In 't recht gesloten is. om 't out stadthuis te noemen
 By zynen rechten naem, en zonder te verbloemen
 Die rotte vuiligheit van 't afbreck, Och, wat was 't?
 Een yslijck rottenest, zich zelf een overlast.
 De schryver en de klerck verschricken voor de dieren,
 Wanneerze menighmael de boecken en papieren
 By avont knaeghden, of, niet zonder meer gevaers
 Van brant, al brandende het einde van de kaers,
 En lekker op dat aes, in hun deurboorde kloven
 Versleepten, zonder schroom, naer onder, en naer boven:
 Want een bouwvalligheit, van zijn geval gestiert,
 Verstreckt de legerplaets voor gruwzaam ongediert,
 En nachtgebroot: en quam het manck gebou te storten,
 Al teffens, 'och wien zou, wien zou die val verkorten
 Allcen met eenen slagh? wien anders dan de Stadt,
 De gansche Stadt, en 't volck? geene eeuw, geen aenwas had
 Dien zwaeren val geboet, die schade kunnen keeren,
 Daer boecken, brieven, schat, en volck, en burgerheeren,
 Als teffens in een graf begraven, en vergaen,
 Den lastermont ten schimp rechtvaerdigh zouden staen,
 Om d' onvoorzichtigheit, en vreckheit, en het sloffen
 Van toe te zien, eer ramp hun hoofden had getroffen.
 En waerom stoot men zich aen pyler, en gewelf,
 Bevrijt voor vier, en vlam? de brant van 't Raethuis zelf
 Ontschuldigh dit: want vonck en vlam en vier vint vatten
 Aen balck, en zoldering, stelt boecken, brieven, schatten,
 Ter noot, en by geluck geborgen uit den brant,
 In 't uiterste gevaer. de hooghte ciert den stant,

Is niet alleen in 't oog ontzaghbaer, aengenaemer,
Maer weert oock vochtigheit, om voor een wapenkamer
Te dienen, in den noot: want of men gout vergaert,
Het gout is, zonder stael en yzer, slecht bewaert,
En een gereede roof voor wettelooze snoothet.

Geen Wyze kan zich dan verstooren om de grootheit
Van 't overwelft gebouw, daer 't noodigh eerlijck nut
De Stadt en burgery en welvaert onderstut.

Men moet den wijzen raedt des Aemstels meer betrouwen.
Wie wetten hanthaeft, kent zijn wet en maect in 't bouwen,
En houdt zich aen de schets, niet wuft, en onbedacht.
Geen rype raet mistrouwt zijn voorgewoge kracht.

Latinus Raethuis, daer Eneas aen quam vaeren,
Verhief zich, als een kerck, op hondert hooftpylaren,
In 't hooghste van de stadt, aen 's tybers ouden stroom,
En stont rontom in bosch, en schaduwen, om schroom
Om ootmoet en ontzagh, in 't harte des aenschouwers,
Te wecken, als het wit des overkloecken bouwers.

Hier wert het hoogh gezagh in zijne kracht gezet,
Gewetticht by den Raet der Vadren, en de Wet.
Men zag den voorzaet hier uit cedren hout gesneden,
Saturnus, wit en grijs, en Janus, stram van leden,
Met dubble troniën, bewaecten het poortael.

Bellone en vader Mars de groote wapenzael,
In 't ronde gestoffeert, langs wanden, en aen posten,
Met zegenrijcken roof, en wapenen, op kosten
Van burgerbloet gehaelt, tot heil van 't vaderlant,
Op al wat voor de vuift met boofheit innespant,
Tot afbreuck van den Staet der moedige Latynen,
By wie de Bataviërs in 't ende onzaghbaer schynen.

Het burgerlijck gebiet, zoo schuw van tiranny,
En slaende oponzen aert, hier oock, naer zyn waerdy,
Zijn' stoel verheven heeft, daer Gysbrechts Burgerheeren,
Al op den hoogen burgh der Vryheit, nu regeeren,
En leiden de gemeent met eenen zachten toom.
De Stadt, op hun gezagh, zal, als een cederboom,
Voltrecken haere Kroon, en altijd hooger wassen.
Zy zal op haer kleenoot, de gulde Vryheit, passen,

Het

Het wit, waerom zy 't zwaert getrooft op zyde bondt,
 En schier een bloedige eeuw in 't vier des oorloghs stont.
 Wiedeze griefft, met een de zegels van haer brieven,
 Die zal haerkroon, haer oogh, haer hart en hartaer grieven:
 Want zy naeryverigh geen vleck lijt in haer kleet,
 Geen schipbreuck zwaerder acht dan 't schenden van haer' eedt
 En eer, hoe reuckeloos hier andren mede speelen,
 Die min in 't erf van deught, en meer in 't ydel deelen:
 Waerom de hemel oock, in 't schocken van al 't lant.
 Haer' Staet gehanthaeft heeft, en in een' vaster stant,
 Ten schimp van zoo veel nijs erghlijtigheên en laegen,
 Verzekert, en gelijk op zyne hant gedraegen.
 De bondtgenooten en 's lants vyanden, die 't zien,
 Na d' overdrift van mist en misverstanden, biên
 Haer burgren alle gunst, en haeten, die haer haeten.
 Zy eerenze, als pylaer van Zeven vrye Staeten,
 En schatkijs van den Staet, die zich verbonden houdt
 Door eendragt, maghtiger dan stael, en Indisch gout.
 Aldus is Rome in top van 't hooftgebiet geklommen,
 Van waerze wettengaf aen Rijcken, Vorstendommen,
 En heerlichappyen, vanden Ganges, met haer roe,
 Tot, achtergroot Britanje, aen 't eilant Thule toe,
 En van de zuider Kreeft aen d' overfneeude vlieten,
 Daer d' Ister zyne kruick in Pontus uit komt gieten.
 Geheel Europe viel haer' ruimen geest te kleen.
 Zy smolt drie weerden tot enen klomp in een,
 En zette zich in top des aerdtkloots, als een wonder.
 Wat voor haer lagh in stof, zagh dees Godin, van onder,
 Met ootmoet en ontzag en vreeze eerbiedigh aen,
 Als 't grootste dat oit wiert bescheenen van de maen,
 Die wisselbaer haer licht dan ebben zagh, dan vloeien;
 Terwijl de Staet van Rome en 't Roomsche gebiet bleef groeien,
 Dies Cezars loftrumpet haer noemt, gelijkze praelt,
 Het eeuwigh hooftgezagh, van tijt noch grens bepaelt.

De Burgermeester weet den breidel hier te vieren,
 En aen te haelen; weet alle ampten te bestieren
 In orde, en kan nu zacht dan weder strenger gaen,
 Naer eisch van elcks natuur en Staet; niets onberaên

Verhaesten; wrevelen, die hooge en laegen hoonen,
 Betemmen; misverstant verbloemen, en verschoonen,
 De lasten minderen, zoo veel de Staet dit lijdt,
 Eer's koopmans koopkans keere, en winste en welyaert slijt'.
 Uitheemschen gunt hy plaets, en welkomtze uit ontfarmen.
 Hy zorgt doorgaends met lust voor Godts nootdriftige armen.
 't Geweten, min of meer door onverstant verruckt,
 Beschut hy. niemand wort in zijn gemoet gedrukt,
 Noch in zijn billijk Recht verkort, of opgehouden.
 Getrouwheit aen 't Gemeen wort rijckelijck vergouden.
 De deughden draven hoogh, op 't voortreên van den Heer.
 De boosheit, smilt allengs. geen gout gaet boven eer.
 De kunsten winnen velt, de nutte wetenschappen
 Geraecken op den troon. geene averechtze stappen
 Misleiden nu de kiel in 't zogh van snooden buit.
 Men koestert pais en vre, tot daer de zeevaert stuit,
 Houdt jeder een ten vrient, en acht de baetzucht schande.
 Dus bloeit d' olijftack bly te water, en te lande.
 De Zeven volcken, alle uit eenen Duitschen stam,
 Bekennen dat hun hiel, van Godt en Amsterdam,
 Gelijck een morgendau en zegen, neêrkomt vallen.
 Zy eeren nu, om strijdt, de Wijsheit, daer dees wallen
 Op wassen, in hun ronde, en stercken 's lants gezagh.
 Zy wenschen datze noit van 't Raethuis scheiden magh,
 Maer kroonen dezen bouw, door titelen en naemen
 Van Heeren, die hunn' stoel en kussen niet beschaemen,

U I T

G I N-

INWYDING
Van het
 STADTHUIS
t' Amsterdam.

Door

JAN VOS.

TOen 't vrye Neederlandt, de Keizerin der baaren,
 't Moordadig krijgsgedrocht, met haar bloetdronke schaaren
 Voor eeuwig had geboeit, kreeg 't Aardrijk weder moedt.
 De rijke Neering en de weelig' Overvloedt,
 De dochters van de Vreë, bewoonden d' oude wijcken.
 De bloetbron, daer de krijgh de groot' en kleene rijcken,
 Zoo wreedt in dompelde, door woedend' Oorlogs staal,
 Was weder toegestopt. nu dat ons zulk een sraal
 Van 't starredak bescheen, quam d' Y godt boven schieten:
 Zijn hoofd was geperruikt met groen bemoste rieten;
 Doorvlecht met paarlemoer en bloetkorael versiert.
 De gryze baart, die om zijn gladde schouwders zwiert,
 Was wit van bruizent schuim, door 't barnen van de baaren.
 Hy hadt een goude vork, als vorst der waterschaaren,
 In zijne rechte handt, en in de slink' een roer,
 De breidel van het schip, tot teeken dat hy voer,
 En door het pekkel van de woeste zee ging streeven.
 Zijn Staacimantel was van blaauw op groen geweeven.
 Zoo reet hy op zijn koets het ruime Damrak in,
 En sprack: *o Amsterdam! gy hebt my van 't begin*

Der

Der Staadtsche vreë beloof, de Vreë een Hof te bouwen:
 Dit zou het hoofstuk zijn, om 't Vreëbesluit t' onthouwen.
 Een Raadthuis, zeidt men, daer de rustelooze Tijd,
 Die koper, yser, staal, en keizelfteen verslijt,
 Haer scharpe tanden, door het knaagen, op zou spillen.
 De stondt is lang verby. de felle moordtgeschillen,
 Die Hollandt met Filips gepleegt heeft, zijn gesmoort.
 Dies staak het marren. op. wy streunen op uw woordt,
 Gelijk gy op het bosch van omgekeerde boomen.
 Is dit het loon dat ik uw vloot door Tetis stroomen
 Doe bruizen, om 't gewasch van 't Noortsch gewest te laân?
 Door my zijt gy de schuur van 't vergewosse graan.
 Ik brocht u 't gulde vlies, daar heel Peru om zuchten
 Afrike zaait en maait: maar d'Amstel oest haar vruchten.
 Ik maak uw Burgers vaak tot Koningen van 't Oost:
 Of doe haar Koningen, door 't zonnlicht gerooft,
 Staagh luistren naa de wet die gy hen hebt geschreven.
 't Gebiën is meerder dan 't gebooden te beleven.
 Gy levert andre dat gy zelf nooit hebt geteelt.
 Wie hulp u aan die roem? wie stelt u in die weeldt?
 Al 't Aardrijk schynt hier in uw wall' alleen te woenen:
 Want al wat yder heeft kunt gy alleen vertoonen.
 Vrouw Iuno die haar schat in uw gebied vertrouwt,
 Apollo die Parnas hier heerlijk heeft gebouwt
 Merkuur die uwe Beurs en Wisselbank komt draagen,
 En Pallas die de Raadt van Amstellandt helpt schraagen,
 Begeeren 't nieuw Gebou: Gerechtigheidt roept zelf,
 Gelijk Voorzichtigheit, om 't lang beloof gewelf.
 Wie zyn belofte breekt zal zich in onheil steeken.
 De straffen vallen 't zwaardtst op die hun eeden breeken.
 De blixem is gesmeedt voor die meinedigh zyn.
 De trouwloosheit is 't quaadtst van 't allerquaadtst fenyn.
 D' Ondankbaarheitd is uit de mondt der hel gebooren.
 Zoo sprak de Godt van 't Y en brulde fel van tooren.
 De Stadt, van elk geroemdt door haar voorzichtigheên,
 Hadt op de zelfde tijdt, dat haar het Y verscheen,
 Beslooten door de Raadt, het Raadthuis op te maaken.
 Een kleene zaak verlet by wyl veel groote zaaken.

Een steenklip kan 't geweld der golven tegenstaan.
 Al wat men eens wil doen, dat vangt men langzaam aan.
 Waar kunft moet wezen, eifcht een fchrander overweegen.
 Voorzichtigheid ontfluit de fpooren tot de zeege.
 Men breekt de huizen af; men floopt 'er groot en klein;
 Ja alle huizen om een enkel huis alleen:
 Maar om in dit allcen all' andere recht te geven.
 De rechten zijn voor 't volk: het volk om vry te leven.
 Men valt met macht aan 't werk, de fchup gaat naar de gront.
 Men ziet ter hoolen in, als in de hel zijn mondt.
 Men graaft de graaven wech, op 't kerkhof vet van lijken.
 De dooden moeten voor de levendige wijken.
 Hier maakt men daalen hoog en gins de heuvels flecht.
 Zoo leefde Roome, toen Tarquinius, naa 't gevecht,
 Het Kapitool begon voor Jupiter te bouwen.

Noorweegen heeft voor 't Y haar boffchen afgehouden:
 Men flaatze, door getal van handen, met metaal
 En yzre blokken, door de grondt, naar Plutoos zaal.
 Het hof van d' afgrondt dreunt door d' overzwaare flaagen.
 De Vorft van 't helliche ryk, omheint van zieleplaagen,
 Verfchrikte voor 't gefchal dat hem het hart doorboort.
 Hy vreeft dat Herkules zyn Diamante poort,
 Als eertydts, met zyn knots, verwoedt quam open rammen;
 Om Cerbrus, wreedt van aart, in fpyt der zwavelvlammen,
 Met keetens uit de nacht, te fleepen, in het licht,
 De zorg die d' Oppervorft tot wakkerheidt verplicht,
 Hulp Pluto op de been, om zelve op te paffen.
 De helhondt Cerbrus viel tot driemaal toe aan 't baffen,
 Met zyndrie keelen, vol van allerley fenyn.
 Het grimmeld' op die klank van fpooken doots van fchyn.
 Trauwanten, fprak de Vorft, befcherm myn yzre wallen.
 De wakkerheidt is 't fchildt voor 't fchichtigh overvallen.
 De vyand naardert vast; dies redt u uit de noodt.
 't Onroembaar leeven is een zufter van de Doodt.
 Een dapper krygsman lyt geen afgesteeke paalen.
 Wie dat myn vyandt flaat, zal ik doen zeegepraalen,
 En hullen met een kroon van flangen, vol van vuur.
 Zoo fprak hy, en het fpoek liep vaardigh naar de muur,

Met fakkels, buffekruidt, vuurpylen, zwavelballen,
En al wat fchriklyk is, om vinnigh uit te vallen.

Terwyl men befigh is met boomen zwaar van ftam
Te heien, klooft men, tot dit werk van Amfterdam,
De marmerbergen tot haar hemelhooge toppen.
Onz' akkers vet van kley, bezorgen harde moppen.
Men rydt de boezem van het aardtryk gants in twee,
Om 't ingewant van fteen, door beitels fcharp van snee,
En mookers hart van ftaal, voor eeuwich uit te fcheuren.
De Berggoôn, die 't geweldt in 't hardt gebergt befpeuren,
Verbergen zich van angst in d' allerdiepste kolk.
D' alteclend' Aarde riep: wat naadert ons voor volk?
Wie durft myn fteene troon met wapentuig belaagen?
Gy zult, o dartelen! uw ftout beftaan beklaagen.
Ik heb in 't oorelogh al lang genoegh gezwicht.
Dit overryk gewelt, daar ik, gelijk verplicht,
Het fchitterent getteent, de goud' en zilverâaren,
De paalen fchoon van glans, de fpikkelende blaaren,
De taaie wortelen, en al wat leeven doet,
Haar eerfte voetzels geef, droop ftaagh van menfche bloedt.
Myn groene kruin wiert ingetrapt van paarde voeten.
Men quam myn zwangre fchoot met fcharpe fpaân doorwroeten
En vuldenz' op met kruidt, de moeder van de doodt,
Dat my de buik op fprong. zal ik zoo hard' een ftoot
Noch lyden in de vree? neen, riep de Stadt der fteeden:
Nu dat ik aan het Y, het lufthof van de vrede,
Een heiligh Raadthuis bou, kom ik by u om ftof.
De vruchtbaar' Aarde zweegh en opende haar hof,
Op dat'er Amfterdam de fteenen uit zou kappen.
Minerve, de godin der nutte weetenschappen,
Vervoecht zich by het werk. de verwelooze Nydt,
Die 't zien moet, braakt vergift en knaagt haar hart van fpyt.
De Lafter woedt vergeefs met haar vergalde fchichten.
Al 't aardtryk leevert ftof, om dit gebou te ftichten,
Elk fpânt zyn krachten in. men hoort de godt Vulkaan,
Het gloeiend' yzer met verftaalde mookers ftaan:
D' ambeelden rammelen, als toen hy met zyn reuzen,
In Lemnoos wapenfmits, om 't hart meëtaal te kneuzen,

De blixem smeden in Achilles oorlogsfchildt.

Het Raedthuis, daar de Nydt haar krachten op verfpilt,
 Vernceemt, in dit gewoel, en wolk van gruwlykheeden
 Het Monfter van de Krygh, te Munfter afgestreden,
 Komt weeder in het welt opborlen uit de zee,
 En sleept Gewelt, Bedrog en Roof en Bloetdorft meê.
 Men dreight het te vergeefs. de Boosheidt wil niet wenden.
 De zucht tot rovery ontziet geen krygcellenden.
 Wie naa de zeeftaf grypt eist een verftaalt gemoet.
 Men koopt de steevekroon en 't purperkleedt voor bloedt.
 De wreedtheit stopt het oor en oog voor klaght en traanen.
 Vaak zeegent hy zich door de vloek der onderdaanen.
 In 's oorlogs onweer hout de groote Stadt noch moedt.
 Zy steigert nooit door weeldt, noch valt door tegenspoedt.
 Zoo droeg zich Roome toen Kartaag haar quam bestryen.
 In 't bloedig worstelen, doormengt met rooveryen,
 Bevondt het helsch gespook, dat Herkles haar niet quam
 Bestormen; maar dat haar 't gebou van Amsterdam,
 Dat nu aan 't ryzen was, door 't heien deedt vervaaren.
 Het heilooz' opperhoofd der onderaardsche schaaren,
 Ontzetten zich van schrik, toen hy dit werk zach staan.
 Myn krygsvolk, riep hy, op, of 't is met Stix gedaen.
 De vrucht van deeze plaats zal Carons vracht verminderen:
 Dies moet men 't steigeren door vuur en vlam verhinderen,
 Eer dat Gerechtigheidt haar zetel heeft geplant.
 Val aan; 't is over tydt: verteer het al door brandt.
 Strak wiert dit slot bestormt van duizent gloênde pylen.
 De Vreede schreeuwd' om hulp: hier op quam Pallas ylen
 En schutten 't brandtgeschut, voor 't dreigende gevaar:
 De vuurpyl schampten van haar helle beukelaar
 En viel in 't oudt Stadthuis, dat voort begon te smoooken.
 De helgodt deisde nauw met zyn vervloekte spooken,
 Of al de Stadt ontwaackt, door een verbaaft gerucht.
 De huizen loopen leêg. men ziet de ruime lucht
 Vol vuur, vol vlam, vol rook en alle schriklykheeden.
 Men schreeuwt om wapenen, als toen men sonder reeden
 Het leger naadren zagh, in 't vreêbaar Amstellandt.
 De klokken brommen naar. men blaast 'er niet dan brandt.

Het

Het hongerige vuur, dat zich niet wil erbarmen,
 Omhelt het oudt Stadthuis met haare gloeiend' armen,
 En zet haar tanden, daar zy alles meê verslindt,
 In hout, in steen en staal : zy doet de koude windt,
 De blaasbalg van de lucht, met heete vlammen paaren.
 De Godt van d' Amstel komt oplobbren uit de baaren,
 En stort uit zyne kruik een gantsche waterval :
 Maar 't gieten is om niet, de vlammen houden stal,
 Om al wat stal houd, door het knagen om te brengen.
 De Stroomgodt, die zijn pruik door 't vuur begint te zengen.
 Verschuilt zich in zijn kil, bedooven in de veen.
 Het deerlijck gekarm, 't erbarmelijck geweën,
 Het overnaar gezocht en 't wringen van de handen
 Der Weez' en Weduwen, die 't Raadhuis zien verbranden,
 Beweecht de hardste borst. de nootd geeft yder moedt.
 Men loopt 'er naar de brandt, tot redding van het goedt,
 Daar hen de Hemelvooght wel eertijts meê quam zeegenen.
 Hier zietmen 't zuiver goudt uit d' open vensters reegenen.
 Daar sneeuw het zilvermunt en zilverwerck op d' aardt.
 Gins valt een hagelbuy van paaren, groot van waardt.
 Hier zietmen 't blixmen van safieren, diamanten,
 Roobyne en kristal. Men hoort van alle kanten
 Het schricklijck donderen van muuren zwaar van steen,
 Van steile gevelen en daaken onder een.
 Nu raakt de brandt in 't kruidt en plettert d' yzre deuren.
 De Tooren, die door 't slaan van 't kruidt begint te scheuren,
 Verspreit zich in de lucht, gelijk een gloênde wolk.
 Het brandend Hekla, zelf de vuurge zindelkolk
 Van Lemnos heete smits en d' eeuw'ig' open kaaken
 Van Etna, schijnen hier hun ingewant te braaken.
 De Maan bezwymt van angst en daalt in Thetis bron.
 Geen hemelhoog Olimp, noch steigrend Pelion,
 De steile wenteltrap van Tifons woeste spooken ;
 Noch rotsen door 't geweldt der winden los gebrooken ;
 Of door de gramschap van de felle blixemschicht,
 En dolle donderkloot, van ondren op gelicht,
 Oit needer ploften met zoo dreunende geschallen.
 De hemel schijnt hier in de schoot der aardt te vallen.

De vesten daveren en vreezen voor belegh.
 De huizen morzelen. de baaren stuiven wegh.
 De menschen fidderen. de polderkaaden breeken.
 Wie kan het ongeval van zulk een val uit spreken;
 Noch wordt de schat gebergt tot heil van Amsterdam.
 Het goudt en zilver smolt, door 't likken van de vlam,
 En vloiet by beeken, die langs 't gloeiend puin heen stroomen.
 Het oudt Stadthuis was nauw door blaaken omgekoomen,
 Of achter 't oudt verrylt het nieuw van grooter waardt.
 Zoo ziet Arabien, door 't balssembosch vermaart,
 Als d' oude Fenix, door het vuur, verteert tot asche,
 De jong, met schoonder glans, uit vaders lijktot wasse'.

Nu groeit het lichaam van het Raadthuis aan in leeft.
 Hier groeit het aan door kracht en gins door enkle geest.
 Het schittert in het oog der vergeleegte landen.
 De wondren daar zoo veel gekroonde tullebanden
 Aan wrochten, kregen door de Faam niet dan de schijn;
 Dit pronkstuk zal het eerst van alle wondren zijn:
 Of vindt men 't zevetal, zoo is het spyt al d' ouwen,
 In dit alleen te zien. de Grieksche hooftegebouwen
 Zijn glans en luitter quyt, voor zulk een bouwery.
 De Y godt, die dit slot zag rijzen, quam nu by
 De beezige Minerf, die hem, om 't oog te streelen,
 Tot in de Vierfchaar leit en toont hem alle deelen.

Hier heeft zich Salomon, zegt zy, ten troon gestelt.
 Het schrandere veinzen maakt hem starker dan 't geweld.
 Door 't deugdelijk bedrogh weet hy 't bedrogh 't ontkleeden.
 Het oog der Wijshiet dringt door alle duisterheeden.

Hier wordt Saleukus deught, vol roem, ten toon gezet.
 Zoo leert hy, die het zwaardt op andre heeft gewet,
 Indien hy struikelt, zich niet tegens 't Recht te zetten.
 Wie andre wetten geeft verbint zich zelf aan wetten.

Hier ziet gy Brutus zoons neerstorten voor de byl.
 De vader staat gelijk een onverwrikbre styl:
 Hy mint de Vryheidt meer dan 't leeven van zijn Zoonen.
 Natuur lyt hier geweld om 't quaadt niet te verschoonen.
 Rechtvaerdigheidt is blindt: zy kent noch bloedt, noch vremdt.
 De quaade worden vaak uit vrees voor straf getemt.

Men weent hier overal, en mengt de laauwe beeken
 Van 't purperbloet, dat door de byl langs d'aard komt leeken,
 Met zoute traanen, die langs doodtsche kaaken vliên.
 Men kan hier deerenis in steene beelden zien.
 De watergodt betoont zich vol verwonderingen.

Nu gaatzedaar de markt behoedt wordt voor bespringen.
 Dit is 't vertreck, zeidt zy, der trouwe Burgerwacht.
 Hier zorgt men staadigh voor de laagen van de nacht.
 Men is hier wakker om dat yder vast zal slaapen.
 De zorgen zyn de steên zoo noodigh als het wapen.
 Het zwaardt is anders niet als tegen 't dol geweldt.
 't Voorzichtig zorgen wordt van Wakkerheit verzelt.

Van hier is zy tot in de Wisselbank gekoomen.
 Hier ziet men Atlas tuin, beplant met goude boomen.
 Peru heeft al haar schat in deeze plaats betrouwt.
 Hier vloeit de Taag, zeght zy, vermaart door 't zandigh goudt
 Wie 't gulde vlies wil zien moet zich hier binnen wenden.
 Een wufte lazou zou zyn plonderzieke benden
 By duister stieren, om dit vlies vol waardigheên.
 Wie dat zyn wapentuig van dit meetaal laat smeên,
 Verkrijgt de zeegen staag in bloedig'oorelogen.

Nu leit zy 't slibbrigh Y door welffels ryk van boogen,
 En daalden met hem in de kerkers naar van schyn.
 Zooging Sibille met Eneas in de myn
 Van 't onderaardsch gewest, om by Anchis te koomen.
 De Nacht heeft dit vertrek voor zetel ingenoomen:
 Want hier verschynt nooit dagh, noch blyde zonnestraal.
 Het is hier overal van steenen, yzer, staal,
 En koopre balken, met geweldt in een gedreeven.
 Die yder, zeght zy, door zyn overdaadt deê beeven,
 Beeft nu voor dit gebou, de geëssel van 't Gerecht.
 Een goede straf behoedt de Stadt voor quaat gevecht.
 Men sluit hier alles om de huizen niet te sluiten,
 Die hier verzekert is, verzekert die hier buiten
 Behooren, voor 't geweldt van zyne roovery.
 De boosheidt zit hier nau, op dat de Burgery
 Staêgh op een ruime markt en beurs en straat zal raaken.
 Een enkle kerker kan de weegen veilig maaken.

Zy toont hem 't pynvertrek, verwelst met fierlykheên.
 Zoo zietmen 't slagzwaardt met een goudt geveft bekleên.
 De doornen weeten zich met roozen op te pronken.
 De bittere drank wordt meeft uit zilverwerck gedronken.
 Dit is het quaat, zegt zy, daar 't allerquaatft door ftuit.
 Hier is de sleutel daarmen 't hartslot meê ontfluit.
 Men weet hier door gewicht, om d' overdaadt t' ontdekken,
 De zaaken van gewicht heel uit de tong te trekken,
 Schoon dat de loogen haar begraven heeft in 't hart.
 De valsheit fpreekt hier vaak de waarheid tot haar fmart.
 Nu klimt zy naar het hooghft om fchooner werck te toonen.
 Dit is de kroon, zegt zy, om d' Amftel meê te kroonen.
 Hy kan zich niet verzaân in zaal noch galdery.
 Toen d' opper Jupiter het Raadthuis aan het Y
 Zag klimmen naar de lucht, begon hy zich t' ontzetten:
 Hy waande dat het zaadt van die hy eens verpletten,
 De bergen op elkaâr quam ftaplen, om de goôn,
 Langs zulk een stormleer te beftooken op haar troon.
 Vermeetele, grauwe hy, uw vaders zijn gedolven
 In 't zwalpend' pekkel van de rustelooze golven,
 En met Trinakria het eilandt: en de rots
 Van Etna overdeekt: die zy, uit enkle trots,
 Oprijten tot in 't top, om uit hun gloênde kaaken,
 Een zwarm van zwavelsteen, afgryfelijk in 't blaaken,
 Salpeter, fakkels en herpui, doormengt met ftof
 En fchrikkelijk gefchal, te werpen, om dit Hof,
 Vol flonkerent gefarnt ' tot afſche te verteeren.
 Maar 't stormen is om niet. Laat u het ſtraffen leeren.
 Zoo ſprak de Hemelvoogt met een vergramt gemoedt,
 Engreep het wreekgeweer, daar Mulciber, door gloedt,
 De blixem heet van vuur, de felle donderklooten,
 En al wat gruwel baart, tot ſtraf, in hadt geflooten:
 Maar eer dat hy zijn arm opbeurd', om al zijn kracht
 Te toonen, quam Merkuur en riep uit al zijn macht:
 O Vader! ben ik ooit tot uwe dienſt gebooren,
 Zoo gun my dat ick u het misverftant laat hooren:
 Hier rijft geen ſteil geberght, ſlaa u gezicht om laag:
 Hier ziet gy Amſterdam, daar ik by elk van waag,

Op bolle veen gebout, gefchraagt door Noortfche stutten,
Wel eer een viifchers buurt van ftrooy en riete hutten.
Dit is de Dochter die d' oprecht' Onnoozelheid
By d' Armoedt heeft geteelt: zy wierd ter fchool geleit
Op 't wijs Parnaffus, by Apollo en Minerve:
Naa datze lange tijdt de weereldt door ging zwerve,
En brandt en waternoot, ja allerhande wee
Geproeft hadt, quamze noch tetrouwen aan de Zee:
By deeze komtze voort de Koopmanfchap te teelen:
Van toen begon 't Geluk haar minnelijk te ftreelen.
Men ziet haar wimpelvlag in alle havens vliên:
Zelf by de volken daar nooit zonlicht wordt gezien,
Door 't groejen van 't Geluk ontfak de Nijdt van tooren.
De Nijdt en 't goetd Geluk zijn op een tijdt gebooren.
Zy rufte nimmer om de ruf van Neederlandt.
Zoo maakte zy haar los en ley de krijgh aan bandt.
Zy kreegh de zoete Vreê, door bittere moortgevechten.
't Is loflijk zijn laurier met palmen te doorvlechten.
Nu boutze voor de vreê, die Hollandt lef bevocht,
Tot een gedachtenis, een Raadthuis, dat de locht
Begint te naaderen met gadelooze gevels.
Dit is 't dat gy zoo fteil ziet fteigren door de nevels.
D' Egiptfche grafnaalt duikt. Koloffus ftaat verfaagt.
De tempel van Diaan, daar Aziën van waagt,
Verlieft haar groote roem. oudt Baabel wraakt haar wallen.
De grafiteen van Mauzool dreigt in het graf vallen.
Maar Hammons tempel die behout haar eerfte Faam:
Niet om haar wercken; maar om dat 'er uwe naam
En Godtheit wort geëert, die haar behoedt voor fmetten.
In dit gebou zal zich Gerechtigheit gaan zetten.
Die goddelijke pafte geen minder timmery.
Men zet een diamant in goudt om zyn waardy.
De Deugdt is 't minnelyk' in welgefchape leeden.
't Panneel is maakt, indien 't zich met geen lift wil kleeden.
De Goôn zyn zelve graag gedient in koftelheên.
Van daag begint den dagh om 't Raadthuis te bekleên.
Zoo fprak de Hemeltolk. Jupyn, die alles hoorde.
Leid zyne blixem neêr en zecht: ik wil naar 't Noorde,

Om 't

Om 't nieuw gebou te zien. de vlugge boode haalt
 Zyn goude wagen, die van diamanten straalt,
 En duizent glansen, daar de Zon meê wentt te deelen.
 Hy wort van adclaars, in paarele gareelen,
 Getrokken door de lucht, die voor zyn aankomst wykt.

Hier tusschen was de markt in tal van volk verrykt.
 De steeden loopen uit. het krielt in alle wyken,
 Om d' intrê van de Raadt op 't Raadthuis te bekyken.
 Zoo liep men naar Olimp om 't worstelspel te zien.
 Hier komen op een ty, om d' Amstel te gebiën,
 De **BURGERMEETEREN**, de driemael twalef **RAADEN**,
 En al wie met de zorg der Burgers zyn belaaen:
 Gerechtigheid komt met Voorzichtigheid voor aan:
 De Vryheid en de Vreê en d' Eendracht, die beslaan,
 Elk met zyn stacilleep verzelschapt, bey de zyen.
 Laat Roomen, 't aardtrijk door beroemt door dapper stryen,
 Als 't uit een zugt tot eer de doodt voor 't leven koos,
 Vry stoffen op de deught der Katoos, Scipioos,
 Marcellen, Brutizen, Fabriciën, Kamillen,
 Emiliën, en wie in vreê en krygsgechillen
 Uitblonken als gestarnt. het is iet ongemeens:
 Maar d' Amstel bralt nu met **OUTSHOORENS**, **MAARSEVEENS**,
POLSBROEKEN, **POLLIOOS**, en **SPIEGELS**, **WAAVRENS**, **SCHAAPEN**,
 En **WITSSENS**, **TULPEN**, en met **PATERS**, die een wapen
 Verstrekken voor de Stadt. zoo ziet men 't oude Room
 Herbooren in de Raadt van d' Y en Amstelftroom.

De Vader Jupiter, die zyn gewyde zaalen
 Alree verlaaten hadt, quam nu op 't markveldt daalen,
 En ging, bemantelt met een wolk, in 't hoogh gebou:
 Maar Pallas die een rots, door 't oog, doorbooren zou,
 Ontdekte dit bedryf, maar niet dan voor zich zelven;
 En zegt: ô Donderaar! dit Raadthuis vol gewelven,
 Verkrygt door uwe komst een grooter heerlijkheid.
 Zoo sprakze, vol van vreugdt, en heeft hem voort geleit
 Daar hy de geestigheên der geesten kon beoogen.
 De kunst heeft op het oog een goddelijk vermoogen.
 Zy toont hem 't laagste deel. nu komt hy op de zaal
 Engalderyen, vol van allerhande praal.

De Vader staat verbaast voor zoo veel wonderheden.

Hier zyn twee weelden, zegt zy, in steen gesneden,

Tot teeken dat het Y de nieuw en oud' bezeilt.

De hemel die gy hier in ringen ziet verdeilt,

Omhelst het Aardrijk dat omhelst wordt van de baaren.

Zoo moet men 't aardtsche volk door 't hemels Recht bewaaren

Indien het Recht vervalt, vervalt de kracht der steen.

D'oprechte Rechters zyn Pilaaren voor 't gemeen.

Hier komt Amfions lier het Grieksche Theben sichten.

Zijn wysheid is de lier die 't woefte volk verplichten.

Waar dat vernuft ontbreekt blijft alles zonder kracht.

Wie 't schip van 't algemeen, tot zinkens toe bevracht,

Om hoog wil houden, moet het roer met oordel grypen:

Nu eist de schoot geviert: maar al te veel doet grypen.

Nu haalt men 't zeil, om wech te spoeien, weder aan:

Maar al te dicht slaat om. men moet, om wis te gaan,

Niet al te ruim noch scharp de zee van 't volk bevaaren:

Want in het midden woën de toemelooze baaren,

En aan de wal gevoelt men 't barnen van de zee.

Het schip van Amsterdam kreggh een gewenste ree,

Door 't afgerecht vernuft der Stuurly, die 't beheeren:

Nu zeilt het voor de wint: nu weet het te laveeren;

Men stuurt het naa de tijdt. zoo wordt een visschers hut

Een Stadt vol burgery, die andre steden stut.

Hier zoekt Merkuur het spel in Argus oor te dringen:

Maar d' Argus die hier waakt, om 't recht der stedelingen,

Voor overval, te hoën, ontzeidt de pyp gehoor.

De Slaap heeft hier geen vat. hy sluit zijn open oor

Voor 't streelen van Merkuur, om d' oogen op te houwen.

De wakkre kan men 't recht der Burgers best betrouwen.

De wachter, die de koe van 't Algemeen bewaart,

Moet staadigh wakker zyn: of 't lierelijke zwaart

Van 't vleierende Bedrogh zal hem de strot afstoeten.

Men waakt hier voor zich zelf en voor zyn bontgenooten.

Hier is Stilzwygentheid, daar ik zoo ver op hoog.

Men spreekt hier door de pen, en hoort hier door het oogh:

Die stemmelooze spraak kan zich by elk doen hooren.

Vaak zegt men d' oogen, dat men weigren durft aan d' ooren.

Hier

Hier wordt de Trouw vertoont, door 't allertroufste dier:
 Men zegt hier wat men denkt en fluit het in papier,
 Om als men dootd is met de leevendende te fpreeken.
 De Valsheidt poogt vergeefs, door goudt hier in te breeken.
 De Trouw wort door geen goudt, fchoon 't veel vermag, verleit.

Hier sneuvelt Ikarus, door zyn vermeetelheidt.
 De Waan, die veel belooft, is vaardig in 't bedrieggen.
 Wie vleugels leent om ver, om woekerwinft, te vliegen,
 Eift kuntfchap van het fpoor. de Beurs is vol gevaar.
 Hier brandt de wiffelzon. daar dreigt de zoute baar.
 't Is quaet op 't midden van de handelwegte houwen.
 Wie vliên wil moet zich op geen anders kracht betrouwen,
 't Zyn waffe vleugels, die noch zon, noch zee weêr ftaan.
 Wie ftout is op zyn hoop, zal met zyn hoop vergaan.
 Hier poogt Arion, die de moorders is ontkoomen,
 Zich te verzekeren voor 't fteigeren der ftoomen.
 Het lierfpel van zyn geeft behoedt zich voor gevaar.
 De Wysheidt ftrekt de Beurs tot een verzekeraar,
 Daar zy haar koopmanfchap ten deel op kan betrouwen.
 Arion wierdt door hulp en door zich zelf behouwen.
 Wie op een ander fteunt, die zyn geluk beftaat
 In weiffelenden windt, betoont zich zonder raadt.
 Wie zich verzekren wil moet zich met andre paaren.
 Men kan zich door zich zelfen andre beft bewaaren.

Hier ziet gy, vol van kunft, de Aarde ryk van vrucht,
 Het zuiverende Vuur, en d' alverquikbre Lucht,
 En 't dienftigh Waater by elkanderen verfchynen.
 Waar deeze vier niet zyn zal 't leeven haaft verdwynen.
 Zoo overnoodigh is het viertal van dit Slot
 Voor 't lichaam van de Stadt. nu ging de Dondergodt
 Door al de wyken heen, eer Pallas hem noch nooden.

Hy zagh' er Berecint, de moeder aller gooden,
 Saturnus wreedt van aart, vrouw Venus zacht van zin,
 De wrevelige Mars, de rappe Jagtgodin,
 De fchrandere Apol, beroemt op lier en fchichten;
 De wakkere Merkuur, die Beurs en markt verplichten,
 En 't pronkbeeldt van zich zelf. Nu gaatze met Jupyn
 Tot in de kamers die vol zinnebeelden zijn.

Hier ziet gy 't groot Gezag, zegt zy, der Burgerheeren,
 Zy heeft de sleutels, tot een teeken van regeeren,
 Daar alles standt door houdt, voor scepter, in haar handt.
 Men brengt haar wapentuig, tot heil van Amstellandt,
 En boeken, om 't vernuft der wyzen te ontleeden,
 Wie volk gebieden zal eist kracht en schranderheeden.
 Geen starker wapens dan Manhaftigheid en Raadt.
 Dit zyn de zuilen daar de Staat van 't Y op staat.

Hier komt de Tydt, die uit zich zelve is gebooren.
 Hy heeft de goede Faam, die ons de vreë laat hooren,
 En quade, die de krygh. komt blaazen, aan zyn zy.
 Hy vliegt hier na de puy, om aan de burglary,
 Al wat de Wet gebiedt, op 't scharpste te verkonden.
 Zoo wordt het oor van 't volk aan zyne tong gebonden.

Hier toont zich Amsterdam, tot schrik van 't boos beleidt.
 Gy ziet haar met de staf van uw voorzichtigheidt,
 En weeghschaal van 't Gerecht. zoo bout men groote steede.
 Zy heeft de Wysheidt, de bestiering en de Reede,
 Gestaadigh, neffens haar. hier komt de Wakkerheidt,
 Die d' eerste grontsteen van haar zetel heeft geleit:
 En hier de Kracht, om haar voor onheil te bewaaken.
 Men ziet de draak een vloedt van vuur en vlammen braaken;
 En hoe dat zy 't geweldt der gruwelen vertreedt.
 De Nydt die slaat haar klaauw, in 't vallen, noch in 't kleedt;
 En poogt het, dol van spyt, te scheuren van haar leeden.
 Rechtvaardigheidt verduurt de bitze nydigheeden.

Hier ziet gy d' overvloedt van 't oud' Egiptisch gewest.
 Men draagt vast-schooven aan. een yder doet zyn best.
 De Wysheidt toont zich schaars in zulke milde tyen:
 Maar om in armer oest, tot heil der burglaryen,
 Zich ryk te toonen, in 't verdeelen van het graan.
 De voorzorg is een styl daar alles op kan staan.
 Zoo zietmen 't goudt bywyl opstaplen in deez' kassen,
 Om in een yzer' eeuw, die landen komt verrassen,
 De Stadt te styven, voor het dringen van de noodt.
 Dat zag men, toen het Y, tot redding van de vloot
 Der groot' en kleensteên, uit deeze goudtmyne boude.
 Wie heeft ooit zulk een deugt in Grieken, of in 't oude

Roomeins gebiedt gezien, dat een zyn' eigen fchat,
 Om 's anders fchat te hoên, zoo mildt heeft aangevat?
 Noch kreeg die deugt de naam van zucht tot heerichappyen.
 Zoo durft de dolle hondt het fiere paart bestryen.

Hier ziet gy de Voogdy, die d' onvolwoffe wees
 Voor overval bewaart. zy voedtze met het vlees
 En 't allerzuiverfte van haare vloeiend' aaders.
 Der vooghdn zorgen zyn niet minder dan de vaaders
 En moeders zyn geweest, in 't queeken van hun krooft.
 Dit is de voeſterwieg de weezen, en de trooft
 Der droeve weduwen. men waakt hier voor 't bestryen
 Van wolven, havikken, griffocnen en harpyen;
 Die zich met goedt en bloedt van werelooze voên.
 Wie dat te Roome flechs een burger kon behoên,
 Wierdt met een kroon vereert van palm en eikeblaaren.
 Wat kroon verdient hy dan te hebben op zyn haren
 Die weez' en weuw beſchermt? niet anders dan van 't goudt
 Dat dit vervloekt gedrocht d' onmondigen onthoudt.
 Geen minder kroon verdient het hoofd der Voefterheeren.
 Zoo wordt de deugdt geloont. zoo kan men valsheidt keeren.

Zy toond' hem voort al waar dat zin en kunſt in was.
 Het teekenloodt, Penfeel, ſteenbeitel, waterpas,
 En troffel ſcheenen hier om 't loof der eer te ſtryen.
 De kunſten zyn altydt verzelt van hovaardyên.
 O Vaader! ſprakze hier, zoo vêr als d' oolſterſteen
 Het weſtergoudt verwint, zoo vêr verwint de geen
 Die hier gebiet, dit ſlot, zoo vol verwonderingen.
 De ſteenen zyn altydt veel waarder dan de ringen.
 De koopmanſchap verwint de waarde van de kiel.
 Gelyk men 't lichaam eert om d' ingeblaaze ziel,
 Zoo cert men deze plaats om 't recht der burgeryen.
 D' onnoozle krygt hier moedt: maar wie ooit ſchelmeryen
 Handthaven, ſiddren voor de roede van de Wet.
 Door ſtraffen wort het Recht, vol glans, ten toon gezet.
 De Rechters rechte handt grypt hier nooit naa de deegen,
 Voor dat Voorzichtigheid, zyn naaſte raadt in 't weegen,
 Daar oordel toe vereiſt, hem ſchaal en wicht beſfelt.
 Wie 't zwaardt heeft en geen ſchaal, verতোont zich als Geweldt.

De tieranny kan steên in bloedt en puin bedelven.
 Men schrijft hier wetten voor zyn burgers en zich zelve;
 De menschen oogen meest op 't voorgaan van hun heer.
 Wie dat zyn leer beleeft, frekt d' onderdaan tot leer.
 Dit kan men in de Raadt van deze plaats beoogen.
 Men recht hier naa de zaak, en nimmer naa 't vermoogen.
 Zy straffen 't quaad niet dat men aan hen zelve doet:
 Maar dat aan anderen, door list, of overmoedt,
 Uit boosheid, wort gepleegt. zoo kan men 't quaad verfmooen.
 De Vaaders laten zich hier nooit door goudt bekooren:
 All' ampten zyn hier voor de munt der deugd te koop.
 De Raadt is koel in 't raân: maar heet, naa het verloop
 Der zaaken, om het volk hnn oude kracht te geeven.
 Zoo maald' Minerf de Raadt door haare tong naa 't leeven.
 Jupyn, die nu door 't ooren dan weêr door 't gezicht
 Vernoegde, sprak: o Stadt! die uw gemeent verplicht,
 Door wetten, die zy niet alleen beleeven kunnen,
 Maar lof lyk pryzen, spyt die u dit lof misgunnen;
 Ik zelf zal u behoên voor allerhande ramp.
 Uw vyandt woedt vergeefs. de zon wordt vaak met damp
 Van 't aardtryk overwolkt: maar 't is voor weinigh uren.
 Gy zult de raazery der vyanden verduuren.
 Wie 't moordtmes op u wet baart zich een bittre smart,
 En stoot, door uwe borst, zich zelve in zyn hart.
 Zoo Amsterdam vervalt, vervallen alle steeden.
 Een lichaam zonder hoeft heeft krachtelooze leeden.
 Wanneer de bron verstop: verdroogt de gantsche stroom.
 De bouman mest en ploegt en eert nochtans de boom
 En akker, om de vrucht die hy 'er af komt haalen.
 Dies vrees de Laster niet. de tong gedooft geen paalen.
 Hy is rampzaaligh die de Nydt geen stof bestelt.
 Wie dat gelukkigh is wordt van dit Spook gequelt.
 Toen Neederlandt het hoeft op hief, naa teegenspoeden,
 Wierdt het van elk gehaat. de Laster is in 't woeden,
 Gelyk een bitse hondt, die d' uytgewurpe steen
 Als dol beoorlogt, met zyn kaaken scharp van been:
 Die hy niet eer verlaat dan met verlies van tanden.
 Zoo zal al 't raazen zyn van uwe mondtvyanden.

Myn zege zal u staagh toevloeiën als het Y.
 Gy zult, om deeze dagh te viëren naa waardy,
 Een jaarmarkt zetten, die gy in August zult houwen:
 Want uw Augustusen, die gy dit hof deê bouwen,
 Vereischen zulk een markt, tot een gedachtenis
 Van deze dagh die in de maant van Cezar is:
 Maar riep niet van 't onzet, al tergen u de reeden,
 Om dat de tydt verjaart: wat dan in andre steeden
 Voor dankbaar wordt geroemt, wordt in deez' Stadt gehaat.
 De Braam benydt de Eik om dat hy hooger staat.
 Op Amsterdammers, op, en help deez' intreê houwen:
 Want gy ziet hier dat gy nooit weeder wenst t' aanschouwen:
 Noch dat gy nimmer hebt gezien aan 't kabblend' Y.
 Zoo sprak de godt der goôn: terwyl de burgery
 De markt quam naaderen, om 't Raadthuis in te wyen.
 Vergeef my dat ik zwygh voor 't dreunen der schuttryen.
 Myn keel wordt hees van rook. myn geesten zyn van 't spoor.
 De klank stopt my de mondt, en Amsterdam het oor.

Op 't zelve Gebouw.

Hier twisten kunst en stof, elk roemt zich ver vermaart:
 De Raadt aan 't Y is ook geen minder Raadthuis waardt.

Op het

EEUWIG VERBONT,

Gemaakt tuffchen de machtigste
Gemeenebesten ,

ENGELAND en HOLLAND.

DE goddelijkke Vreê uyt 's heemels vredezaalen
 Sprak beyd' de Staaten aan : „ Ik koom met mijne fchat ,
 „ (Die 's weerelts heyl alleen in mijnen arm bevat ,)
 „ In uw' Gemeenebest' op 't heerlijkxt nederdaalen.
 „ Mijnalvernoegend' licht , mijn blijde sonne-stralen
 „ Verfriffen Engellandts en Hollants-staat , en stadt.
 „ Wegh met uw' waterheys , van breyn en bloet bespat ;
 „ Ik vestigh' hier mijn troon , en wil hier zege-praalen.
 „ Waarom uw' ouden bandt van vrientschap doch geknot ,
 „ Uw in 't gevaar gestelt van 't weijf'lend' oorlogs-lot ,
 „ Gebroeders , die ' door my de weerelt zijt ontsach'lijk ?
 „ Ik heb uw , handel in mijn heemel overleyt :
 „ 'k Gebied' uw , door den mōndt der wijste majesteit ,
 „ Verr' is u vrede best ; den oorlogh veelte hach'lijk.

J. BOGAARD.

Op de

ZEEGEVIERING

Over 't Vreêverbont met Engeland.

Die brand die misverstand in 't Westen had ontfteeken ,
 En ons Neptuini pruik zoo deereliik bestreeken
 Met bloedtverf , en haar praal en scheeppronk had verheerd ,
 En zelf de zenuwen ons Zevenstaats bezeert ,

En die de Maas en Teems opsleepte een sleep van zielen,
 Ontswangert uit haar kloek en moedig liif, en krielen
 Van kermers deed' de strand, wort hier door brand gebluft,
 En zoo word twiſt' re brand door vreedb' re afgekult.
 Zoo nu ons Nederland maar yverig d' altaren
 Van Gods barmhertigheid onftak met dank, en varen
 Het plengen liet der ſtaat met twiſt : zou zonder ſluit
 De handel flygen 't Y en Maasſtroom in en uit.

S. BRUNSVELT.

Aan

MEVROUW

SIBYLLA van GRIETHUSEN.

PUik paarl en pronck en roos der zeeden,
 En ſlonkkerbagg op' goude raân,
 En Fenikx der gheleerde reeden,
 Waar gij ter weereld op-geſtaan,
 Doen als des Roomlus rijkx-ſtaf zweyde
 De Vorſt Auguſt op 't Kapitool,
 En zee en Kayzerdoomen dreyde
 Naa 't zwieren van de gloênde kool,
 Der helder op-geſchikte lichten,
 Nooyt hadd den grooten Mantuaan
 Begonnen d' helde-daân te dichten
 Van den omzwerende Trojaan ;
 Nooyt hadd hij 't oorlog der Latijnen
 In 't minſte punt eens aan-geraakt ;
 Nooyt Turnus zou voor hem verſchijnen ;
 Nooyt hadd hij d' Harders-kout gemaakt ;
 Nooyt Aetna vlammen had gegeven
 Te midden in de naare nacht :

De

De konst der Land-bou waar gebleeven
 Verborgten in zijn goude schacht;
 Die hij veel liever aan de snaaren
 Der Venuzjnsche gloorij-lier
 Gezogt zou hebben vast te paaren;
 En, met een aadelijcke zwier,
 Op 't klinken der welluid're klanken,
 Getrokken uw hoogachtbaer lof,
 En uw doorluchte naam doen wanken,
 Zo verr' als bralde 't Roomsche hof.
 Thans zou men van geen Tyter weeten,
 Of Amaril, of Melibe
 Alexis waer allang vergeeten,
 Met Thyrsis en Alfeçibe.
 Men zou van Didoos dood niet praaten,
 Of van Aeneas hellevaart;
 Of Pallas moord; oft aen der straaten
 Den strijd door Dares aangevaard.
 Men zou in plaats van dees klaroenen,
 Aan d' oever van de Tyber-stroom,
 SIBYLLAAS eer-en lof-blazoenen,
 En voerenz', met een ruimen toom,
 Verr' oover Kaukaas grijze toppen,
 En Strymons glaafde water-vliet,
 En Ararats vervooze koppen,
 En Room waer minder dan als niet.
 Rilindis door haer Fenikx feeder,
 Den hoogen Donau-vliet bedijkt,
 En werpt het helsch gedrocht ter needer.
 Op Fulvia Ferraren prijkt,
 Die met den naam pronkt van Morata.
 Correggio pralt op haar Vorstin,
 Van naam, Veronika Gambata.
 Maar zie ik waarelijk niet in

De Lely-tuin der moed'ge Franken
 Montana, door haar zin-gedicht,
 Het ongezouten rijm doen flanken,
 Voor een hoogstaatelijkker licht?
 Veel meerder uwe uytmuntentheden
 Doorstraalen Frieslands heêrlijkkijs,
 En d' Heemelsch Troost-born oover-kleeden,
 Met een uit heil'ge Poëzij
 Geweeven tabbert, in de kuipen
 Geverft der waare Kriste-kerk,
 Met bloed, dat noch 't Geloof ziet druipen
 Uit Kristus wonde; 't wisse merk
 Ter zaal'ger haven: daar uw Spoores
 Ons traag en schaamteloos gemoed,
 Door scherp te prikk'le en ziel door-booren,
 Gelukkig heene loopen doet.
 O zonde! Sloeg het recht geweeten,
 Doen zij uw boek eerst open zag,
 Te gronde leit uw groot vermeeten,
 Uw listen zijn nu aan den dag.
 SIBYLLA (niet op welke stofte
 Het onverlichte Heidendom,
 Maer die den Roomschen af-god plofte
 Te grondwaard in zijn Tyber-stroom)
 Neemt af de schellen van die oogen,
 Die op den dwaal-star starren vast;
 Gemoên met neevel-damp betoogen,
 Zy van onwetentheên ontlast,
 Laat Rome nu op erf-leer roemen,
 En all haar kraam en poppe-goed,
 SIBYLLA zal die leer verdoemen,
 Hoe zeer haar bobblende oevelmoed
 In grimmiger gestalt zal zwellen,
 En aan-val lev'ren torn op torn,

Hoe zoet, mijn God, zijn d' honing-wellen
 Van haar vertroostelijke Born!
 De weër-klank van haar Truir-bazuinen,
 Het dreunen van haar rouw-trompet,
 Dringt over bosch, en dell, en duinen,
 En Nereus onbepaalde wedd,
 In 't oor van Vrankrijk; die haar steenen
 Hoort om de vall van Ripperda;
 O Jongen held! te vroeg verdweenen
 Naar 't opper-heilig Canaä.
 Den Dagifaner Tarter stelde
 Tozedigheid zijn dollen aardt,
 En roef-ziek hart, en in zijn velden
 Heerschiep hij een gast-vrijen haard,
 Als hij haar dierb're zeede-dichten,
 En goude goden-spreuken las;
 Naar hen zoud hij zijn vier-schaar richten,
 En boejen, als op veld 't gewas,
 In groeizaam weër door tijd'gen reegen.
 Geen Pars, geen Parth, geen Turk of Moor
 Zou scharde meer zijn staale degen
 Als slechts haar rijm hen quam te voor.
 Ik zie der tijd eer lange naären,
 Dat heionwinbaare Moras,
 Op klankvan haar Slavoenfche baaren,
 Gehuw aan een Toskaansche bas,
 Zal zingen, in haar taal, heur rijmen
 Dat Po, en Minçe, en Sorge lacht,
 En in het lachen schier bezwijmen,
 Wijl aars niet zweeft door haar gedacht,
 Dan, dat den grooten Arioste
 Weêrom ten Roeland raazen doet
 En dat den Nantuaan, ter koste
 Van Turnus in 't Latijnsche goed

Den Phrighiaan bebolwerkt. D' ander
 Waant dat den trousten minnaar queelt
 Het lof van Laura. Alexander,
 Waar uw tijd met zijn tijd vereëld,
 Uw werk foud hebben op-geslooten
 In 't kistje van den Parfiaan,
 En had den blinden Griek verftooten,
 Die mögt dan weêr naar Smirne gaant
 De Vorft der weldige Allobrogen,
 Had die gefmaakt uw zankgodin,
 Marino zou niet langer moogen
 Ter Vorften kamer raaken in.
 Sarrochia, die d' helden-ftukken,
 Van Schanderbeghs rechtvaardige hand,
 Op 't voor-hoofst d' eeuwigheid quam drukker,
 Door Florentynfche helden-trant,
 Hoe wel zij niemand wilde wijkken,
 Zou nochtans minlijk fchikken op;
 Als zij u rijm-werk quam te kijkken,
 Zij plaatfte u boven haar in top.
 Hoe wou de Taag dan goude keeren
 Doen bobb'len op als haar Poëet,
 Haar Garçilefso, met uw peerlen
 Zijn rijmerien hadd bekleed.
 Niet langer pronken zal Britanje
 Met haare Donne: noch met haar
 Opitfen 't dappere Germanje,
 Zoo vroeg de weêr-galm van uw fnaar
 In beider landen taal zal daav'ren.
 Hoe wil de gruwelijke Nijd
 Dan op haar moord-fchavotten klaav'ren,
 En, door een onverzaade fpijt,
 Het haatlijk adder-bloed vermengen,
 Met toover-gift en helfche brand,

En schuim, dat Cerbrus muil komt plengen,
In slangen-spog van Lernaas strand.

SIBYLLA 't ooglijn aller daagen
Zal echter haar verbluffen. Geen

Van die lauriere pruiken draagen
Zal haar te booven streeven. Steên,

En Prins-, en Vorst-, en Kayzer-doomen,
Betwisten zullen dit verschil:

Bij wien zij is hervoort gekoomen.

Laat Rodos dan vrij zwijgen stil,

Met Kolophos, Argos, Athene,

Met Chios, Smirne, en Salamijn;

Daar is een held'rer starr verscheenen,

Veel-schooner als een zonne-schijn,

In 't midden van de dapp're steeden

Die eeuwen om haar vrijheid streeden.

S. A. GABBEMA.

OP DE KOMSTE

Van den Heer

MICHIEL le BLON,

Uit Sweeden.

't **W** As nu twee jaer en langer noch geleên,
Dat MARGAREET, by dag en nacht alleen,
Verlanght had naer d' afwesende MICHIEL
Haer ziel.

Als op het end sy fuchtende afgemat,
Dus klaegde tot haer uytverkooren schat:

Hoe langh sal ick nae u verlangen noch?

Och, och!

Ick hoop vergeefs dat ick met d' eerste post
Van Hamborgh, sal van wachten zijn verloft,
En dat ghy selfs sult zijn, ô waerde lief,

De brief.

Ick bid dat ghy haest hebben mooght verlof
Van Vrouw CHRISTINE en haer gezegent Hof,
En my, uw Vrouw, bedroeft, dan maken bly

Aen't Y.

Maer och de zee, die soo verbolgen raest,
Wanneer de windt daer tusschen ruyfcht en blaest,
Belet dat ghy mijn flaeuwe stem in't Noordt

Niet hoort.

Ghy blijft wel by uw Leydtstar, wijdt beroemt,
By Oxenstern, die ghy uw Grootvaer noemt;
Maer 't valt voor my, als vreesfende gevaer,

Te swaer.

Ick sie hier wel uw schoone Schildery;
Maer vinde u niet; en wat is toch voor my
Te vinden in een schaduw, die wat meer

Begeer?

Mijn lieve ziel, ick ben niet eer vernoeght
Voor d' eene helft tot d' ander werdt gevoeght:
Vant hier voor my, als ick mijn Ega mis,

Niet is.

Ick neem somtijdts, jae ben het veel gewoon,
Ons beyder Soon Cornelis, jonge Soon,
En sie oft ick kan vinden in sijn krooft

Mijn trooft.

Maer ghy Mijn Man (dit spreekende benam
De slaep, die haer in't klagen over quam,
Haer spraeck, daer sy van vaeck verwonnen lagh
By dagh.)

Sy had een wijl gesluymert, vry verbaest,
 Tot dat daer quam dees tijdingh in der haest:
 Op MARGAREET, op, op, uw Man is veur
 De deur.

Gelijck wanneer een stercke Sonneschijn
 Een morgestrael schieft tusschen de gordijn,
 Men schieft dan uyt sijn slaep, voor 't flauw gemoet
 Soo soet.

Soo was 't met haer, die schiekelijk by haer hadt
 Haer lieve BLON, waerom sy fuchte en badt.
 S' ontwaecte van het licht dat haer voorheen
 Bescheen.

Maer even als de droefheydt ons verftomt,
 Wanneerse een mensch heel haestigh over komt:
 Soo oock de vreught vermagh in 't tegendeel
 Soo veel.

Sy sweegh een wijl, tot dat sy op het endt
 Sprack, met een sprack gelieven maer bekent,
 Zijt wellekom, mijn hart, mijn ziel, le BLON
 Mijn Son.

R. ANSLO.

SCHIP-BREUCK

Van de

HEER PREDIKANT
 GOEDTHALS.

Doe d'onversiene Kiel d'onmachtige deê kraken,
 En spijcker, spar en spaen', en plecht en plancken braken,
 Werdt GOEDTHALS met de rest gedompelt in de vloedt:
 Neen: niet als 't onder-lijs. Den Hals was al te goedt;

Den

Den Hals die onse Schuyt in 't heetste van de stroomen
 Noch moet verdedigen voor 't overzeylend' Roomen.
 Wat hiel hem boven strooms, De krachten sijner jeught.
 Sijn Lijf dreef op sijn Ziel, sijn Ziel dreef op haer deught.
 Haer deught was haer geloof: en of sy was aen 't sincken,
 God deed' hem Pieters gunst, en schorste sijn verdrincken.
 Jae schoon hem Jonas lot heel ooverkomen waer,
 Noch was hy binnen hoop van weder stranden, maer
 't Was Ninive te veel, al kon s' hem weder vissen,
 Sijn saligh Prediken drie dagen langh te missen.

CONSTANTER.

TER BRUILOFTE

van den E. Heere

JOAN de WITT,

RAET PENSIONARIS

van den Lande van Hollant en Westvrieslant,

en de Ed. Joffer

WENDELA BICKERS.

IN 't Haeghsche bosch verschynt de Vryheit van het Landt,
 Die fiere en eedle Maeght. zy voert in d' eene handt
 De goude speer, den hoedt om hoogh op 't spits gesteken,
 Der iteden hooftcieraet, dat triomfeerend teken,
 En d' andre hant regeert den toom en 't montgebit
 Van haeren wackren Leeuw, waer op die brave zit.
 Aldus bejegt zy de Moeder van het minnen,
 Die spreekt haer aen van zelf: ô Maeght, wat voert u zinnen.
 In 't bladellooze woudt, daer mirt noch eicke bloeit,
 Myn bloem, in haeren bol gedoken, blooft noch gloeit.

De

De Winter schent het al. de Vorst der Noortsche buien
 Is vyant van de groente en levendige kruien,
 Begraeft al 't veltcieraet in hagel ys en sneeuw:
 En lust het u een lucht te scheppen met den Leeuw?
 De Maeght begroetze heufch, en antwoord op dit vraegen:
 Godin der weerelt, laet myn' toght u niet mishaege;
 Ick zocht en vinde u hier ter goeder tyt en uur,
 O levenweckerin en voester van natuur,
 By wie de weerelt leeft, en al wat schynt verloren
 Zich kleet in versche verwe, en opstaet, als herboren,
 Zoo ras de lentetyt uw vier en prickels voelt,
 Waerop gedierte en vee en voglezang krioelt,
 De leeurick uit den dauw, in vrolycke landouwen,
 Met zang ten hemel vaert, om 't nieuwe licht t' aenschouwen,
 Te groeten met den dagh, daer 't gras, dus lang verwelckt,
 Vast aengroeit, dat het piept, en 't lantvolck kocien melckt:
 O Moeder van de min, begunstigh myne beden.
 De welvaert van myn' Staet bestaet alleen in steden
 En maght van menschen niet, maar oock in eerlyck bloet,
 Ter heerschappy geteelt, gequeeckt, en aengevoedt.
 's Lants adeldom bestaet alleen in schilt noch wapen,
 Maer oock in 't vroom gemoedt, ten dienst des volks geschapen;
 En hierom heeft het lot DE WIT, myn' trouwen helt,
 Op Katoos ouden stoel, aen 't roer des lants gestelt,
 En juist ter goeder tyt; toen d' eilanden der Heeren,
 Die al den Oceaen en weerden regeeren,
 Geraeckten hantgemeen, en klampten boort aen boort,
 Van hier tot Indus kust, en purperden met moort
 De velden van Neptuin, die, op den helfchen donder
 En blixem der kortouw, met al zyn heir, van onder,
 Den zeeform roocken zagh, en branden, root van gloet,
 Het vreeslyck kraecken hoorde, en 't scheuren van den vloet,
 Het bersten van 't metael, 't geknars 't geschrey der mannen,
 Als of de vrede was ter weerelt uitgebannen,
 De grendel van de hel gesprongen uit zyn slot,
 Al 't naere spooock ontboeit, de vyanden van Godt
 En 't menschelyck geslacht. In 't midden van die baeren,
 Die zeebrant, stont DE WIT, in 't opgaen van zyn jaeren.

Gelyck een rots, aen 't roer van mynen vryen Staet,
 Bekoort door niemants gunst, verſchrickt voor niemants haet.
 Hy ſtack, door zyn beleit, de zwaerden in de ſcheede;
 En help de zee en 't lant aen dien gewenſchten vrede,
 Waer by de burgery van weêrzy zit ontlaf,
 De hulck den acker ploegt, daer gout en zilver waſt,
 D' eilanden onderling elckandren heuſch bejegenen,
 En minzaem, als voorheen, met eere en liefde zegenen.
 Wat waer 't een jammer dat dees Staettelgh, zonder vrouw,
 En af komt, afgelaeft, in 't endt verdorren zou!
 Het is uw eigen ampt myne uitgeleze ſtammen
 En huizen onder een, door kracht van minnevlammen,
 Te ſmilten, en de deught te queecken in haar krooft.
 's Landts arbeit eifcht een ſtut, en minnelycken trooft.
 Wanneer myn wachter zit beſchanſt in zyn papieren,
 Of worſfelt in den Raet, en nacht en dagh van ſtieren
 Vermoeit wort, kan een vrouw door vriendelyck onthael
 Verquicken 's mans gemoedt, men ziet hoe ſteen en ſtael
 Endiamanten zelfs, door een geduurigh wryten
 Verliezen en vergaen; en zou de borſt niet ſlyten
 Van dezen Herkules, die voor den vrydom waect?
 Ghy, die met uwe torts en minnevieren blaect
 De kilſte harten, die noit gloet van minne voelden,
 Of voelende, terſtont door bezigheid verkoelden,
 Tre toe, ontvonck DE WITT, en WENDELE, zyn ga,
 Met uwe zuivre vlamme, op dat haer ongena
 Verzachte, en zy dien Helt, haer trouwe toebeſchoren,
 Omhelze en wellekome. Ick zie den Helt herbooren,
 En al het vrye Landt in deze twee vereent.
 Zoo ga de bruiloft in, op 't juichen der gemeent'.
 Zy zal hem afgelaeft des middernachts verpoozen,
 Daer ghy de ledekant beſtroit met geur van roozen,
 Die op haer kaecken reede ontluicken van de ſchaemt,
 En 't ſchaemroot, eene verf die zulck een Bruidt betaemt.
 Ick zie twee hoofdſteên reede in deze beide paeren,
 De Merwe en Aemſtelſroom, gelyck in echt, vergaeren,
 Den Haegh en Amſterdam elkandre wel verſtaen,
 Zoo wyt als Bickers vlagh den grooten Oceaen

Befchaduwde, en doorsnee met ryck gelade fchepen,
 Die 's weerelts gouden oogft in Hollants boezem fleepen.
 Ick hoor den ouden Graef, in top van Amftterdam,
 Uit eene heldre wolck, met blyfchap zynen ftam
 Begroeten in dees twee, die wy met wenfchen paerden,
 En vruchten gunden, die naer bey de Grootvaërs aerden.
 Behaeght u dit, voltrêck myn be, tot Hollants heil,
 Zoo vierigh dat geen twift hun minne fcheide en deil.
 De moeder van de min beftemde deze bede.
 De Leeuw des lants, ontvonckt van minne, fcheen dit mede.
 Te ftimmen. Venus zaght het vier in zyn gezicht,
 Dat eerst te branden fcheen van grimmigheit, gezwicht,
 Als of hy om DE WITT de Joffer fcheen te vryen.
 De hemel zeegne hen en 't lant met gulde tyen.

J. V. VONDEL.

BLYDE INKOMST

van den Wel-Edelen Geftrengen Heer

JOAN HUIDEKOOPER,

Ridder, Heer van Maarfeveen, Neerdijk, &c.

BURGERMEESTER, RAADT, en GEZANT

der Stadt Amftterdam aan Zyne

KEURVORSTELYKE DOORLUCHTIGHEYDT

VAN BRANDENBURGH.

Odappre MAARSEVEEN! zyt welkoom in u wallen.
 Toen Cezar, om als Vorft op 't Kapitoel te brallen,
 De Tiber naderde, verfchrikte 't Roomsche volk:
 Elk vreefde voor de moordt van zyn verwoede dolk.

De

De Staatzucht bindt zich niet aan 't recht der onderzaaten.
 Maar nu dat gy aan 't Y, de zuil der zeve Staaten,
 'Tot heil van 't volk, verschynt, ontluikt de ganfche Stadt?
 De vroolke Blydfchap, die als in een kerker zat,
 Vertoont zich op uw komft, met lieffelyk gefchaater.
 De Stroomgodt beurt zyn pruik van liezen uit het water,
 En roept: hier komt een steun van Amstels rijke troon:
 Een van de paalen daar zyn goude wapenkroon,
 Door oorlogsdeugt verdient, op 't heerlijkft meê mach praalen.
 Men zoekt u in de Stadt en harten in te haalen.
 Al 't volk is op de been. Van WAVRENS ruitersfoet
 Rijt u, vol moedigheid, gewapent te gemoet:
 Maar niet om u van hier als vyandt te verjaagen.
 Gy hebt om deze froom, om 't recht der Steên te fchraagen,
 Het nachtheir, heet op roof, doen deizen, door u woordt.
 Zoo hoedt een tong de Stadt voorplondering en moort.
 Een deugd die Hollandt aan u Stambuis houdt verbonden.
 De zucht tot vryheidt kost de Nederlanden wonden.
 Men rukt om vry te zijn de wapens van de wandt.
 Van zulk een kriegsrecht tuigt uw vaders rechthandt,
 Die over tachtig jaar de wreedtheidt hulp beftryen.
 Zoo leeftmen niet voor zich, maar voor zyn burgeryen.
 De HUIDEKOOPERS zijn tot dienst van 't algemeen.
 De fchrand're GRAAF, het oog van 't hooft der watersteên,
 D'oprechte SPIEGEL en de trouwe POLL, drie ftijlen
 Van 't Raadthuis, yder waardt om met de bondelbijlen
 Als Burgermeesteren van Roomlus ftadt, te gaan,
 Verwachten u aan 't Y. zoo doen all' andre Raân.
 Op uwe weederkomft gaan alle harten oopen.
 Zootoonde zich Berlijn, toen 't u te moct quam loopen,
 Met dartel handtgeklap, tot roem van d' Amstelvloedt.
 Gedooft dan dat ik u als uw verplichfte groet.
 Een die zyn Vaaders cert betoont maar burgerplichten.
 © steunftaf van 't Gemeen, en roemstof van myn dichten,
 Leeflang voor uwe Stadt, waar dat de Faam op boogt.
 Geen langer leeven dan een trouwe Burgervoogt.

JAN VOS.

Voor-

Voorwind, naa nieuw Batavie,

Aan het Schip de

P A E R L E,

Voerende den HEERE

GERARD HULFT,

Uyt het Sekretariffchap der Stad

A M S T E R D A M,

Beroepen tot Hoogeraad van

O O S T I N D I E N.

O Paerle, feyldrig hout verwulft,
 Dat in uw buyck draaght Gerard Hulft,
 Een Amsterdamsch Steehuysjuweel,
 Om hem, in 's Werrelts kruydigft deel,
 Teloffen, door de Sunda Straat,
 Die Java en Sumatra baadt,
 By Jakatra, op't reerijk strand,
 Waar Bato Stad en Standaard plant:
 De stroomen van den Oceaen,
 Zoo kromme mijlen, als se gaan,
 Schier tweemaal door den middellijn
 Der eeven lange Sonneschijn,
 Geleyden u met een Voorwind,
 Tot daar 't Kompas dat Eyland vindt.
 Geen zeerots, moer van Parlemoer
 Gewossen aan heur moessigh snoer,

Warfch teegen 't eyke boschjuweel,
Ontmoete uw bruiwend feylkasteel :
Op dat het niet te barste springh,
En zoo een fchat te gronde flingh,
Tot grooter hartfeer van het volk
Des Amfels, dat te noo den kolk
Ontvremden voelt hun kostlijk pand.
Dat langh, met Rechtsgeleerdts verftand,
Plichtpleegende beleefdigheidt,
En onbesprooken wijs beleyd,
De heymelbank en 't segelkruys
Gehaavent heeft op hun Steehuys :
Waar uyt het, van de Venfterpuy,
Stads Wet en Wilkeur, naa geluy,
Af-leefende aan het Damgekrielt,
Als Godtspraak uit den Hemel viel.
Geen roover, siekte, noch Orkaan
Raak hem, of fijn gefelfchap aan.
Zoo trooft fich onse Borgery,
In hoop gewiffer van dat hy,
Als Hoogeraad, ten dienft van 't Land,
Een vinger zijn zal van de hand,
Die fich van hier in Oosten rekt,
En Kooningen een Wet verftrekt,
Langs rijkdoms zee, van Indoftan,
Tot aan de Werltftroat Anian.
Hoe dreunt Batavie op de been,
Vol fchaatrens onder 't algemeen,
Op 't baldren van het Gootlinghtuk,
Om uw behouden reysgeluk,
Wijl dat vol vaards, uw feylen vast
Geflaagen werden aan den mast,
En 't hortende Ankker haakt in 't Zand!
Een Schip, een Schip uyt 't Vaderland.

Den Oever grimmelt bol en dik
 Van volk, om in een oogenblik,
 Met vreughdeteykens, Vlag, en Vaan,
 Trompetgeschal, en Trommelflaan,
 In Sloep, en Prauw, en Junk, en Boot,
 Verheught t'ontfaan uw Raadskleynood.
 Dat, met der Eng'len Vreedefon
 Gereesen uyt de midnacht spon,
 Vry schooner aan den daageraad,
 Bedompelt onder Krijghsgewaad,
 Verschijnt, dan 't daagend morgenroot
 Sijn straalen over 't Noorden schoot.
 Dat ook wanneer 't sijn glans in goud,
 In 't midden van den Raad ontvouwt,
 Geschat zal zijn van meer waardy,
 Dan 's Parsers Parlevischery.
 Dit voorspel, in verrukten geest,
 Stelt ook den dichter, flus bedeeft,
 Sijn ongeruyst gemoed geruyst:
 En leydt Hulft met gebeên ter Kust
 Van Neerlands Indiaansche maats,
 Hun waapenstoel en Handelplaats.
 Van waar eer langh hy, alzo bly,
 Sijn Landingh welkomme, als toen hy
 Die maar las uyt sijn Broers verhaal,
 Laas, Slaaf te Pip'li in Bengaal.

I. S. V. C.

I 2

Op

Op het gefchildert hooft van

GUSTAAF ADOLF,
Koning van Zweede, &c.

Hier ziet men 't fchrander hooft van d'onverfaagde Vorft.
't Penfeel wift hem geen lijf, gelijk 't behoort, te maalen.
Het hart is veel te groot om in een kleender borft
Dan 't Duits gewest te zijn. GUSTAAF wil aaffem haalen.
De heldenharten zijn in 't veldt en op de wal:
Dies toont de Kunst het hooft: het lijf is overal.

JAN Vos.

V R Y E Z E E V A E R T,

Onder de Vlagge

Van den Doorluchtigen Zee-helt

MARTEN HARPERTSZ TROMP,

Ridder, L. Amirael van Hollant en Zeelant.

Pulchrumque mori succurrit in armis.

DE Plaegh van inheemfch en uitheemfch,
't Gedröcht, dat met zijn dolle Honden,
In 't bloedig moorthol, aen den Teems,
Den Grooten Harder had verflonden,
Zich droncken zoogh aen 's Konings ftrot,
En knaeghde, op 't Koninglijck geraemte,
Den romp van Hooft en Kroon geknot;
Die moortpeft, zonder Godt en fchaemte,

Nu

Nu vlammente op een' verschen buit
 Van Fransch gewas, quam nederzacken,
 En dreef voor stroom den bloetstroom uit,
 Om balgh en buick met roof te packen:
 Maer die den afgront palen stelt,
 En ketent helsche monsterdieren,
 Ontvonckte 't Hart van onzen Helt,
 Tot voorstant van zijn Batavieren.
 Dees zag den gruwel in 't gezicht,
 Die helsch met vijfmael veertien koppen
 De Zon bedroefde, en 't hemelsch Licht,
 En, om ons Zee haer keel te stoppen,
 Zich dwers voor Hollants kielen smeet;
 Waer op de Ridder, aen quam rennen
 Op zijne Vleugels, vlugh en breed,
 Voorzien met vijfmael veertien Pennen.
 Hy voerde een Slaghzwaert in de vuist.
 Het Monster braeckte donderkloten,
 Granaten, blixems, baldert, bruischt;
 Bedreef geweld met staert en pooten;
 Blies roock en smoock, en vlam en vier
 Uit zijne kieuw, en koopre keelen:
 Maer Hollants Perseus trof het Dier,
 Dat zalf noch kruut de borst zal heelen.
 Drie volle dagen hiel hy 't staen.
 Hoe beet het op zijn ysre tanden!
 Hoe schoot het toe! gelijk d' Orkaen
 Op d' Indiaensche golf en zanden;
 Tot dat het entlijck, afgemat,
 Gescheurt, verminckt, begon te deizen,
 En liet ons rijke Vloot van schat
 En rijkdom zwanger, henereizen:
 Hoewel 't alree de vrucht vermant,
 Verslonden had, ten roof geschoncken

Aen zijn alvratigh ingewant,
 Van moort en dieftal dol en droncken.
 Dus quam de Hollantsche Amiraël,
 Die voor geen' Zeehelt vlagh moet strijcken,
 Een man, gelijk een punt van stael,
 By geen Romainen te gelijcken,
 Zijn' Maesstroom in, en wert begroet
 Van 't Vaderlant, en Zeven Staten,
 Die hem verschenen te gemoet,
 Ten trots van all' die vroomheit haten.
 Wie vreesst nu schutgevaert, of scherp,
 Of zeegevaerte, en water smetten?
 O HARPERTSZOON, gy zijt ons Harp!
 O TROMP, men zal uw deught trompetten,
 Waer's Hemels gunst ons Zeevaart bouwt.
 U komt een Scheepskroon toe van gout.

J. v. VONDEL.

Op de

BEHOUDE WEEROM-REIS

Van den Manhaften Zee-Helt

MARTEN HARPERTSZ TROMP,

Luitenant Admiraal van Hollant en
 Zeelandt, Ridder, &c.

MYn Geest ontwaakt: door vlam en rook gedreven
 Ontdoit mijn Inkt, mijn Pen begint te swebben:
 Och! dat haar zwier zoo hoogh eens drijven kon,
 Dat zy beschreef een straal van Hollants Zon.

De

De zee-heldt Tromp, zoo dra hy roepen hoorde,
 Een zeil, borst uit in diergelijke woorden:
 (Het volk droeg moet op 't grijs ontfach des Mans,
 De naarheit week voor zulken zuivren glans.)

O Mannen! ziet: de Duivelsche Tirannen,
 Maar onder schijn van Englen ingespannen,
 Belagen gins u Vryheit en uw Vree;
 Ontzeggen 't recht der algemeene Zee.

Waar toe ons Bloet gespaert, en niet vergoten
 (Indien 't al zoo hier boven is besloten)
 Voor Christi Kerk? hem zelfs zo veel wel waart,
 Dat hy daar voor zijn bloet niet heeft gespaert.

Wie zouw een dagh, ja een uur willen geven
 Tot roem besteed, voor langh wellustigh leven?
 Daar qualijk doen al 't quaat is, dat een Man
 Van eer, en ook niet anders, quetsen kan.

Hy swijgt hier op. zy sweeren 't Lant te wreeken:
 Een godlijk vier schijnt hun de borst t' ontfteeken:
 Men mengt beleit en 't woeden onder een.
 Wat feller Slagh! voor my ik weet' er geen.

O Tromp Triumpf, Triumpf; genoeg bevochten;
 Zy hebben niet gevonden dat zy zochten:
 O neen! 't en zy dat slagen buit beduit,
 Of waren sy beluft op loot en kruit?

Schoon onze Vloot beladen is gevonden,
 Gelijk een man met eenen arm gebonden;
 En schoondat al hun krachten en geweld
 Op 't uiterst fel zijn in het werk gestelt.

O Parlement! en leert gy noch niet schromen?
 Noch menigh rust, die niet aan 't werk kan komen;
 Noch menigh Borst houwt hier zijn hant gereet,
 Die van geen doot, veel min van wijken weet.

Vraag Vlaand'ren dat, vraag dat de Stadt Oostende:
 Men vraagh 't uw zelf; wie wil zich elders wende?
 Zoo kent men licht den Leeuw aan zijnen klaauw,
 Den Hercules aan stappen wijt of naauw.

Maar gy, die 't Lant behoet hebt door uw vallen,
 O Heldenschaar! gelukkigst van ons allen;
 Indien men nu geen tranen stort, gedoogh:
 Uw eer is hier, uw loon is hier om hoogh.

Mijn yver brant, 'k benijd u deze glorie:
 En wensch, veel meer al 't Parlement victorie,
 Te wagen, ja te storten al mijn bloet?
 Wanneer daar uit kon spruiten zo veel goet.

O vriendlijkheit van onzen hooghsten Vader!
 Die 't uw', ô Tromp! bewaart heeft in zijn ader;
 Op dat gy noch den Vyant fwichten doet,
 Gelijk gy nu de Schepen hebt behoet.

Dies danken u veel duizenden van zielen;
 Die door uw hulp, hun lijfen goed behielen:
 Dies elk in 't hart u Eere-poorten spant,
 En Schermheer noemt van 't Vrye Vaderlant.

JAN SIX.

DANCK-

D A N C K - D I C H T

Aen

Godt almachtig, over het behouden in-
komen van de Koopvaarders en
Oorlogs Scheeps Vlooten.

W Y dancken u, ô Godt, o eenig Hollands Heyland
Die onze vlooten voor der Goddeloozen Eyland,
Voor Griffioenen klaeuw genadigst hebt bewaert;
Soo dat sy nu van spijt omloopen na haer staert,
En knersien op haer tand, om dat, door uwe zeegen,
Sy sulcken rijcken proyt niet hebben ingekregen;
Die zy door haeren hoop al hadden ingefloekt;
Maer die gy haeren balg met eygen hand ontrockt:
Die gy nae 't Vaderland, zo vaderlijck, geleyde.
Alwaermen niet dan tong op deesen dag men zeyde,
Uw naem noyt lofs genoeg. in 't land, noch vlooten, is
Nu niet papiers genoeg, om tot gedachtenis
Van uw weldadicheyd het zelfde vol te schryven!
O Vader, laet altijd uw kindren danckbaer blijven,
En teekenen daer van doen met het hert en mond,
Met zucht tot uwen dienst met waer berouw van zondt:
En wilt in welvaert, doch, ter zee, ter land bewaaren
Des staets gemeene schip! waer in wy alle vaeren.

HENRICK BRUNO.

Op Amsterdam.

ELk haat het Y. waarom? om dat het bloeit. de Tijd
Vergun 't dan voortgang, dat het feller wordt benijdt.

Op de
BLOKHUIZEN t' AMSERDAM,

Toenze gesloopt wierden, door niemands order dan der
Eed. Eed. Heeren Burgermeesteren en Raaden.

Amsterdam spreekt:

IK hoef geen Blokhuis; neen, mijn waatren zijn mijn muuren:
Wie twijfelt, vraag het heir dat niet by 't nat kon duuren.

*Op de kamer der Eed. Eed. Heeren Burger-
meesteren van Amsterdam.*

WAt yder kamer kan, kan dit vertrek alleen.
Het Raadthuis is een ring: maar deeze plaats de steen.

Op het Weeshuis.

't **I**S 't Weeshuis dat gy hier tot troost der kindren ziet.
Men derft hier d'Ouders naam, maar d'Ouders zorgen niet.

Het Oost-Indisch-huis spreekt:

IK breng het Noord in't Oost, en't Oosten weêr in't Noorden:
Zoo laat ik d'Amstel zien, daar Roome nooit van hoorden.

Op het Tucht-huis.

Wie staat, houdt standt; of vrees. de straf is voor de quaân.
De Tucht gebruikt de roe om deugdelijk te slaan,

De Waag spreekt:

Wie dat door draagen zwicht, ik hou door draagen standt.
't Bezwaaren van mijn schaal verlicht de last van 't Landt.

Op

Op het Schermſchool.

Het zwaardt is ſchrikkelijk. de hemel haat het woede.
Hier trekt men't doodlijk zwaardt om't leeven te behoede?

Op de Schouwburg.

DE Schouwburg is voor't volk : want zy vertoont hen al
De zekerheeden van't onzekere Geval.

JAN VOS.

Op het hooghdravend

T R E U R S P E L

Van

J A N de V O S

Glasmaecker.

Siet hier de kunſt op 't hooght, de Schouburgh op ſijn top,
Het Treurspel op ſijn wreetſt, de wraeckluſt vol van krop.
Nooyt daverd' het aeloud tooneel met meer geſpoocks;
Nooyt ſag men by de Grieck meer bloedt geſpat noch roocks.
Oreſtes houdt uw mondt. ANDRONICUS die raelt,
En dubbelt wee op wee, en wraeck op wraeck, verbaect.
Medea ſtilt uw toorn. Laet Thamera vol gals,
Uytbulderen voor't volck, en liegen door haar hals,
Boosdadigh Pelops huis, ſwijght van uw mordery,
Nu A R A N hoopt op een en torſt ſijn ſchelmery.
Waer was'er ooyt een diſch geſteurt met meer geraes?
Dan daer de kinders zyn haers moeders laette aes.

Caf-

Cassandra wordt geschendt in Roselijns gewaelt,
 Geknot van tongh en handt, en eer door 's Moors verraet.
 Hier klaeght de onnoofelheydt. Hier dolt een Hercules.
 Hier krijght de Strengheydt en Barmhertigheydt haer les.
 Hier strijdt de Keyfers kroon met d' ongetoomde min.
 Hier kijft de oorloghs mondt met 't Geestlijck hofgefin.

Ick staac gelijk bedwelmt en overfoltpt van geeft.
 De Schouburgh wordt verset, en schoeyt op hooger leeft.
 Rijft Sophocles weêr op? Stampt Æschylus weêr hier?
 Of maect Euripides dit ongewoon getier?
 Neen. 't is een Ambachtsman, een ongelettert gast,
 Die nu de gantsche rey van Helicon verrast.
 Die nooyt geseten heeft aen Griecks of Roomsche disch,
 Wijft nu de werelt aen wat dat een Treurspel is.
 Athenen las het Spel, en sprack: Ick schrijf niet meer,
 Die ons door glas verlicht, verduyftert al ons eer.

CASPER VAN BAERLE.

Op het Treurspel

Van

B R A N D T,

de veynsende

T O R Q U A T U S.

't **W**aseertijts mannen werck. Nu komt de teere jeught,
 En davert op 't tooneel, en tart de grijse hayren
 In treurspel uytgetreurt, ja d' onbesneeude jaren
 Versetten tijdt en kunft. De wijsheyt gantsch verheught
 En weet niet of sy is geleert of aengebooren.

TORQUATUS veynst de wraeck. Het veynsen is vol kunft,
 En daerse schijnt te zijn, daer is de minste gunft,

De

De Liefde doet haer best Geveinftheyts werck te flooren.

Doch Wraeckluft dwinght de Min en overftelpt de vlam,
En Norons vreefe wordt door 't veynfen overwonnen.

De waerheyt was vermomt. het troubed was gefchonnen.

En in een wreede vlam de wraeck haer eynde nam.

Dus veynft de Jonge BRANDT, en doet ons al verwondren

Dat jonckheyt veynfen kan. hy bergt noch grooter licht,

En als TORQUATUS veynft, fo veynft oock fijn gedicht.

't Is weêrlicht tot een proef. daer nae foo fal hy dondren.

Ons' Amftel als hy las den veynfenden TORQUAET,

Sprack uyt de waterfroom : De oudtheyt baet nu niet,

Nu Pallas fulcken geeft in kindtsheyt leggen fiet.

De eerklock van 't Tooneel nu niet als BRANDT en flaet.

C. BARLÆUS.

Graf-Schrift

Van

F. AUGUSTUS THUANUS,

Die ter gunfte van fijn vrienden, de misdact heelde,
die hy felfs had vuyl gefchouwt.

Die hier begraven light, was kondigh van een schennis :

Maer kondigh sonder schult, by opgedrongen kennis:

En 't heeft hem niet gebaet 't feyt met fijn vromigheyt

Te hebben wederftaen : 't verfwijgen was fijn feyt.

't Verfwijgen van een feyt dat vrienden hem betrouden ;

Die vrienden dien hy fagh, als fy 't ontkennen fouden,

Dat fijn gebroken trouw noch t' overtuygen docht,

Noch haren wederwil ten goeden buygen moght.

Scherp onrecht van het Recht, dat voor verraet kan fchelden,

Sijn vriendt noch by verraedt noch te vergeefs te melden !

CONSTANTER.

DE

D E
ZWEETSCHÉ PALLAS,

O F

W T S H E I T

van

K R I S T I N A,

*der Zweden, Gotten, en Wandalen
Koningin, &c.*

Bellatrix, audetque viris concurrere virgo.

I N H O U D T.

Haar Koninglyke Majesteit van Zweden, heeft in Moravien een Boekery bekomen, die in Zweden gevoert voor haar opgerecht wordt; met een Schildery daar zy voor Pallas wort afgebeeldt, zittende op een wagen, van twee zwanen voortgetrokken: en Gustaaf d'oude, voor Saturnus: Koning Euricus, zyn zoon, voor Mercur: zyn broeder Johannes voor Febus: wiens zoon Sigismond, als Faëton, uit den hemel viel, toen hy zyn vaders wagen qualyk mende: Koning Karel, darde zoon van den ouden Gustaaf, voor Mars; en zyn zoon, den lesten Gustaaf, voor Jupiter; die deze Pallas uit zyn'

zyn' harffenen voortgebracht heeft. Onder aan staat Neptuin, die haar een kroon van scheepsbochten aanbiet, en neffens hem vrou Cibeles, met een toorenkroon op haar hoofd; daar de lucht om Pallas met Minnegoden bezet is.

DE Gotfche krygs leeuwin, van eedle wraak gedrongen,
Heeft in zyn eygen nest den Adelaer besprongen,
Een vorst der vogelen, die zich nu niet ter vlucht

Kan bergen voor den kryg, op 't schielyk krygs gerucht:
Maar noch behoeft Minerv geen oorlogs storm te vrezen;

Of schoon een yfre buy, in Godtlandt opgerezen,
Heel Duytlandt overwaay. De wysheyd die de wyk

Nam van den Tyberstroom in 't Duytsche Kayzerryk,

Wort in haar krygh verschoont: die Pallas zou bewenen

Den droeven ondergang van Pallas van Athenen,

Die in dit ryk verstoort, trok ongewillig meê

Met een onschatbre schat van boeken, over zee;

Maar ziende, datze daar kon vry en veylig wonen,

Zoo sprakze, om haar Apol van zyn Parnas te tronen.

Op, Vader van het licht, en voerman van de zon,

Minervaas toeverlaat, verlaat uw Helikon.

Zy, die zoo mening Vorst ten veld' heeft uytgeflagen,

Is Ferdinand getrooft, een oorloghs kans te wagen,

Daar 't Kayzermans hang, om dat zy onverzaaght

Gustavus mannemoedt in maagdeboezem draaght:

Maar zal noyt, heet op wraak, een akkerland verwoesten.

Indien het vruchtbaar draag gewyde letteroesten.

Nu rust myn Heylighdom, daar Swedens ryxvoogdes

Haar goede spreuken toetst, gelyk een keurmeestres.

Gadan naar 't Noordsch gewest: daar zult gy, bet te vrede,

Zien ryzen een Parnas, in 't yfre ryk van Sweden,

KRISTINAAS Koningdom, die heeft haar eel ontmoet,

In 't midden van den Krygh, met wysheydt opgevoedt.

Dus sprakze, en kon een lust in Febus hert verwekken;

Om, met zyn Negental, naar Sweeden op te trekken.

Voort past hy om zyn hoofd een versche lauwer krans,

Befcheenen met het licht der heldre zonneglans.

Toen mengden zich in een zyn godtgewyde reyen ;
 Om Pallas en Apol op 't heerlixt te geleyen.
 Hem volght de Zangheldin , die zich eer voor Maftricht
 Door Amftels Klaudiaan , had aan Guftaaf verplicht ;
 Om , met haar heldenpen , door d' overftrydbre Vinnen ,
 De ftrydbare Ifterftroom in 't harnas t' overwinnen ;
 Had Nassau , jaar op jaar , hem niet gefelt te werk ,
 Dat hy zyn zegelof had , in Apolloos kerk ,
 Als Priester van Apol , om hoog ten toon te hangen ,
 Voor de nakomende eeuw , met heylge zegezangen.
 Toen wierd Parnas verzet , toen volght de hele ftoet
 Van Febus maagdenrey , haar vader op de voet ,
 Elk met zyn handgebaar en lang gepleegde zeden ,
 Met al haar outerpracht en Tempelzinlikheden.
 Een dienftbre wagenwolk heeft Helikon , ter vlucht ,
 Met al haar fleep gevoert , door 't midden van de lucht.
 Zy dryven voort en voort , zoo haaftig opgetogen ,
 En fchieten niet om laag de ftraalen van haar oogen
 Op 't menfchelyk geflacht . Zy denken naauwlix om
 De Zweedfche legerplaets , in 't Duytsche Kaizerdom .
 Nu waren zy om hoog by Roftok aangekomen .
 Hier zach eens , inder yl , de treurige Melpomen
 Het eerfte na deraardt , en fprak : hier is geweest
 De lykftadt voor DE GROOT , zoogroot van naam en geest .
 Nu zagh men 't Sweedfche Hof , met hoge fpitzen , ryzen :
 Als Pallas fprak ; hier zal ik u een Pallas wyzen
 Naar 't leven afgezet . Zoo gaen zy door de Stadt
 Naar 't letterheyligdom , en wyze boekenfchat .

Hier hadt die Oorlogsmagt voltooyt , in al haar delen ,
 Een Vorftlyk Tafereel , door d' eer der kunftpincelen ,
 Sy traden op de zaal . daar floeg zy overluyt ,
 Met haar begaafde tong , dit Hemelfche geluydt .

Ik ben heel ongewoon een oordeel zoo te vellen ,
 Door ydle drift verrukt ; om dan verwaandt te ftellen
 De Zweedfche Ryx-Minerv , ver boven haar waardy ,
 Toen ik van deez' vergode en hemelfchildery
 De ruwe fchets ontworp . 'k zal van myn fpoor niet wyken ,
 En iemants beeltenis oneygentlyk gelyken ,

Indien noch d' eygenschap van 't afgezette beelt;
 Naar 't leven afgemaalt, van 't leven veel verscheelt.
 Dat geeft de Deugt geen eer. ik wil nu niet aanmerken
 Een talleloos getal van achtste wonderwerken,
 By 't zevende gezet. dat's Dichters ydle stof,
 Vervult met schyn en galm en windt van eer en lof.
 Zoo zal gemeene slagh van onvermaarde vrouwen
 Het licht by 't schoon gelaat van onze Venus houwen.
 Zoo wort een Vorst, die nooyt zyn vyandt in het velt
 Heeft onder 't oog gezien, al voort by Mars gestelt.
 Zie nu KRISTYNS gelaat en haar Vorstinneleden.
 Haar voeten zyn gemaakt om troonen te betreden;
 Haar handen tot den staf. hier staatze, wys en kloek,
 Minerve met haar schild, en Pallas met haar boek.
 Zy heeft een oorlogs speer beknelt met hare duymen,
 En haar vergulde helm beschaduwet van haar pluymen,
 Zoo heeft haar eerwaardy die koninglyke staf,
 Door cyge deught verdient, die haar het erfrecht gaf.
 Zy komt in 't wit satyn, geboort met zonnestrallen,
 Van 's hemels hoogste troon, tot op het aardtryk dalen
 Den menschen te geval. Hoe blinkt haar krygs geweer,
 Bezie eens, hoe haar helm, en schild, en kling, en speer,
 Van yzer hart gesmeet, met peerlen zyn beladen.
 Haargulde wagen rolt op diamante raden.
 Hier ziet gy nu om hoog dat wytberoemt geslacht,
 Dat zoo veel Koningen ter werelt heeft gebracht.
 De vader van Jupyn, Saturnus, grys van hayren,
 Zal d'ouden Helt Gustaaf zyn staf en kroon bewaren,
 Die, met zyn sterke nek, de Ryxlast heeft geschraagt,
 En moedig goedt en bloedt ten dienst van 't lant gewaagt,
 Went nu 't gezicht om hoog, daar zal u dan ontmoeten
 De Taalman van de Goôn, de Roeydrig, ras van voeten,
 Dit's Eurik, die, getrouw als Vorst en onderzaat,
 Zyn wetten heeft beleeft tot welvaart van zyn staat.
 Gy nu, eerwaarde Apol, die, waar gy komt getogen,
 Bekoort door uw sieraadt, veel duyzenden van oogen;
 Hier zietge nu Johan, die als des hemels pronk,
 Ver boven starreglans van alle Vorsten blonk;

Een zoon van zyn geflacht : die , als uw zonnwagen
 De werelt heeft verlicht , en in het hof zyn dagen ,
 Tot rust van 't Zweedtsche ryk , in onrust doorgebracht
 Is dan het hemelfch heyr en zalige oppermaght
 Niet fchobtvry voor gevaar ? kon 't u dan ook gebeuren ,
 Dat gy om uw hemellot moft om uw zoon betreuren ,
 In 't uyterfte ongeval ? wanneer uw Faëton
 Aan 't hollen had gebracht de paarden van de Zon ,
 Zoo moft Johan Apol ook in dit deel gelyken ,
 Met zoo een Sigifmond , een plaag van zoo veel ryken :
 Hier ziet gy afgemaalt hoe 't heerfchen hem niet paff.
 Hy heeft met Faëton geen lenden tot die laft.
 Zoo wort het ryk verwoeft door zyn onmenfchlyk woeden ,
 Dat aan het hollen helpt de fchichtige gemoeden ,
 En jaaght hun 't vuur in 't hooft. hier zinkt zyn heldenlof
 Ter aarde weder neêr , in 't opgehemeft hof.
 Zoo word hy , met veel fmaats , ten ryxtroon uytgedreven.
 Maar Karel zoekt het ryk een andre bocht te geven ,
 Heel blank in 't harrenas , ten oorlog opgevoed ,
 En zweemt naar Mavors zelf in ftrydbare oorlogsmoedt.
 Nu zoekt Natuur haar kracht en kunft in een te paren ,
 Om door haar Jupiter weêr een Guftaaf te baren.
 Zy overtreft haar zelf , en ftaat gelyk verzuft ,
 Wanneerze maar befchouwt dat dappre krygsvernufft.
 Zy is met recht verbaeft , dat zy dien Helt kon telen ,
 Dien 't noch om 't heyl van 't land luft met zyn hooft te fpelen :
 Die , gaau van overleg en forfgefchapen leên ,
 Hadt Mavors en Minerv gedommelt onder een.
 En toen hy hier gedood ten hemel was gevaren ,
 Quam , met zyn heldenfchim , noch door zyn leger waren.
 Toen vocht zyn ftrydbre ziel , van 't lichaam niet belet ,
 En heeft zyn volk van kracht en koenheit bygezet ;
 Op dat het na zyn dood , niet zou in moet verzwakken.
 Zyn lauren dienden hem voor veeg- en zegetakken ,
 Zyn lykbaar voor triumf ; die met zyn dood begint.
 De Koning laat 'er 't lyf , en 't Koningsleger wint ,
 Dat jooft vast van een tocht om Adolf na te draven ;
 En zoo met vyands bloed zyn wraakdorft op te laven ,

Al boët geen zegewinft de fchâ van 's Vorften dood,
 Die, in zyn graf, zyn eer niet met zyn lyf beflout.
 Maar 't heemelfche befluit en 't opperfte vermogen,
 Omhelfde deze Staat, met armen van medogen,
 En had haar, eerze wiert van haar Jupyn berooft,
 Dit werrikftuk der goôn, dees Pallas toebelooft;
 Die, uyt haar Vaders breyn door 't bekkeneel geboren,
 Verftandig eerze fpak, was tot het Ryk gekoren,
 In 's levens eerfte dagh ! nu op de hooghfte trap
 Van oorlogsdeugd geraakt en wyze wetenfchap:
 Daar Themis ongefchend, op hare troon gezeten,
 Scheyt ongelyk van 't Recht, en wanen van het weten,
 En 't zeggen van het doen. Wie heeft zoo groot een naam
 Die met een gaau vernuft is tot dat werk bequaam?
 Dan die, noch jonk alreê d'aloutheyt heeft doorkroopen,
 En 't heylig Ryxgeheym vont voor haar wysheit open.
 Zookomt het dan, dat zy, die 't aan geen breyn ontbreekt,
 Noch van de Wysheid zelf het befte vonnis fpreekt.
 Zoo wort het wyze Recht beproeft van wyze reden,
 Gelyk een diamant van diamant gefneden.
 Dit is myn levend beeld. Want rechtmen, hoog in top,
 Van marmor of metaal, my eerebeelden op?
 Dat gaat myn eer te na, en tegen hemelwetten;
 Want na myn beeld geen ftof te deeg het lyf kan zetten.
 Zoo eindigt haar verhaal. En wie is nu zoo ftout,
 Dat hy op deze kroon, die fchittert van het goudt,
 Een licht verwelkbre krans van lauwerlof zou paffen,
 Dat niet is op Parnas noch Helikon gewaffen?
 Die ftoudtheydt was te groot. Myn teedre Zangheldin,
 Is dan met recht befchroomt voor zoo een Koningin.
 Moght maar myn harffenpan haar zwangere gedachten
 Ter werelt brengen, door die hagelwitte fchachten,
 Getroken uit de wiek der zwanen, blank van pluim,
 Waar door haar wagen ryd door 't ongemeete ruym.
 Och had ick hemel inkt ! dan dorft ik my betrouwen
 Haar goddelyk vernuft, met aartsch vernuft, t' ontvouwen,
 Dit wenschte ik, als Minerv dus weêr daar tuffchen fpreekt:
 Dit Ryxjuweel is van Godinnen opgequeekt;

En zoo, door tydverloop, de Staatkunſt waar verlooren,
 Die wierd wel uit KRISTYN weer levendig herbooren:
 Want Godt en vrou Natuur beriepen, te gelyk,
 Haar tot de kroon en ſtaf van 't machtig Zwedenryk.
 Maar zy, om in die ſtaat noch vaſter te begroeyen,
 Wou, uit een eël gemoed, zich daar niet meê bemoeyen,
 Voor eer ze wiſt van eb en vloed, in ryxbeloop,
 En onweer voor de Koon, en Ty van vrees en hoop.
 Als een, die niet te licht op grondeloze baren
 Zyn leven waaght; maar ziet het zeegevaar voor 't varen,
 Voorzichtig op het landt, eer hy 't te laat bevind;
 Wanneer zyn snelle kiel moet zeylen by de wind.
 Nu weet ze, in tyd van nood, de gronden te bepeylen;
 Om, in een ſtorm van Staat, op 't ſchepſte voort te zeylen,
 Gedreven van het recht; en, uyt de woefte zee,
 Ten leſten op te doen een langhgewenſchte ree.
 Nu weet ze dat de maght der t'zaamgezwoore Grooten,
 Zyn klippen, die in zee een ryxſchip ſtukken ſtoden,
 Nu kent zy al, ten dienſt van vorſten in 't gemeen,
 De ſtromen diep van kolk, en banken hart van ſteen.
 Zoo weet d'ervarentheid dat ſcherp vernuft te ſlypen,
 Om zich in d'oorlog geen tweemaal te veigrypen,
 Door dien zy, in haar kryg, gebruikt, tot dubbelde eer,
 De miſſlagh van een vorſt, haar vyand, tot een leer.
 Dan ziet zy op de rug der veer verlooſte zaken,
 Nu deerlik omgekeert; en ſfelt dat voor een baken.
 Haar ſcepter dient het Recht, dat hoedt zy voor gevaar,
 Zyleunt niet op het ryk; maar 't gantsche ryk op haar.
 Haar Hof miſſprijft altyd dit zeggen van de hoven:
 „ Het volk ſraat onder 't Recht, een Oppervorſt daar boven,
 En niemand heeft gevoelt 't vermogen van haar ſtaf,
 Dan met vermeerderde eer en mindering van ſtraf.
 Ja zoo zy iemand ſtraft van eigen onderdanen,
 Zoo ſtoort zy minder bloed dan Koninginnetranen.
 Zy dient zich van een recht, dat noit de reden wraakt;
 Want alle rechten zyn uit reden eerſt gemaakt.
 Zy volght geen vorſtenſpoor, die willens heeft vergeten
 Die vorſten wetenſchap, van niet met al te weten.

Dat's werelts Hofgebruik. Maar zy verciert haar kroon
 Met wysheyd eer en deughd, dat alderschoonste schoon.
 Zy wil niet over 't volk met kroon en scepter pralen,
 Indien zy 't daar niet by met wysheyd op magh halen.
 Bezie nu hier om laag wat zy daar door verdient,
 Die, in de Duytsche krijgh, de goden heeft te vriend.
 Hier zocht des schilders hand den Zeegod af te malep;
 Zyn vlassig hayr gedopt met roode bloedkoralen,
 En schelpen hoog van roem, en peeren schoon van glans,
 Hy heeft op 't gryze hoofd een groene waterkrans.
 En biedt KRISTYN zyn vork en kielen en scheepsbochten,
 En Deensche Zeelaurier, in 't vochte veldt bevochten.
 Hier ziet gy Cybele, die, met een stedekroon
 En toerenryke kruyn, genaakt de Sweedtsche troon.
 Zy weet voor haar Vorstin eerbiedig aan te komen,
 En draaght daar aan een snoer een rist van Vorstendomen,
 Den Kaizer afgezet. Zoo stryft zy in 't geweer.
 De Zegen is altyt een schaduw van haar heyr,
 Dat zoo veel stromen met helmetten uyt kon putten,
 En daar geen Vorst hoe sterk zich licht kan voor beschutten;
 Nu 't waft in tal van volk en groeyt in oorlogsmoedt.
 Hier kryght myn Koningin een hoorn van overvloedt.
 Het krygen is haar winst. Haar yzer groeyt in Sweden,
 Haar goudt in 't Kaizerdom; en zoo veel Duytsche steden
 Gewonnen voor de vuyft; daar scheelt zy in haar strydt
 Niet meerder van Gustaaf dan slechts in naam en tyt.
 Zy komen alle bey, ten Noorden uytgebroken,
 Den Duytschen Ferdinandt zelf in zyn Ryk bestoken.
 Des Arendts moedt bezwymt, nu wort hy bang en flaauw
 Benepen in zyn nest; daar zy haar oorloghsklaauw
 Zet moedig in zyn vel, dat zy weet op te rukken,
 En hem zyn hoofd en hals en vleugels kaal te plukken
 Maar zy die 't al verscheurt, wat haar de roof benydt,
 Haar viandt in 't gevecht, zich zelve naden strydt.
 Noch moediger verwint. Noyt wort zy opgeblazen
 Door voorspoet in de Kryg. Noyt zal haar ramp verbazen,
 In alles my gelyk, zoo dat ik heb bedocht,
 Of ik haar sterfelykheyd onsterfelyk maken mocht;

Maar och ! ik most , uyt noodt , het noodtgeheym verwekken,
 Dat noch veel hooger haar door trouwen op wil trekken.
 Hier ziet gy nu de lucht bezet met Minnegoôn ,
 Die henglen om KRISTYN. D'een voert een goude kroon ,
 En die een staf van 't ryk , en dees het zwaardt van rechten ,
 Om onrecht in het ryk , door rechtdoen te beslechten.
 Hoe menigh Koningszoon verlangt 'er rechtevoort ,
 Dat doch de Min voor hem aanhoude , om 't groote woordt !
 Wat zal de werelt dan een wonder wedervaren ,
 Als Pallas hier bevrucht eens komt een zoon te baren !
 Minerve in all's gelyk , die , dapper van gemoedt ,
 Magh zwemen na den aart van zyn doorluchtig bloedt.
 Dus sprak Minerv , daar al de nege Zangheldinnen
 Noch stonden by Apol , met opgetooge zinnen.
 Zy maakten een verbont : om Zweden nimmermeer
 Te laten , alzoolang de Deught daar blyve in eer ,
 En wyshey , by de Kroon ; en om zich daar 't onthouwen ;
 Bestonden zy gelyk een Tempel op te bouwen ,
 KRISTYNE toegewydt ; die zegent zoo een werk ,
 Als Schutzvrou van Minerve en haar gewyde Kerk.

R. ANSLO.

Papier voor Goudt

Aan de Doolugtigste

MAJESTEIT van ZWEDEN.

Grates persolvere dignas
 Non opis est nostræ.

MYn maatgezang heeft over zee geklonken
 In 't oor der Koningin , op Zwedens troon ,
 En kreeg van haar een onverdiende loon
 Een keten , daar de Vorsten zelf me pronken.

Ik

Ik stondt verftomt, en deedt in 't minft geen teken
 Van dankbaarheid, tot dat de Dankbaarheid,
 Een fchoone maaght, tot eer der Majesteit,
 Op deze wyz' my liefflyk aan quam fpreken:

Op Jongeling, ten offer voor KRISTINE,
 De glory van uw dicht val haar te voet:
 En uw gelaat getuyg van uw gemoedt
 Vol ootmoedt, om voor 't outer te verfchynen.

Kom nader Haar. wat wilt gy u verfchoonen,
 Al hebt gy niet? zy maakt, wanneerze geeft,
 Dat aan haar handt de weldaadt niet en kleeft:
 Ook ziet zy nooit op weêrloon in 't beloonen.

Al of zy fchoon de werelt heeft verwonnen,
 Die Koningin, nu zittende in haar kracht,
 Verfmaat en haat hier niemandt, hoe veracht.
 Het zyde kleedt wort van een worm gefponnen.

Het praalgewaadt dat Koninginnen dragen
 Is purper, en die purper, roodt van gloedt,
 Komt uit een vifch: en zou dan een gemoedt
 Als 't needrigh is, aan d' oppermaght mis hagen?

KRISTINE zal een dankdicht niet verachten,
 Zy is te vreên dat iemandt haar betaal
 Slechts met papier voor 't glorende metaal.
 Zy ziet het lieffst papier en zwanefchachten.

Indien Apel, de ziel der puikpenceelen
 Zoo ftip te werk, de dagh onnut verquift
 Gerekent heeft, wanneer 't hem hadt gemift
 Een trek alleen te trekken op paneelen:

Zoo zal zy ook de tydt met rouw beklagen,
 Wanneer zy met haar pen, geen spreuk of iet
 Getekent heeft, dat elders is gefchiet,
 Om in haar ryk tot leering voor te dragen.

De groote Min hadt laatst een veêr verlooren
 Uit zyne wiek; toen hy haar fchryven zagh,
 Toen sprak die Dwerg, met zoo een zoete lach,
 Hier zie ik meer als ik oit hadt te vooren:

Daar op Minerv': wacht u die aan te raken.
 Dees veder is verlooft aan myn helmet.
 Zoo wiert een Godt van een Godin belet,
 Van met haar pen zyn vleugel vlug te maken.

Zy doet het hoofd op wyze boeken slapen
 Veel liever dan op kuffens; als wel eer
 Te rusten plag op zyn Poët Homeer,
 Die wereltvoogt, gezegent in zyn wapen.

Zy weet aan een de spreuken zoo te rygen
 Als peerlen aan een snoer, waar meê zy fiert
 Haar groot verstandt, die zoo veel landts bestiert.
 En spreken leert van haar die eeuwig zwygen.

Dees Ryxvorstin neemt acht op alle zaken
 Met naauwe zorg. Zy ziet dat voor haar staat
 Niet quader is als quade toeverlaat.
 Zoo weet zy zelf de wachters te bewaken.

Zy heeft haar ryk, tot eeuwige eer gebooren
 Van 't Zweetfche ryk, zoo heerlyk opgeschikt,
 Dat al het volk wôrt tot in 't hert verquikt,
 Als 't maar de naam van Vrou KRISTIIN' mag hooren

Ja zelf Fortuin die luifert op haar wenken
 Al eer zy spreekt, door dien zy haar misdeet,
 Indien zy niet te vooren was gereedt
 Wanneer haar wensch quam op geluk te denken.

Zy is aldus in glory opgerezen,
 En nu zy 't hoeft tot aan de starren ftoot,
 Geen lof haar deugt, geen glans haar eer vergroot,
 Maar zy heeft hier van alle ding geen wezen.

Gelyk een bergh, een Atlas, hoogh verheven,
 Is by zyn hoeft geruft en wel gemoedt
 Al raast de donder onder aan zyn voet,
 Zyn spitze kruin hoeft voor geen storm te beven!

Zoo is 't met haar, die, zittende in den hooge,
 Het al doorziet en op haar goude troon
 Bespriet het doen der wereltlyke Goôn,
 Die 't al beweegt en zelf niet wort bewoogen.

Gelyk zomtyts in kruiden uitgelezen,
 In een gestooft, die verf van 't beste kruidt
 Niet wort gezien, daar al de kracht uit spruit,
 Zoo doet zy 't al, en schynt zelf leeg te wezen.

Noit raakt haar bloedt van gramschap aan het zieden;
 Want zy haar moedt tot niemands nadeel koelt,
 En wreekt geen quaat, om dat zy 't niet gevoelt,
 Zy laat voor haar de reedlykheyt gebieden.

Dus blinkt haar Kroon. zoo is zy opgetogen
 In deught en eer, dat zy, het ware beelt
 Van deught en eer, van anderen verscheelt
 Als nacht en dagh, en waarheit van de logen.

Zoo is KRISTIEN' die, haar genadestralen
 Gelyk de zon, den menschen te geval,
 Op hooge berg en uitgeholde dal,
 Met eene kracht doet gunstigh nederdalen,

Zoo sprak die Maaght. ik floeg om laag myn oogen
 Myn wensch om hoogh, daar ik in 't kerkgewelf
 Der Dankbaarheid, verbaaft was van my zelf
 Gevallen, en ter aarde neêr gebogen.

Ik sprak toen ik my weêr begon te kennen:
 Gy geeft hier wel, ô goeidge Vorstin,
 ô Wondermaaght, ô Fenixkoningin,
 Gelyke loon aan ongelyke pennen,

Gy schenkt aan my een borstfieraat, een keeten:
 Maar zoo veel als myn nederig gedicht
 Voor 't heerlyk rym des groten Vondels zwicht,
 Zoo veel te meer heb ik u dank te weten.

R. ANSLO.

OP DE DOODT

Van den Godtvruchtigen

ASSUERUS MATTHISIUS.

Ick sal ô Hollandt uw verlossingh nu niet singen,
 Al bleef uw vreught oock stom voor uw nakomelingen:
 Uw blyschap past my niet. Ick swijgh nu van de nacht
 En duystre regen die u blyde dagen braght:
 Om dat uw droeve Maes mijn tranen sal verwachten.
 De Droefheydt parst mijn ziel en pen om lijck-gedachten

Te

Te fuchten. Ick betreur met haer MATTHISIUS,
 Op dat geen doodt, noch tijt mijn plicht en vriendfchap blufch.
 Ick fchrey met Rotterdam, met kercken en gemeente,
 En al wat fucht en forgh op 't vaderlijck gebeente.
 Ick volgh de lijckvaert naer daer d' ouderdom en jeught
 De fchuldige uytvaert houdt, daer d' onbesproke Deught
 In tranen finelt, terwijl fy 't Lijck naer 't graf fiet dragen.
 Hier fucht Godtvruchtigheyt de Hoofddeught, onder t klagen;
 Al wordt de rouw beklemt, de tranen barften uyt,
 Sy stort fich neêr by 't graf, en eyndlijck dit geluyt:

In dat geraemt' heb ick noch onlanghs Godt beleden,
 En d' oorfaeck van mijn heyl, en foo veel faligheden,
 Die wiegh, en 't heylfaem graf des grooten Soons gelooft,
 En Christus maght erkent: in dit fachtmoedigh hooft
 Heb ick de leeringen der zalicheydt begreepen,
 En het verdruckt Geloof de boeyens naer fien fleepen.
 Toen wierd hem door de haet van d' Ongodvruchtigheyt
 Met my de vryheyt, recht, en kerck, en 't landt ontfeyt.
 Toen heb ick oock met hem mijn ballingschap verdragen,
 Vol hoops in foo veel ftrijds, geruft in foo veel lagen;
 Met UYTENBOGAERDEN, en BISCHOPPEN verfelt,
 En GREVINKHOVIEN, en RYKWAERTS, een gewelt
 Daer Dordrecht noch af fchrickt, wanneer 't bewust geweeten
 Belijdt, dat lift, noch maght, noch geen Geneeffche keeten
 De Waerheydt dwingen kan. Toen was het dat dees man
 Ald' onverdiende wrock, en wat my haten kan
 Entegen was, bewoogh door kracht van fachte zeden.
 Dit lichaem was een kerck voor d' alvoldoende Vrede,
 Die 't al verdragen kon. Hier heeft de Lijdtfaemheydt,
 Die nauwlijcks lijden kan dat hier dit lichaem leydt,
 Een foete fchuyfplaets, en een ware ruft genooten.
 In deefe borft had fich d' oprechte Trouw beflooten:
 Hier ftondt de rotssteen daer de deught standtvaftigh was,
 En voor d' ondanckbaerheydt getrouwe lessen las.
 Maer tot uw leedt, ô Liefde, is hier wel 't meest verlooren;
 Hier leydt uw ruftvertreck: dees was voor u gebooren.
 Ghy waert de gefellin van fijn verlichte geest.
 Bedanck dit hart, dat uw verblijfplaets is geweest.

Hier

Hier kon het vast Geloof sich aen uw wet verbinden,
 En troost, vertrouwen, hoop, en blyfchap in u vinden.
 Doch ghy, ô Wijsheydt, hebt aen dit begaefde Lijck
 Geen kleener deel gehad, met wienghy 't Koninckrijck
 Der eeuigheden socht: bedanck nu sijn gedachten,
 Waer door ghy d' ydelheydt der werelt kondt verachten;
 Sijn oogen, daer men 't goet van 't eeuwig heyl door sagh:
 Sijn tongh, daer geen bedrogh maer 't Christlijck hart op lagh:
 Sijn mondt; de troosteres der aengevochte sponden,
 Die hier d' ellendigen verlossingh kon verkonden,
 Die door haer kracht de sucht van het geraeckt gemoedt
 Het sondigen verboodt, en leerde door wat bloedt
 De mensch 't besmette kleedt der sonden wit kan maken,
 Wat Godt begeert, en wat sich self hier moet versaken.
 Dat nu het heylig Recht, 't welck hier haer voorspraeck vondt,
 Oock herwaerts koom, en klaeg en kus dees bleke mondt,
 Die d' ongehoorzaamheydt haer vonnis kon trompetten,
 En in 't geweten sloegh: daer 't al de dootverf fette,
 En schrickte voor de doot, of voor de jonghste dagh,
 Wat schelmisch van aert en slincx geen Godt, noch recht ontsag.

Dit sprack de Koningin der Christelijcxste zeden,
 En wenschte 't Lichaem rust, en naer den geeste vrede.

Dit graf begrijpt nu (voer sy voort) het minste deel
 Van mijn MATTHISIVS, den Hemel het geheel.
 Daer is d' ontbonde ziel de nevelen ontvloogen:
 Daar singht sy sonder tongh: Daer fiet sy sonder oogen:
 Daer leertse 't geen haer vlijt op d' aerd niet leeren kon:
 Daer vindt sy in het licht van d' ongeschape Son
 De wijsheydt, die de tijdt, nae soo veel anghstigh sorgen,
 Bekennen moet dat voor de werelt blijft verborgen:
 Hoe dat het niet is, 't geen de mensch hier Wetten noemt,
 Waer op hy trots is en sijn broederen verdoemt,
 En van hun werdt verdoemt. Dit heet daer eendracht steuren.
 Daer fiet sy nu geen twist die werelden betreuren,
 Die Turck en Jood beschempt terwijl men Christus kruyst:
 Daer hoort sy 't onweêr niet dat hier op 't aerdrijck ruyfcht:
 Daer fiet sy 't vyer niet dat de Nederlandtsche Staten
 En Steden dreygh, en raest om bloedige plackaten:

Daer weet fy van geen wrock, daer hoort fy niet wat haet
 Tot Uytrecht woedt, en van vervolgingh fwanger gaet:
 Daerforgh fy voor geen Kerck, noch kruys, noch Loevestijnen,
 Om dat de forgen in de Hemelen verdwijnen.

Terwijl hier d'oude Nijdt haer valsche rollen speelt,
 En soo veel grouwelen en lasteringen teelt;
 Jae dat de Predickstoel de Vrede derft belagen,
 (Die hier den bynaem van Verderffelijck moet dragen,)
 Geniet fy nu vol vreughts dit onverderfflijck goet,
 Dat al de bitterheydt der aerdsche forgh versoet.

Nu sweeft fy opwaerts daer de Vaders haer ontmoeten:

En d'eedle zielen der Basiliën begroeten:

Daer fy Ambrosiën, en Ireneën vindt.

Hier werdt fy nu omhelst van dien beminden Vrindt,

Die eertijds op de borst des Heylandts was gelegen:

Hier hebt ghy, roept dees', nu in 't eynd uw loon verkregen:

Ghy hebt op 't aerdrijck oock uw Patmos al besuurt,

En in uw ballinghschap uw vyanden verduurt,

En door uw deught de Nijdt, en Haet, en Hel bestreden.

Ghy hebt mijn lessen van de liefde en vriendlijkheden

Gevolght, gelooft, geleert, beleden, en beleeft.

Bewoon nu 't Koninckrijck dat eynd noch palen heeft;

Daer 't recht geen sonden fiet, en geen geweten wroegen.

Daer uw begeerten zijn verandert in genoegen.

Dit hoorde Rotterdam, op 't ondergaen van 't licht

Dat opgingh in den geest, om Godt van aengeficht

Tot aengeficht te sien: terwijl mijn plicht haer klaghten

Vast af brack, toen mijn hart met vrolijcker gedachten

Sijn opgangh had gehoort; dies breeckt mijn droefheydt af,

En houwt ten roem des mans dees lettren op sijn graf:

» **D**E Wijsheydt die ons riep: Op doen komt alles aen,

» Gaet hier te rust, en heeft sijn werck nu afgedaen;

» Hier slaept MATTHIUS, en 't lichaem dat hier leyt

» Verwacht sijn ziel, sijn loon, sijn Godt in d'eeuwigheyt.

O P H E T G R A F

des felven

M A T T H I S I U S.

Dit is de grafplaets van de deughdelijckste gaven,
 Hier wordt de Wijsheyt met M A T T H I S I U S begraven.
 De Vredelievendtheydt bedeckt men met een steen.
 Hier is 't beproeft Geloof nu af- en door-gestreeën.
 Hier rust de Lijdtfaemheydt, die vyanden en vrienden
 Verdroegh, bewoog, verplichte, en aen haer deught kon binden.
 Dit sprack de Liefde, en sagh haer tempels sonder glans,
 En suchte: en sweem, en viel op 't lijck des vroomsten Mans.

Anders.

Aenschouwer stae hier stil en wensch om zulk een Haeven:
 Hier slaept M A T T H I S I U S; maer 't lichaem dat hier leit
 Liet Wijsheit, Nedrigheit, Geleertheit, Lijdtzaemheit,
 End' ongestorve Ziel, en Hoop noch onbegraven.

G. BRANDT.

Op een marmeren Beeldt

Van

K O N I N G H D A V I D.

Zoo klonck de kunstenaer den dappersten beschermmer
 En-Koning der Hebreen geluckigh uit in Marmer.
 Hy heft zijn oogh en hart om hoogh, en luistert scharp
 Naer 't geen de Geest zijn' mondt leert zingen op de Harp;
 En danffen voor den Zoon, wiens beelt hy heeft gedragen.
 Nu triumfeert zijn Harp voor Christus Zege wagen.

J. v. VONDEL.

Op

O P E E N
KRIEKESTEEN,

daar de Kaizer, de Zeeve Keurvorsten, de Doodt
met haar zandtlooper en eenige hondert dootshoof-
den, door een Beiersche Non, op gesneeden zyn.

Aan Mevrouw

KATARINA HOOFT,

Huisvrouw van den Heer

BURGERMEESTER GRAAF,
Vryheer van Zuidpolsbroek, &c.

EEn ander magh op 't helst van helle steenen zingen,
Tot lof der schitteringen;
Ik roem, ô POLS BROEK! op een steentje zonder glans:
Maar daar een vrou de mans,
In kunsten, door verdooft, in spijt der puikpanneelen.
Wegh beitels en penfeelen,
Men snyt hier met een naaldt in 't pitje van een krick,
Dat nimmer door een Griek
In marmer is gewrocht. men ziet verscheyde vormen.
De Kaizer die de stormen,
Vol moets te moet durft treên, verschrikt hier voor de doot:
De Vorsten sterven noot.
Die yder zwichten doet moet voor de dootschicht fwichten:
Want haar verwoede schichten
Die reiken verder dan de scepter die hy draeght.
De Doodt die hem mishaght,

Om

Om haar afgryflijkheid, behaagt hier yders oog.
 De kunst heeft groot vermoogen.
 Men drinkt het bitter liefdst uit een vergulde fchaal.
 Het oog heeft zin in praal.
 't Vergift wort, door de Moordt, in blinkent gout gefchonken.
 Zoo ziet men 't doodtshoof pronken,
 Om 't ruiken te verhoên met kranfen van gebloemt.
 Het uurglas waardt geroemt,
 Schynt hier, door Mulciber, in leenig goudt gedreeven.
 Zoo toontmen ons het leeven:
 Nu breekt het als het glas, dan vloeit het wegh als 't zandt.
 Het fterflijk hout nooit ftaand.
 Verkrygt de tong by 't volk, door d' ooren, groot vermoogen?
 Dit fteentje preekt voor d' ooggen.
 Men maakt het fteenehart gedwee door deeze fteen.
 De vrees kan harten kneên.
 Men ziet hier honderden van holle herffenpannen.
 Men ken geen dappre mannen,
 Noch laffen uit elkaar. de Doodt maakt elk gelyk.
 De Vorften, die het Ryk
 Aan Fardinandus zoon eerbiedelyk op draagen,
 Betoonen zich verflaagen:
 De purpre tabbert doet het zeevetal geen baat.
 De Doodt verfchoont geen ftaat.
 Nu woedtze hier in fchijn der heet'en veege peften:
 Dan maaitze weêr in 't Weften
 In 't midden van een vloot, die alles durft beftaan,
 Om zich met goudt te laân,
 De Roofzucht laat zich aan geen koordt van eeden binden.
 Elk maakt zich fterk door vrinden:
 Maar deez' zoekt vyandtschap tot heil van Lisbons ftat.
 De weerdlt is een graf:
 Een fierlyk kerkhof, vol van leevendige lyken.
 De Doodt is niet 't ontwyken.
 Een Non vertoont in 't kleen haar overgroot gebiet.
 Wie dat dit kunftfuk ziet,
 En onderfcheit begeert, moet arents ooggen leenen.
 Men fiert de handt met fteenen,

Maar wie dit karnje vat, behoeft geen diamant,
 Tot fierfel van de handt.
 De kunst verdooft de glans der flikkerende ftraalen.
 Degoud' en zilvre fchaalen
 Zyn dikwyls meer om kunst dan om de stof bemint.
 De Doodt die hier verwint,
 Wordt zelve door dit werk, dat zy hier ziet, verwonnen.
 Zoo leeft de roem der Nonnen
 Van d' een in d' ander eeuw. de kunst, van veel benydt,
 Verduurt de woede tydt.

JAN VOS.

Op het eeuwighftroomende

B E E C K J E,

Van den Heer

L A U R E N S J. B A E C K,

In zijn Hofftede te Beverwijk.

Aen de Juffrouwen

MAGDALENA en SARA BAECK.

Beeckje, daer het duyn haer droppen
 t'Saem vergadert in een bron,
 Als fy met haer witte toppen
 Glinfert in de morgen-son.

Beeckje, opent al uw ad'ren,
 Die verhoelen gaen door't fandt.
 Wilt op mijne komft vergad'ren
 Al de ftoomprijens van het landt.

L

Streelt

Streelt mijn opgetooge sinnen,
 Met uw heldre waterval,
 Soo fal ick uw lof beginnen
 In het haselare dal.

Beeckje, al de Zee-goddinnen
 Brengen in uw beeck haer nat,
 Al de traentjens van haer minne,
 Soeten in uw waterbadt.

Waer Acteon komen vluchten
 Naer dit Beeckje uyt sijn duyn,
 Nooyt en hadmen hem sien sichten
 Om de hoorens op sijn kruyn.

Had Apollo willen loopen
 Naer sijn Daphne by uw stroom,
 Nooyt en waer sy wegh gesloopen,
 Of verandert in een boom.

Had Narcissus, schoon van wesen,
 Sich gespiegelt aen uw boort,
 Nooyt en waer hy sonder vresen
 In sijn eigen liefd versmoort.

Waer Leander hier gedompelt,
 Als hy naer sijn Ero keeck,
 Nooyt en waer hy overrompelt
 In de golfjens van dees Beeck.

Al de dropjens die daer dringen
 D' een op d' ander door de steen,
 Doen de Minne-aertjens springen,
 En verquicken al ons leên.

'k Sie een dropje van meêdoogen,
 'k Voel een straeltjen van uw gunst;
 'k Sie een dropje dat de oogen
 Leert de soete lonckjens-kunst.

'k Sie een straeltjen vol van vrede,
 'k Sie een straeltje van verstandt,
 'k Sie de straeltjens van goê zeden
 Lopen uyt het gulle landt.

Beeckjen, als men u siet vloeyen,
 Als men hoort uw soet geruys,
 Voelt men al sijn geesjens gloeyen,
 En verhuysen druck en kruys.

Hier is 't beeckje der Poëten,
 Niet in 't liegend' Grieckenlandt:
 Hier heeft Perfeus paert gesmeten
 't Hippokreentjen uyt het sandt.

Hier heeft Hooft gescherpt sijn veder,
 Als hy wrocht sijn krachtigh dicht:
 Hier sat Vondlen dickwils neder,
 Als hy van der aerd gelicht,

Drongh om hoogh door al de wolcken,
 Boven bergen, boven locht,
 En verliet de aerdsche kolcken,
 Van dit Beeckje nat bevocht.

Dit is 't Beeckjen daer de B A E C K E N
 Van het vrouwelijck geslacht,
 Altemet haer kransjens maecken,
 Vol van geur en deughdenskracht.

Lachjens, kusjens, lieve woortjens,
 Lusjens sonder argh of list,
 Groejen aen dees waterboortjens,
 Haet en Nijdt wordt hier gemist.

Beeckje vol van minlijkheeden,
 Beeckje vol van alle lust,
 Vloeyt in alle eeuwicheden,
 Nooyt verdroog uw vochte kust.

Sleept het leeven van de Baecken,
 Alsoo lang als ghy hier loopt,
 Wilt niet eer uw stroomen staecken,
 Voor dat Baeck sijn leven sloopst.

Dan sal Phœbus met sijn stralen,
 Al uw dropjens, al uw nat,
 Opwaerts by de sterren halen,
 Boven d'oude Bever-stadt.

C. BARLÆUS.

O P D E

Deuren van 't Orgel, in de Kercke te Zee-Rijp, door

T H E O D O R U S F A B E R
 heel nieuw ghemaect.

Verbreydt des Heeren lof, en looft
 Op Harpen, Orgels, en Trompetten,
 Sijn Mogentheydt; tot soo u Hooft,
 Met heyl, sijn Lovers komt besetten:
 Gelijck den Isralijtschen Rey
 Geschiede, die voor 't Altaer stonden,

En

En, met een musicael gheschrey,
 Jehovahs Lof een-paer verkonden:
 Wanneer den schoonen Tempel Godts,
 Van Salomon, voor's Scheppers Ooghen,
 Tot sijnder Eer, ghelijck een Rots,
 In Puyck-cieraet was op-ghetooghen;
 Wanneer sy Godts weldadich Schat,
 Die, sonder eynd' geeft, eeuwigh' Klaerheyt,
 Trömpetten af, uyt Zions Stadt,
 En in het Oor van 's Hemels Waerheydt;
 Soo wil des Heeren heerlijk Licht,
 Om-helsen, haer, die, hem ter Eeren,
 Sijn Huys, met soo een Glory sticht,
 En Salem bouwt, in 't Choor des Heeren.

Onder het selve Orgel.

D At hier Prestant, Cymbal, Siflet,
 Burdon, Hol-Pijp', en Sesqui-alter,
 Den Quinta-de'na, den Trompet,
 Den Bas-Bafuyn, en 't Mensch-gheschalter,
 Met hen gevolgh, soo noyt gehoort,
 Ver-rijckt met on-bekende Laden;
 Ontsluyten 's Hemels Enghe-poort,
 Voor die in RYPE Heyl zich baden,
 Daer voor heeft yder THEODOOR,
 Ons kloeke FABER, hoog te loven;
 Wiens Gave Godts, op 't scherp gehoor,
 Den Engel-stoet verplaetst van boven:
 Oock sonder eenig onderwijs,
 Maer, uyt de Geest van hem gevonden:
 Dees' dapp're Konst, en 't Schilder-prijs,
 Ghep'ruyckt, met veel verborgen gronden.

Soo dit den ouden JUBAL fagh,
 En 't opper-keur Levijts gheweemel,
 Sy droegen E A B E R, desen dagh,
 By Godt, en in den derden Hemel.

SIBYLLE van GRIETHUYSEN.

OP HET
 VIOOLSPEELEN
 VAN
 HENRIK MAAS,
 Fenix der Violiften.

UW snaren zijn geen aardtsche snaren,
 Maar Febus heeftze van zijn haaren
 Gedrait; uw welgestelde Veel
 Is hout van Helikonfche boomen;
 Dies ghy, ô knaap, deur uw gespeel
 Stut d' Amstels snelle waterftroumen.
 De Bos- en Berg-goôn, op 't geluit
 Van uwe toonen, koomen uit
 Haar onderaartsche holen springen.
 Terwijl de Nimfjens, aan den dans,
 Met Pales, Pan, en Faunus zingen.
 De Muzen vlechten u een' krans
 Van Pallem- en Lauwriere-bladen,
 Om uwe kruin meê t' overladen.
 Het wout krijgt ooren als ghy roert,
 O M A A S, uw overrappe vingeren.

De Goôn zijn aan u Veel gesnoert,
 Zou t aartsche volk dan niet verslingeren
 Op't zoet en maatrijk snaargeluit?
 Daar door ghy 't hart ter ooren uit
 Van Veldt- en Water-goôn kunt trekken.
 De dieren luistren na uw spel.
 Gy zult voor Orfeus ons verstrekken;
 Want ghy godt Pluto in de hel
 Kunt door uw' brave zwier bewegen
 Den Garamant, zoo ver' gelegen
 By Kaukazu in 't koude Noordt,
 Schut zijn' besneude kruin, vol boomen,
 Van vreugde als hy u speelen hoort.
 Hoe zouden wy ons kunnen toomen;
 Maatrijke M A A S, die deur de klank
 Van uwen Veel verdooft mijn Zangk,
 Speel eeuwig op uw schelle snaaren,
 De Goôn en Nimfjens aan den dans,
 Ghy zult hier na ten hemel varen,
 Met Febus goude Zonnekrans.

J. DULLAART;

OP D'AFBEELDING

van

CAROLUS NIELLIUS

In zijn leven Remonstrantsch Predicant tot
 A M S T E R D A M.

DIt is N I E L, wiens raedt te Dordrecht wiert verstoeten,
 Wiens stem, wel zeven Jaer te Loevestein besloeten,

Weer uitborst t' Amsterdam; en leerde, dat geen magt
De Waerheit binden kan aen poort, of gracht, of wacht.
Nu zweeft zijn ziel om hoog; daar Godt de twist zal rechter,
Die Gommers scheurzucht door geen menschen wou beslecht.

G. BRAND.

RAMPZAALIG STERFLOT,

In 't overlijden

van

ALBERT GUALTHERI,

Zoone van den Raadsheer

GUALTHERUS GUALTHERI.

HEfaan, me Treur-goddin, om droevig te beschreyen,
Met jammerlijkken toon, 't rampsalige verscheyen
Destweeden Hippolijts, in 't op gaan van zijn lent.
Omhels, omhels met my d' erbarrem-waarde leeden.
Vervloek de scken-daad, die zoo heyloos heeft bestreden
d' Onnooz'le jongelink, daar hy zoo moedig ment.

Neêr-Saxen ooverklink van naare jammernissen;
De klank der rouw-galm vull' haar' wilde wildernissen:
En 't aak'lijk lijk gekrijs verbrijzel scheel en tee.
De moord-kuyf van Tenaar braak, uyt haar moord spelonken,
Een grouwlijk moord' gehuyf, met onderaardsche vonken
Op 't grouwelijxxt doorspekt, tot aan der starren reê.

De duyn-rots top, zoo steyl als 't zwerk der dunne wolkken,
Verstuyf, door 't zughten, en tot grondelooze kolken
Vervorm, en alles schrook' dat in haar bloeyzel staat.

De

De zon verbergh zijn glans , terwijl een zund van traanen
Op nieuws de weerd dreight. Gaap , gaap voor deeze kraanen.
Daar 's voor deez' baayaard van wanfchaapenheyd geen raad.

d' Onnooz'le jongelink , heel kuijſch van ziel en oogen ,
En als een rijkx-genoot der ſtarren van om hooge ,
Bralde in de morgenſond van zijn gewenſchte jeugd,
Met zulk een' menighte van goddelijkke gonſten ,
En eerlijk pronk-gieraad van ſchoont en vrye konſten ,
Als ooyt Gods majesteit verleende aan vlijt en deugd.

Maar (las !) de felle Dood , die blond noch wit magh oogen ,
Koomt ſchielijk , met' er boog en pijlen , aan gevloogen ,
En mikt als een Kretens en 't Partſche ruyter-volk :
'k Hebb' , baltze , Kaſtor wel , en Cyllarus doen ſneuv'len.
Aſſyriſche landouw noch Aſiaanſche heuv'len
Ooyt wykken konden 't ſtaal van mijn gewette dolk.

Mijn ſcharpe ſchightpunt zal 't laauw ingewand door-rijgen :
Nooyt quam die zonder roof ter aarde neder-ſtijgen :
Hoe veel te min dan nu ? Ik zal die prille roos
Dat praghtig hoofd-gieraad , en die geſtarrende oogen ,
Daar het af-gonſtig hart tot minn' door wierd bewoogen ,
Ontrukken. Schoonheyd gloort ſlegs maar een korte poos.

Mit ſnort haar moord-geweyr den jong'link in het harte :
Hy ſtort , doch rijſt , en ſchijnt dat ſpookzel noch te tarten ,
Maar , ach ! het is om zunſt. De webb is afgeſneen.
O gruwel zonder gaâ ! een' koop're zuyl zou beeven.
O bitter ongeval ! ô val van zoo een leven !
Ach ! ach ! de weerd voor mijn klaghten is te kleên.

Naauw hadd dat ſchoone beeld ſijn' oogen toe geſlooten,
Of d' Heemel toont berouw van die gehaate ſchooten ,
Het dond'rend wolk gekraak dat rammelt ooverall ,
Met weêrlight , blixemen , en groove regen plaffen.
Doch geenzins is die vloed volmaghtig af te waffen
De rouw-vlak , die gebaart heeft d' onvoorziene val.

Wat forsse Thracier of wanschaape Leltrigoonen,
 Of wreedde Schinis of Prokult zouw niet betoonen
 Een uyt gelaate rouw op dit gemarteld lijk,
 Als zy den jongelink, noch strakx vol purper kleuren,
 En aadellijkke glimp en minnelijkke geuren,
 Nu zaagen zonder glans te midden op den dijk.

O mond vol perlemoer omheint met purp're karffen,
 Die altijd baadden in een' zee van goude varffen!

O poez'le kaaken, waar het eedel rooze-bloed
 Om d' opperheerschappy het leely-mellik tarte!
 O wel gemaakte leên, en een volmaakter harte!
 Oy! oy! waar is uw praal, en goddelijkke gloed?

De Woudnimf, die, van verr', zijn makkers zag in lyên,
 Koomt naar het stervend lijk op vlugge wielen glyên,
 En zwijmt op zijn besturve borst in 't ommevaân.
 Doch zy bekoomt ten laat, en zugt deez' bange woorden;
 Nu (las!) volbraght is, dat, voor vijf paar jaaren, hoorden
 Zoo meenigh Woud-man op deez' onbewoonde paân.

Dus blijkt, dat nemmer yets kan by geval gebeuren.
 'k Zal hier en over al altijd deez' slag betreuren;
 En zoo het mooglijk is versmeltten tot een beek;
 Terwijl 't gelukkig bemd uw traanen zal af vaagen,
 O dappre Jongelink, in 't eerste van uw daagen,
 Als Febus krooft, verhuyst naar een veel becter streek!

Dek, fiere pronker, uw paruyk, uw rappe paarden
 In Herkles vlooden men; en laat geen ligt op aarden.
 De stilpijn van me rouw zal zijn, magt 't schieën, de nagt,
 En hoolen, daar nooyt mensch noch gy uw voeten zette.
 Aan d' izige Heber, en verlaaten Hæmus met de
 Kilkoude Araxes, zal ik houden eeuw'ge wagt.

Bedroefde Moeder van zulk een' verlooren Zoone,
 'k Hoor elke Berg goddin weërgalme op uw lijk-toonen,
 En traanen, tot kristal verlijvert, staaple op een.

Ach!

Ach! ach! Bedaar uw klagt. Den Heemel strook uw zinnen
 Met troost, om met 'er tijd deez' onspoed te verwinnen,
 En blufs' is 't doenlijk door uw geduldighêen.

Yk in den zarrik-steen, deez' ooverwaare lett'ren :
 „Hier slaapt de goude deugd in hem die 't all kon plett'ren
 „Door zijn Bevallijkheyd en leevendige geest,
 „In 't teerste van zyn' lent verwelkt en af-gellaagen.
 Breng lelij, handen vol. 'k Zal purp're bloemen draagen
 En strooyenz' om de tomb. Ach! ach! Hy is geweest!

Doorlughtige SIBYLL', mijn' lijkzangh help verpoozen
 Wijl 'k uyt mijn boezem eens de bange zughten looze;
 Aan niemands 't beeter past, als aan uw poëzy.
 Oy me! 'k en kan niet meer. Ô God hoe zwijmt mijn tonge!
 Hoe is mijn hart beklemp't, hoe wordt het om gewrongen!
 Hoe ankxtig schudt mijn lijf en ingewand! amy!

S. A. G A B B E M A.

O P D E
 Verdediging des Konings,
 door

K L. S A L M A A Z'.

Aan alle helden-gefchicht-fchrijvers.

NU volg niet meer, d' onzagb're Dwingelanden,
 Met koelen moed', in 't heetste van hun togt;
 Die 't staal, als stroo, verknerffen op hun tanden;
 Die klip, en rots doen stuyven in de logt;
 Die Steden, en gebouwen doen verzinken,
 In vuur en moord, in storting, puin en bloed;

Die

Die vlooden, van hun kleppers, uyt doen drinken,
 En heyr aan heyr doen waaden door de vloed;
 Die, met geweld, geheele zeën omvatten,
 Ja dammen zelf haar buyken met gebergt;
 Die bergen voor haar treden weg doen spatten,
 Wanneer 't geweld, hun woede, oorlog vergt:
 Geen pen waardeer de lof der helden-daden
 ('t Genoegen van een op-gevoerde Stam;))
 Maar volg' de deugd, in purpere gewaaden,
 En 't leeuwenhart verandert in een lam:
 Dat's KAREL; die, in ootmoed op-gefteegen,
 Zijn roozenhoed, en aardsche kroon vertrad;
 Terwijl hy om de Hemelsche verleegen,
 De Doorne' vond, en droeg, op 't enge pad:
 Die noyt in woed', of drieftheyd uytgelaaten,
 In 't lijden, meer gehartigt was, en koen,
 Dan 't booz' gemoed der heylooz' onder zaaten,
 Wilvaardig om hem lijden aan te doen.
 Dus poog' de vuyft geen wapen-roem te schrijven,
 Maar glory, van dien onbesprooken held:
 En schoon zy poogt sijn wapen-recht te stijven,
 Nog meer de naam des onrechts, van 't geweld;
 Dat voor de bijl dien vrijen Vorst dee bukken:
 Zy poog' het werk 't ontmommen na den eys;
 En 't dwing'landy 't gestoole recht t' ontrukken;
 En STUARD we'er te voeren in 't paleys:
 Waar op SALMAAZ' zijn pen heeft scherp gesneede
 In vreed' ervin dit KAROLUS DE TWEEDE!

J. OUDAAN.

M A-

MARIA MAGDALENA

Aan de voeten van JESUS.

ONtoyt, of toyt ghy u. Maria Magdalene?
 Als gy uw hayr ontvlecht, verwerpt de luyfter steenen,
 Verbreeckt het Perlen-snoer, versmaat het schijnbaer goet,
 En keurt voor vuyl en vals, al wat dat voordeel doet
 Om deez' uw malsse jeucht het eeuwich te beletten?
 En op een stonckel freen uw toeverlaet te setten?
 Godtvuchte Vrouw ghy haectt vast nae een stalen muyr,
 Die niet beswijcken kan, door tijt oft droevig uyr;
 En van het laegh begint te slaen u krulde rancken,
 Ront om een vaster voet, en wilt den Heylandt dancken
 Die u heft uyt het slijck. Een innerlijck verstant
 Verstaet, al spreeckt ghy niet als met het ingewant.
 Die paerlen van uw oog ten toon op root scharlaecken,
 Die carmosijne smet der sonden suyver maecken;
 Dies spiegelt u, mijn Ziel. veracht het vals cieraet:
 Of hecht het aan een zuyl van Hemelrijke raedt,
 Welck u altijdts in 't oogh sal tot berouw verwecken;
 Soo kan de ydelheyt u tot vergevingh strecken,
 Van dat uw oyt behaecht heeft Weerelt, eer of staet,
 Schept moedt, uyt deses schets beduydelijck gelaet.

OSonden wanhoop weerster!
 Stilswijgends deugden eerster!
 Stilswijgende verkrijgsster!
 Meer dan bespraecte swijgsster.
 Ghy toont bewijs, dat Godt belooft der sonden soen
 Aen yder, die soo doet, maer niet die 't woude doen,

ZIN-

ZINNEBEELDT
 O P
 MARIA MAGDALENA.

ALs ghy Maria smelt in tranen,
 En wast de voeten, van den Heer:
 't En is geen raedtzal: maar een leer:
 Die uw, door Godes heil'gen Geest,
 Is ingestort, die 't al geneest,
 En stiert, op 's Hemels rechte banen.

Ghy zijt een zinne-beeld der deughden,
 Dat met een levendigh geschrift,
 Veel meer als Pen of stale stift,
 Beduyt, liefd'rijke sonden boet,
 Gesticht, met Jesus heylig bloet,
 Die bron van heil en 's Hemels vreugden.

Den Heilandt Jesus, op sijn voeten,
 Leeft, uyt uw letter traan kristal:
 De liefd vergeeft de sonden al.
 Hoe meerder liefd hoe meer gewin;
 Vergiffenis zoo groot als min;
 Zoo kan de Ziel haar sonden boeten.

O Magdalene beeld vol stralen!
 Van vier en water liefd en boet,
 Verkrijgster van het hoogste goet.
 O Sielen! volgt haer deugd gewis,
 Toont liefde, soeckt vergiffenis;
 Liefd Jesus ghy sult niet verdwalen.

Het Vuur en Water fuiv'ren bei:
 Dat's liefd en rouwigh fond beschrei.
 Dat liefd was in een tranen vloedt,
 Dat siertze met het hoogste goedt.

Het vlamnigh vuur in liefd' ootmoet,
 Maect traene vloed der sonden boet.
 Dit was in Magdaleen allcen:
 Och was in ons het oock gemeen!

T H E S S E L S C H A D E .

MAGDALENE

voor

CHRISTUS VOETEN.

Dle andre voor haar glans deê buigen leit geboogen.
 Zy poogt haar zonden in de zuntvloet van haar oogen,
 Voor Godt, te dompelen. zoo wordt een fchip ontlaân,
 Om niet, door overlast, in zee te grondt te gaan.
 Zy zoekt haar eerste brandt door traanen uit te hoozen.
 Men trekt de doorenen, waar dat men d' ydle roozen
 Van plukte, door berou uit het bezeert gemoedt.
 Geweeten-fchennis wordt door fchreien best geboet.
 De fakkelt van haar oog, die andre 't hart deê branden,
 Is nu door 't nat gebluft. haar vlechten, dat de banden
 Der minnaars zijn geweest, laatz' ongebonde vliên.
 Wie dat de hairen en de traanen komt te zien,
 Meent dat hy d' oude Taagh, met zijn vergulde randen.
 En d' eedle Ganges, met zijn paarelrijke ftranden,
 Door een ziet kabbelen. zy hoopt op 't eeuwigh loon.
 Nu zy haar fchepper wast maakt zy haar zelve fchoon.

Zy

Zy weet, door 't losse hair, zijn gramschap vast te maaken.
 Het bigglent water doet zijn borst van liefde blaaken.

Hy heelt haar wonden nu dat zy zijn hart doorwondt.

Door lachen wiert zy ziek, door weenen weêr gezondt.

De traanen openen de deuren der genaaden.

Geen Engel, of hy wenst in zulk een' badt te baaden.

't Boetvaardig water wordt by Kristus dier gefchat.

Geen paarel is zoo waardt als zulk een druppel nat.

JAN Vos.

Op de

Z E Y L W A G E N

Van

PRINS MAURITS.

DOen hier de Walvisch lag soo groot schier als het strant,
 Daer Catwijck hout den naem van 't oude Vaderlandt.
 En sagh men nergens nae den Zeeman soo verschieten,
 Als doen hy vliegen sag de wielen met de sprieten.
 Hy seyde is dat een werck als Argo, of noch meer,
 Dat Pallas heeft gemaect haer grijfen Oom ter eer?
 Is dit de Wagen niet, waer meê den Heer der baren
 Met sijnen drietandt heeft laest over 't landt gevaren,
 Doen al het volck verschrikt, als voor den jongsten dagh.
 Den omgeroerden grondt van d' aerde beven sagh:
 Sie ick de Nymphen niet daer onder 't vaenken springen,
 En Triton op den hoorn met heesche stemme singen?
 't Magh zijn dat Boreas Eerichthin dien hy mindt,
 Of Chlooin Zephyrus gaet soecken met sijn windt.
 't Magh zijn dat Æolus in Hollandt is gekomen,
 En van den Watergodt sijn affcheydt heeft genomen.
 Hy rade meest al mis. Dan een dingh was gewis,
 Want dit een Wagen doch der groote Goden is.

H. d G.
 Maeckt

MAeck Jupiter een plaets in 't Hemels' vyer voor my,
 Op dat ick by de twee en derde Wagen zy,
 Ghy mooght my meê met haer in 't Noorden wel gaen setten,
 Dat myn bestoove raên het water niet en letten.
 Ick heb nu al geleert te mijden 's waters kant,
 Dewijl ick hier mijn reys droogh vorder over strandt:
 Soo sal my niet geschiên, dat my niet soude lusten,
 Te raken 't Westersch nat omtrent de Spaensche kusten.
 Doet my de eer dien ghy den Dolphijn en den Stier
 Wel eertijds hebt gedaen, en 't goudtgevelde Dier.
 t' Ontvoeren Hellen, of Arions, of European,
 Is 't meer als onder 't jock van sulck een Heer te lopen?
 Dit is genoeg: maer doch alleen de reeden niet.
 Alfoo de krans komt toe de geen die snelste vliet.
 Den Arendts vlucht en mijn en kan men niet veel liegen:
 Oock Ledaes lief de Swaen en sal 't my niet ontvliegen:
 Noch Perseus snel gehieldt, die door den Hemel vaert:
 Noch oock Bellerophon uw ongetemde paert;
 Is hy gesternt die ooyt de paerde-span versinde,
 Denckt wat dat ick verdien die eerst vaer met de winden?
 Men siet in 't hooghste dack het schip geschildert staen,
 Dat eerstmael dorst alleen door natte wegen gaen.
 Doch wilt ghy niet, ick sal de bergen niet vergaren:
 Maer met mijn As en windt na 's Hemels percken varen.

H. d. G.

DIt is een recht toonneel des Aerdrijcx. Waer het mijn,
 Ick sou gelijck den Rus een Wagewooner zijn.

Acht en noch twintigh zijn van dit Gespan gedragen.
 't Getal alleen ons doet verwondren van de Wagen:
 Noch meer 't gewicht van dien doet schricken ons verstant;
 Oranjen is daer eerst des Hemels liefste pandt:
 Den broeder van den Heer der Deenen is daer mede:
 Graef Hendrick: oock die naest sijn Broeder is de tweede
 Daer onse saeck op steunt: en 't Huys van Nassous eer
 Veel Krijghsliê wijt beroemt, en Duytsche Vorsten meer:

M

Den

Den Heer van Busenvael die is daer oock t' aenschouwen
 Des grootten Konings beeldt, mijn ceirfel en vertrouwen:
 Den bloem van Engelandt en Vranckrijck vroom gemoet:
 Zijn tegenwoordig daer, en 't Hollandtsch edel bloedt.
 Den Spanjert is getuygh gevangen hier te landen,
 Die ooyt was Admirant der Arragonfche stranden:
 En onder al het vreemdt dat hier is omgegaen,
 Van sijn Gefanten, sal den Keyfer dit verstaen.
 Want wat wil ick hier doch de Stuurlyuy gaen verhalen,
 En 't Wagevolck, en die 't zeyl hoogen en doen dalen?
 Soo ick my noemen nu by fulcke Heeren magh;
 't Is moogh'lijck dat men my meê onder allen sagh.

H. d. G.

Aen den Gevangen

A D M I R A N T.

O Konincklijcke Stam van Arragon, die Kleven,
 En al 't Westfaelsche landt nu laetsmael hebt doen beven,
 En 't water daer den Rijn sijn eerste hoornen staen,
 Hoe haeft is uwe pracht Mendoza nu vergaen?
 In onses Vorsts Triumph werdt ghy geleydt gevangen,
 De Wagen die uvoert is met een zeyl behangen,
 En hadt ghy sulcken een ghadt op 't Vlaemsche strandt,
 Ghy had mislichien ontvloên des Overwinners handt.

HUGO de GROOT.

JAAR.

J A A R G E T T D E .

Van haar Doorluchtigste

M A J E S T E Y T

Van

Z W E E D E N .

Schoon of, by alle Grooten,
 De Vreê niet is beslooten;
 Zoo houdtmen hier alreê
 Voor 't heilig vreê besluit, het voorspel van de Vreê.
 Men laat nu, onder 't krygen,
 Trompet en Trommel zwygen;
 Om wel vernoeght en bly
 Te vieren ongesteurt KRISTINAAS Jaargety.
 De Blyfchap boven maten
 Schynt lustigh uitgelaten.
 De keurige Natuur
 Deez' dagh heeft uitgekipt; om daar op, in een uur,
 Meer wonderen te baaren
 Dan eer in duizent jaren.
 De Zon wenscht dat ze magh.
 Besluiten op dit Feest twee dagen in een dagh.
 Het licht hier opgevaren,
 In driemaal zeven jaren,
 Geklommen is om hoogh,
 Soo ver in 't oor bekent gelyk de zon in 't oogh,
 Haar Faam wort omgedragen
 Op Febus zonnemagen;

't Zy dat hy daelt of ryst,
 En met zyn goudt vergult de blaauwe waterlyst,
 Zy zou alleen verdooven
 De glans van alle hoven;
 Indien de Hemel schonk
 Dat aen de wereldkroon maar slechts een perel blonk.
 De dagh nu opgerezen
 Moet eeuwig heilig wezen,
 Dat die met blyder geest
 In Zweeden werdt geviert dan eer 't Olimpisch feest.
 Apollo; bron der lichten,
 Help my nu zoo in 't dichten,
 Dat ick na waarde sier
 KRISTINS geboortekroon, met pronklof van papier.
 Zal ik de lof beginnen
 Van 't puik der Koninginnen,
 Die in myn Pallas vandt
 Geen wysheit die zy had, maar slechts myn slecht ver-
 Wat zal het nu beschieten (standt?
 Schoon ik besta te gieten
 Een druppel in een bron?
 Wat toon ik met een kaars de stralen van de zon?
 Jupyn om hoog gezeten
 Gebruikt Ambroos in 't eten;
 Maar plaght noch bly te zyn
 Met offer ingewandt, beplenght met slechte wyn,
 Zy, die hem na wil trachten,
 Zal dit ook niet verachten;
 Dien hy het alles geeft
 Die kryght geen meerder lof dan zy alreede heeft.
 Natuur is self bezweken
 Toen zy haar lof zou spreken;
 Door dien ze ons niemandt wyft
 Ten zy 't KRISTINE was, die recht KRISTINE pryft.
 Die

Die zal in 't hert begraven
 Haar opgehoopte gaven;
 Want zy, die ieder een
 Door grootheid overtreft, schynt by haar zelf noch
 Zy, door de Deught gedreven, (kleen;
 Wist na't geluk te streven,
 Dat, al te wuft en blindt,
 Haar niet heeft opgevoert in 't Zweedfche rijxbewind:
 Of zoo het heeft bedreven,
 Dat zy zoo is verheven
 Door gaven van haar geeft,
 Zoo is KRISTINAAS Deugt haar leitfvrouw dan ge-
 Die zou de Deught beminnen, (weeft.
 Al' kon z' er niet meê winnen;
 Om dat zy, groen in jeught,
 Volwassen is in trou, en grys in witte deught.
 Indien in 's werelts dalen
 De Vredeson haar stralen
 Nu schiet, tot Zwedens lof,
 Zoo helpt gy my KRISTIIN aan heilge vredeftof.
 R. ANSLO.

OP DE
 HEELKUNST

van

Dr. PAULUS BARBETTE.

Hier verfchijnt een heelzaem PAULUS,
 Niet gelijk een wreede Saulus,
 Die met fcherpe klauwen grijpt,
 En de tanden wet en slijpt.

M 3

Op

Op doortrapte en helsche vonden
 Van geweer, om volk te wonden,
 Te vernielen, en verwoet
 Zich te baân in mensche bloedt.
 En den vetten buit te deelen:
 Maar hy komt gewonden heelen,
 En geneezen door de gunst
 Van zijn meesterlijke kunst.
 Hulpeloozen gaet gy quijnen,
 Dol van weedommen en pijnen,
 Aen gekrompen aêr of zeen
 Aen een breuck van arm of been.
 Of gekneufde ledemaeren!
 Leghtge in 't uiterste verlaeten,
 Door een diepe vleeschquetzuur;
 Schijnt de geeft van uur tot uur,
 't Zwacke lichaem te begeeven;
 Kan 't veraerde bloed het leeven
 Niet bewaeren; loopt om raed
 By den Duytschen Hippokraet,
 By BARBETTE, die zijn' zeegen
 Uitgiet over den verlegen,
 En den bant breekt, die zo stout
 De natuur geknevelt houdt.
 Zijne Heelkunst ongedwongen
 Komt ter zijden uitgesprongen,
 Uit de volle Medicijn,
 Als een ader uit den Rijn,
 En verquickt de dorre leden,
 In de Zeeftad aller steden,
 Dies zy hem deze eere geeft
 Dat hy voor een ander leeft.

J. V. VONDEL.

Op

Op d' Afbeeldinge

Van

D. ROBBERTUS JUNIUS

Gewefen Predikant tot Amfteldam.

D It's JUNIUS. Die naam geleck hem niet t' onpas ;
 Om dat hy iders ziel een foete Somer was :
 Uit Holland heeft die Son den Formozaan befcheenen ;
 Enz' is (Helaas te vroegh !) in Holland weêr verdweenen !

J. BOGAARD.

O P D E D O O D T

Van Sijn Excellentie

HUGO DE GROOT.

Gefant der Koninginne en Kroon van
 Sweeden, by den Allerchriſte-
 lijxſten Koningh.

Hier leynt het waerde Lijck van het Bataeffche Wonder,
 Van HUGO, van de GROOT, ten laeften neêr gevelt,
 Van Luck en Ongeval geheven op en 't onder
 Geflingert, en weêrom op 't Eeren-fpits gefelt.

Hy had na ſijn gewiſſ' een Eedt by hem gefwooren,
 Den laſt hem opgeleydt van ſijne Stadt betracht,
 En ter Vergaderingh, daer toe van haer gekooren,
 Gefproken voor haer Recht en 's Hollandts oppermaght.

Maer als door anderen het ſchip ſich ommewende,
Wierd de gevangenis ſijn onverwachte lot,
En door veel Rechteren, die hy daer voor niet kende,
Voor eeuwiglijck gedoemt op 't Louveſteynſche Slot:

Daar moght hy in 't gekners van grendelen en deuren,
Omringht met oorloghs-luy, met muur, en wal en wacht,
Sijn bitter ongeval met lijdtſaemheydt betreuren,
Tot dat een boecken-kift hem weêr in vryheydt braght.

Sijn toevlucht was den Throon der Chriſtelijcke Koningh,
Die eertijds door ſijn een en anderen gefant
Voor hem doen ſpreken had; ſoo dat hy veyle wooningh,
En trooft en milde gunſt by deſen Scepter vandt.

Noyt in ſijn ballinghſchap verbondt hy ſich aen Grooten,
Van vrees om yet te doen tot ſchade van ſijn Landt;
Maer als hy daer gekeert wierd, wederom verſtooten,
Heeft hy ſijn trouw tén dienſt der Sweedtſche Kroon verpandt.

Die kende de waerdy van ſijn verheven deughden,
Engaf hem plaets van Raedt en Konincklijck gefant,
Die hy met grooten lof tot ſijn' en ſijner vreughde
Bekleede langen tijdt in 't machtigh Lely-landt.

Tot hy by Vrouw Chriſtijn van daer in 't Rijck geroopen
En treffelijck vereert in 't Konincklijck Paleys,
(Als Munſter nu begon ſijn wiſen Raedt te hoopen,) H
Verrast wierd van de dootd op ſijne weder-reys.

Te Roſtock doock die Son en liet ſijn ſtralen ſincken,
Die baack van wetenſchap, dat licht is uytgedaen,
Dies lacchen Haet en Nijdt, dat haer de tanden blincken,
Die altijd in 't gevolg van groote zielen gaen.

Ghy die dees plaets genaect, ſoo ooyt gemeene ſchade
In een rechtſchapien hart een harde nepe gaf, H
Soo komt den heylgen afch van deſen Phenix baden
Met tranen uytgeſtort op dit vermaerde Graf.

G R A F - S C H R I F T.

Hier leyt de groote G R O O T, de grootſte der geleerden,
Wiens overgroot verſtandt had alle dingh doorgrondt,
Sijn onbepaelde Geelt uyt noodt ten Hemel keerde,
Om dat hy 't hier beneên niet ruym genoegh en vondt.

ALIUD,

A L I U D.

GROTUS exiguuo jacet hic sub marmore, quantum
Nulla dedere virum secula, nulla dabunt.

Dus Verduytscht.

DE GROOT, soo groot een Man als ons de tijt oyt gaf,
Of immer geven sal, leyt in so kleyn een graf.

J. WESTERBAEN.

Op een Schildery,

Daar JOZEF van JEMPSAR, Potifars huis-
vrou, tot onkuisheydt verzocht wordt.

Hier toont zich Jozef zelf, dit zijn geen schilderyen.
Men ziet hem hier van vlees, hoe 't vlees hem komt bestryen.
Staat hy niet als een klip voor Jempfars sineeken? neen;
Of zoo hy klip gelijkt, zoo is 't van marmersteen,
Waar dat Natuur haar kunst op 't minlijkt in wou vormen.
De zee van Jempfars pruik komt hem vergeefs bestormen.
De Wellust vindt by hem geen uitkomst voor haar quel:
Want d' uitkomst van haar lust is d' inkomst van de hel.
Wie Jozefs leeft beziet, moet Jempfars lust verschoonen.
Indien Zuzanne 't beeldt des Jonglings zag vertoonen,
Zy zou meer blaaken dan bey d' Oude, die haar eer
Belaagden: want de min ontziet noch man, noch heer. (nē.
De vrou verzoekt haar knecht: maar d' eer laat zich niet schen-
Zy noemt hem dienstbre slaaf. hy schijnt het niet t'ontkennen.
Zy brandt. hy brandt niet min. zy naar het vuil genot
Van haar onkuische lust. hy naar de hulp van Godt.
Zy vleit. hy grauwt. zy bidt. hy toont zich heel vol tooren.
Zy biethem rijkdom aan. hy walgt van haar te hooren.
Zy dreight met aardtsch geweld. hy haar met 's hemels roē.
Zy rukt haar boezem op. hy sluit de zijne toe.

M 5

Zy

Zy opentz' om door 't vlees zijn oogen te behaagen.

Hy sluytz' om dat de lust zijn hart niet zal doorknaagen.

O Jozef! sluit uw oog gelijk uw kuifche borst

Zoogy uw hart hier niet bekolwerkt met een korst

Van hagel, ys en sneeuw, zoo wordt uw eer geschonnen.

Wie deeze schaalen; neen: wie deeze nektarbronnen

Beoogen, worden van de Wellust aangerait.

Op zulke klippen van het allerwitst albast,

Zou d' oude Jakob zelf, zag hy ze, schipbreuklyen.

Nu ik haar glans bezie komt my de Min bestryen.

Zoo ik zijn trouwheidt wik, valt my de Kuisheidt aan.

Ik brandt en beef gelijk. de Wellust doet my braân.

De Kuisheidt maakt my koudt. hoe vlucht hy deze klippen!

Daar vatze hem by 't kleedt: maar Jozef laat het slippen

Zy hout het valt; maar 't stof komt haar te dier te staan:

Want zy heeft hem haar hart, in 't vluchten, meê gedaan!

Hy zoekt door dit verlies zijn vryheidt te bekoomen.

Zoo werpt de schipper, als hy in de holle stroomen

Van 't weêr bevochten wordt, zijn lading in de vloedt.

Om 't lieve leven, dat hy waarder schat dan 't goedt,

Te redden uit de mondt der hongerige plassen.

Wat schelmstuk dichtze nu om haar weêr schoon te wassen?

Een afgezette vrou durft alle quaat bestaan.

De zon van Jozef daalt om schoonder op te staan.

JAN Vos.

Op de naem van de Stadt Grol.

AL heeft de Stad van GROL geen luyfter in zijn naem,
 Nochtans zoo krijgt de naem zijn luyfter van de Faem:
 De Faem krijght al haer glantz, en luyfter van de daet:
 De daet in 's Konincks schand, en 's Princen eer bestaet,
 En die dan GROL gewint, door lofflijck krijgghs gevecht,
 Heeft lof, en nut, en danck aen zijnen naem gehecht.

CASPER van BAERLE.

EER-

E E R - S P O R E ,

Of

Moedigende Aansprake.

V A N ' T

V R Y E N E D E R L A N D

Aen zijne

Z E E H E L D E N .

Vitamque volunt pro laude pacisci.

I N dien ghy streeft na Palmen en Laurieren,
 Die stael en steen verduuren ongeschend;
 Mijn' Zeeuwen op; op, op, mijn' Batavieren,
 Ick toon u 't pad, waer langs men die berent.
 Indien 't u lust de zee van water-vloecken,
 Van schuymeren en rooveren t' ontslaen;
 Ghy hoeft Algier of Tunis niet te soecken,
 Mijn' Helden, op, ick weet u nader-baen.
 Ja soo 't u lust (ick wil noch hooger spreken)
 Alcides spoor te volgen onvermoeyt,
 En 't ongediert bey neck en beck te breken,
 Waer toe na Nijl of Libien gespoeyt;
 Slaet van mijn strand uw oog maer eens ten Westen,
 En, Sonen, fiet hoe eng een Watergracht
 Uw' Moeder scheid van die verwoede pesten,
 Die vyanden van 't menschelijck geslacht,
 Die onlangs noch hunn' Wettige Overhoofden.
 Den Vader en sijn' wettelijcken Zoon

(6 Grou-

(ô Grouwelſtuck!) ſoo wreedelijck beroofden
 Dien van zijn Hoofd, den deſen van de Kroon :
 Die onder zich ſoo dieffſch ten buyt verdeelden
 Den hoofſchen boël, ja tot het minſte ſtuck :
 Die vol en dol van ongewoone weelden,
 En droncken van hun binnenlandſch geluck
 Nu buyt en oock verſnorcken en verſnaeuwen
 All' wat quansuys hunn' wetten niet en hoort,
 Ja hunnen muyl en nimmer zatte klauwen
 Noch druypende, noch klam van Vader-moord,
 Soo greetig ſlaan in mijn' oegſtrijcke Schepen,
 In mijn beſweet en eereelijck gewin ;
 Schoon ik my noyt aen 't hun en heb vergrepen,
 Maer oyt my droeg als Brittenlands vriendin :
 Die endelijck na zoo veel ſchelmeryen
 Als 't Noord-fout zant aen hunnen oever zend,
 Sich niet ontſien den naem ſich toe te wyen
 Van vryen Staet, van achtbaer Parlement.
 Hablind gebroed! onſchamele Barbaren!
 Soo zulck een naem recht op uw daden ſtaet,
 Een heylloos rot van felle Moordenaren
 Voer dan oock vry den naem van vryen Staet.
 Nu Zeeuwen, zegt, zegt eens, mijn' Batavieren,
 Wat dunckt u doch? en is dit boos gedrocht
 Niet ruim ſoo boos als d' Hydren, Swijnen, Stieren,
 Die Herkules wel eer tijds t' onderbrocht?
 En die door zucht tot waren roem ontſteken
 Sijn' peſen rekt, en inſpant all' zijn' kracht,
 Om ſulck gedrocht te ſluiten of te breken,
 Verdient die min als Herkules geacht?
 Op, Helden, dan, valt aen op die verwoede,
 Legt wacker toe op ſtuyten, ſluyten, ſlaen,
 En veegt en ſchuimt met mannelijcken moede
 Dat ſchuim uit Stract, Canael en Oceaen.

Ghy denkt miſſchien dat ſchuimen en dat vegen
 Heeft vry wat in, ick ken het, en 't is waer :
 Maer noyt word Eer gemackelijck verkregen,
 Die Rooze groeit aen Doornen van gevaer.
 En wat gemack heeft doch een ſchandig leven?
 Geen zachter Bed voor 't eerelijck gemoed
 Als 't bed van Eer; te ſtrijden, ja te sneven
 Voor 't Vaderland is (leert ons Flakkus) zoet.
 Uw' goede zaak zal u den moed verhoogen,
 Hunn' quade zaak de ſchelmanen maken ſchuw:
 Noyt is'er ſtael, noyt kling van leer getogen
 Voor zaak zoo goed zoo eerelijck als d' uw';
 Gaet daer op aen, en ſtelt u in Gods hoede;
 God is 't, 't is God, die dezen handel ſtiert.
 En uwen arm bevolen heeft de Roede
 Ter ſtraffe van dat bloedig ongediert.
 O! Hoe zou korts hun 't bloed ſijn afgevloten
 Van rug en ſtaert op dat verſtaelt Banket,
 Waer 't dat mijn Tromp de Leids-man van mijn Vlo-
 Sijn' handen flechs gehad had onverlet! (ten
 Maer (ô wat ſpijt) die Zee-leeuw voelt zich dringen
 Van dubbel wee; moet voor, moet achter aen,
 Hier zijn en gins, beſchermen en beſpringen,
 De Kudde voor, de Wolven tegenſtaen.
 Noch even wel weet hy zoo gauw te waken,
 Dat hy den vloed doet ſtrecken veler graf:
 Het ongediert blyt ſtout met ope kaken
 Tot driemael aen, en driemael blyt hy 't af.
 Wat doet hy vlijts met zijne met-gezellen
 Met Ruiters die zoo ruitelijck ſich queet,
 Op dat hy mag zijn' Schapen veilig ſtellen,
 En hoden voor dier dulle Wolven beet!
 Maer luiftert, ſtil, wat komt de Faem verhalen?
 Wat bly geroep is 't dat mijn' ooren raekt?

Soo, dat gaet wel, zoo moedige van Galen,
 Soo, beuckt'er in, zoo, luitig, dat het kraekt.
 Gelyck mijn Tromp in 't Noorden met de Roede
 't Fel ongediert vast rug en lenden tout,
 Verft oock alzo in 't Zuiden met den Bloede
 Der Tygeren het Middellandsche sout.
 Livorne ziet van schrick om 't hert benepen
 In vlam en roock zijn water staen en strand,
 En flux daer aen de vijftien Britsche Schepen
 Gevlucht, gevat, versoncken en verbrand.
 't Siet mijnen Held noyt sijnen Mast verlaten;
 Schoon hem 't geschut affmijt den eenen Voet,
 Maer sittende bestieren sijn' Soldaten,
 En schoon hy sit, noch pal staen met den moed.
 Waer zijnze nu, die zouden derven wanen
 Dat d' oude deugd in my beswijckt en wijckt?
 Ick hebbe noch Heemskercken, Heinen, Hanen,
 Als aen dit stael voor al de wereld blijktt:
 Ick hebbe noch rechtschape vromè Borsten,
 Noch liên van raed, noch Mannen van bedrijf,
 Die niet zoo zeer na goud als glory dorsten,
 Ja d' eere verr' waerden boven 't lijf
 En zulcke zijn 't daer ik naest God op hope;
 Die zullen eens 't verdruckte Brittenland
 Tot heil van my ja van geheel Europe,
 Ontweldigen der wreede dieven hand.
 Maer 't is genoeg: waer word ick heen gedreven?
 Mijn' Helden, waer, waer of mijn' reden loopt?
 Ick was verruckt, ghy moet'et my vergeven;
 't Is al te lang het willig Ros genoopt.

J. de DECKER.

Op

Op het huldigen

Van den Heer

GEERAERDT BIKKER

Droft van Muyden, Baljuw van
Goylandt, &c.

Gefchut van Muyden was ten derdemaal geloft,
En Goylandt fprongh van vreucht, als d'ingehulde Droft
Sijn intreë deed op 't Slot daer Hooft was afgetreeden.
Hier vondt zich in een Zael de blyfchap van dry Steeden.
De Dochters van het Y verfcheenen hier aen 't strandt.
De Stroom-godt van de Vecht verrees en quam te Landt
Om BIKKER op zijn Ree, en Landtvoogdy te vinden.
De zoele Zuyewindt blies door de hooge Linden
Sijn vreucht met teuken uit; Terwijl de grijfe Heer,
Daer Hollandt nu op ziet, en Amsterdam zijn eer,
En ftut en heyl in vindt, zijn Soon op d' Ooftertooren
Van 't Huis te Muïden brengt, en liet zijn lessen hooren
Vol wijze zorg, en sprack: ô Droft, die deezen naem
Nu voert tot een gefchenk van mijn benijde faem,
Hier zijn wy op de plaets daer Hooft de Nijdt verachtte
Hier zijt gy op de plaets daer Hooft naer wijsheyt trachtte.
Hier las hy Tacitus: en fteegh toen op de trap
Van Weerelt-wijsheit en van Vorften-wetenshap.
Hier deed hy 't geen hy las, en leerde van de Dooden.
Hier fchreef de Billijkheit de Wetten en Gebooden.
En hier, hier wensch ick nu dat ghy in 't Ampt van Hooft
Ook naer zijn wijsheit staet, die Goylandt is berooft
Toen Hooft zijn daegen sloot: nu wensch ick dat u zeden
Met deugden zijn verzelt, met vriendlijkheit, en vrede.
Dat Muïden eeuwich op uw deught en zeden roem:
Dat Goylandt twijffel of 't u Heer of Vader noem?

Dat

Dat uw rechtvaerdigheid inkankrende gebreeken
 Maer nooit de Menfchen haer; de ftrafzy hier geen wreeken
 Wilt liever honderden van fchuldigen ontflaen,
 Als een onnoozle Ziel uw onrecht dier doen ftaen;
 En als gy't vonnis velt uit kracht van uw Gebooden,
 Gedenk dan aen het Recht dat levend' en dat dooden
 En dat u rechten zal, op datg' hier niet en doet
 Als dat gy wilt dat u ten jongften daege ontmoet.
 Voor 't laeft, indien gy wilt dat volkren, Landen, Steeden
 Uw Wet gehoorzaem zijn, gehoorzaem dan de Reden:
 Mack door uw reedlijkheit dat al de Werelt leert,
 Dat gy'er veel regeert maer dat zy u regeert.

G. BRANDT.

Graf-fchrift

Van

KORNELIS JANSZ

Toegenaemt het

H A A N T J E N.

Hier ruft dien Heldt die van fijn Vyands Scheepen
 In feven mael quam feven Vlaggen fleepen,
 En gaf voor 't laeft op twee zoo dapper vonck,
 Dat 't eene vloodt en 't ander by hem fonck.

L. REAEL.

Graf-

Graffchrift op den Manhaftigen
Waterhopman

D E H A A N.

Hier leit die ZEEHAAN, die zich staág by Mars liet hooren.
Duinkerken wierdt gewondt door zijn meetaale spooren.
Hy veiligde de zee, tot hy zijn oogen sloot.
Verwonde Doodt zijn vlees? zijn roem verwint de Doodt.

JAN VOS.

Nederlandtschen

D O N D E R - S L A G,

Gevallen onder de
S P A A N S C H E V L O O T.

Gelijk het grof-gespiert gebroed,
In d'eerften tijdt,
Domsinnig heeft gedult, gewoedt,
Ten Goden-ftrijd:
En hóópte berg op berg; op hóóp
Van selfs de Goon
Te ftooten door een over-loop,
Wt haren Throon:
En niet bedachte dat Jupijn,
In fulcken standt,
Sou vaardig met fijnn Donder zijn,
En Blixem-brant:

N

Tot

Tot dat het, doch te laat, de kracht
 Van 't Goden-vier
 Gevoelde; en 't gebergt een gracht
 Voor allen wier.
 Soo quam het grove Spangjen aan,
 Met Portugall;
 Verfelt met Duynkerks stoute vaan,
 En Napels tal.
 Het schein den Hemel lé gevaar,
 Neptuyn, verflout,
 Wiſt nauw of hy in 't water waar,
 Of in een woudt:
 Soo kried' allom 't beſchaeft geboomt:
 Dat, voor hun blad
 Nu groter tal (die denkt, die ſchroomt)
 Van menſchen hadd.
 Maar TROMP, wien 't groote romp-getall
 Noyt vreeſen dé.
 Stack aan 't trompet, en ſtelden all
 Sijn trompen rée
 Hy dondert reys op reyſe los
 En blixemt, dat
 De kraken kraken, en het bos
 De vlamme vatt.
 Don Lopes, ſchoon hy moedig vocht,
 Met ſijn gedrocht,
 En ſchieten op hem niet vermocht,
 Moſt in de locht.
 Want wat den donder niet en ſcheurt,
 Den blixem ſchendt;
 En 't geen door 't ſchieten niet gebeurt,
 Een brand-ſchip end't.
 Daar vloog de locht vol vleeſch en vlam;
 En, ſoo het ſchein,

De Zee nauw al de lijcken nam,
 Noch 't oor 't geweën.
 Hier onder klonck, door 't golven-reck,
 Allarm, Allarm.
 Wat was den weer-klank van den Speck?
 Erbarm, Erbarm,
 Leer, moedig Spangjen, dat 't getal
 Geen Zegen baart:
 Maar dat de deugd geeft dat 't Geval
 De Krijgers spaart.
 Gaat, geef den Golven-geeffelaar
 Nu vry de handt:
 En stelt ons Nederlandse Schaar
 By 't Griecken-landt.

DAN, JONCTYS.

K L I N C K - D I C H T.

DOen Gerion vol trots, met vier-mael seftien Kielen,
 (Elck een Kasteel gelijk) quam bruyfen door het Nat,
 En waend', in overmoed, dat hy de Geus al hadd'
 Ten drie-balg ingesloekt, oft' soud' hem flux vernielen:
 Quam Ne'erlands Schip-voogd, fors, op-dond'ren na deef' Fielé.
 Spoog Vonck en Vlam, waer door sy kregen 't Vyer in't gat,
 Ach! (fucht' hy) dit's Alcijd': en bergd', in Duyns, sijn Schat.
 Daer liggend', sach sijn Schrick, als Snap-haens, om hem krielé.
 Hy beeft: En smeekt den Teems om Herberg in sijn Kolck;
 Die fet hem by van all's: Doch wijft dit geele Volck
 We'er van der handt. Hy barst en knarst van spijt en toren.
 Maer flux vat 't Rotterdams Briareus, (sijn Plaegh)
 Met hondert Handen, hem soo fellijck by de Kraegh,
 Dat hy geeft Macht en Schat en Lijf en Al verloren.

G. J.

N 2

Aan

Aan J. v. V O N D E L,

Toen zijn E. het Feeft van S. L U C A S met
zijn gezelfchap vereerde,

Toen 't groote Licht verfcheen op 't Feeft der Kunftenaaren,
Was ieder een verheughdt, en zoo vernoegt en bly,
Dat wie de Vader zagh, ontftack in poëzy,
Nu dat de Kuntt-goddin, hier met Apol zou paaren.
Terwijl de Priefterschap, door zang en spel der fnaaren,
Begroetten dus die Zon: ô Fenickx van ons Landt!
Die 't gantsche Helikon doet luyftren naar uw trant,
En wijdt aan godt Jupijn, een kroon van gryze haaren.
Die ftadigh zijn omringt met heylge Lauwre-blaan.
Wat offer zullen wy u voor dees weldaadt brande?
Wie danckbaer is voor gunft, die heeft de gunft voldaan:
Want danckbaerheydt is meêr als duyfendt offerhande.
De Vader zy vernoegt, nu dat S. L U C A S hier
U fchenckt Apelles Schilt, Apol het Lauwerier.

T. A S S E L Y N.

PRONOSTICON PHYSICO-POLITICUM.

Gemaect den 25. Augufti 1648. als tegens d' Avont,
na bykans den gehelen dag langduyrigen Regen, de
Son helder had begolt te fchijnen.

DUs langh kaffijdt Godts toorn! ons landen met flachregen,
En dwarlewint daer tegen:
Dus langh bewimpelt (ach!) ons vaderlant verkracht,
Door een Turbeerde macht;

O droe-

O droevich Groningen ! al't fpati van u landen
 Straelt noch een vreed' op handen,
 En dat den Hemel fpaert, fijn tranen dick en nat,
 Beduydt waerachtich wat.
 Siet aen Orangiens Prins, fijn foet' en blyde oogen,
 Gedenckt wat die vermogen.
 't Plomp mislach word' een trooft, van vreed' in foeticheyt,
 Door Godts handt toe bereydt.
 Tot 't wonder bied' fijn gonft de Avont Son uyt 't Weften
 Oprijfende ten leften.

SIBYLLE van GRIETHUYSEN.

Ex Latino C. HUIGENS.

Op de vertalinge

V A N

S. v. GRIETHUYSEN.

ICK gingh vermomt door Land en Stadt,
 Ick wierd gevatt en niet gevatt,
 Verftaen, en niet verftaen van velen,
 Die geen onduytsch en konden velen:
 Ick fprack nochtans den duytschen aen:
 Dat heeft een wijfe Vrouw verftaen;
 Die heeft my vriendelijck bedrogen
 En 't Roomsche masker afgetogen.
 Verheught u, droeve Stad en Land,
 De ruft en vrede is voor de hand.
 Ick hadd' gegift, en 't konde miffen,
 Den Hemel foude uw' tranen wiffen,

N 3

Doen

Doen hy de sijne droogen liet:
 Nu giff' ick, ende en twijffel niet:
 't Moet waer zijn wat ick seggen wille;
 't Komt uyt den mond van een SIBYLLE.

CONSTANTER.

Rijm-trant op't voorgaende.

HEt Hollandts Licht quaem in ons Stadt,
 Van veel gesien, maer schaers gevatt,
 Een waere heyl, en trooft voor velen,
 Die Krijgh noch twist en konden velen,
 Het blonck soo stralende op ons aen
 Tot alle druck most achter staen;
 Vertrouwt, hy heeft ons noyt bedroogen,
 Maer Martis harnas uytgetoogen.
 Juyght Groningen en Ommelandt,
 Delieve Vreede is nu op handt;
 CONSTANTERS giffing kan niet missen,
 ORANGIEN soude ons tranen wiffen,
 Doen HUYGENS wijsheydt blijcken liet,
 Nu gaet het vast en twijfelt niet,
 Daer sulck een Stuyrman sit te stuyren,
 Ontsteectt vast Vreed' en Vreugde-vuyren.

SIBYLLE VAN GRIETHUYSEN.

Op den ſelven trant.

SIBYLLE komt noch eens in Stadt.
 Heeft yemant niet te deegh gevatt
 De Toonen van haer Damsche velen,
 Die maer de twiſtige vervelen,
 Sy ſpreekt op nieuws's Lands welvaert aen,
 En doet Sich meeſterlijk verſtaen,
 En heeft elck, of ick ben bedroogen,
 Den leſten Nadaocht uytgetoogen.

Gaet aen, verwerde Stad en Land,
 Geeft ginsen weer de Rechter-Hand;
 Daer ſal maer de benijder miſſen,
 Als ghy d' Oneffen-Kerf ſult wiſſen,
 Daerom ud' Eenicheyt verliet.

SIBYLLE ſeght het, twijffelt niet:
 Den Hemd ſal de Vrede ſtieren,
 In't Jaer van dry-en-vijfthien vieren.

CONSTANTER.

Op de geſchilderde Bloemen

van

PATER ZEEGERS

Aan de LENT.

BEkoorelijke Lent! priceel der Jaargetyen!
 Gy pronkt, doch voor een poos, met uwe ſchilderyen:
 Maar ZEEGERS laat zich niet bepaalen op panneel.
 Hy ſchept, waneer 't hem luſt, door 't ſtrijken van 't penſeel,
 Een

Een leevendige Lent van bloemen uit zijn verven,
 Die door geen zomerzon, noch wintersneeuw bederven.
 Gebreekt het hem aan geur? u aan stantvastigheyd.
 Heeft hy de keurge bie geen honighdou bereit?
 De spin die weet by hem als u geen gift te haalen.
 Gy kunt niet dan het veldt met uw gebloemt bemaalen:
 Maar ZEEGERS maalt gebloemt op autaar en aan muur.
 De kunsten zijn by wyl veel starker dan Natuur.

JAN Vos.

Op het Huwelijck

Van den Heer

BENEDICTUS van VELSEN

En Juffrouw

SOPHIA van ROORDA.

O Gy die VELSENS, van zijn' Woerden, schaedrijk scheidt
 In allen voorval kont zoo konstelijk beledt,
 Dat noyt de Weereld weet een treurspel voortgebracht
 Zoo kostelijk van elk, die'r acht op heeft, geacht;
 O Hoofd, had ik uw hoofd: 'k soud' ryen rijk nu stuwen
 Met 't stof van VELSENS, aen zijn RoORDA / heulrijk huwen.
 Maer zoo veelvol een bolgeen and're rompen rackt.
 Mijn dorre dorpsche geest zijn' wanne wind slecht slaekt.
 Uyt schraler schrijfspijp doch dringt deez', door't vingerteep'len
 In 't nat swart, langs 't droog wit, 't Hoofd naer, als steert te weep'
 Veel VELSEN, ROORDA richt mijn' stalleooze stijl, (len,
 En elk my tot gehoor geheng een' will'ge wyl.
 In't s winters waet'rig pleyn, daer koewerdrijkke plekken,
 Ter Leeuwards rechter zijd, om Friellands navel strekken;
 Daer

Daer uyt 't faemvloeïend vocht de groove Grou noch grooft,
 Van 't groot naer hem genaemd eylandig dorp gekloofd;
 Staet staetlijk een gewest in 't west: daer om zich vlyen
 Dikdubbel van geboomt veel' reyzigrechte ryen:
 Wiens huys behuyft een' Maegd, de huysvrou huyft het huys:
 Die puikfchoon, fris, heufch, wijs, godsdienstig, zeedig, kuis,
 Niet roemt noch roemen derf op 't lof 't welk konnen geeven
 ('k Roer hier maer manlijk oor) Va'er, Oomen, Broeders, Neevê
 De roem en room van 't Land: 't welk z' oulings voorenstaen,
 In Recht en Raedhuis, School en Kerk en Oorlogs baen:
 Als Professoren, dier, nocht' in Philosophie,
 De weereld we'ergae weet nocht' in Theologie:
 Als Heeren vand' in hen volnoegde Grieteny:
 Als d' Eerft in Steden, d' Eerft in's ganschen Lands Voogdy:
 Als Opperstaten, die in hun gespan bevlyen
 Een Hartogdom, Graeffschappen twee, vier Heerlijkyen,
 En wat er hier en daer, voorwaer niet kleens aenkleeft:
 Ja daer de wijde Weer'ld ontfag voor heeft en beeft:
 Maer dien, behalven d' eer die toevloeyt van haer' Magen,
 Van zelv' heeft prijs genoeg, om daer op moed te dragen.
 Dies liep de bloem der jeugd van liefd' haer blakend' aen:
 Maer z' is een, noorder niet maer, ROODER rots in 't staen.
 Z' aenboorden haer van hend en vergeleegen oorden:
 Maer roerden noyt het hart van 't roosje van de ROORDEN.
 Zelfs 's winters een groot heyr van vleugeldieren vind
 Haer hof: hier noyt een' plaets, 't verdicht gevleugeld kind.
 Doch endlijk, mits op aard' verand'ren alle dingen,
 Velt VELSEN deeze Vels: met fel noch snel bespringen;
 Maer met eenmoedig lang aenhouden, dag en nacht:
 Tot dat z', hard als een rots, wierd als een' roos zoo zacht.
 En seeg, tot zijne zeeg, hem toe. Doch kreegh geen' breuken.
 Beweeglijk en gedweeg, ja week vermurfd door 't meuken.
 Gezeegend, naer uw' naem, toont, VELSEN, u deez' daed,
 Met kloekheyd, volle winst, en welgestelde staet.
 Gaet d' handgaw Hannibal groot lof na, mits hy breeken
 Aen trotse rotsen vond, door vuer daer op t' ontfteeken
 En gieten bijtend' eêk; uw' kloekheyd meer betuigt:
 't We'erbarstig gy niet breekt, maer willig tot u buygt,

Door 't vuer uit uwe borst, en d' eedik uit uw' oogen,
 Dar van zijn' groote winst uw' Grootva'er GERARD boogen,
 Wen de rotsrauwe Graef hy stoot en stort in 't graf;
 Schoon 't aen zijn Broeder 't lijf, d' eer aen zijn Wijf niet gaf;
 En zich, en all' die hem bestonden liet in 't lijden,
 Door haet van 's Graven Volk versoenbaer t'geenen tijden,
 Noch grooter is uw' winst: ja zonder schade groot:
 Gy stort uw' harts Gravin ten leeven, niet ter doot,
 Doet blijde zijn u zelf, all' d' uwe wel genoeg,
 En van de zijd' uws Bruids meer zuchts zich t' uwaerts voegen.
 Uw' welgestelde staet ontfaet dan uit deez' echt:
 Want schoon g' in uw persoon, in stams oud adel recht,
 In Vader eer, noch Oom, 's Landts opperste Beampten,
 In 't ander maegschap, en die zich daer aen verklampten,
 Toont lichts genoeg; noch scheidt g' uit ROORDAES wassenaer,
 En die uit u, meer glants. Geluk doorluchtig paer.
 Geluk doorluchtig paer, zoo onderling bejegend
 In wederschijn, dat d' Een' is, zoo hy hiet, Gezeegend
 Met Wijsheyd: d' Ander' ook zoo Wijs en Zeegenrijk.
 O we'erga'elichten recht elkand'ren gadelijk!
 *k Wensch dat geen rampdamp u in 't minst oyt mag beswalken,
 Door overweldigen, verbrodden, noch verschalken.
 Maer dat ge, schoon, na d'aerd der aerde, dik omringd
 Van 't duister, met het licht uw's deugds te meerder blinkt.
 Dat 't Vader licht op u tot zegen zacht doe dalen
 Zijn' alles voorspoeds mild en vergestreckte stralen.
 Dat g' als de Zonne gloort. wen u, hier leevens sad,
 Steeds heeft d' heellichte Zonn'en manelooze stad!

P. GEESTDORP.

OP

Op d' Afbeeldinge

van

LAURENS KOSTER.

D It's LAURENS KOSTER, die, uit Haarlems beuken bomen,
 De konst der DRUKKERY ter wereld eerst deed komen.
 Wat letterlievend geeft en draagt deez' MAN geen gonst?
 Een ander roeme vry de vinder van zijn konst,
 Deez' is het puik. Uit deez' veel konst'naars zijn gesproten.
 De DRUKKONST is de stam van duizend konstb're loten.

HERO GALAMA.

LYCK-TRANEN

Over de Doodt van den Heer

JOHAN DE GROOT,

RECHTS-GELEERDE,

EN

Oudt Schepen van HOORN.

B Arst uyt in rouw, mijn borst; de barre Dorre-maendt
 Moet nu bevochtight zijn, en moet nu zijn betraent
 Met Pen, met oogh, met sin, met lijf, met ziel, om 't sterven
 Van Hem, voor wien ick geern hadt 't leven willen derven.
 Om 't sterven van de Groot, die Groot in liefde was
 Tot Godt, tot deught, tot my, onwaerdigh; Ach!foo ras,
 Soo onverwacht my door de doodt ontruckte Broeder!
 Jae Broeder door de Liefd', ons onderlinge Moeder.

Jae

Jae Broeder door de kunft, die in het dichten leydt,
 Daer toe ghy had 't verftandt, en ick genegentheyd!
 Indien mijn'aert my niet en porde tot het dichten,
 Soo moft uw'geeft voor u, voor my mijn plicht verrichten;
 Uw' geeft, geftegen tot 't rijck van de Heyl'ge-geeft,
 Dewijl het aerdtrijck daer te naeuw voor is gheweelt.
 Ach over-groote vriendt, mijn tweede ziel en leven!
 Hebt ghy dan fonder my het leven foo begeven,
 En leef ick fonder u? Neen; levendighe doot
 Ben ick van 't oogenblick dat ghy het leven floot.
 Mijn ander felfs hebb' ick, helaes! aen u verlooren,
 En voor u ander felfs hadt ghy my uytverkooren,
 Nu zijt ghy my ontvoert, door uw' ziels Hemel-vaert,
 En tuffchen Hemel fweeft mijn' ziel en tuffchen aerd.
 Mijn ziel is dagh en nacht by uwe, door gedachten,
 Maervindt noch dagh, noch nacht, die u my weder-brachten.
 Klaegh-liederen, die ghy laetft onder handen hadt,
 Wie fal die nu nae u vol-trecken in de Stadt,
 Wie fal dat heyligh werck in uwe plaets verrichten?
 Wie fal meer levens doen, tot uw' beftorven dichten?
 Wat Burger fal nae u doen meerder Rijm-konfts blijck,
 Als ghy foo jongh deedt by de Hoorenfche Chronijck?
 Die loffelijcke Stadt, daer van ghy moet gheprefen,
 Betreurt zijn, en noyt een vergeten Burger wesen,
 Schoon ghy hebt Stadt en Staet en al' het aerds genot
 Vergeten, nu ghy Staet hebt in de Stadt van Godt;
 Daer in ghy niet met my nu zinght des Davids Pfalmen,
 Maer met den David doet den Hemel weder-galmen
 Van wegen's Heeren lof, daer met den vromen Job,
 Dien ick Duyts fpreecken deedt, ghy zijt daer boven op:
 Ghy zijt daer boven op, en ick blijf hier beneden.
 Mijn krop is my te vol, en om geen flot noch reden
 Te miffen aen mijn tongh, is mijn begin 't befluyt,
 Barft uyt in rouw, mijn borft, en die en zy noyt uyt.

HENRICK BRUNO.

Op

Op de afbeeldinge van den Heer

P. C. H O O F T.

Ridder, Droft te Muyden, Bailjuw
van Gooylandt.

Siet hier u heerlijk hoofd ! dit is de Schets in'tkleen,
Van al u groote leen.

Geen duiftre prophecy en heeft hy voorgenomen,
In 't licht te laten komen ;

Maer doet u meenich eeuw'de Son te rugge gaen,
Door fijn Histori-blaen.

Dit is u Hooftman, fiet dit is hy die bedreven' ;

Op blinde klippen is, om andre licht te geven ;

D'onsterflijcke poët doorwatert in de vloet ;

Van steyle tweelings top, die duysent Echoos voet.

T H E S S E L S C H A D E.

Op de Geboorten Dagh van

ANTHONI BORREMAN'S

Aen fijn Ouders.

W ie fal my nu mijn plichten leeren ?

'k Heb u op defen dagh beloofd,

Uw' Soontjes Jaer-gety te eeren ;

En om de kleen' ANTHONIS Hooft

Een dorre Krans van Dicht te vlechten :

Na dien d' onvriendelijkste tijdt,

Geen Bloemen aen mijn Snoer wil hechten,

Maer treurt terwijl wy zijn verblijdt :

De

De Winter kan geen Krans verçieren
 Om dat hy 't Veldt met sneeuw bedekt:
 Ik fal sijn Jaer-dagh echter vieren
 Terwijl de vreucht mijn Geest verwekt.
 Of vierdt men fulk een Dag met wenschen,
 Soo wensch ik aen uw' jonge Soon
 Een krans die nimmer kan verslenffen.
 De Tijd verçier hem dan een Kroon
 Van deugden en bevallikheden,
 En aengename vriendelijckheit:
 Soo worden hier de schoonste zeden
 De Bloemen die mijn Hoop voorzeit.
 Soo werdt dees Soon hier in sijn jeught
 Des Vaders troost, en Moeders vreucht.

G. BRANDT.

TER BRUILOFTE

Van den E. Heere,

JOAN HUIDEKOOPER.

Ridder, Jongkheere van Maerseveen,
 Schepen t' Amsterdam,

En de E. Joffer

SOFIA KOEIMANS.

CONNUBIO JUNGAM STABILI.

MEn ziet zomtyts de zon des avonts treurigh daelen,
 En, zonder vier en glans, bedrukt te water gaen,
 Om 's morgens uit de kim, met levendiger straelen
 En rycker glans en vlam, in 't Oosten op te staen.

De

De fchade is menighmael om baet uit, om de fchade
 Met aenwinft te vergoën. de minnaer, na verdriet,
 Valt met een' heeter gloet in d' armen der genade
 Van zyn verkore lief, die hy met rouw verliet.
 Zoo ging het MAERSEVEEN, toen hy met's lants karroffen
 Zyn' vader volgen moft, ten dienft van lant en Stadt,
 Naer 't Keurhof te Berlyn, door wildernis, en boffen,
 En treurde op al dien toght, als hy te paerde zat.
 De Minne dootverft bleek zyn aengezicht, en wangen.
 De zon, die 't al verquickt, verquickt geensins zyn hart.
 Zoo laet 't gewonde hart het hoofd fwaermoedigh hangen,
 En draeght den pyl met zich, een oirzaeck van zyn fmart.
 Hoe dickmael ziet hy om naer onzen Westertoren,
 En mist met dat gezicht van Aemstels wapenkroon,
 De kroon van 's levens lente, uit zyn gezicht verloren,
 Een eëler hooftcieraet, en wenschelycker Schoon.
 Hy komt, daer 't Keurhof ryft, de vrouwetimmers blaken
 Van gout, en diamant, en fchoonheit zonder ga:
 Maer 't Keurhof noch zyn weelde en pracht kan hem vermaken
 Hy mymert dagh op dagh, en 's nachts, en 's avonts fpa.
 De luft tot dans en jaght en ridderlijke fpeelen,
 Hanteeren van geweer en wapen, noch muzyck,
 Dat tigers in het woudt kan ketelen, en streelen,
 Bekoort zyn zinnen niet, in 't Vorftelijke Rijk.
 Vermocit van wandelen in eenzaamheit, langs paden
 Met eicken loof beplant, zat hy, van loof bedeckt,
 Aen d' oevers van de Spree, daer zich twee zwaenen baden,
 En domplen, d' een de pluim van d' andre pluift en net;
 d' Een voorzwemt, d' andre zich in 't zogh der weêrga mengelt,
 Haer trouwe gade volghet, die blaekende van luft,
 By poozén hals om hals van d' allerlieffte strengelt,
 En kentze voor de lieffte, en 't lieffte dat men kufft.
 De droeve Ridder zucht, en, met de borft vol wonden,
 Spreekt droevigh by zich zelf: ô godtgezegent paer,
 Geluckiger dan ick hebt ghy uw lief gevonden.
 Ghy koelt in dezen froom uw gloeden 't gantsche jaer:
 Maer ick, rampzaligh mensch, rampfaliger dan zwaenen,
 En stommen, mis myn lief, en lieven Keizers vliet,

Daer myn S O F I A ruft, dus lang door klaght noch traenen
 Bewogen, schoonze kent myn afgepynt verdriet.
 Indien ick hier van rouw veranderde in een eicken,
 'k Zou deze vogels noch beschaduwē, en zien
 Hoe zy elckandre om fryt believen, tot een teiken
 Van onderlinge gunst, by niemant te verbiēn.
 Nu zal myn hart in afsch door minnegloet verteeren,
 Naerdien het d' ongena der Schoone dus behaeght:
 Doch moet 'er over my een schoonheit triomfeeren,
 Zoo gun ick d' eere-lieft aen deze alwaerde Maeght.
 Terwyl de Ridder hier zyn' noot klaeght aen de boomen,
 En 't water, ziet hy neēr in 't klaere kristalyn,
 En zyn S O F I A blyde allengs ten oever koomen:
 Of 't is zyn lieftē zelf, of haer gedaente, en schyn.
 Het water schynt verliest haer in den arm te vatten,
 t' Ontvoncken door den schyn des lichaems, schoon van leeft.
 Wat Stroomgodt in den stroom bezit zoo veele schatten
 Van schoonheēn, niet misdeelt van gunste, en ziele, en geeft!
 Haer oogen slonckeren in 't water, als twee steenen,
 Op 't Indiaensche strant, door 't vloejende kristal.
 Haer roode kaecken, als ontloocke roozen scheenen,
 Als bloemen, in de bron van een gezegent dal.
 De goedertieren aert, en voeghelycke zeden,
 En heusche eerbiedigheit zien haer ten oogen uit,
 Die, anders danze plagh, nu schynt naer zyn gebeden
 Te luitren, als de galm naer een gestelde luit.
 Zy lonckt hem minzaem toe, en schynt met opene armen
 Te wenschen dat hy haer bejegene, en gemoet',
 Geweekt door zyne klaght, bewogen door zyn kermen.
 Hy ziet haer hoofd bekransd met eenen roozenhoedt.
 Hy rees, en stont gereet zich in den stroom te plompen,
 Wanneer de schyn verdween, en uit zyne oogen doock',
 Zyn haren rezen, aēr en zenuwen verkrompen
 Van schrick voor dit gezicht, dit vrolyck waterspook.
 Hy valt op zyne knien, en roept met luider keele:
 O Godtheit van den stroom, ick neem het voorspook aen,
 Een teken van geluck. my viel het lot ten deele,
 De Bruit, waer naer zyn trouw zoo vierigh heeft gestaen.

Met deze hoope reift hy vrolyck naer de paelen
 Van 't waerde Vaderlant, ontmoet een zoeter lucht,
 Daer zy hem wellekomt met aengename ftraelen,
 En niet, gelyckze plagh, voor 's helts gebeden vlught.
 De blyde Bruiloftsgodt genaeckt met zyn genooten,
 Om dit geluckigh paer te leiden naer 't priëel,
 Dat eeuwigh bloeit van myrte, en looten teelt by looten,
 En ftam in ftamme vlecht, naer elx befcheiden deel.
 De hemel zeegne en eer' dit lieve paer met fpruiten,
 Die d' eere van de Stadt bewaren op haer' tyt,
 Zoo wyt de wateren op frant en duinen fruiten:
 Zo wytons zeevaert zeilt, gezegent, en benyt.
 De zon, eer zy de zes paer tekens heeft befcheenen,
 En 't rondejaer voltoit, zal, tot der oudren trooft,
 De Koeimans, op dien wensch, en 't bloet der Maerfeveenen,
 Gedommelt onder een, zien leven in hun krooft.

J. v. VONDEL.

H U W L Y K

van den Eed. Heer

JOAN HUIDEKOOPER
 VAN MAASEVEEN,

Ridder, Scheepen t' AMSTERDAM;

En de E. Juffrouw

SOFYE KOEIMANS.

IK zong wel eer aen 't Y van 't blixemen der klingen,
 En 't dondren van 't metal; zelf van 't moorddaadig fpringen
 Der fcheepen vol van volk, en hoe Neptunus vloedt
 Te wreedt gemarmert wierdt, met dierbaar menfchebloedt.

O

Nu

Nu volg ik vyanden die 't bloedig oorloog wraaken:
 Want deeze wapnen zich met oogen, lippen, kaaken,
 Onheilzen, dartelen, en wat de borst doet braân,
 Om in een veldtilag van twee harten schrap te staan.
 Wie luit heeft volgt my naa, hier is een hof vol paaden.
 Wie rijke stoffen heeft behoeft geen leensieraaden.
 Op Min, en geef my nu een veeder uit uw vlerk:
 Men eist geen andre pen tot dit gezeegent werk.

Toen Venus, vol van zorg, om d' Amstel te bewaaren,
 Bespreurde dat de Doodt de trouwe hooftpilaaren
 Van 't Raadthuis hadt verzwakt, beslootze met haar Raadt,
 De wakkre MAARSEVEEN, om eedelhoedig zaadt,
 Voor 't Y te vorderen, te huwen aan SOFYE,
 De trouw der Grooten is tot heil der burgerye.
 De Gooden teelen Goën. De goudtmijn leevert goudt.
 De dieren aarten naa de vruchten van het woudt.
 De fenix zal geen mus, maar fenixdieren baaren.
 Het kindt is als de telg der stammen die 'er paaren.

Nu riep de Blaakgodin, op, afgerechte wicht,
 En wapen u ten strijdt met fakkel, boog, en schicht,
 Doorwondt en brandt de borst van dien ik uw belasten.
 De zoon, die op 't gebodt van zijne moeder pasten,
 Ging in zijn wapenhuis van een doorluchte wolk.
 Hier zach hy na geen boog, daar hy 't gemeene volk
 De boezem meê doorschiet: maar die hy plag te spannen
 Op 't overmoedig hart der zeegbaar' oorlogsmannen;
 Of daar een groote Stadt zijn vaaders van verwacht.
 Hy kreeg een goude pijl van wonderlijke kracht:
 Want toen Vulkaan zijn kunst in deze Minpijl smecde,
 Heeft hy 'eral 't gevley, 't gestreel, d' aanminnigheeden,
 De Kus, de lonk, en lach, vol nektar, in gewrocht:
 Maar 't spits heeft hy gevult met wanhoop, achterdocht,
 Verwoetheit, traanen, smart, deemoedigheid en zuchten.
 De min is in 't begin doormengt met ongenuchten.
 Cupid' hadt deze pijl zijn moeder afgeveit:
 Maar Venus hadtze voor haar schoot vol dartelheidt,
 En duizent kusjes, die van milde nektar vloeien,
 Van haar gemaal gekocht. Zijn toorts, die 't al doet gloeien,
 Hadt

Hadt hy ontfteeken aan het ooglicht van S O F Y.

Nu vondt hy M A A R S E V E E N : maar koelder dan het Y.
 Hy volgt hem tot in 't Ooft, langs bergen root van moorden :
 Maar hy bleef harder dan de bergen van die oorden.
 Men wiffelt vaak van landt en niet van zinlijkheên.
 Nu komt hy weer in 't Sticht, in 't vruchtbaar Maarseveen.
 Hier heeft de Min de fchijn des Krijgsgodt aangetrokken,
 En fprak de Ridder aan, om hem naar 't Y te lokken :
 Op, fiere Jongling, op, en reis naar d' Amftel, voort,
 Uw wallen zijn in nootd. Het heir is voor de poort.
 Wie veiligh slapen wil moet eerst in 't harnas waaken.
 De Wakkerheit is 't oog der hoog en laage daaken.
 Wie dat zijn Stadt bemint gebruikt de wal voor bedt.
 De Roofzucht heeft haar klaauw, 't Gewelt het zwaerd gewet.
 Wie dat geen slaaf wil zijn verdedicht zich door handen.
 De moedigheidt is 't fchildt voor 't fchut der dwingelanden.
 Zoo fprak de Minnegodt, De Ridder rees vol moedt,
 En riep om wapenen, en reedt naa d' Amftelvloedt :
 Maar toen hy overquam bevondt hy zich bedroogen.

Nu zocht het Goodtje hem S O F Y E te vertoogen :
 Maar eer het by haar ging zoo deed 't zijn vleugels af,
 Om dat de heete vlam, die zy door 't oogh uit gaf,
 De fchoone veedren niet zou zengen door het blaaken.
 De Ridder wierdt verbaaft toen hy haar zag genaaken.
 Hem docht, en 't hadt ook fchijn, dat Pallas van Atheen,
 Doch zonder slangenfchildt, hem aan het Y verfcheen.
 Dit zonlicht, fprak hy, doet de hemelzon verduifteren.
 Wie dat haar ziet, ontvonkt. Natuur, om onste kluifteren,
 Heeft haar aan yder lidt een minneftrik gehecht.
 Heeft Grieken, riep hy, ooit om Venus, zoo men zecht,
 Van fteen te vormen, ftof geleent van alle vrouwen ?
 Wie dat die Venus nu van marmer poogt te houwen,
 Hoeft geen verfcheide ftof : 't is allés in S O F Y
 Men ziet hier meer in een dan Paris ooit in dry.
 Zo fprak van M A A R S E V E E N , geboeit door K O E I M A N S banden.
 De fchoonheidt is een toorts die 't koudtste hart doet branden.
 Nu walgt hy van 't vermaak uit enkle minnepijn.
 De fchelle leeuwrik en het fchorre veldthoen zijn

Nu veilig in het veldt : want die haar plag te vangen,
 Blijft zelve in een net van blonde hairen hangen.
 Hy heeft geen lust om 't paardt te mennen op het ruim,
 Schoon 't moedig op zijn bit gaat knabblen, en het schuim
 Al briefende verspreit. De Min wil leedig wezen.
 Hy leeft geen Staatles meer; of heeft hy zucht tot leezen,
 Zoo zijn 't de lessen die de Liefde hem gebiedt.
 De starboog daar hy vaak naar 't hoog geltarnt meê schiet,
 Heeft by hem uitgedient : hy staart nu op 't gewemel
 Van 't lonkkende gesternt, dat in de blanke hemel
 Van KOEIMANS aansicht blinkt. Zijn woelen is om niet :
 Of zoo hy eens een pijl vol vuurs ter handt uitschiet,
 Zoo is 't de schaduw van de pijl die hem doet blaaken.
 Hier tusschen quam Natuur vol zorg de Maagt genaaken.
 Mijn dochter, zechtze, wijk : het leeven is in noodt.
 De Stadt is in gevaar : want nu de koude Doodt
 Haar lijkœest, door 't besluit der Vreede, ziet verminderen,
 Heeft zy de heete Pest, de wreedtste van haar kinderen,
 Belast naar 't Y te te vliên, dat nu in menschen groeit.
 Zy wil dat deeze Stadt; om datze 't Oorlog boeit,
 't Vermindren van haar doên vermeert door burger lijken.
 Gy moet dit doodtlijk vuur tot in de Wijk ontwijken.
 De stoute zeeman mijt het barnen van de vloedt.
 Wie 't al op Godt laat staan is godloos van gemoedt.
 Wie vreest ontziet de Goôn. Wie stout is waaght het leeven.
 Men magh een quade lucht om beeter lucht begeeven.
 Gy zijt my hier te waardt : want toen ik u, vol praal
 Wou scheppen, nam ik git, albast, turkoois, koraal,
 En schiep u van dit stof, om minnevuur te stooken :
 Toen heb ik uwe vorm, uit enkle gunst, gebrooken,
 Om dat gy aan het Y geen weerga vinden zou.
 Het speet my dat ik u geschept hadt tot een vrou.
 Ik wens' een man te zijn om uw mijn min te bieden :
 Dies waag u gaven niet. Het wijken is geen vlieden.
 Zoo sprak Natuur, en heeft de Maagt naar 't Y gebracht.
 De Stroomgoôn schooten op en zwommen om het jacht,
 En volgden haar bedroeft, tot aan de Wijker stranden.
 Zoo quam Vrouw Venus uit de zee te Cyprus landen.

De Minnaar zucht haar naa: maar 't weer verslon zijn stem.
Hy volgd' haar vaardig: want de Liefde leende hem
Zijn vleugels, om de Maagt op 't spoedigst naar te zweeven.

Diana, heet op jagt: maar koudt voor 't lieflijk leeven,
Verscheen hier by S O F Y, uit vrees dat M A A R S E V E E N
Haar oog bekooren zou door zijn bekoorlijkheên.

Okuische! sprakze, die het huwen schijnt te vluchten,
Om in het luchtigh kleedt, door velden en gehuchten
'Te rennen naar het wildt, ik nood u tot de jacht.

De logge Ledigheid wordt van de deugt veracht.

De wakkre Naarstigheid is bron der schranderheeden.

Zoo 't yzer rusten moet zal 't zich met roeft bekleeden.

't Gebou der kuisheidt wort door Beezigheidt gestut.

Daar is mijn wisse boog en kooker rijk van schut.

Aanvaardt het veldt gezag. Ik ben zoo strak ontbooden,

Door Vaaders vlugge boô, om in de raad der Gooden,

Die nu by een vergaart, in aller yl te zijn:

Want Mars komt zonder last van d' opperste Jupijn,

Die 't Koningdom bewaakt, het Poolfche Rijk verslinden.

De moord-en roofzucht laat zich aan geen eeden binden.

Zoo sprak zy, en vertrok naar 't hof der zaaligheidt.

Nu gaat S O F Y ter jagt. Men ziet geen onderscheit

In haar en in Diaan: of weet men ict te vinden,

Zoo is het in de naam. Terwijlze met haar winden,

En brakken 't wildt belaagt, belaagt haar M A A R S E V E E N.

Hy kust de schaduwen van haar volmaakte leên.

Hy schrikt als hy het oog ziet slaan op deez' jaagresse.

Ziet hy haar op de jagt, om haare dorst te lesse',

Eens drinken van het nat dat uit de duinen schiet,

Strak vreeft hy dat Narsis haar in die schijn geniet,

Om dat men hem wel eer in waater zag vervormen.

Vaak doet men meer door list dan door geweldt van stormen.

De minnaars oogen zijn in 't vryen wonder teer.

Leit zy haar goude naaldt eens in haar voorschoot neêr,

Dan waant hy dat Jupijn zich weder komt herscheppen,

En, in de schijn van goudt, de nektar poogt te leppen

Van haar koraale mondt; om dat hy eens vol vlam,

In goudt vervormt, een maaghd't haar kuifche bloem ontnam.

De nijdig' Argwaan wil zich met de Min vermengelen,
 Ziet hy haar in den hof een krans van bloemen strengelen,
 Dan vrees't hy dat, terwijl de krans wordt opgemaakt,
 Haar kuifche bloemkrans van Adonis wort geelchaakt :
 Want Venus hadt zijn bloedt, naa dat hy was verflonden,
 Verandert in een bloem. Hy die zijn borst vol wonden
 Gevoelden, door het oog van d'cedele SOFY,
 Ontmoet haar aan de Meer, de bron van 't zeilrijk Y.
 De heete Liefde dreef hem naar de roem der vrouwen.
 De koude Vrees heeft hem, uit schaamt, te ruggehouden.
 Hoe! sprak de Liefde toen, blijft gy hier moedloos staan?
 Wie lanwerier begeert moet stout ten oorlog gaan :
 Men maaitze met de kling in 's vyandts legersteeden.
 De zegen is het loon der fiere dapperheeden.
 Een minnaar past een hart gelijk een moedig man.
 Men gesft het harrenas en gordt het slagzwaardt an,
 Om naa een hart gevecht een zachte kaak te kussen.
 Een Krijgshelt moet zijn brandt in 't bloedt der menschen bluf-
 Een vrijer in de dauw der lippen van robijn. (sen.
 Zoo noopt hy MAARSEVEEN om by SOFY te zijn :
 Maar hy wierdt staag gekeert, schoon Min het spoor wou baane'.
 Zy wierdt te nau bewaart door order van Diane.
 De rustelooze Zorg, 't voorzichtige Beleit,
 De bitse Weigering, de schuw' Afkeerigheid
 De vreezend' Achterdocht en koele Kuisheidt, bleeven
 Gestaadig by de Maagdt. Hier hulp geen teegenstreeven.
 De minnaar mint vergeefs. Dit speet de vlugge Min,
 En heeft zich voort op 't loof der steigrend' eiken in
 Een nachtegaal verschept; en om SOFY te wonden,
 Heeft hy haar ooren aan zijn schelle keel gebonden.
 De liefde, zong hy, is een Godt die 't al beheert.
 Een Godt van zuiver vuur, dat brandt en niet verteert.
 Alcides liet zijn knots door deeze Godt ontwringen.
 Hy stort het leeven in de leevenlooze dingen.
 Al't aardrijk leeft door Min, De Liefde smeedt het schildt.
 Daar d' onverzaadtbre Doodt haar moordtpijl op verspilt :
 Want dat hy met zijn vuur een eeuw van hier ging wijken,
 De weerd't wierdt een graf van allerhande lijken.

Natuur hadt uitgedient. Wie dat zijn macht bestryt,
 Geeft hy, uit weederwraak, tot speeltuig aan de tijdt;
 Die't aangezicht, bemint en lippen, kaak en blikken,
 Zoo grouwelijk vervormt, dat alle minnaars schrikken:
 Dan blaakt de Min de borst om 't hart aan brandt te zien:
 Maar 't blaaken is vergeefs: want alle lievers vliên,
 Als voor Meduzaas pruik met slangen overlaaden.
 De wraaklust van de Min is quaalijk te verzaaden.
 Zoo zong de Mingodt zelf in schijn van nachtegaal,
 'tVermomtBedrog heeft kracht; 't wort meer gevreesd dan staal,
 Sofye wierdt verbaast; haar boezem scheen vol toortsen.
 Zy weet niet wat haar smart, en blaakt van minnekoortsen.
 Nu gaatze naar de Wijk haar eenige verblijf:
 Maar 't vuur der Liefde volgt gelijk de schaduw 't lijf.
 Ziet zy de zoute Meer, omheint van groene zoomen,
 Dan meent zy lat zy 't nat des zoete Vecht ziet stroomen.
 De dorre duinweg schijnt haar Maarseveen te zijn.
 Haar boomgaard Goudestein. De Liefde schiet fenijn
 Door d' oogen in het hart: haar aanzicht kan het mellen.

Minerve, om Sofy de zinnen te herstellen,
 Verliet haar troon, en quam daar zy haar leedig vondt.
 Mijn leerling, spakze, hoe! zult gy nu door een wondt
 Gaan quijnen van een kindt? verdoof die ydle vuuren.
 Geef u gedachten werk. val weeder aan 't borduuren.
 De Leedigheid is zaadt van weelderig geslacht.
 Op, maal de zeegepraal der Kuisheidt groot van macht.
 Gy moet de zuivre Maagdt in wit satijn vertoonen,
 En 't hoeft met groete palm en vett' olyven kroonen:
 Maar zet haar op eenstoets van blinkent elpenbeen.
 Zy moet de Minnegodt en zijn geschut vertreên.
 Laat haar een scheptertaf van kuische lauwer draagen,
 En span de schaamt en 'Eer, haar dochters voor de waagen,
 Maar geef de maatigheid het leizeel in de handt.
 De trotze Hooverdy, de 't aartsche volk vermandt;
 De losse Dartelheidt, en vyandin van Zeede;
 De bolle Dronkenschap, onzeeker in zijn schreede;
 De geile Bloedtschandt, by d' Onkuisheidt groot geacht;
 En stoute Schennis, staah vervloekt door maagdekracht;

Zult gy met keetens aan haar zeegevaagen hechten,
 Om zoo te toonen, wie dat zy, door heilig vechten,
 Gekluistert, met zich sleept. Span all' uw krachten in,
 De Naarftigheid verwint de pijlen van de Min,
 Wie Welluft overwint verbreit zijn heerschappyen.

Uit hadt zy, en verdween. Deschrandere SOFYE
 Scheen weder omgezet. Zy wierdt een weinig koel,
 En steld' haar om dit stuk te maalen, op haar stoel.

Vrou Juno, d' Echtgodin, begon van spijt te zwellen.
 Hoe! sprakze, zal Minerf zich teegens 't huwen stellen,
 Om dat haar kunstschaar niet door d' Echt zal mindren? neen.
 't Is Venus op de keel, en my op 't hart getreên.
 Men schakelt door de trouw de keeten aller tyen.
 Zoo sprakz', en ging om hulp naar Venus galdtyen.

In Ciprus leit een hof dat staâg met lentgroen pronkt.
 Al wat 'er groeit dat mint, dat vrijt, dat lacht en lonkt.

Ik heb, ô Min! geen kracht om 't luthof af te maalen:
 Want KOEIMANS oog verteert, door 't blaake en der straalen,
 De geesten van mijn int. mijn veder en papier
 Verzengen door de vlam van dit kristallevid.

My dunkt ik voel de gloedt door al mijn adren stroomen.

Nu is Jupijns gemaal in Venus hof gekoomen.
 Al blaakende, sprak zy de minnemoeder aan,
 Gy hebt in uwe troon, ik zal niet hooger gaan,
 Voor vast gestelt, SOFY aan MAARSE/EEN te trouwen,
 (Zoo 't valt te stellen is) maar dit sieraadt der vrouwen,
 Betoont, door Pallas raadt, niet dan afkerigheidt.
 Vergeefs hebt gy dit beeldt met glansen oerspreit.
 Zy wapent haar met kunst, om uwe vlam te schutten.
 Zoo gy uw Staat en roem voor 't vallen zekt te stutten,
 Zoo zet uw kracht te werk. Men steek naar uwe kroon.
 De wakkerheeden zijn de zuilen van de troon.
 Wie 't erfrecht van zijn Rijk laat slippen, is verlooren.
 De moedeloozen zijn voor anderen gebooren.
 Men ruimt geen heerschappy ten dienst van bloet verwant.
 Een vorst die moedt heeft leit geen Rikstaf uit de handt:
 Maar poogt door oorlogsdeugd een anders staf te ontwingen.
 Gedooft gy dat Minerf uw toeleg zal bedwingen?

Dat

Dat leet gy niet toen gy op Idaas heuvel quam ;
 Doch zoo gy 't toe wilt staan, zoo zal ik t' Amsterdam
 Mijn macht betoonen, om het huwlijk gang te geeven.
 't Is grooter schandtvlek voor een Vorst van roembaar leeven,
 Dat hy zijn oude macht verliest, dan nooit met macht
 Van Staat vereert te zijn. Gebruik dan, zegtze, kracht.
 Vrou Venus dankt haar, en om Pallas wit te hinderen,
 Riep zy een vlugge schaar van pœzelige kinderen.
 Vlieg, sprakze, naar S O F Y, en toon wie dat gy zijt.
 De dappre maken zich ontzaglijk in de strijt.
 De moedigheidt laat zich van geen Geweldt braveeren.
 Wie dat de strijdbaarst' is zal ik een boog vereeren,
 En koker vol van kunst, en pijlen taay van schacht.
 De krijgsgroem wordt gekocht voor schrandereheit en kracht.
 Op wapen u, 't is tijdt. Het oorlog lijdt geen marren.
 Zoo sprak de Mingoddes, om 't heir tot wraak te farren.
 Elk vlamd' hier op het loon daar hy zijn roem door slut.
 Zy vloogen door elkaâr en losten hun geschut.
 De toortsen, fakkels, loôn, vuurpijlen, handtgranaaten,
 En schichten, vliên door een een. De krijg scheen uitgelaaten.
 De Min geleiden 't heir naar 't vreedtbaar Amstelandt.
 Waar dat het leeger vloog, ontfak de minnebrandt.
 De koude visch gevoelt zich tot in 't been ontvonken.
 De duif begon de valk, haar vyandt, toe te lonken.
 De lucht, de zee en d' aardt verviel in minnery.
 't omhelsen, dartelen, liefkoozen en 't gevry
 Der dingen, hadt geen endt. De wint begon te blaaken.
 Mit dat het vlugge heir de Maaghd't begon te naaken,
 Vervormden 't zich van leeft: zy quaamen in de schijn
 Der maagden, die altoos by Pallas beezig zijn.
 Men groet haar met een kus, als van Minervaas weege',
 En blies haar borst vol vuur. Elk hoopt hier op de zeege,
 En naadert, om S O F Y op 't minlijkst te verraân.
 D' een spant de doek op 't raam. Een ander reikt de draan.
 Deez' krijgtht de scharpe schaar. Elk zoekt haar te verplichten.
 Zulk een vervormt zijn toorts, om brand in 't hart te stichten,
 In eene teekenpen, en leevertz' aan de Maagdt.
 Deez' heeft zijn pijl verschept, daar hy zijn roem op draagt,

In een vergulde naald, en geefz' haar in 't borduuren.
 Nu maaltze, want Kupid' quam haar de handt bestuuren,
 Het beeld van MAARSEVEEN, en onder 't maalen zong
 De rappe minneschaar, die om haar zetel drong,
 Hoe dat de vaader van haar minnaar 't heir deê wyken,
 'Toen 't landt in water zwom, om datmen landt noch dyken
 Zou dompelen in bloet, noch traanen van 't gemeen.
 Hoe dat hy Vaader wiert van 't hoofd der groote steên.
 Een keur die elk het hart tot vreugde deedt bewegen;
 Doch niet om dat hy 't Ampt van Vaader hadt gekreegen:
 Maar om dat zulk een Ampt hem tot een Vaader kreeg.
 Nu hoe hy van Berlijn in Amstels vesten steeg,
 Daar 't voet en paardevolk hem groet voor d'eerst der Vaaderen.
 De Stadt schein hem veel eer dan hy de Stadt te naaderen.
 In 't zingen maalt zy 't beeldt van MAARSEVEEN vol zwier.
 Zy kusten reis op reis, zoo dwong haar 't minnevier,
 De zachte zyde draân van haare naaldschildrije.
 De liefde houd geen maat; noch acht geen veinzerije:
 Of zooze veinzen moet, zoo lijdtze dwinglandy.
 In deze bezigheidt quam haar de Ridder by.
 't Erbarmelijk Gesmeek, de roodtgeëogde Traanen,
 De wakkre Jeugdigheid, die 't spoor des mins kan baanen?
 De waarde Weetenschap, die vaak tot Staat geraakt;
 Het heerelijk Gezag, dat zich eerwaardig maakt;
 Het decrelijk Gezucht; dat harten weet te kneeden;
 En 't streelende Gevley, met haar aanminnigheeden;
 Verzelde MAARSEVEEN. ô oorzaak van mijn vuur!
 Gy zijt, zegt hy, de proef der teelende Natuur:
 Maar 't jaar heeft u vereert om u volmaakt te maaken.
 De lieve Lent ontluikt de roozen op uw kaaken:
 Maar ik vindt anders niet dan doornen in uw mondt.
 De Zoomer schonk uw oog, daar gy my meê doorwondt,
 Twee zonnen rijk van glans: maar zonnen die een oven
 Verstrekken, om mijn hart daar 't raauw is gaar te stoven.
 De Herfst versiert uw borst met applen van de min:
 Maar 't nijdig-linnen dekt die schoone vruchten in
 Uw tabbert; of geniet ik een reis het gezichte,
 *k Moet een nieusgierge windt, die 't dertel op komt lichte,

Bedanken voor die dienst. De koude Winter heeft
 Zijn zetel in uw hart. Hy die door vreeze beeft,
 En weer van liefde brandt, begon haar voort te smeeken.
 Hy quam met woorden die de min hem leerde spreken.
 Het woordt daar hy om badt quam dikwils op haar tong:
 Maar Schaamte maakte dat het staag weêr rugwaarts sprong.
 De Schaamt heeft op een vrou, die zwak is, groot vermoogen.
 De Mingodt leenden haar zijn blindtdoek, om haar cogen
 Te dekken voor de Schaamt. Zy voelt het zoet fenijn
 Vast dringen in haar hart. Zoo wordt de frissche wijn,
 Door 't wisselen der kruik zijn eerste kracht ontnoomen.
 De vruchten aarten meer naa d' ent, dan stam der boomen.
 Zoo wiert S O F Y veraart door 't rot dat by haar zat.
 Nu komt 'er 't jawoordt uit daar hy zoo lang om bad.
 Hoe zal mijn pen de kracht van 't hemels woordt afmaalen?
 Al ving hy op een tijdt de galm der nachtegaalen,
 De klanken van de harp, van orgel, veedel, fluit,
 En simbel in zijn oor, noch zou 't een schor geluit
 By 't woordt zijn, daar hy niet dan nektar uit kan leppen.
 Zy die dit woordt eerst schiep, kan 't zelf geen weergâ scheppen.
 De minnegootjes vliên, vol vreugde, door elkaar.

De blanke Venus kreegh, op zulk een blyde maar,
 Haar bruihofstabbert, om op 't huwlyk feest te praalen.
 Zy liet haar waagen, die van steenen schittert, haalen,
 En deedt de Liefde, die op bonte vleugels zweeft;
 En d' Argwaan, zijn gespeel, die duizent oogen heeft,
 En duizent ooren, in het goude pronkzeel spannen.
 Dus reedtze naar het Y. De winter was verbannen
 Toen zy aand' Amstel quam, als aan dit Paar verplicht.
 De vroolke Blydtschap, met haar lacchend' aangezicht;
 De dartle Welluft, met haar schoot vol zoetigheden;
 En 't liefelyk gevley, met haar betooverreeden;
 Bereyen, op 't gebodt van Cipris, 't bruihofsbedt.
 De balssem van Araab' en honig van Himet,
 Wordt hier door een gemengt met nektar en ambrooze.
 Men vult het kuffenteek met mirtheblaân en rooze.
 De pluimen, die 'er uit de vleugels van de min,
 Door 't ruien, vallen, zijn, met geur doormengelt, in

Het Beddedons gestroot: al stof tot weeld' genegen.
 Nu wordt de koets bestort met zulk een zoete regen,
 Die nektar en ambrooz' zoo ver in smaak verwint,
 Gelijk dat hemelsch zoet het bitterst dat men vindt.
 Men twijfelt of men nu twee nachten t' zaam wil lassen,
 Als toen Jupijn, vol gloedt, Alkmeene quam verrassen:
 Maar Venus wraakt het, om dat MAARSEVEEN niet in
 De weeld verftikken zal. Daar rijst de koningin
 Van Pafos met haar zoon, en doet de Bruigom ryzen.
 Daar rijst de Bruidt; doch traag. Wie zal haar 't luthof wyzen.
 De Kupidootjes vliên en maaken veel gefchals.
 De Kusjes, Lachjes en de Lonkjes ziet men als
 Een byëzwerm, voor uit, naar 't ledekant toe zweeven.

De zorgende Natuur, quam nu, door zucht gedreeven,
 By 't eerstgehuwde Paar met een kristalle schaal.
 Hier was door Mulciber, tot roem der minnestraal,
 De trou van Hero en Leander op gefneeden.
 Dit vat hadt zy gevult met oordeel, fchranderheeden,
 Beleeftheit, burgerzucht, manhaftigheid, verftandt,
 Aanminnigheid, ontfach, en wat in Amstellandt
 Het Raadthuis achtbaar maakt, tot heil der onderdaanen.
 Zy zocht, door zulk een drank, dit Paar het fpoor te baanen
 Tot een begaafde vrucht, de hoop van deeze Stadt.
 Zy dronken; heet door Min, van 't zwangerende nat.
 Natuur heeft hen hier op de zeegen toe gegeven.
 Nu treden zy op 't bedt in d' oorsprong van het leeven.

O Min! dus lang heb ik met eene slagveer uit
 Uw wiek gefchreeven, wilt gy nu dat ik besluit?
 Zoo leen my uwe pijl om haare vreugdt te fchryven.

Ik zie dat deeze twee, die nu in welluft dryven,
 Haar op het aller . . . hoe! men fluit de koets gardyn,
 En wil niet dat'er meer dan twee paar oogen zyn,
 En zoo veel ooren in de kuifche flap vertrekken.
 Men moet het heiligdom der Liefde niet ontdekken,
 Ik zwyg; maar zonder fchuld: de Min komt my gebiën.
 De vruchten van de Trouw zyn door de Tijd te zien.

JAN V O S.

O P

Op de Afbeeldinghe

Van de schoone

HERDERINNE ANNA.

O UYLENBORG, uw levensverven,
 Als zy deze ANNA zien, befferven.
 Want zulk een proefftuk van natuur,
 Blaakt gloeyender als Hemelvuur.
 Als ghy hare oogjens recht zout malen,
 Moft ge uw penzeel aan Zonnestralen
 Ontvonken, en met leventgít
 Deurmengen; maar om 't rechte wit
 Van 't purpre mondtje wel te treffen,
 Moft ge uw vernuft noch hoger heffen.
 Neem Roozen van de Roozekrans
 Die Venus draegt, mengt die met glans
 Van heldre Starren, uitgekozen;
 Dat zal dan als heur lipjens blozen.
 Maar wist gy raat heur zoete taal,
 Daar door zy harten meenigmaal
 Ten ooren uitrukt, ons te toonen,
 Dan moogt gy wel by Goden woonen.
 Natuur u deze kunst verbiet,
 En al uw arbeit is om niet,
O UYLENBORG, dies is 't van nooden
 Dat ge, als Pigmalion, de Goden
 Aanbidt met nederig gekniel;
 Op dat ze in ANNAAS beelt een ziel
 En leven storten uit heur zalen.
 En anders kuntg'er geest niet malen.

J. DULLAART.

Geluk

Geluk aan den H E E R
HENDRIK SPIEGEL,

Op 't aanvaerden van zijn
BURGERMEESTERSCHAP.

DEN vorst des Heemels stelt de vorsten op der aerden
 In 's weerelts Heerschappy, van meêr of minder staet.
 Haer doen en laeten is by hem in grooter waerden
 Als vroomheydt sonder kreuk is in haer doen en laet.
 Soo deftig is 't bedrijf van Godts gestelde orden!
 Aldus is S P I E G E L ons een Burgerheer geworden.

Gy vader die den toom van 's landts gemeene dingen
 Omfichtelijk neemt aen, vergun mijn Zangh-heldin
 Dat zy gulhartigh, en vrymoedigh op mach singen
 Uw' eer' en achtbaerheydt, waer meê gy nu ten tinn'
 Van Amstels-heerschappy zijt Heemelhoogh gereesen;
 En voeght d' aensienlijkheydt tot u aensienlijk weesen.

Gelijk het Sonnelicht des Heemels door de dampen
 En duysternissen dringt, en brengt een blijden dagh,
 Soo is den Burgerheer een van des weerelts lampen,
 Voor wien de boosheydt heeft een sidderend' ontsagh;
 Der vroomen rechter-handt: die anders door de jukken
 Der ongerechtigheydt ellendigh souden bukken.

Rechtvaerdicheydt is ons ten Heemel afgekoomen
 Tot breydel van het quaet: om 't reedeloos geweld
 Door den vergulden toom der wetten te betoomen.
 Wie voor de vryheydt waakt is een doorluchtigh Heldt.
 Het is het rechte wit van Amstels amptenacren
 Het goddelijcke Recht als Gooden te bewaeren.

De luyfter van een stad zijn trouwe Burgerheeren.

Haer forgen zijn een schildt tot heyl der burgery.

Haer wetten zijn om 't volk voorzichtig te regeeren ;

Dat schalkheydt, averechts, noyt voere heerschappy.

Siet daer de schoonste paerl' aen Amtels Kroon en Wapen!

Hier mach het Duyfken by den Arendt veyligh slapen!

Veel dienften maken plicht om weeder te vergelden.

In wat gehoudenis wy al, en dese Stadt,

Aen u verbonden zijn, en zal mijn dicht niet melden,

't Papier is veel te klein. alleenigh segg' ick, dat

Als Kato in den raedt, voor het gemeen van Roomen,

Gydikwils in den raedt des Amtels zijt gekoomen.

Daer vloeyd' de wijze mondt doorluchtigh, en met oordeel,

Geduurig met dat wit van 's landts gemeene nut,

En voor dees' trouwe Stadt haer roem en meeste voordeel.

Gy zijt haer burgery alfins een marm're stut ;

Een onbeswecke suyl van koper: die den Deegen,

Als een manhaft Kornel, wel waerdigh hebt verkreegen.

De deught klimt bergen op. de eer-trap werdt bewandelt

Van die z' hem waerdigh maekt. gy hebt het opperschoon,

Dat in de weereit is, als Heemel-stof gehandelt.

Met recht vergelt men u dan met een eeren-kroon.

Gerechtigheydt heeft lust het weldoen te vergelden ;

Die u, ons Burgerheer, onstot u burgers stelden.

Wy neemen met ontsagh u aen voor onsen vader

Met diep' eerbiedenis, gelijk wy schuldigh zijn.

Wy wenschen dat noyt rampaen u, of d' uwen, nader.

De niyd en spuw' op u of d' uwen, haer fenijn.

Wy bidden onsen Godt, door een ootmoedigh sneeken,

Dat hy sijn Geest in u wil meêr en meêr ontfiteeken.

Wy kunnen ons geluk ten vollen niet bevatten,

Om dat wy in 't geluk gebooren zijn. maer die

Hier voor ons zijn geweest, verlangden na die schatten

Uyt 's Heemels milde schoot met neêr-geboge knie,

Daer onse ouderen haer bloedt voor mosten gieten,
Daer moogen wy nu 't recht en vryheydt van genieten.

Dat recht, dat diere pandt, dat sult gy nu bewaken,
Getrouwe vaeder van d' aensienelykste Stadt
Die oyt de Zon bescheen, van 's Heemels lichte daken.
Uw' deugt werdt toebetrouwt 't Juweel van Hollands schat.
Die stelt u in 't getal van Amstels Cincinnaten:
Bemint, geëert, gedient, van 's weerelts and're Staten.

't Al-oude Roomen mach Fabritius verheffen
En roemen op sijn trouw, door d' eeuwen heen'. ('t is veel!)
't Zal d' ongemeene deught van hem niet overtreffen
Die Amsterdam verkiest nu voor haer Stadts-juweel:
Gewiss'lyck sal sijn naem ten SPIEGEL aller vroomen
Den ruymen aertboom tot een vaderlandt bekoomen.

Dus kan een loff'lyk man sijn ampt met lof bekleeden,
En eeren Stadt en Staet. door uw' persoon eert gy
Het Burgermeesterfchap, in d' eer van Hollandts Steeden.
Geen loon dan voor uw deught alhier volkoomen zy.
De noyt-volpreese deught en is niet te bepalen,
Zy blinkt in d' and'ren dagh met haer vergulde stralen.

Vergeefs en draecht gy dan, mijn Heer, geen silver-hairen
Van uw' getrouwe sorg' voor 't Amsterdamsche goudt.
Gy soudt, voor 't algemeen, het uwe laten varen,
Soo 't nootlot perste, aen de Stadt, u toebetrouwt.
Haar voedtster-heeren sorg' heeft haar al lang' doen glooren
Voor een heel Koningkrijk, by Indiaen en Mooren.

Bewaekt soo voort den Staet, dan sal de Faem bewaeken
d' Onsterff'lykheydt uw's Naems: 't onsterffelyk geluyt
Sal sy door d' eeuwen heen', met opgeswolle kaeken,
Met onvermocyden aëm, voor u trompetten uyt.
My dunkt ik hoor al reë 't nieuw Amstelandtsche wonder
By d' Antipood' befaemt: door keelen van hier onder!

J. BOGAARD.

OP

O P D E

Triumphante In-komst en Huldinge

Van den

Doorluchtigen en Hoog-geboren Vorst

W I L H E L M,
Graef van Nassouw, &c.

Tot Stadthouder van Stadt Groningen
ende Ommelanden.

W As Romens Burgery op 't hoogst verblydt,
Als Scipio van haer wierd' ingewijdt
Met vreugd' tot Opper-velt-heer in dien tijdt,
Toen Oom en Vader

Manachtich lieten 't Edel Ridder-bloedt
Voor Romens macht en pratse vryheydts stoet
In Spanjens stut, en opgevlamde gloedt,
Soo neyght u nader

Ha Groningen, Ha Stadt en Ommelandt,
En Drent; itoockt vier dat tot den Hemel brandt
Ter Huldings eer, op 't opper-vreughd' geplant
Voor Nassouws voeten;

Wiens Vader, Oom en Broeder ach soo kort,
Zijn al voor 't Vader-landt ter neêr gestort
Die heden selfs soo vris bewoogen wordt

Ons rouw te boeten;

P

En

En streeft soo fier (als Aristides ooyt,
 Wanneer Athenens Raedt was schier ontplooyt)
 Op't Hooge Zetelt' onser heyl, die noyt
 Was swack of krancker.

Dus Hoogh-gebooren Vorst en Heldt hout gy
 Ons Stadt en Landt voor last en druckfel vry,
 En met een hant-geklap, soo blijven wy
 Jehovaes Dancker ;

Den derden Hemel giet op dit gefluyt
 Van booven neer sijn Zeegen op ons uyt
 Tot wadom van sijn Lieflijk Vreede-kruyt,
 Gelijck voor deesen

Is tusschen Josua en Israël,
 Tot Grootheyd van Godts macht en groot bestel,
 Soo wonder-baerlijck en soo hemelsch wel
 Aen beyd' bewesen.

SIBYLLE van GRIETHUYSEN.

Op

MAGDALENA BAAK

Hier toont zich MAGDALEEN: maar die haar tong wil hooren,
 En glans begeert te zien, twee gaven in een leest,
 Moet zich veranderen in oogen en in ooren ;
 Of hy blijft onverzaadt van schoonheid en van geest.
 De wijsheid is voor 't oor, d' aanminnigheid voor d' oogen:
 Deez' dient de Min voor s'chicht, die beezigt hy voor boogen.

JAN Vos.

KLACH-

K L A C H T E

Over de Doodt van den HEER

KASPAR van BAARLE,

Doctor in de Medicijne, Professor der Filosofie
in de doorluchtige Schoole t' Amsterdam.

PRINS DER POËTEN.

Aan zijn jongste zoon mijn Heer

ANTONY van BAARLE.

Vile Poëtarum est, prostrato Principe, nomen.

Wat treft u ongevals!
 Die, met den slach, den slach eerst op den hals
 Gevoelt; eer gy te voren
 Van ramp of wee of ongeval mocht hooren.
 Uw Vader doodt? ach! ach!
 Zoo schielijk slaat een harde donderslach
 Den Herder, daar met hoopen,
 Het vee verbaaft tot hem komt toe telopen.
 Het eene schaap terstondt
 Klopt op zijn handt, het andre voor zijn mondt.
 Het derde voor zijn oogen.
 Maar ach! vergeefs. zijn ziel is weghgevlogen.
 Mijn vriendt, uw ongeval
 Raakt my met u, maar u noch boven al.
 Gy zult alleen niet weenen
 Om uw verlies, waarom het al zal steenen.

Uw droefheit is mijn fmert.
 Verlieft gy 't hert, zoo heeft mijn hert geen hert.
 Ik volg u op uw zuchten ;
 En ben de galm van droeve lijkgeruchten.
 Ik zing niet dat ik wou ;
 Maar 't geen my wordt geboden van de rou.
 Wie roep ik aan in 't rijmen ?
 Daar zelf Apol, die nooit befweek, wil fwijmen,
 Nu hy besturven leit,
 En schijnt een lijk, en schreit en wordt beschreit :
 Nu hy hem ziet verflagen,
 Die, wat Hy hadt, hadt van hem weghgedragen.
 De droefheit maakt hem ftom.
 Hy ziet bedrukt na al zijn Priesters om,
 Om hoog en dan beneden ;
 En bidt daarom, waarom hy wordt gebeden.
 Hy ziè vry, dat hy vind',
 Die hem altijd zijn levenlang bemindt,
 Die hem altijd beminde
 Zijn leven lang, is hier niet meer te vinden :
 Dat 's BAARLE die zijn Bron
 Heeft zout gemaakt, tot roem van Helikon,
 En dikwijls zich liet hooren
 Als Cicero, door zijne tong herbooren
 In zijn Latijn, zoo schoon,
 Na Flakkus lier en Maroos heldentoon.
 Die andre heeft geprezen
 En zelf verdiendt altijt geroemt te wezen.
 Hy fcheit van ons daar wy,
 Verzoopen in de luft van Poëzy,
 Nu hoorden alle tongen,
 Door zijn geluit, verftomt en afgezongen.
 Wie, die zijn vaarzen las
 Toen hy was jong, geloofde dat hy 't was ?

't Moet dan geen wonder heten
 Dat ons niet docht dat zijne jaren flecten.
 En och! hy is beknelt,
 Eer hy de Doot, zijn vyandt, zach te velt;
 Die heeft in hem geschonnen
 Den Priester van Parnas, met negen Nonnen.
 De ramp die u verflaat
 Heeft in de rou; ô Baarle, deze maat
 Dat zy, noit uit haar qualen,
 Zich in de rou laat van geen maat bepalen.
 Ik denk maar in mijn geest
 Ach! hy is doodt; niet wat hy is geweest.
 Zoo ik zijn lof wou hooren,
 Dan hoorde ik weêr, hoe veel ik hadt verlooren,
 Dat gaf mijn droefheit stof,
 Die grocide meêr door 't groeien van de lof.
 Ik ben in 't hert besweken.
 Uw rou verbiedt mijn rou nu meer te spreken.

R. ANSLO.

OP DE BEURS t' AMSTERDAM.

GOdinnen slibberglat des Amstels, die te voet
 Van dit swaerlijvigh werck belickt, wilt u niet belgen
 Dat ghy benauder speelt met uw swierende vloet,
 Hier, daerse keelen vijf met kunst gemett verswelgen.
 De BEURSE rijster, tot ontfangh der volcken vrent,
 Van de langh'-armde Zee, den Vader aller Meeren,
 En van uw maeghschap, dat aen 's werelts bodem swemt,
 Gefonden om wytheemsch uw schulpen te stoffeeren.

P. C. HOOFT.

P 3

ECHT-

ECHT-GEDICHT

Ter eeren van den Heer

C. H U Y G E N S,

Ridder, Secretaris van mijn Heere den
P R I N C E van O R A N J E.*En Me-joffrouw*

SUSANNA van BAERLE.

A Ldefierste van de Steden,
 Wien de heele wereldt schat
 Hallif wereldt, hallif stadt,
 Die met onbedwongen schreden
 Stapten om het groote rondt,
 En vermande wat ghy vondt.
 Staect uw pracht 't is omgekomen,
 Al uw luyfter raeckje quijt;
 Amitel lust u noch te stroomen
 Nu van BAERL' u is ontvrijt?

Al uw Marbere gebouwen,
 Al uw kostelijck Albast,
 Dat voor Sneeu werdt aengetast,
 Moght het by haar glans niet houwen;
 En uw Peerlen wierden root
 Doen fys' om haer armen schoot.
 Nu verliesje 't puyck der Vrouwen,
 Dat den Hemel gaf te leen.
 Hadj' 'er hart doch mee doen houwen
 Uyt een harder Marbersteen.

HUY-

HUYGENS had haar noyt bewoogen,
 Noch met smeeckelijcke reên,
 Noch met sprekelijcke zeên,
 Oyt gedrongen tot meêdoogen.

Nu ontvoert men u den lof
 Van uw trotse Maeghdenhof:
 Doch de liefd' heeft willen voegen
 Zielen die de deught maeckt een.
 Amstel wilt u meê vernoegen,
 Nu den Heemel is te vreên.

En gy Marbere Palleyfen,
 En gy maecksels van Albast,
 Die op Sneeu noch Swanen past,
 Weest verheught in haer verreyfen,
 Sy verdoofden al uw glans,
 In haer afzijn hebje kans.

En gy Nimphen die dit scheyen
 Klaeght aen d' oevers van het Y,
 Die 't weêrgalmen op uw schreyen,
 Spaert die vloedt van tranen vry.

Wilt haer t' famen gaen geleyen,
 By hem, die gy waerdighft acht
 Onder 't menschelijck geslacht,
 Nimmermeer van haar te scheyen;
 Leydt haer by de grootste ziel
 Die den Hemel best beviel;
 Om de weerelt eens te toonen,
 Onder menschelijcken schijn,
 Wat voor luy hier boven woonen,
 En dat wy nau menschen zijn.

Al die deughden die'er schuylen
 Op de klippen, daer de hoef
 't Eerste Hemels-nat ontgroef,
 Wou ik nau de sijn om ruylen:

'k Wedje HUYGENS niet en mist
Sooje op de teyckens gift.

Nymphen komt dan aengetreden,
Eer de Suster van de Son
Steröoght op sijn fraeygheden,
En verlaet Endimion.

Siet hoe spoedight hy sijn gangen,
En houdt op sijn leyd-iter aen;

Sterre blijfe langer staen,
'k Sie hem sterven van verlangen.
Neen, uw strafheydt heeft gedaen,

En ick sie u tot hem gaen;
Al de paden waer u treden.

Haren omtreck is geset,
Sien ick flux met kruyt bekleden,
En 't is groen tot op het bedt.

't Aerdtrijck nu te langh geslooten,
Past niet meer op Noorder koelt,

Nu het deese warmte voelt;

'k Sie alreê de bloemtjes looten

Wie 'er eerst sal bersten uyt,

Om aen 't kranse van de Bruyt

Sijn borduursel te besteden,

d' Ecn die dringht voor d' ander spruyt;

En de Roos die is t' onvreden,

Dat m' hem noch in d' aerd' besluyt.

Saligh Paer wat kan u schaden?

Licht en aerde zijn verblijdt

Dat gy 't eens geworden zijt.

En de voorspoedt was beladen,

Mits sy u geluck aensagh,

Daer sy 't niet by halen magh.

Al uw dagen zijn gesponnen

Van de aldersachtste zy',

Die ter weerelt werdt gewonnen,
En van alle rouheydt vry.

'k Sie het Vaderlandt verlangen
Naer de vruchten van uw bedt,
'k Sie de Guytery ontset,
Sy mistrouwt haer slimme gangen,
'k Sie 't Bedrogh en bleecke Nijdt
Schricken voor een vroomer tijdt,
Nu de Deught weêr is aen 't groeyen,
Dit 's den ingangh van haer Lent.
En de Wijsheydt is aen 't bloeyen?
Daer ghy bey' de Son af bent.

'k Sie de gulde Sonne-wagen,
Die noch flus soo helder scheen,
Duycken snellijck naar beneên,
En hy gaet de boodtschap dragen
Van de zegen van de liên
Die hy huyden heeft gesien?
Al sijn tintelende stralen
Dalen snelder noch voor uyt,
Mits sy 't niet en mogen halen
By een lonckje van de Bruyt.

'Stil, de nacht die is gebooren.
Wie sach ooyt beleefder Maen,
Siet sy vreeft schier voor te gaen,
En dit Paer haer rust te stooren.
't Kruydt dat laet sijn wassen staen,
Of het meê geluydt moght slaen.
Al de windt die sich laet voelen,
Dreef geen veertjen van sijn steê.
't Minste diertjen laet sijn woelen,
En daerom soo swijgh ik meê.

J. vander BURGH.

*Aen de***Inwoonders van HOORN,**

Over de Watervloedt, op Sondagh
den 5. Maert 1651.

O Hoorn, waer over Godt den hoorn van over-vloedt
So goedigh heeft gestort, die gy in dertelheden
So qualick hebt mis-bruyckt, die gy, als met de voet,
In wulpsheyt, dronckenschap, broot-dronken hebt vertreden;

O Stadt, die midden sit, gelijk een Koningin,
Hier tusschen blaauwe zee, daer tusschen groene weyden,
Bant eenmael ydelheyt, verkeertheyt uyt u zin,
Noch laet u op de wegh, die breedt is, meer verleyden:

O Stadt die van het Jaer niet dan een Sond-dagh maeckt,
Ontwaeckt uyt fonden-slaep in beterschap van leven.
Siet hoe de Sondagh u komt wecken! Stadt, ontwaeckt!
Siet hoe de slaende handt is tegen u verheven!

Siet hoe de water-vloedt dreyght dijck, en dam en sluys,
Dat d'aller-heyl'gen vloedt ons weder stae te vresen!
Rijst dese vloedt te hoogh? Gy haeltse selfs te huys.
Uw aller-fonden vloedt is ruym so hoogh gerefen:

Gerefen door de lucht, tot in de Hemel toe.
Ah! laet ons in berouw doch vierighlick ontvoncken!
Ah! laet ons onse Godt doch vallen in de roê,
Eer dat wy zijn in zee en on-berouw verdroncken.

Verdroncken waeren wy, met huys, en hof, en all',
Indien wy nae verdienst ontgingen vochte plaegen;
't Hieldt aen de Ooster-poort so wonderlijck geen stall,
't En waer niet so gefackt, gelijk wy alle saegen.

Godt goot maer een phiool van sijne gramschap uyt,
 En seven waeren wy door onse boosheyt waerdigh;
 Noch schijnt het, dat Hy ses in sijn genaede sluyt,
 En sluyten sal, indien wy zijn in boete vaerdigh.

Tot noch toe swommen wy in soete weelden-zee;
 Men swemme nu in zee van bitt're, waere traenen,
 Op dat de Heer van ons af-weere't naeckend' wec;
 Men stort' een springh-vloedt uyt, uyt aller oogekraenen.

Godt fondt de springh-vloedt wel tot op ons lippen-boordt;
 Maer heeft de mondt nochtans tot noch toe vry gehouden;
 Op dat wy Hem, die geern't oprecht gebedt verhoort,
 Een-stemmigh om genaê, genaede bidden souden.

Een-stemmigh bidden wy, O godertieren Heer,
 Een-stemmigh bidden wy, O goedertieren Vader,
 Her-roept het brack geweldt; seght met een wencken; Keer,
 Seght, Keer; 't is nae genoegh; niet naeder, ah! niet naeder.

Wy hebben grotelicks, jae grotelicks misdaen:
 Laet des te grooter zijn uw' ontfermhertigheden;
 En wilt, en wilt met ons niet in 't gerechte gaen;
 Wilt ons niet straffen, Heer, al is het meer dan reden.

Men kan in 't minste niet verbloemen onse schuldt,
 Wy willen in het minst ons niet rechtvaardigh noemen.
 Maer eer Gy Israël ten grondt verdoemen sult,
 Wilt Gy de Philisteen niet eer en meer verdoemen?

O Herder Israëls, en sijne ruytery,
 Die door het roode Meer u volck de wegën baende,
 Uw' vyanden zijn meer verdoemelijck dan wy:
 En waerom is de straff' uw' vrienden naeder gaende?

Sy souden houden, Heer, met U en ons de spot;
 Sy souden lacchen, Heer, met uyt-gelaten kelen.

Sy fouden seggen, Heer, waer is; waer is, haer Godt;
Die desen in-breuck stuyt, die dese wondt kan helen?

Behoedt als noch u volck, als d'appel van u oogh;
Drijft 't waeter in de vlucht, en stopt die laster-monden:
Maectt van de vloedt een ebb', en helpt ons op het droogh,
Gedenckt aen u verbondt; en niet aen onse sonden.

Gedenckt aen u verbondt, met Noach eens gemaectt,
Nae dat Gy alles had door Sundt-vloedt doen verswelgen.
Denckt wat Gy hebt beloofst, die noyt belofte braectt,
Dat Gy niet meer door vloedt de wereldd fult verdelgen.

Hoorn is geen Sodoma; 't welck Gy nochtans om tien,
Die hadden vroom geweest, beloofst had te verschonen.
O, so u van u throon belieft eens af te zien,
Tien vroomekan u Hoorn, en, hoop' ick, meerder tonen.

Verschoont on-vroome dan, om vroomme die Gy vindt.
Bekeert door dese schrick ons altemael te samen;
Sendt uwen Geest, gelijk een sterck gedreven windt,
Op dat wy u voortaan in waerheydt dienen. Amen.

HENRICK BRUNO.

D A N C K

Aen de aerdige

T E S S E L S C H A D E ,

Voor het Fesloen opgehagen in de Sale
op 't Huys te Muyden.

Geluckige Sale, daer 't Weeutjen in spoockt,
Geluckige Schouw, daar 't selden in roockt.
Wie Schildert u dus, wie stelt u te pronck;
Wie maectt u dus kruydigh, dus aerdigh dus jonck?
Is

Is Flora gevallen uyt Junoos Paleys?
 Is Pales in aentocht? Is Ceres op reys?
 Heeft Hebe gevlochten dit trots Festoen?
 Pomona getempert het root met het groen?
 Neen, 't is noch Godinnen noch Goden hun vondt;
 Sels staen sy verbaest, en seggen in 't rondt:
 De wasdom is ons, die konst van een handt,
 Die self de nijdt door haer geeft heeft vermandt.
 Ick sie, seyde Ceres, mijn lof en mijn halm;
 Ick hoor, sey Pomoon, mijner bladeren galm;
 Ick rieck, sey Flora, de vrucht en de blom,
 Die 't Sonnetje van 't Oost treckt Westewaert om;
 Ick voel, sprack Juventa, mijn appeltjens rondt;
 Ick proeve, sprack Pales, mijn Pruymtjens gefondt.
 Doe sey de Poëet: 't Is T'esseltjens doen,
 Die het oude maect jonck, de steenen maect groen.
 O T'essela leeft, van de Goden gekust,
 Die al de vijf sinnen kunt geven haer lust.

CASPER VAN BAERLE.

Op het Festoen

Gemaect van Juffrouw

MARIA TESSELSCHAA,

Van Herfst-vruchten op 't Huys te Muyden.

Ziet met aendacht dit Festoen,
 Dat alleen geen enckle zoen,
 Maer meer kusjes waerdig is,
 Als'er blaën staen schoon en fris.
 Die de handt gevlochten heeft
 Van de zoetste, die daer leeft.

Dit

Dit zijn wond'ren van ons eeuw,
 Dat een ongepaerde weeu,
 Rontsom aen een geestich Lint
 Goden en Godinnen bint.

Die zy met haer kruyt en lof
 Ruckt van buyten uyt den hof;
 En doet hangen op haer glans
 In de Zalen aen een Krans.

Ziet Pomona schoon van blos,
 Ziet hier Bacchus met sijn tros,
 Ceres en Autumnus schoon,
 Hangen hier als in een troon.
 Kruyden wilt en tam van aert
 Proncken naer de kunst gepaert.
 Vruchten elck met haer colour
 Zietmen flick'ren in haer fleur.
 Zonder ymandts nijdt en hoon
 Staen sy nevens een ten toon.

Elck een lacht de Joffrou aen,
 Waer door sy dus vrolijk staen.
 En de Kruytjens dus geplant,
 Spreecken van haer groot verstant,
 Als ick alles zie en merck
 Spreeck ick: dit is TESSELS werck.
 Zeecker die de Goden kan
 Brengen in soo schoon gespan,
 Die Godinnen bint aen't touw
 Heeft verdient der Goden trouw.

C. BARLÆUS.

Mim-

Minntriomf

TER BRUILOFTE

Van Monsr.

PIETER MEJONTSMA

En Juff^r.

TITIA van ANDLA.

MIIN Zangluim legg u toe om deftig eens te dichten,
 Ter bruiloft van mijn vrend; waar aan ik my verplichte
 Te zingen tot zijn eer, als hy zijn echt beging.
 Heff aan miin liefste lust, om treffelijk te tuigen
 Hoe hy zijn Bruid op't braaft wift tot zijn will te buigen.
 Op zett u schrapp miin schacht, 't is tiid nu dat ik zing.

Hoe harzenschilder ik op't schoonst voor ieders oogen?
 Geleerde Gabbema! hadd ik nu uw vermoogen,
 Of Bruidegom was ik gemagtigt met uw magt:
 'k Verzierde dan deez feest zodaanig met miin zingen
 Dat boven 't swerkgeswier de klank kon heene dringen;
 Maar 'k vind miin feder met vry minder stoff bevracht;

En daarom derr ik naauw nu met miin geest genaaken
 Daar, op den eene knie, ik zie u zelf verzaaken,
 Gebogen voor het beeld van uw beminde Bruid;
 Hier zett ik op de snaar van miine minneklanken,
 Die voor elkeens gezicht tot uwer eere wanken,
 En voor een ieders oor dusdaanig van geluid:

Hoe

Hoe (zing ik:) zie ik hier MEJONTSMA komen knielen
Dus voor dit aardig dier? Een vrygebooren ziele,

Die in zijn lichaam leeft, liefst die de slaavernij?
De vrouwelijke kunn' kan ons (het blijkt) doen bukken,
Haar aangenaam onthaal ons zinnen zo verrukken
Dat wy gewillig zijn te doen haar dienstwaardij.

De moedigste moet zo voor zulk een beeld zich buigen,
Gelijk hy heden hier; en doet aan haar getuigen

Den innerliken brand die in zijn boezem blaakt,
Dat zy Meestrefze zy van zijne ziel en zinnen;
Haar heuftheid hoopt hy zal zijn overtrouwe minne
Bcloonen; zo zy ziet dat hy geen liefde staakt.

Het maagdelijk gemoet, getroffen van veel tochten,
Vertoont in 't aangezicht hoe hard haar hert bevochten.

Wordt van een velle striid, haar jeugd noch ongewoon;
Waar duiktz' in 't duister, dat haar Minnaar niet vermoogen,
Zal op het lief gelaat en 't oog van haar teoogen (schoon;
De schaamt, om dat z'haar schaamt, beschaft haar 't schoonste

Het Tirifch purper bleekt by deeze kleur der koonen,
't Scharlaaken (schieer hoe schoon) kan qualiik ook vertoonen.

Noch naauweliiks de nieuws ontlooken roode roos,
Een gloor gelijk hier deez doet op van ANDLAAS kaaken;
De Dageraad doet veel wanneerze zo zal blaaken;
Wiens hoogste roem bestaat in zulk een braaf geblöos.

Maar Minnaar meen noch niet, al ziet gy 't purper bloezen,
Op 't prachtigst voor uw oog, gelijk de roem der roozen,

Dat dit den daag'raad zy van 't zonnelijke JA:
Neen, kuiftheid komt haar kaak met dus een kleur aankleeven;
Ik raâ u uwe tong tot smecken te begeeven,
Willt gy na uwe wenscch verwerven haar genaâ.

Waar maan ik hem toe aan? hy is bereid tot reeden
Gezult in een manier van zinnelijke zeeden;

Natuur gaf hem deez gaaf in zijn geboort te baat, Om

Om 't jonferliike hert dufdanig te beleggen,
 Met minneliike magt van overzeegbaar zeggen;
 Dat zo hy niet verwinnt daar helpt dan toe geen praat.

O TITIA! al fteft g' u fchrapp met fchrand're zinnen,
 Zien toefland ftaat te ftiif om niet heel wel te winnen
 Uw goeden will, die gy hem weigert woord op woord.
 Vall op zien aanvall uit hy zal nochtans genaaken,
 En nu noch nimmermeer zien nadernifzen ftaaken,
 Zo weldiger geweldt als uw' hem niet verftoort.

Zo geen ontzett verzett zien voorneem, 'k zie de zeege
 Voorzecker, aan zien kant, door dapperheid verkreegen.
 Hoe zouw zy zien zoo wreed, zo wreevel, zo verwoed,
 In tegenweer en waak? daar hem kristalle keijen
 Zien mogelijk bekans te morven door zien vleijen;
 Veel meer vermag hy't dan dit maagdeliik gemoed.

Zien tonge druipt van daauw by honigzeem te liiken.
 Zy is althans niet meer nu magtig om de bliiken
 Te bergen, dat hy met zien fcherp befchouwend oog
 Niet eenigzins bemerkt hoe hy haar hert mag meuken.
 De borftweer van haar borft zal hy voll brefzen beuken,
 En dringen daar door heen met vrendeliik gepoog.

Of ondermiinen haar, met minneliike miinnen,
 De wall van wederwill; dan zal heel haaf verdwiinen
 In haar de tegenweer, ter vlucht alreë bereid.
 Zy beeldt een ftockbeeld uit. Verftommt ftaat z' in gepeizen
 Wat haar verwinnt hy naakt, of zo zy hem doet deizen;
 Het dunkt hem daarom beft dat hy niet langer beidt:

Hy trefft op 't treffliikft haar, met konftgeleerde lett'ren,
 Wat ftaandt houd heel ter neër, en all't gepoog te plett'ren
 Dat noch genaaken derr tot nadeel van zien beë.
 Haar boezems binneground raakt voor zien oogen open;
 Waarom hy ftaat gefteft om aanftonds ftoorm te loopen;
 Terwijl hy fchijnliik fchouwt de tiid daar toe gereë;

Q

En

En echter om hem 't Ja daar hy na jankt te jonnen
Is haare tong te traag. Hoe zal zy 't zeggen konnen?

Zy keurt haar kracht te klein om 't een en enkel woord
Te leev'ren overluid of luis't'rend' in ziin ooren;
O wonder ! 'k weet zy wenscht hem dat te laten hooren,
En of zy 't wenscht en will, 't will eevenwel niet voort.

Dies is 't onorbaar meer met ziine storm te staaken,
Die hy met lippen loopt op haare lipp' en kaaken,
Zy zoekt, zo 'k zie, maar vindt met weeren weinig raads
Dat zy zich zelfs vernoegt; en daarom doetze reiken
Haar rechterhand hem toe, die hy aanværdt, tot teiken
Dat ziine ziel bezitt in haaren d' opperplaats.

En 't wonderbaare woord door deeze dwang beurt boven,
't Wordt in een loom geluidt ter lippen uitgeschooven,
Verzellt met zucht op zucht; nochtans de nachtegaal
Ziin overzoet gezang, 't geluid van luit of orgel,
Of 't aangenaam gequeel dat door een maagde gorgel,
Quam klinken in ziin oor, heeft niet by deeze taal.

Dus is den striid gestaakt, om eindlijk aan te vangen
Een prachtig zeegepraal; waar naar dat beï verlangen
Zy, die verwonnen is, zo wel als hy die winnt.
Geen kluisferkeeten komt's Bruids hals of armen knellen,
Zy zal hem zy aan zy, zo zy begeert, verzellen
Daar 't heiligdomm van d' echt tot beider baat begint.

Nu noemt z' hem Bruidegom, hy haar ziin herts beminnde,
En in haar kuisch gekufs valt zoo veel zoets te vinden
Dat geen vermaak hier by ter wereld haalen mag.
Dit duur de dagen door die voortaan volgen zullen,
(Al zou de norfche Niid met stiive kaaken brullen)
Tot datze zalig ziin, na'r laesten leevens dag.

Dit is mijn wensch aan u in d' echt zo hecht vereende.
Het heelalls oppervorst, die u aldus verleende
Ziin zeegeen, zeegeen' ook en zalig' uwen zaad

Zal zijn miin graage gunst 't vervolg van miine dagen
 Die'k leef; waar in ik benn en blijf (is't uw behaagen)
 Tot uwen dienst bereid, gebruik my tot uw baat.

H. RINTJUS.

OP HET OVERLYDEN

Van den Heere

GEERAERT VOSSIUS,

Kanonick der Aertsbiffchoppelijcke
 Kercke te Kantelbergh, en der
 Historien Profeffor

t'AMSTERDAM.

Aen

ISAACK VOSSIUS,

Historifchryver van Hollandt en Zeelandt.

NU gaet de gladde ploegh
 Van 't fnedig brein des Letterkloecken
 Niet meer door d' ackers van de boeken.

De hand, die, spade en vroegh,
 Te post met onvermoeide pennen
 Plagh door 't papieren velt te rennen,
 Is stijf. Het honighbladt.

Der tonge, die, zoo milt van gaven,
 Haer letterbyen zocht te laven,
 Verdort. De fought der ftadt,

Q 2

De

De bloem des Aemstels, mist de stralen
Des afgeslaefden mans.

Met hem verzinckt een glans
Van Kunst, Historien, en Talen.

Wie bout nu Hollant met
Latijnschen stijl, zoo net
En even jeughdigh in 't vergaren
Van 't langh verwelckte lof?

Wie graeft door al die stof
Der weerelt van vijfduizent jaren?

O ISACK, eenigh pant
Van VOSSIUS, ghy die zoo verre
Om 't licht der Koningklijcke starre
Verliet uw Vaderlant;

Verlaet om ons de Kroon van Zweden:
Ghy kunt uw Vaders stoel herkleeden,
Zijn doorgeleert gebouw

Van schriften voort in top voltrecken,
En Moeders hart een balssem strecken,
Dat anders smilt van rouw,

Op 't koude graf van haren Heere,
Geleertheits stut, der Schoolen eere.

J. v. VONDEL.

Aen de

LYCKDRAGERS

Van den Heer Professor

GEERAART VOSSIUS,

Voor de Doorluchtige Schoole van Amsterdam.

MEn hoeft voor VOSSIUS geen graf van steen te soeken.
Het Lijck is verr genoegh; dies neemt de kist hier af.
Be-

Begraef hem in dit School, in 't midden van de boeken,
 Zoo rust dat groot Vernuft in heerlijker graf
 Dan dat men by den Nijl tot aen 't gestarnt ziet rijzen;
 Want dat 's van steen gebouwt, en dit van 't brein der Wijzen.

JAN VOS.

Op de Vertalinge van de
EERSTE WEECKE

Van

G. de SALUSTE,
 Heer van **BARTAS,**

Door den Heer

WESSEL van BOETSELER,

Vry-heer en Baron tot **ASPEREN, &c.**

L Of-waerdige Bartas, hoe dickmaels met een such
 Heb ik beklaght, dat ghy niet zijt in dese tyen,
 Om met eerbiedigheyt my nevens u te vlyen,
 En selver uyt u mond te leeren deucht en tucht.

U soete Poësy beschrijft' noch droom, noch klucht,
 Noch geen verwinnaers lof door wreedt en bloedig stryen,
 Veel min van Venus kindt het geyl en dertel vryen.
 Maer 't gheen wel Goddelijck ons hert heft inde Lucht.

Ey fiet eens, wat geluck kan ick met klagen winne,
 Du Bartas leeft! hy schrijft! hy noemt my sijn vriendinne,
 O edel Heer Baron, in u soo rust sijn geest:

Want sonder die en waft niet moog'lijck aen te halen
 Sijn Boeck in suyver duytsch soo aerdigh te vertalen,
 Ghy zijt het selvs, of hy heeft u gelijk geweest.

ANNA ROEMERS.

Op eens Vorsten afbeeldinge.

OP dat ghy, Schilder, moogt de trecken der natuur
 Van dees' doorluchten Vorst recht in sijn' beeld vertogen
 Maelt Pallas op sijn hoofd, op sijnen mond Merkuur,
 Mars op sijn aengesicht, en Venus in sijn' oogen.

J. de DECKER.

Op het Huwelijk

Van den Heer

JOHANNES van OVERBEKE,

En Me-joffrouw

KLARA van BASERODE.

Aen de Bruydt.

OLente-zon, die met u stralen
 Het hert des Bruidegoms verlicht!
 Nu kan mijn blijchap adem halen;
 Nu leef ik in uw Bruiloft-dicht?
 Nu wensch, nu bid ik om uw zegen;
 Nu spel ik vree, nu spel ik vreught.
 Hier bloejen al de Bruiloft-wegen;
 Hier bloeit uw liefd', hier bloeit uw jeught;
 Hier heeft uw hert haer rust bekoomen,
 Een Vriendt die altijd voor u leeft.

Hier

Hier werdt gegeven, en genoomen,
 En gy ontvangt al wat gy geeft.
 Wat kan een Brülloft niet al winnen,
 Indien men met de wijsheit paert,
 En vijf paer nederige zinnen,
 Die hier haer welluft aen geen aert,
 Noch tijdelijke zaeken binden;
 Maer nederig naer hoogheit staan,
 En in de deugt genoegten vinden,
 Om namaels boven Zon en Maen
 Een beter Huwelijk te maken?
 Hier toe zocht O VERBEEK een Vrouw,
 Die meer met schaamte, als met Scharlaken,
 Met deught, als Paerlen proncken zouw;
 Die boven 't schitteren der Robijnen,
 En 't flonkeren der Diamant,
 Met schone deughden zou verschijnen,
 En blincken aen sijn slinker handt;
 Die met haer lieffelijke zeden.
 Godtvruchtigheid, en nedrigheit,
 En andere goedaerdigheden,
 Zou voorgaen daer de deught haer leit.
 Dit zocht den Bruigom by de menschen,
 En hierom heeft hy u bemindt.
 Voor my, die 't heilzaemst nu wil wenschen,
 Dit wensch ik dat hy in u vindt.

G. BRANDT.

Aan den Heer.

ARNOUT HOOFT,

Ridder der Ordre van S. Michiel;

Dat hy 't licht vergun aan de
History gefchreven door wijlen zijn Vaader

P. C. H O O F T,

RIDDER, &c. DROST VAN MUIDEN, &c.

WAnneer, ô Hooft! wort ons die hoofdbeemt rijk van reukē
Door Vaders pen beplant, aan d' Amftel op gedaan?
Elk roept om 't goude boek vol diamante fpreuken.
Vertoon die Staatebaak, op dat 'er alle Raân
Der Vryheên het gevaar der Vorften door ontvaaren.
Geen lichter baaken dan de wereldwijze blaaren.

Men kent de Wijsheid niet zoo zy zich niet laat hooren.
De paarel geeft geen glans daarz' in de baaren zinkt.
Wie een juweel verſchuilt die heeft het als verlooren.
Men roemt de diamant alsz' in onz' oogen blinkt.
Het goudt doet niemandt dienft in onderaartsche daalen.
Men eert het zonnlicht om 't ſchittren van zijn ſtraalen.

Heb ik uw Vader 't leſt van 't leſte deel zien ſchrijven?
Laat my de leſt niet zijn om dat tot leer te zien.
Geen grooter Staatmeeftrés dan oude krijgshbedrijven.
Verſturve rampen doen ons d' ongeboore vliên.
Dat boek omhelſt het lief en leet der onderdaanen.
De wegh der vryheidt is niet zonder bloet te baanen.

Men

Men wacht niet anders dan de loffelijcke waarheidt:

Want toen uw Vader zich neêrzette tot dit werk,
Verfcheen hem Klio zelf. Hy staarde door haar klaarheid.

Zy hadt in d' eene bandt een veeder uit de vlerk
Van d' albeziende Tijd, in d' ander' open blaaden.
Het Tijdtboek is 't toonneel van alle wapendaaden.

O HOOFD ! zoo ving zy aan, het Hoofd der Hooftpoëten,
Ik kom, tot hulp van u, van 't steile Helikon.

Men kan 't verleeden best door waare schriften weeten.

Zooghy de waarheidt zoekt, hier glinfertz' als een zon.
Mit ging de Kunstgodin d' onkundigheên vertoogen.
De Waarheidt laat zich niet beneevlen door de loogen.

Hier hult men Maurits, om zijn vaders dienst te loonen,
Zoo sprakze voort, tot arm van 't lijf van Neederlandt.

De Faam der oudren doet vaak hoopen op de zoonen.

Het lichaam van dit Oort vereift een yzre handt.
Hy toont zich jong in 't veldt : maar oudt in oorloghsdaaden.
Men kroont de dapperheidt met heilge lauwerblaaden.

Antwerpen werpt haar vuur in 's vyandts leegerkielen.

De Scheldt, die Spanje scheldt, wort root en bruiſt van bloet.
Men ziet de wallen ſtaâgh van ſtrijdbre burgers krielen.

Wie om de vryheidt vecht ontbreekt geen heldenmoedt :

Maar waar dat graan gebreekt is het vergeefs te ſtryen.
Het zwaardt des hongers weet door 't ingewant te ſnyen.

Hier blinkt van Parma zelf zoo heerelyk in 't wapen,

Als het verſtaalde zwaardt in zijn gevreesde handt.
Natuur heeft hem vol brein en moedigheidt geſchapen.

Hier wint hy door zijn raadt, en gins door teegenſtandt.

Hy wijkt geen donderbus, noch blixemende deege'.

Vernuft en Moedigheidt zijn moeders van de Zeege.

Nu ziet ghy hoe men 't Schip der zeve Neederlanden,

Aan vreemde Vorſten veilt, daar 't noch geen Stierluy derft.

O groote razery ! men heeft de staale banden,
 Daar 't aan geslooten lagh, om vry te zijn, doorkerft.
 Zoo schuwet de duif een valk, en strijkt in dichte netten.
 Wie wijs is wraakt geen Heer of 't is om zachter wetten.

Ik open de gordijn van uwe twisttooncelen.

Leicester zal de rol van Loosheidt en Geweldt,
 In 't Britsche hof gedicht, tot schrik van Neêrlandt, speelen.
 De schelmen worden door de pen ten toon gestelt.
 Men laat hen, tot hun schandt, de doodt verby gaan streven.
 Geen grooter straf voor hen dan staagh gevloekt te leeven.

Hier trekt men, als Priaam, dat krijghspaardt, vol soldaaten
 Van Londen, in uw landt, het groeit op deeze stal :
 Maar 't luistert naar geen toom. Het smijt de wijste Staaten,
 Door 't steigren, uit de zaal. Het landt, door zulk een val
 Geplettert, schreeuwt om hulp. Men magh in vrye paalen
 Wel vreemde munten, maar geen vreemde leegers haalen.

Het holt door alle steên ; of wordt het eens bereeden,
 't Is door een Kerkgezant. Dit Britsche hofpaardt laat
 Zich niet dan met den rok der Godtsdienst overkleeden.
 Het breekt in spijt van zweep, de draaiboom van de Staat.
 Het briesst, het schrabt en bijt, 't verdeelt het volk door listen,
 Geen grooter Staatpest dan de binnelandtsche twisten.

Die Leeuw in 't vossivel met zijn veraânde Raaden,
 Geraakt hier in het net, door raadt van Barneveldt.
 Hy wordt van 't volk gevloekt voor zijn bedekte daaden.
 Elijsbet vloekt hem zelf, en heeft hem afgestelt.
 Vraagt ghy waarom dat zy zijn maghten deedt besnoeren?
 Om dat hy 't schelmstuk niet voor Englandt uit kon voeren.

Nu slaght men door de bijl de schoonst der Koninginnen.
 O strengheidt zonder gâ ! ô overstraffe Nicht !
 Het Hof ontziet geen bloedt daar Kroonen zijn te winnen.
 Britanje, roemt men, kreegh nooit wolf in het gezicht ;

Wat hoeft 'er wolf te zijn: men ziet 'er wolfs gemoeden,
In 't lichaam van een vrouw, op Stuarts halsbeen woeden.

Uw Vaader, in zijn tijdt, het licht der Amstelvaaderen,
Die op de moordtrot van Leicester wierdt gestelt,
Zal u, 't geen ik verzwijgen, door zijn beschreeve blaaderen,
Doen zien. Zoo sprak zy, en vertrok naar Febus veldt.
Vergun ons door den Druk d' ondekke zeekerheede',
't Verhaalen van de krijgh is aangenaam in vrede.

De werken van de Tijdt hoort niemant te versmooren,
Vergeetelheidt bewolkt de waarheidt van de zaak.
De jaaren worden door een schrandre pen herbooren.
De Drukpars haakt met ons naa Vaaders pennespraak.
Beziet men het verleên door kracht der kunstpenceelen?
De boeken strekken ons voor sprekende pannelen.

JAN Vos.

KLACHTE

Der

VROUWE van MECHLEN,

Over

De Min des Princen van Oranje.

Num lachrymas victus dedit, aut miseratus amantem est?

VErslagen droevigh hart, dat in uw jonge jeught
Soo langh genooten hebt met lust des werelts vreught,
Begint, want het is tijdt, u daer van af te wennen,
En uwen staet te kennen.

De

De tranen die ick stort, en al mijn droeve suchten
 Zijn van onrechte vreught nu leyder rechte vruchten;
 En mijn ellende komt om dat ick, onbesint,

Heb al te veel bemint.

Met recht magh ick my dan beklagen van dien dagh,
 Doen ick het doelwit eerst van mijne Minne sagh,
 Den nacht vervloeck ick oock, dien my in't lijden bracht,
 Als ick het minst bedacht.

Och eertijds vol geneuchts maer nu seer droevigh leven,
 Dat toen my d'eer verliet, my noch is by gebleven,
 Hoe raect ghy aen uw doot, de waere medecijn
 Van soo veel sware pijn.

Dees wijtvermaerde plaets die soo veel vruchten geeft,
 Daer nu soo menigh Paer in reyne liefde leeft,
 Streckt my maer tot verdriet, en al wat ick aenschouw
 Vermeerdert slechts mijn rouw.

Wie kan my verr'van hier in zee een eylandt toonen,
 Daer ick magh gaen alleen met mijne droefheyt wonen,
 Daer man noch vrouw en komt, en daer ick geen vermaen
 Van liefde sal verstaen?

Wegh Peerlen, en Gesteent, en al het Hoofs gelaet,
 Wegh zijde vol van goudt, die my soo diere staet;
 Want naer mijn eers verlies en kan mijn niet vereeren,
 Als droeve swarte kleeren.

Mijn Heer, wiens grootheyts glans my soo verr'heeft beseten,
 Dat ick om uwent wil mijn selve heb vergeten,
 Verwondert u doch niet dat een bedroeft gemoedt
 Geen liefde meer en voedt.

Ick dacht dat ghy soud zijn foodanigh 't mijnewaert.
 Als ghy tot aen het end des werelts zijt vermaert;
 En dat uw Edel hart en lichtgeraecte sinnen
 Gestadigh souden minnen.

Die u den krijgh aendoen, en vyantschap bewijfen,
 Die moeten uwe trouw en uw genade prijfen.
 Maer wat hebb' ick misdaen, die deught die hen geschiet
 Gevoelt mijn liefde niet.

Waeneer daer yemandt is die uw triumphen telt,
 Seght dat hy my daer by als een gevangen stelt:

Maer elck bedanckt hem seer die by u is gekomen,
Alleen ick uytgenomen.

Waer zijn de diensten nu die ick te hooren plachte,
Verr'boven mijnen staet, verr'buyten uw gedachten,
De woordekens die my gelooven deden ras,

Dat ick de liefste was?

Waer zijn de kusjes nu, waer is dat klare licht
Dat tot my sraelde staegh van uw ontsonckt gesicht,
'tGebet dat ghy my deed om over ut'ontfermen,
'tOmhelsen, en 'tomarmen?

Gelijck ghy my dus langh gesocht hebt sonder rusten,
Soo ben ick nu te veel voor uw versadelusten;
Jaed'eerste die ghy vindt, het zy wie dat het zy,
Die trekt uw hart van my.

Nochthans doet ghy my goet als ick het wel bedocht,
Meer nu gy my verlaet, als doe gy my besocht;
Want als men 't recht bedenckt, uw vrientschap is mijn schade,
Uw ongenaed, genade.

Vaerwel dan Prins, vaer wel, ick wil u liefde dragen,
Maer liefde sonder vleck, de reste van mijn dagen.
Ick wensch voor my de doot, en dat noch buyten my
Uw 't leven vrolijk zy.

Tot dat ghy eene vindt die van u zygeacht,
In liefde my gelijk, maar hooger van geslacht;
Die d'eere magh geschien van sonder schaemt of vresen
Altijdt by u te wesen.

Ghy soete kinderkens uyt mijn onecht gebooren,
Het moeyt my dat gy staag mijn droefheydt aen moet hooren,
Befonder als gy vraeght, wat Moeder is ontmoedt,
Dat haer soo treuren doet?

Uw Vader is't alleen waar over dat ick klaegh,
Om dat hy is te hoogh, of dat ick ben te laegh:
Ghy zijt hem seer gelijk, behalven dat uw oogen
Betoonen meer meêdoogen.

Jonckvrouwen, die my plaght, als u gelijk te eeren,
Laet ick uw spiegel zijn, om u een les te leeren:
Uw meerder eert altijdt, maer verre van hem wijckt,
En foeckt dat u gelijckt.

Denckt

Denckt hoe dat Icarus dat vliegen heeft betaelt,
 Die van des Hemels hoogt' in 't water is gedaeldt,
 Door dien het vyer der Son, die hem te nae quam schijnen,
 Zijn vlerken deed verdwijnen.

Wacht u voor 't eerst gespreck en 't heymelijck verkeeren,
 Poogt niet alleen het quaedt, maer d'oorsaek self te weeren;
 En denckt dat die u mindt, die altijds aldermeest
 Hier voor uw oneer vrees.

HUGO de GROOT.

Op de

Kunstige Teekeningen en Bootzeerzels

Van Juffr.

CATHARINA QUESTIERS.

TWeede SAFFO in uw Dichten,
 Hoe bestiert Natuur uw geest,
 Als gy levende op haer leeft
 Ons zaizoenen door 't verlichten,
 Knoppen, Bloemen, Airen, Ooft,
 Ys, en Kegels, ziel en leven
 Op uw bladen weet te geven,
 Ja een' oudt Bloemist berooft
 Van zijn zinnen, van zijn oogen,
 Die van geen bedrog bewuft,
 Waent den levenden August
 Aen te zien, en staet bedroogen.
 Maer ik stel dit wonderwerck,
 Zonder schimp, by d' andre zeven,
 Dat een Maegt is maegt gebleven,
 Buiten opsprack van de Kerck,

Schoonze

Schoonze een Kindt bootzeerde en teelde,
 't Welk natuurlijk leeft, en blooft,
 In wiens aenschijn 't eige krooft
 Van de zuivre Moeder speelde.
 Zoeckt natuur by Konst wat viers,
 Datze licht hael' by QUESTIERS.

J. v. VONDEL.

K L A G H T E

Van

HENRIETTE de BOURBON,

Koninginne van Groot Britanjen, over de
 doodt van den Doorluchthften
 en ongeluckighften

KONINGH KAREL

HAREN MAN.

DUs sprack de Koningin der Britten onverdulgh,
 Van droefheyt en van spijt getroffen door en door,
 Doe sy de tijdingh kreeg dat haren Man onschuldig
 Voor Withal door de Bijl sijn bloedt en geest verloor.

SOoleydt dan KARELS Hooft, dat Kroonen droeg voor desen,
 Van 't Lichaem afgehackt door een vervloecte slagh,
 De Koningh van sijn Knechts en Onderdaens verwesen.
 Wat Eeuw de wedergae van sulcken schelmstuck sach?
 O Godt! is 't nu niet wel geparlement, gekeven,
 Gepreeckt, gestampt, gevloeckt, op 's Koninghs ruyme Maght,
 Als

Als of hy op sijn Throon sich hooger had verheven
 Als in het Britten-Rijck de Grondt-Wet mede braght?

Most dan het Koningshs bloedt, soo dier, soo hoogh van waerde,
 Soo heylig over al by Volckeren geacht,
 Geplengt zijn op 't Schavot (ô 't grouwelijxste op aerde!)
 En daer, op soo een Block, dit Offer zijn Geslacht?

Most men den Twistdraet dan aen Konings hals affnyen?
 Most uyt soo Edlen vat het nat zijn afgetapt
 Tot lult en leckerny der helsche Rasernyen?
 Is daer d' Afgodery ten lesten afgekapt?

Most dan des Konings bloet gestort zijn uyt sijn Aders,
 Tot suyvringh van de Leer in Godes ware Kerek,
 Nae het vervormt geloofst der Alderpuurste Vaders,
 En door de Bijl geschien dit noodigh Offer-werck?

Most dande Rult van 't Rijck, de Vreê, de Vryheydt komen
 Door een verdoemde snee van 's Konings eygen neck?
 O ENGELANDT! wat Zee, wat Water uwer stroomen
 Sal wassen uyt uw naem soo een vervloecte vleck?

Ick weet, dat yeder een die schuldt niet is te geven
 Van 't geen by sommigen in desen is misdaen;
 Maer die sijn Koning siet berooven van sijn leven,
 Blijft die heel sonder schuldt, soo hy blijft stille staen?

Ick weet, men heeft het volck de wapens af doen leggen,
 Men heeft den Londenaers geplondert van geweer;
 Maer die daer lijdt dat hy kon krachtigh tegensseggen,
 Voldoet sijn plichten niet aen 't Rijck, en aen sijn Heer.

O groote Koningshs-Stadt! die in uw' ruyme Wallen
 By hondert duysenden weêrbare mannen sluyt,
 Had men op Fairfax-volck met tanden aengevallen,
 Men hadse licht verscheurt in spijt van loodt en kruyt.
 En was'er dan geen Steen, geen Messen en geen Bijlen,
 Geen Speeten in een Stadt daer men by 't braden leeft?
 Geen Hamers, geen Houweels, geen Staven en geen Stijlen,
 En dat de dulligheydt eerst in de handen geeft?

Ghy waert sint het gebiedt van uw verlaten Koning
 Geraeckt op weeldens top, gepropt vol Goudt en Goedt,
 Maer wie dacht onder u om eenighe belooningh?
 Wie riep voor Withal, wie: dat Godt de Koning hoed?

O KAREL!

O KAREL ! ô mijn Heer ! kondt ghy dan nederknien
 En buigen selfs uw' hals ootmoedigh nae de doot?
 Liet ghy het vonnis van die uitgekipte Fielen
 Soo lijdtfaem voeren uyt, al was 't uyt hooger noot?

Nooyt fou de Dochter van dien HENDERICK, den Grooten,
 Die u tot Erfgenaems drie Soonen heeft gebaert,
 Sich leggen op het block; haer bloedt wiert niet vergooten
 't En waer Sy met geweld gesleept wierd onder 't Swaert.

Waerom en riept ghy niet: Ghy schelmen, Eert den Koning,
 Ick ben hier in mijn Rijck, ghy hebt geen maght op my,
 Mijn Schepters zijn geërf, en wettigh is mijn kroonigh,
 Ick heb noyt in mijn Rijck misbruyckt mijn heerschappy.

Ick was nooyt Dwingelandt, geen Moorder, geen Verrader,
 Nooyt heb ick lust gehad tot mijner Burg'ren bloedt,
 Ick heb mijn Onderdaen bemindt gelijk een Vader,
 Mijn Rijck heeft onder my gestroomt van overvloedt.

Ick ken geen Vonnis van Weërspannige Onderfaten,
 Het is geen Parlement dat u tot Rechters stelt;
 Ick buyg niet onder u, en, moet ick 't leven laten,
 Ick vrees niet voor de doot: Komt; neemt het met geweld.

Ghy Moordenaers, en ghy meyneedige Soldaten,
 Ick ben met Godt verzoent, en vry is mijn Gewis;
 En, dorst u nae mijn bloedt, ick sal niet langer praten,
 Komt, moort uw' Koningh dan, en foeckt het daer het is.

Hier is 't Gekroonde Hooft; plant uw' verdoemde trompen,
 Schiet door 't Gefalfde breyn met een moorddadigh loot
 Komt met uw Piecken, komt haer op mijn borst verstoppen;
 Douwt my een kling in 't hart, fiet daer mijn boesem bloot,

En, soo ghy soo uw lust noch niet en kondt versaden,
 Komt, scheurt my dan van een, een yder krijg een stuck,
 Suypt droncken in mijn bloedt, en doet mijn spieren braden,
 Ick lijd 't eer dat ick kniel, of voor de Moordbijl buck.

Meer wouw Sy; maer een hick gevolgt van traneplassen
 Brack hare woorden, dies sy sweeg, nae dat sy sprack:
 Was daer geen Scevola, geen Brutus opgewassen,
 Die 's Konings Moordenaers den hals te vooren brack?

J. WESTERBAEN.

T R A N E N

Gestort over 't koninklijke lijk van

K A R E L S T U A R T.

S A N G.

't Christendom.

HOe leyt de glans, de luyfter van Europe,
 De schoonste kroon van al mijn heerlikheyt,
 Dus jammerlijk in bloet en moort versopen,
 Haar lant en velt met lijken dus bespreyt?
 Wat nasaat van verwaande en trotse Reufen
 Bestormt hier weêr den Zetel van de Goôn,
 Bestaat 't gefagh der Koningen te kneusen,
 En steekt verwoët de Vorsten na hun Kroon?
 Hier opent sich een poel vol helschen droefem
 Van gruwel, moort en vlam in een verwert;
 Elk broeyt een nest van slangen in sijn boefem,
 En voet een schelm, een Judas in sijn hert.
 Wat swermen daar al Godvergete fielen,
 Hoe miktmen hier op 't herte van den Staat!
 Wat fietmen gins al dulle moorders krielen.
 Wat sitten hier al Neeroos in den Raat!
 Men sag wel eer 't aloude Roome quellen
 Door eenen Nero, die van enkel bloet
 De boorden deê des trotfen Tybers swellen:
 Maar mochtmen nu eens peylen het gemoet,
 En 't deksel van decz' wreedde boefsems winden,
 Men foud'er meer dan duyfent Neroos vinden.

T E G E N -

T E G E N - Z A N G.

Koninklijke Princes van Oranjen.

DE menschen sijn tot ongeval geboren,
 En 't lot, dat gy beschreyt, is algemeen:
 Maer 't Nootlot heeft my grooter ramp beschoren,
 En duyfent blixems treffen my alleen.
 Mijn teere Roos, gehuwt aan 't brave Oranje,
 Beloofden my noch korts een zee vol foet;
 Maar laas! de dulle moortluft van Brittanje
 Verstikt my, och! nu in een zee vol bloet.
 Vol bloet? helaas! men moort, men schopt vermetel
 Een Schotsch, een Yrsch, en een Brittannisch Heer,
 Mijn Vader K A R E L uyt sijn Konings Zetel:
 Men verwt mijn pruyck nu met geen purper meer,
 Neen, neen: dat is maar bloet van slechte vissen;
 Britanjes trots en tyranny en kon
 Geen kost'ler verw', als 't bloet van K A R E L missen.
 O schoone en kostelijke purper-bron!
 Gy verwt wel bloetroot mijn Oranje strengen,
 Maar laas! mijn Rose-wangen maaktge bleek;
 Doch moght ik slechts mijn heete tranen mengen
 In 't bigg'len van uw' koninklijke beek,
 Dat waar noch laaffenis voor mijn ellende:
 Maar seg', ay Vorst, hoe was toch Vaders ende?

Z A N G.

Koningh Karel de Tweede:

WAar of ick eerst dit Treuspiel aan sal vangen?
 Wat kan ik meer als schreyen om mijn smert?

R 2

Rol,

Rol, traanen, van mijn koninglijke wangen,
 Deez moortprijem wroet my allerdiepft in 't hert.
 Wat moort-fchavot fie 'k ginder opgetoogen,
 Daar langs die groote Vorft komt ftappen aan?
 De Majesteit die blinkt hem uyt fijn oog:
 Mijn goe Gemeent, mijn trouwen Onderdaan,
 (So fprak de Vorft met een beftendig weefen)
 Denk niet dat ik ben aan dit lot geraekt,
 Om dat ik aan verraat fouw' fchuldig wefen;
 Die draagt de fchult, die fchapeu wolveu maakt.
 Met zeeg de Vorft kloekmoediglijk ter aarden,
 En neighde 't hooft gelijk een lely neêr;
 De Schelm terftont verhief 't meynedig fwaart, en
 Vermoorde, van dry Rijken, eenen Heer.
 Daar vielen Staf en Schepter uyt fijn handen,
 Daar zeeg de Kroon van 't koninklijke hooft:
 Daar lag de Eer, de Roem der Brittelanden,
 En Schot en Yer van wettig Heer berooft.
 So was, Vorftin, des grooten KARELS ende:
 't Begin van mijn en Engeland's ellende.

T E G E N - S A N G.

Koningin van Bohemen

Zink, goudé Son, verberg uw' glanffigh aanzicht,
 Beftraal niet meer deez goddelooze Aard';
 Duik, fivre fterren, fchuyl' u achter 't maanlicht
 Dees moortkuyl is uw' fchoone glans niet waerd';
 Rijs, groote Jacob, uyt uw' graf-fpelonke;
 Zie hoe het nafaat van Catzbey fich hier
 Drinkt aan het bloet van uwe kinders dronken:
 Grootvader fchrik niet, fo van enkel vier,

W
En

En bloet en moort de Teems fwelt; so van donder
 En blixem dreunt uw' koninklijk Palleys;
 Ey, ey! ontset u niet; want och! wat wonder?
 Men houwt 'er in u nasaats KARELS vleys.
 So deerlijk sach 't wel eertijts binnen Roomen
 Toen Brutus had, so trouw'loos en verwoet,
 Met sijn vervloekte dolk de purpre zoomen
 Der Vaderen besprenkelt met het bloet
 Van Cæsar: doch het schelmstuk wierd' mispresen,
 Van elk gevloekt, als wreed' en ongehoort,
 Den Schellem selfs te vyer en vlam verweesen;
 Maar datmen sich vergrijpt in Konings-moort,
 De daet noch prijft, en schijn van recht wil waanen,
 Die tyranny past Turken en Maranen.

T O E - Z A N G.

Wraak.

SO, Londen, maay soo koninklijke koppen,
 S Beroof soo schelms die vorstelijke knoppen,
 Verheug u met dien koninklijken buyt,
 En trap' soo gansch die Rosetelgen uyt.
 Wat hamer kan dit schellemstuk versmeden;
 U tyranny past wreede Diomeden,
 Met bloet en melk van Tygers opgevoed';
 Maar ach! wat Diomeed' vertrad' oyt bloed'
 So hoogh, soo eel, so koninklijk geboren?
 Toef wat de wraak die is u al beschoren.
 Toen Thracien sich overheert sag van
 Dat Monsterdier, dien woedenden Tyran,
 Die eer den balg van sijn verwoede dieren,
 Te mesten plag met mensche vlees en spieren,

Die fiere Herkles wierp den ſchellem weêr
 Voor 't graag gebit van ſijne hengſten neêr.
 Wat dunkt u, Londen? 't was een billijk oordeel:
 Maar beelt g' u in, als hy, veel meerder voordeel?
 Neen, neen: een Caledoonſche Herkles ruſt
 Sich al ten ſtrijdt: Diens fierheyt ſchept een luſt
 Te wreken 't ſchenden van uw Konings ſtoelen,
 Die zal zijn wraak in 't bloet der ſchelman koelen.

SEN. HIP. Triftis virtus perverſa tulit Præmia recti.

L. SANDERUS.

Aan de

HEERLYKHEIDT

van den HEER

JOAN HUIDEKOPER,

Ridder, Heer van MAARSEVEEN NEERDYK, &c.
 Burgermeester, Raadt, en Bewinthebber der
 Ooſt-Indiſche Compagnie t'Amſterdam.

O Maarſeven! priëel der Grooten,
 Hoe zingt mijn Pen aan 't Y uw lof?
 Uw hoven, vyvers, beemden, ſlooten,
 En weegen dienen haar tot ſtof.
 Uw glans verwint de roem der Tempe,
 Die zoo veel wijken heeft verdooft.
 De Nijdt heeft zich, om u te dempe',
 Op uwe luifter afgeſlooft.

Gy worstelt door het woën der jaaren.
 O rustvertrek van Amstelland!

Godt Bacchus hult zich hier met blaaren
 Van wijnen, op uw kruin geplant.
 Minerve vult, om sterk te bouwen,
 Uw lendenen met harde steen.
 Vulkaan bezwangert, voor zijn schouwen,
 Uw ruime schoot met vaste veen.
 De Krijgh quam u weleer verdelgen.
 Uw akkers rookten van het bloedt.
 Gy kondt de lijken niet verzwelgen.
 Men zagh uw huizen, door de gloedt
 Van d'oorloogstoorts, by nacht verrasse,
 Nu zwelt uw borst van vette room.
 Zoo groeit de Fenix uit zijn asche.
 Men krijgt de Krijgh door Vreed'in toom.
 Godt Pan, omheint van harderinnen,
 Vertoont zich in uw klaverwey.
 De Vecht-godt met zijn Meereminnen,
 Die dobbert langs uw boordt van kley,
 En groet de Goude-steinsche zaalen:
 Waar dat uw Heer, voor 't zeilrijck Y,
 Als afgemat, zijn aâm komt haalen.
 De Grooten zijn by wijlen vry.
 De Zorg kan zich op 't landt verpoozen.
 Het woelen tergt het taay gedult.
 Men siert het kussen vaak met roozen,
 Maar 't is met doornen opgevult.
 Diaane met haar snelle winden,
 Verschijnt niet meer op Cintus kruin;
 Zy laat 'er in uw bosschen vinden.
 Waar is Hymet? waar Atlas tuin?
 De Tijd quam haar met stof bedekken.
 Hier hout de waare weelde stant.

Dit zijn der Gooden lustvertrekken.

Zoodanig was, geloof ik, 't landt,
Daar Kato 't Kapitoel om haate.

De landtzucht wraakt het hofgeweldt.
De Doodt verschuilt in goude vaate'.

D'oprechte Trou bewoont het veldt.
Pomoon komt zelf uw boomen snoejen.

Vrou Ceres, die het aardrijk mest,
Doet uwe halmen weeligh groejen.

Men stoft niet meer op 't Griex gewest.
Uw hoven strekken Helikonnen.

De Ioffers 't schelle Neegetal.
Uw vyvers schrandre hengstebronnen.

Natuur versiert nooit top, noch dal
Zoo schoon als uwe tuintapeeten,

Die Flora zelf van bloemen weest.
Waar 't landt, ô roemstof der Poëten!

Zoo waardt geweest, daar Numa leefd,
Hy hadt zijn spaa niet gaan verruilen,

Voor Roomlus goude septerstaf.
Wie rusten wil moet hier verschuilen.

Markuur leit hier 't bekommren af.
Hy vindt zich vryer by de blaaren,

Dan onder 't Beursverwelf van steen.
De koopmans zorg maakt grijze haaren.

Het pluimgediert, ô Maarseveen!
Vermaakt het oor, naa het verschrikken,

Door tijding van het weêr in zee:
Want onweer slaat de kielen stikken.

Men koopt die winst voor hartewee.
Uw landtöordt kan 't gemoedt verzachten.

Door rusten krijgt men nieuwe krachten.

JAN Vos.

KLAGH-

K L A G H T E

Op den ondergangk der Rijksstede

A K E N.

F U I T I L I U M.

O Nsterflijcke afkomst van Pipijn,
O groote KAREL, in wat schijn
 Aenschouwt men binnen haere wallen,
 In d' asch de schoone Stadt gevallen,
 Die uw gebeente, en asch, en zwaert,
 En Keizerlijcke kroon bewaert?
 Die duizent jaren opgeklommen,
 Door zulck een' schat van Heilighdommen
 Als zy godtvruchtigh in haer' schoot
 Geborgen houdt, in vier en nootd
 Van brant, geen noothulp wist te vinden;
 Toen d' Opperste met al zijn winden;
 De vlammen joegh, van dack in dack,
 Van straet in straet, van rack in rack?
 Waerom verweckt ghy haer geen' trooster,
 Daar 't vraetigh vier kapel, noch klooster,
 Noch kerck, noch uw' gewijden Dom
 Verschoont, en, zonder bus en trom
 En vyanden en oorloghsvaenen,
 De burgery, in rouwe en tranen
 Gesmolten, al haer have en goet
 Verovren ziet van eenen gloet,

In roock en smoock en stof verteeren?
 En was dees neêrlaegh niet te keeren,
 Door zoo veel wieroocks van gebeên;
 Toen 't volck, rondom de muuren heen,
 In 't velt en op 't geberght gevloten,
 Al schreiende, en half doot, de dooden
 Geluckigh achte, die, bevrijt
 Van alle ellende, hunnen strijt
 Volstreden, en geen nootdruft hoefden?
 Och, puinhoop, daer zoo veel bedroefden
 Op schreien, met een' vollen krop
 Gelijk voorheen de naeckte Job!
 Och, ander Troje, weeldigh AKEN,
 Geen torts van Sinon stack uw daken
 En huizen aen, by maneschijn,
 In uwen droom. de Maes en Rijn,
 Van 't licht der zonne, klaar bescheenen,
 Vernamen, uit uw deerlijk steenen,
 En kermen, en verbaest getier,
 Hoe droefghy van uw eigen vier
 Verbrande, en doocken in hun killen.
 Wie zal, ô droeve, u weder tillen
 En heffen op den gouden troon.
 Die 't Rijk van Rome zijn geboôn
 Plagh voor te schrijven? kroon der steden,
 En badtstoof, die ontelbre leden
 Geneest en zalf, wie zalf u nu?
 Wat trooster biet de hant om u
 Te helpen? koopstادت, koper-oven,
 En ambachtswinckel, hof vol hoven,
 Die midden in de bergen laeght,
 En Gode en menschen zoo behaeght,
 Wat leert ghy uwe nagebuuren?
 Betrouwt op burgerwacht, noch muuren,

Op stercke torens, noch geweld:
 De hemel heeft u tijt gestelt.
 Geen leger hoeft u t'overwinnen:
 Een vonck, uw vyant, schuilt van binnen.

J. v. VONDEL.

B R I E F,

Geschreven van den Heer

P. C. H O O F T,

Uyt Florence in 't Jaer 1607. of 8.
 aen d' oude Amsterdamsche Kamer
 in liefd' bloeyende.

*De Broeders in liefd' bloeyende, wenscht
 P. C. H O O F T voorspoet.*

SYN Groet zend, die niet weet, ò konstrijk Broeder-tal.
 Of hy u Meesters of zijn Broeders noemen zal,
 Terwijl het wit geberght en moeyelijke weegen,
 De bosschen, en de Zee die tusschen ons geleegeen,
 En meenigh vruchtbaer Veldt en Akker my belet
 Mijn Geest met u Gezangh te voeden altemet:
 Zoo doe ik by gebrek van die gewoone weelden,
 Het geen ik kan, dat is, uw doen my in te beelden.
 En daer ik u, noch ook uw kunst niet kan verstaen,
 Laet ik dees Dichten die noch ruw zijn tot u gaen;
 Getuigen van mijn doen, en van mijn wil een teeken
 Om zoo gy niet tot my en kont, tot u te spreken.
 Die Stadt wiens vryheit is in Vorstlijkheit verkeert,
 En die zich eindlijk van haer Burgers ziet verheert,

Van

Van Burgers, die door list en koop-geluk, haer zeegen,
 't Groot Hartogdom en eer en heerlijkheit verkreegen.

Florence, 't schoonste dat mijn oogh ooit heeft ontmoet

Wiens vruchtbare Landow van d' Arno werdt gevoet,

Doet om haer sierlijkheit van tael my in haer blijven;

Daer my gebeurde laest, het geen ik nu gae schrijven.

Het was noch nacht noch dagh als ik nae buiten tradt,

En liet al het gewoel van de verreze Stadt.

En gingh nae mijne lust, gezelschap latend varen,

Daer Febus bleeke glans speeld' op de zoete baeren

Van d' Arno, die in zijn Kristal ontrent de kant

Verdobbelde 't geboomt van zijn begraefde strandt,

Door yvrig peinzen liet zich hier mijn geest verleyen,

Soo dat ik naeuw kon schijn van waerheidt onderscheyen.

En zoo ik d' eene voet voortzette nae 't geviel,

Soo wasser 'k weet niet wat, dat d' ander achter hiel?

Terwijl my heel verbaest, zich schielijk quam vertoogen

Een Vrouw, gewijnbrauwte zwart, en zwart als git van oogen;

Van lip en kaken roodt, haer schoone vlechten blond,

't Wel-riekend Hair getoeidt met een uitheemsche vond,

Uitheemsch van maaksel 't kleedt, van verven wast verscheiden,

Heel zachmen Hals noch Borst, dan eensdeels alle beyde,

Het weezen groots en preuts, niet lichter dan 't betaemt,

Sy zagh wat dartel maer zy was niet onbeschaamt.

Aen haer besneen gedaent scheen 't dat haer dagen waeren

Niet min dan twee- noch meer dan vijf-en-twintigh jaren,

Haer handt droeg Mirth, haer arm Fruithoorenen ten toon,

Ook zaghen op haer Pruik een kleene laure kroon,

Veel Jongmans, die in spel en zingen eendracht houwen

En mengen spel met spel en zangh van jonge Vrouwen,

Die volgen achter aen, vermomt voor het gezicht,

En melden vremde min en roemen Venus schicht,

De zommige zijn bly, en zommige die klaegen,

En beide geil en zeer jalocrs in min te draegen.

Dewijl ik stae verzet, verwondert, stokstil, stijf,

En niet dan 't hoeft, en oogh, en leefde aen al mijn lijf,

Ontloot die groote Vrouw, die naeder quam getreeden

Haer lippen van Corael, en sprak my deze reden:

O Vreem-

O Vreemdingh , die om my verliet den Amstel-stroom ,
 Hier zietge Italië , die heet u wellekom.
 De vlijt die gy om my met moeyt' hebt aen gaen wennen ,
 Is waerdigh dat ik u mijn waerdigheit doe kennen ,
 End' oorfaek dat mijn naem is overal verbreit ,
 Mijn ingeboorner daên , en Landts gelegentheit ,
 En zonder 't welk dit al zou in vergeeten blijven ,
 Mijn Landtzaets schrandre geeft , die 't levend kan beschrijven ;
 Hier vloeit het al van daen , die dees lof is bekent
 Die weet van deeze twee 't beginffel en het endt.
 Van dien dan die mijn doen doorgaens de Wereldt noemen
 Sal ik , want dat 's genoegh , my maer alleen beroemen.
 Ons oude Tael 't Latijn van voor twee duizent Jaer
 En week de Griekfche niet in geenen deel , noch haer
 Wijkt ons Tufkaenfche niet. Zoo zien wy in dees tijden
 Mijn geesten kloek in fchrift met al de Werelt strijden.
 Mijn roemen is niet yl , dit zeit z' , en met 'er handt
 Vertoonfe my om laeg een groot wellultig Landt ,
 Welks klippig hoog Gebergt met dik befneuwde wegen
 Waekt tegens het geweldt der Volken aengeleegen ,
 't Hooft fteekend uit in Zee met d' een en d' andre zy ;
 En dreigend' Ooft en West met trotze flaverny.
 Een Stadt die heerlijk leit in marmre timmeragie ,
 Rijk van Galeyen , en zeer machtigh van zeilagie ,
 Verfcheen ons in 't gezicht : Toen fprak de fiere Vrouw ;
 Hier blinkt de Vorftlijkheit in 't Borgerlijk gebouw ,
 Dit zijn van Genua de dik bumuurde Wallen ,
 Wiens Burgers Prinffen zijn en zelf is 't niet met allen.
 Dit zeggende , zoo komt z' haer lieflijk oogh te flaen
 Op 't Franfch en Spaenfeh krakkeel , de groote Stadt Milaen ,
 Dees roemt op Alciaet die 't al te moeylijk twiften
 Der wetten zeer verwerdt , met weinigh moeyte flifte ,
 Die onder 't zuir gepleit vermenghde 't zoet gedicht ;
 Het een en 't ander houw zijn naem in 't eeuwich licht.
 Maer gins vertoont zich noch een Stadt met oude muiren ,
 Dien Rome dank weet dat haer tijtelen noch duiren ;
 Een Paduaen wast die 't geen 't Roomfch Volk ooit bedreef
 Met zijn vermaerde Pen in zoo veel Boeken fchreef .

Uw oog volgh (voer zy voort) de vloedt, die gints en weer
 Haer kant verciert ziet, door 't gebouw van meenig Heer.
 Daer leit de rijke Stadt in de Slavoenfche baeren,
 Daer Petrus Bemb' eertijts en meer geleerde wacren;
 Drydubbeldt in 't geluk is wel dees Heerfchappy,
 Rijk, vreedtzaam, en vol glants van heerlijkheit daer by.
 Van hier wilt weer 't gezicht naer 't vaste landt toe ftieren
 Nac de vermaerde Po, de Koningh der Revieren,
 Daer leit Ferrara dat zijns lofs geen eind en weet,
 Om dat fy was de Wiegh van d' aerdigfte Poët,
 Wiens fchriften Spanjaerden, ja Arabiers ontvouwen:
 Die zulke gunfte won by Ridderf, en by Vrouwen,
 Als zijnde fchuldigh aen zijn geeft wel dubble dank,
 Om dat hy al haer deught, en min, en heuffcheit zank.
 Dees zang veel ondeughts en veel deughts van oude tijen,
 Van Karels wijfheit, en zijn Vyandts rafernye,
 Van Roelandts dapperheit, en minnelijke ellenden,
 En van d' ontrouwe, die Olympia dorft fchenden,
 In 't kort, 't is Arioft. Wat Landt leidt zoo verfcheyen
 Door berg of baeren, 't welk zijn lof niet hoort verbreyen?
 Dan laet Ferracr en 't Bolognees, door 't bouw-landt vet,
 Aenmerkt al 't ander eerst, dan op Tufcane let.
 Siet gy dat grof gebouw van uitgehouwe fteenen,
 Wiens rondt hovaerdigh Hof dringt door de wolken heenen?
 Dits R O O M E, daermen nu niet meer vindt eenigh werk,
 Dat Roomens waerdigh is, dan de Sint Peters Kerk.
 Oudt Roome leidt ter neer, en geeft ons ftrof tot weenen,
 En van dien grooten naem zie 'k nu maer weinigh fteenen.
 Den Heemel floegh het hoofd, en 't was des Blixems buit,
 d' Aerdt heeft de voet beweldt, de reft fchuilt onder 't kruut.
 O Stadt het valt my zwaer u in de zin te koomen;
 Hoe ongelijk zijt gy u zelve nu, ô Roome?
 Gy waert het groot vertrek in de voorleede tijdt
 Van alle wetenfchap; toen hier van wijt en zijdt.
 Verzaamde binnen u geleerde en wijze Hoofden,
 Wiens lichaem u de doot maer nooit haer geeft beroofde,
 Hier was de Mantuaen, die 't landt verbeetert heeft,
 En in wiens godtlijk Dicht Anchifes Zoone leeft.

Dicht dat de Meester wou als ongeschaeft verbranden,
 En waerdigh was geberght door Vorst Augustus handen.
 Alhier was Naso die door minne-konst verblind,
 Al zingende de wech na 't kille Pontus vind.

Hier deed Horatius uw stroom zijn snelheit laeten,
 Die door het hooren van zijn zangh en nieuwe maeten
 Veel zachter liep naer Zee en langs zijn vruchtbre strand.
 Hier woond' ook in uw muur Mecenas, mild van hand.
 De Voetster-heer van die door brein naer glory steeken;
 En onzen Cicero de Vader van 't welspreeken,
 Salust, Catul, Properts, Lucaen, en Seneca,
 En Tacitus; en meer, die d' eere volghde nae.

Dan Roomens lof is klaer, verlaet die oude muiren
 Om naer ons Parthenoop 't nieuwsgierigh oogh te stuiren,
 Te Napels, 't welk ontveinst, verstoort door 't Spaensche juk,
 Door uiterlijke vreucht zijn innerlijke druk;

Met al zijn straeten breed en prachtigh om 't aenschouwen,
 Vervult met Koetzen, vol van Ridders, en van Vrouwen;
 Voort ziet hier Maroos, en ook Lamioraes Graf,

Die aen dit Koninkrijk geen kleene naeme gaf.
 Siet ook Puzzoles strandt, de kuilen, bergen, daelen,
 Die Cælia haar lof wel plachten op te haelen,

Wanneer d' Anguriaen vertrok zijn waere min,
 Poëtery geacht van zijne Afgodin,

Soo dat zijn min en pijn geen ander loon moght beuren
 Dan laes! met eigen handt, zijn lijf en ziel te scheuren.

Beweeghlijk ongeluk! Waerom werdt, (dit is mijn vraegh)
 Bedrukte min gestraft die zelf doch is een plaegh?

Dan mooglijk zijn misschien u moeylijk lange reden.
 Laet ons veel liever dan een stuk te rugge treden.

Hier voor ons leit een Stad, in 't vlak en open velt,
 Nu eerst voor d' eerste van Hetrurien getelt,

Wiens Kerk van Marmor blinkt, wiens recht en effen straten
 't Gebou een glans geeft van Voor-vaders nagelaten;

Florence, 't schoonste dat ik in mijn pracht vertoon,
 Een plaetze daer wel eer Minerve toogh ter woon,

Al 't Asiaensche juk, het welk Euroop doet beven,
 Het wijs Atheene dwongh zich onder hem te geven.

Petrarcha quam hier voort, die al zijn leven langh
 Met schaemt zijn tijt verlies, hoe zeer 't hem moeide, zangh.
 Sijn Dicht zoo godtlijk meer als menschlijk uitgesproken
 Hadt Beesten wel getempt, en Klippen wel gebrooken
 Door kracht van 't zoet geluit, en 't hadde nooit de maght,
 Dat het de wreetheit van een Laura t' onderbraght.
 Dees van Cupido zongh, den triumphante Wagen,
 Waer voor de grootste meest de zwaerste keetens dragen,
 Hier voor gaet oudt en jongh, en Vorst en Onderdaen,
 Geleertheit grijs en oudt laet hier zijn Boeken staen.
 Soo d' alderfachtste zijn de meest gemeenste plaegen,
 Wie zou zijn finart met zulk gezelschap niet verdragen.
 Ook komt dit Vaderlandt een deel van Dantes lof,
 Wien 't aerdrijck docht te klein tot hooge dichtens stof.
 Dees twee zijn oorzaak van mijn breedt hovaerdig treden.
 Ook overtreft Florens nu al mijn andre Steden
 In groote, menight van verstanten hoogh en eel,
 Waer van ik niemant noem; om datze zijn zoo veel
 Dat z' al onnoemlijk zijn. Want zoo 'k maer iemant roemde,
 Ik deed groot ongelijk, aen dien ik niet en noemde.
 Soo dat ghy nu kont zien, dat niemant nooit bedroogh
 Die groote naem die u zoo verre herwaerts toogh.
 Dit is 't voornaemste dat mijn gunst uw wil verklaeren.
 'k Wensch u geluk en dat gy t' onzent wel mooght vaeren.
 Dus maekt dees Vrouw een endt, en keert zich van my snel,
 Soo dat ik bleef alleen, en hoorde zang noch spel.
 Doch als ik voort mijn treen naer Stadt toe wilde strekken.
 Voel ik my onverziens te rugh van achtren trekken,
 En haestigh ommeziend zoo zagh ik toen wel ras
 Een heufche Vrou, die met een Wolk betoogen was,
 En na mijn land-aert zweem, en riep: Weeft mijns gedachtig
 O Hooft, laet dat ghy ziet in u niet zijn zoo krachtigh
 Gelijk 't kruit Lotho was voor d' Itacoische Vloot,
 Die 't wederkeren tot haer Vaderlandt verdroot.
 In Hollandt klimtmen ook tot lof langs deugdes trappen.
 Ook tracht geleerdheit hier out Room verby te stappen.
 Men vindt tot Amsterdam, die met zijn hoogh gedicht
 De duitre wegh tot lof en waere deught verlicht,

En Kampen, die met kunst 't gemeen beloop der dingen
 Het nut der deught en 't quaet der ondeught weet te zingen,
 En Koster, Vondelen, Brerôo, en Victorijn,
 Die nu al toonen wat z' hier naemaels zullen zijn.
 Dit riepze zoo van ver gelijckz' haer, quam vertoogen
 En met het laeste woordt verloor ik z' uit mijn oogen,
 En bleef verrukt, verbaest alleen aen d' Arnoos kant,
 En in my bleef een trek naer 't zoete Vaderlandt.

Nu trekt mijn hert naer huis naer Ouderen en Neven;
 En al wat minnens waert is zonder my gebleven.
 En uw gezelschap zal my haesten doen mijn gangh,
 Dat ik zoo zeer bemin en hertlijk naer verlangh,
 Godt spaer u tot mijn vreught dat ik u zien en spreken
 Als van te vooren magh, en dat in weinigh weeken.

Veranderen kan't

Op de

P S A L M E N

Van

HENRICK BRUNO.

VEel' hebben wel gedaen dat BRUNO seer wel doet.
 De waerheit naer te gaen was noyt vergeffche moet.
 Treckt yder nae dien prijs, hy waegt'er ook een lot nae.
 Maer dat Een van Datheen, daer is de wereld sot nae.
 Hoe soo? 't Is't oudste kind, en daerom goed en soet:
 De vrome zijnd'er met te vre'en in haer gemoet.
 't Magh wesen maer ik vrees, 'tis al te vre'en, op God nae.

CONSTANTER.

S

UIT-

U I T V A E R T

V A N

O R F E U S.

TOen Orfeus met zijn keel,
 Toen Orfeus, met zijn keel, en veël,
 In 't mastbosch, zong, en speelde,
 Tierelier, tierelier,
 Dat schoone lustpriël;

Scheen hemel aerde en zee,
 Scheen hemel aerde en zee alree,
 Op zang en spel, te danffen,
 Tierelier, tierelier,
 Gevolgt van wilt, en vee.

Hy zat op een tapyt,
 Hy zat op een tapyt gewyt,
 Een' regenboogh van bloemen,
 Tierelier, tierelier,
 De Deught braveert den Nyt.

Een krans van lauwerier,
 Een krans van lauwerier heel fier,
 Vereert de heldre locken,
 Tierelier, tierelier,
 Een' Godt gelyck in zwier.

De lange witte rock,
 De lange witte rock, van vlock
 Gesponnen door zijn moeder,
 Tierelier, Tierelier,
 Hielt streeck met boogh en stock.

Hy zong wat Reuzerot,
 Hy zong wat Reuzerot den Godt
 Jupyn aen boort durf klampen,
 Tierelier, tierelier,
 Bestormen 't hemelsch slot;

Hoe elck zyn krachten vergt,
 Hoe elck zyn krachten vergt, en tergt;
 Hoe zy een stormkat bouwen,
 Tierelier, tierelier,
 Van steenrots en geberght;

Hoe zy met torts, en knods,
 Hoe zy, met torts, en knods, en rots,
 De Goden zelfs matteeren,
 Tierelier, tierelier,
 In 't Ryck des Dondergodts;

En hoe Jupyn in 't lef,
 En hoe Jupyn in 't lef dees pest,
 Met blxemisrael en donder,
 Tierelier, tierelier,
 Begraeft in 't helse nest.

Terwyl hy speelde, en zong,
 Terwyl hy speelde, en zong, ontsprong
 Een bron van melck, en honigh,
 Tierelier, tierelier,
 Gevloeit van zyne tongh.

De boomen in het ront,
 De boomen in het ront terfont
 Vergaren om den Zanger,
 Tierelier, tierelier,
 En kuffen zynen mont.

De wiltzang tiereliert,
 De wiltzang tiereliert, en zwiert
 Rontom den speelman heene,
 Tierelier, tierelier,
 Oock wilt, en tam gediert,

De nachtegael ontfteeckt,
 De nachtegael ontfteeckt en breeckt
 Zyn' toon aen Orfeus gallem,
 Tierelier, tierelier,
 Die duizent zangers queeckt,

De leeu zyn brullen ftaeckt,
 De leeu zyn brullen ftaeckt, en blaeckt.
 De duiven treckebecken,
 Tierelier, tierelier,
 Wat Godt blyft ongeraeckt!

Maer onder spel en zang,
 Maer onder spel en zang eerlang
 Een Rey van Boschbachanten,
 Tierelier, tierelier,
 Nam derwaert haren gang.

Daer zagen zy Godts Heldt,
 Daer zagen zy Godts Helt in't velt,
 En't bosch; en d' elementen
 Tierelier, tierelier,
 Bekoort door 't zoet geweld.

Zy holden door den dranck,
 Zy holden door den dranck, doot kranck
 Van zinnen en van zeeden,
 Tierelier, tierelier,
 Dat bleeck aen haren gangk.

Zy bulckten overluit,
 Zy bulckten overluit vol uit:
 Wat plaeght ons al dit speelen!
 Tierelier, tierelier,
 Daer Bachus vreught op fluit.

Dees speelman wou zyn oor,
 Dees speelman wou zyn oor ons koor
 En wyngertspiets noit gunnen,
 Tierelier, tierelier,
 Hy houdt Apollos spoor.

Al is 't Apolloos zoon,
 Al is 't Apolloos zoon, en kroon;
 Trots Kalioop zyn moeder,
 Tierelier, tierelier,
 Hy zit ons nu te schoon.

Valt aen als dol en doof,
 Valt aen als dol en doof: dien roof
 Zal niemant ons ontrucken,
 Tierelier, tierelier,
 Wat hulp men hem beloof.

Dus raest de Wijngodts Rey,
 Dus raest de Wyngodts Rey: hey, hey,
 Valt aen: hy moet 'er onder.
 Tierelier, tierelier,
 Valt aen met veldtgeschrey.

Met worpt de Menas snel,
 Met worpt de Menas snel en fel
 De Speelmans borst met kaien,
 Tierelier, tierelier,
 In wasch verkeert door 't spel.

Een andre breeckt uit wrock,
 Een andre breeckt uit wrock een' stock
 Op 't beckeneel des zangers.
 Tierelier, tierelier.
 Het brein bespat den rock.

De vedel rolt daer heen,
 De vedel rolt daer heen beneên,
 En wilt en vlucht verstroyen.
 Tierelier, tierelier,
 Hoe lillen al zyn leên!

Schoon hy den jammerpoel,
 Schoon hy den jammerpoel en stoel
 Van Pluto had bewogen,
 Tierelier, tierelier,
 In 't onderaertsch gewoel;

Euridice en haer ziel,
 Euridice en haer ziel, wiens hiel
 Van d'adder was verbeten,
 Tierelier, tierelier,
 Hem weêr in d'armen viel;

Schoon hy den wiltsten aert,
 Schoon hy den wiltsten aert hier paert,
 En breidelt 's tigers toren,
 Tierelier, tierelier,
 De wynkroes niemant spaert.

Zy rucken met geweld,
 Zy rucken met geweld dien Helt,
 En spreien al zyn leden,
 Tierelier, tierelier,
 Gesleurt verscheurt, langs 't velt.

Daer rolt de schelle keel.
 Daer rolt de schelle keel en veël,
 Voor wint geplompt in 't water,
 Tierelier, tierelier,
 Valt Hebrus kil ten deel.

De vedelgallem zucht,
 De vedelgallem zucht, en vlucht.
 De keel en vingers beven.
 Tierelier, tierelier,
 't Geluit verdwynt in lucht.

Toen schreide al wat'er was,
 Toen schreide al wat'er was een' plas,
 Een heele beeck van tranen,
 Tierelier, tierelier,
 Die vloeiden over 't gras,

De beeck-en boomgodin,
 De beeck-en boomgodin niet min
 Beireurden haeren zanger,
 Tierelier, tierelier,
 Met eenen droeven zin.

De Wijngodt strafte voort,
 De Wijngodt strafte voort dien moort
 Aen alle Boschbachanten,
 Tierelier, tierelier,
 Zoo straf als oit gehoort.

Apollo van Parnas,
 Apollo van Parnas quam ras
 Met negen Zanggodinnen,
 Tierelier, tierelier,
 Daer 't lyck gemartelt was.

Zy zamelden 't gebeent,
 Zy zamelden 't gebeent besteent,
 En zoncken 't lyck met klaghten,
 Tiereleir, tierelier,
 In 't graf, van elck beweent.

De Vader treckt een' schicht,
 De Vader treckt een' schicht van licht
 En straelen uit zyn kooker,
 Tierelier, tierelier,
 En schryft dit grafgedicht:

Gun ORFEUS, hier gebluft,
 Gun ORFEUS, hier gebluft, nu rust,
 Myn zang-en spelorakel,
 Tierelier, tierelier,
 Hy plante deught met lust.

Apollo veêl en boogh,
 Apollo veêl en boogh, om hoogh,
 Ten toon hingh in de starren;
 Tierelier, tierelier,
 Een trots voor 't nydigh oogh,

Terwijl voer Orfeus geest,
 Terwijl voer Orfeus geest op 't feest
 Der zielen by Godts reien,
 Tierelier, tierelier,
 Daer vreught den rou geneest.

Het hoeft, voor ty in zee,
Het hoeft, voor ty in zee, alree
Te Lesbos aengedreven,
Tierelier tierelier,
Broght tyding van dit wee.

Een zeeflang, wit van tong,
Een zeeflang, wit van tong, zich wrong,
Om't bloedigh hoeft te licken,
Tierelier, tierelier,
Te slicken op een' sprong.

Apollo quam op slagh,
Apollo quam op slagh, en zagh
De slangh afgryfslyck gaepen,
Tierelier, tierelier,
Noch wyder danze plagh.

De Godt hier door onteert,
De Godt hier door onteert, verkeert
Gebit en beck in marmer,
Tierelier, tierelier,
En 't byten haer verleert.

Nu vrees geen' haet en nyt,
Nu vrees geen' haet en nyt, noch fryt.
Wat kan een dier ons schaden,
Tierelier, tierelier,
Dat gaept, maer niet en byt!

J. v. VONDEL.

SPEELSTRYT

VAN

APOLLO en PAN.

DE Godt Apollo wert
 DE Godt Apollo wert heel hardt,
 Om tegens Pan te zingen,
 Tin tin tin tin tin tin,
 Geterght, en uitgetart.

Zy quamen beide in 't perck,
 Zy quamen beide in 't perck, heel sterck,
 Met herderen, en Nimfen,
 Tin tin tin tin tin tin,
 In Godt Apolloos kerck.

De rechter hoorde toe.
 De rechter hoorde toe noit moe
 Om spel en' zang te hooren.
 Tin tin tin tin tin tin.
 Toen loeide fier noch koe.

Apollo hief eerst aen.
 Apollo hief eerst aen, met blaen
 Van lauwrier belommert.
 Tin tin tin tin tin tin.
 Hy zong gelyck een zwaen.

Toen

Toen Herkles uit den stoel,
 Toen Herkles uit den stoel en poel
 Des jammers op quam dondren,
 Tin tin tin tin tin tin,
 Wat zaggh men een gewoel !

't Was middagh by de kloek,
 't Was middagh by de kloek, en kock,
 In Pallas stadt Athene,
 Tin tin tin tin tin tin,
 Toen al de lucht betrock.

Een ieder riep : gewis,
 Een ieder riep : gewis wat is
 Wat wil dit yslyck voorspook ?
 Tin tin tin tin tin tin,
 Wie scheidt dees duisternis ?

Zy liepen naer de mert.
 Zy liepen naer de mert benart,
 Daer zagen zy den wachter,
 Tin tin tin tin tin tin,
 Den Helhondt met zyn' start.

Zy hoorden veel geschals.
 Zy hoorden veel geschals, een valsch
 Geluit in drie geluiden,
 Tin tin tin tin tin tin,
 Drie hoofden, eenen hals.

De Wilde dreef dien gaff,
 De Wilde dreef dien gaff, heel vast
 Gebonden aen zyn keten.
 Tin tin tin tin tin tin,
 Wie schrickt niet, als hy bast !

Hy quam in Platoos school.
 Hy quam in Platoos school. de kool
 In 't backhuis glom als fackels ;
 Tin tin tin tin tin tin,
 Dat ftonck als een giol.

De wyze en gryze baert,
 De wyze en gryze baert vervaert
 Wert gryzer om dit monfter.
 Tin tin tin tin tin tin,
 De school kroop achterwaert.

Nu zwyght het schoolkrackeel,
 Nu zwyght het schoolkrackeel geheel ;
 En klooft geen hair in zeven ;
 Tin tin tin tin tin tin,
 De Droes ziet al te fcheel.

Die in den tabbert zat,
 Die in den tabbert zat vergat
 Zyn boecken en zyn fchriften ;
 Tin tin tin tin tin tin,
 En wift niet hoe hy 't had.

En Thales fprack in 't left,
 En Thales fprack in 't left: o peft ;
 Ghy fteurt ons goude leffen.
 Tin tin tin tin tin tin.
 Loop heen na 't helfche nef.

Hy ging van deur tot deur.
 Hy ging van deur tot deur, recht veur
 Den Wildeman, zyn' temmer.
 Tin tin tin tin tin tin,
 De ftadt verfchoot haer kleur.

Het geemlyck kint kyckt bril.
 Het geemlyck kint kyckt bril, zwygt ftil.
 Het gaet nu, vroet te bedde,
 Tin tin tin tin tin tin,
 En volght zyn moeders wil.

Hy quam in 't heiligdom,
 Hy quam in 't heiligdom, hoe ftom
 Zat Pallas op het outer!
 Tin tin tin tin tin tin.
 Al d' uilen keecken om.

Nu zogen zy niet meer,
 Nu zogen zy niet meer, als eer,
 Den oly uit de lampen,
 Tin tin tin tin tin tin,
 Noch vlogen heene en weêr.

Toen fchreude een halve roes.
 Toen fchreude een halve roes: wat droes
 Verfteurt de Hierofanten!
 Tin tin tin tin tin tin,
 Hoe ftact hun hoofd zoo kroes!

Meduzaes flangenhooft,
 Meduzaes flangenhooft berooft
 Geen' mensch zoo van zyn zinnen.
 Tin tin tin tin tin tin,
 't Gebas zyn ftem verdooft.

Dus zong Apollo voor,
 Dus zong Apollo voor in 't koor,
 En Pan begon in 't ende.
 Tin tin tin tin tin tin.
 Een ieder gaf gehoor.

Hy zong verwaent en stout.

Hy zong verwaent en stout van woudt
En tempel by Dodone,

Tin tin tin tin tin tin,
Daer zich Jupyn onthoudt.

Daer hy orakels queeekt.

Daer hy orakels queeekt, en breeckt,
Door 't korten van zyn draeiers,

Tin tin tin tin tin tin,
Als 't volck hem bidt, en smeect.

Daer boomen, groen als palm,
Daer boomen, groen als palm, door galm
Verlege vraegers raeden,

Tin tin tin tin tin tin,
Geluit slaen als een halm.

Daer klinckend koperfpiel,
Daer klinckend koperfpiel, en bel
Hunn' klanck verdubbeleeren,

Tin tin tin tin tin tin,
En klincken hel en schel.

Oock wou zyn zangk hunliên,
Oock wou zyn zangk hunliên bediën
Hoe zommigh slag van beesten,

Tin tin tin tin tin tin,
Met kracht geen wit magh zien;

Een ander aert zich stoot,
Een ander aert zich stoot aen 't root,
Een verf by d' olifanten,

Tin tin tin tin tin tin,
Ghaet, gelyck de Doot;

En hoe zich 't buffelsvelt ,
 En hoe zich 't buffelsvelt ontstelt
 Om 't root, en roode rocken,
 Tin tin tin tin tin tin,
 Bezuurt van menigh helt.

Wie niet ontrennen kan,
 Wie niet ontrennen kan, wort van
 De buffels doot geknuffelt,
 Tin tin tin tin tin tin,
 Al waer 't een oorloghsman.

Nu zweegeuze alle bey.
 Nu zweegeuze alle bey; elck zey:
 Apollo wint de pryzen,
 Tin tin tin tin tin tin,
 Bestemt van rey by rey.

Maer Midas, tegens reên,
 Maer Midas tegens reên, alleen
 Gaf Pan den prys van 't zingen,
 Tin tin tin tin tin tin,
 En daerme ging hy heen.

De plompert, by een' vliet,
 De plompert, by een' vliet beziet
 Zyn' eigen schyn in 't water,
 Tin tin tin tin tin tin,
 En zucht van groot verdriet.

Hy ziet, van zin berooft,
 Hy ziet, van zin berooft, zyn hooft
 Verciert met ezels ooren.
 Tin tin tin tin tin tin.
 Wie had dit oit gelooft!

Eer't iemant wort gewaer ;
 Eer't iemant wort gewaer hy't hair
 Met eenen hoedt gaet decken.

Tin tin tin tin tin tin,
 Noch loopt de fchant gevaer.

De fcheerder merckt het ras,
 De fcheerder merckt het ras, toen was
 Het melden hem verboden,

Tin tin tin tin tin tin,
 Hoe sterck men hem belas.

Hy groef, op dat hy't zweegh,
 Hy groef, op dat hy't zweegh, om leegh
 Een' diepen put in d' aerde,

Tin tin tin tin tin tin,
 Waer in hy nedersteegh.

Daer riep hy overluit,
 Daer riep hy overluit recht uit:
 Zwygh stil van Midas ooren,

Tin tin tin tin tin tin,
 Te lang en ruigh van huid.

Hy stopt na dit gehuil,
 Hy stopt na dit gehuil den kuil
 Met zant en aerde weder:

Tin tin tin tin tin tin,
 Noch ging de fchant niet schuil.

De herder leert dit haest.
 De herder leert dit haest. hy blaest
 Op't riet hier uitgesproten,

Tin tin tin tin tin tin,
 Dees' klanck, die hem verbaest:

Wie u naer Midas vraeght,
 Wie u naer Midas vraeght, hy draeght
 En roert twee ezels ooren.

Tin tin tin tin tin tin,
 Met recht aldus geplaeht.

J. v. VONDEL.

Op de Doodt van sijn Hoogheyd
PRINS WILLEM
Van ORANJE,

En de geboorte van den
JONGEN PRINS.

IN diepe duysternis, verlaten van de Son,
 Wiens onverfiens vertrek heel Kristenrijk dee beven
 Met wanhoops-geessel, na den grootsten ramp gedreven,
 Die oyt 't voorfieng oog ons Lands bereyken kon,
 In 't swellen van den twist, die eygenbaet begon,
 In 't struyk'len van de Staet, in 't twijff'len van ons leven,
 Als yder een sijn lust den vollen toom gingh geeven,
 En dat sich Holland, als een Weeuw verlaten von,
 En onsen Buer-man die gedwongen vriendschap spiijt,
 Sat in zyn vuyft en loeg, dat Spanjen daer van schatert,
 En sijnen gragen balg en kinne-bakken watert,
 Raekt Spanjen al zyn hoop, en wy ons wan-hoop quijt,
 En sien door schoonder Son, doch met beneveld wesen,
 Ons Steden weer geschraegt, ons Prinzen weer verresen.

M. v. MERWEDE.

T

Op

Op d' Af-beeldinge

Vande Vorstelycke Pop, sijn doorluchtige

H O O G H E Y D

WILLEM HENRICK,

Prins van Oranje.

DUs foent de sonn' deez' Son, ORANJES bral en luyster,
 Op-dagend' uyt den nacht des grafs vermolfemd duyfter.
 Hier flickert WILLEM we'er, wiens bloed lands vryheyd plant'.
 Hier blixemt MAURITS kling, died' Yber bracht aen 't beven.
 Hier's FREDRYCK noch, die Vre'e't Vereend' Land rijk
 quam geven.
 Hier's tweeden WILLEMS Soon; WILL'M HENRICK.
 God! hy brand'.
 In yver voor uw' Kerck, en't heyl van Nederland.

G. JACOBS.

Aan Juffrouw.

ANNA MARIA SCHUURMAN.

INdien den Eeren-glam van uw gefwind Gerucht
 Mijn logge ziel soo wel met krachten had bevrucht,
 Als met verwondering; indien den luyen donder
 Van uw doorluchten naam (ô! opper-wereld-wonder!)
 Voor prikkelende drift, voor krachteloofse tocht,
 In mijn barr-aardig breyn, 't vermoogen had gewrocht

Wat

Wat snaaren zoud ick slaan, wat toonen woud ick uyten,
 De wonderdingen van u sonderlingen geest;
 Die zelve in een man, noyt zijn bespeurt geweest.

Nu roept mijn loom gemoed: krop in u aëmloos swoegen,
 U geesteloozen tocht, u eigen ongenoegen,
 U titeltateling, en kinderlijck bedrijf:
 Dien rechten Atlas-laft past op geen kreupel lijf.
 Laat Phœbi kneukel-klem den Sonne-wagen mennen:
 Laat Heins tot haren lof, het Heinste-spits berennen,
 Laat hem dat pack, die met een ruimen roem verbreidt
 't Gansch Vrouw-geslacht, alleen om haar uitmuntenheid
 Hoe! sou u wat'rig bloed (dat niet dan misgeboorten
 Ontijdelijcken baart) genoeg zijn tot behoorte
 Van soo een Vrucht, tot wiens volkomen koestering
 Vry meer belangt, dan oyt in uwe harsens hing?
 Haar eeren krans kan door u dood gedicht niet leven:
 U schrale water-veruw kan aan haar glantz niet geven:
 All wat u stramme tong met losse woorden swetit
 Is slechts de gulde Sonn met swarte kool geschetst
 So is 't. Dies mag, die kan, uw ruimen roem bereden.
 Ick swijg; en doe gelijk de Ægyptische priesters deden;
 Die eerd' haar Goden, met een mommelende lip:
 Tot tuyg, dat haar waardy steeg boven haar begrip.

DAN. JONCTYS.

LEANDERS WENSCH.

Leander, als hy eens sou met sijn' Hero paeren,
 En midden in den vloed door 't woeden van het meir
 Sich mat vond en vermant, o (riep hy) boofse baren;
 Spaert spaert my slechts in 't gaen, maer blind my als ick keer.

J. de DECKER.

Op het lijck van

L E A N D E R

In d' armen der Zeegoddinnen, door Rubens gefchildert.

In de zaal van den Heer

P I E T E R S I X.

LEander zwom in zec om Hero te behaagen:
 Want minnaars moeten waagen.
 Hy brandt in 't koude nat, ja hy ontvonkt de vloedt,
 Gelijk de min zijn bloedt.
 De Tritons, om die vlam, die 't hart van hun godeffen
 Deê blaaken heel te lessen,
 Die hitsten weêr en windt en water op hem aan.
 Geweldt is niet t' ontgaan,
 Al wat afgrijslijk was quam hem gelijk bestormen.
 De Doodt ging zich vervormen
 In een verwoede golf. Hy worsteld' met de zee
 Wie mint ontmoet veel wee.
 Zijn arm die Hero vaak omhelst hadt, in 't vergaaren,
 Omhelfde woeste baaren.
 Hy wenst hier om zijn lief, en was verblijdt om dat
 Hy haar niet by zich hadt.
 De Doodt, die hem in schijn van water overrompeld',
 Heeft hem in 't leif gedompelt.
 Hier is hy weder van de Nimfen opgevat:
 Zy schreien 't lichaam nat.
 Men ziet de leden, daar Natuur meê plag te pronken,
 Tot tweemaal toe verdronken;
 Eerst in de zoute zee, nu in een tranevloedt.
 De wellust is vol roet.

Zoo ziet men, die om land te winnen 't water kiezen,
 Al 't aardrijk vaak verliezen.
 De weêrmin die men met gevaer van 't leeven haalt,
 Wordt veel te dier betaalt.
 Nu roept zijn Hero vast : ô zee ! ô wec ! ô winden !
 Zoo gy ooit trouw beminde ,
 Zo spaar mijn minnaar toch ; dat Venus met haar vlam
 O zee ! uit zeefchuim quam ,
 Is waar : maar zy vertrok met al uw zoetighede ,
 En liet my 't zuur . ô wreede !
 De schipper , 't schip en vracht bestaan in hem alleen .
 Gy plaagt 'er drie in een .
 Als 't holle water rijft begint haar hoop te daalen .
 De Liefde heeft veel quaalen .
 Door 't barnen van de zee , wort zy zo kout als sneeuw ,
 O Hero gy zijt weeuw !
 Leander is om hals ! hy komt op d' Amstelranden ,
 In 't huis van S I X belanden .
 Deez' toont Apel , gelijk zijn broèr Apol , zijn gunst .
 Men eert zich zelf door kunft .

JAN VOS.

Op de Print van
K A R E L de E E R S T E
Koning van Groot Britanje.

Hier blinckt het wesen der verkochte Majesteit ,
 Die Engeland beschaemt ; daer Yerland noch om schreyt ;
 Die Vadermoordenaers ontvingen ; neen , maer vingen ,
 Toen 't gout veel swaerder woeg als dertigh silverlingen .

G. BRANDT.

DE LOOP VAN ALDEWERELT

Voor den E. Bruidegom

SALOMON van ALDEWERELT,

Met zijne E. Bruid

HELENE PIETERS
VAN ROOZENDAAL.

AL wat om laag op d'aarde is neergezet,
 Kreeg in 't begin verandering tot wet;
 En is alvoort van wissel opgeleit,
 Gestadig in haar ongestadigheid.
 D'een doet zijn best en bouwt vast kloek en sterk,
 En d'ander steurt het opgeboude werk.
 De felle Doodt, zoo wreet en stuurs en straf,
 Maakt al de werelt tot een droevig graf,
 En alle ding van lusten yl en leeg;
 Waar door dit Huis wel haast ter aarde zegg:
 Hadt niet getrou de Liefde, eeuw uit eeuw in,
 't Gebou gestut, met pijlers van de min.
 Zoo heeftze zich daar tegen tschrap gezet;
 En ook de doot haar wil en wensch belet.
 Men dank haar vry, dat zy, door trouwen, is
 Des werelts troost met haar behoudenis.
 De voorzaat treet de naazaat moedig voor:
 Die volght dan licht zijn ouders op haar spoor.
 't Was in 't begin toen dit al meê begon.
 Zoo zagh dan ook ten lesten SALOMON
 Zich zelf alleen, en ALDEWERELT aan,
 En kreeg een lust te treden in die baan

Daar

Daar elk in gaat, toen hy op eene dagh
Zijn waare min, met zijn HELENE zagh.
Toen wiert hy voort van haar gezicht bestreên.
Zijn zinnen zijn te velde tegens een.
De koude vrees, de hoop, zoo graag en heet.
Staat hier ten toon en wacht haar lief of leedt.
Hy sprak : ô Lief, 't is altijd recht geweest,
Die iemand quetst, dat die hem weêr geneest.
Dit hoorde zy, maar wou nochtans zoo ras
Zoo wijs niet zijn als ALDEWERELT was.
Die reket by die slaverny geluk,
En mint de last van 't soete minnejuk;
En heeft geen macht dat zy die brandt misfaakt
Die nu zoo klaar al in haar oogen blaakt.
HELENE onfangt ten lesten noch het pandt,
En krijght de trou, en geeftze met haar handt.
Zoo is zy ALDEWERELT onderdaan;
Waar door haar zon verandert in een maan,
En leent het licht, waar door haar maagdekrans
Beschenen wort, van 's Bruigoms zonneglans:
Maar daar de maan wordt aldermeest verdoeft,
Wanneer de zon het naast is by haar hooft.
Dat is voor haar een al te sterken dagh,
Diar tegen zy, by nacht, niet opzien magh;
Maar blinkt het best dan met haar nachtcieraat
Wanneer de zon het verfte van haar staat:
Daar zal het licht van deeze zilvre maan
Noyt voor haar zon verduistert ondergaan;
Maar blinken noch, met schoonder aangezicht,
Als hy haar toont zijn glinsterende licht.
Uw huwlijk wort een hemel dan beneên.
Dat nu de Trou u vast verbindt aan een.
Die Hemel dan, tot eer van uw geslacht,
By zon en maan op nieuwe starren wacht.

OP DE BRUITS TROON.

DE handt die 's hemels Trou bewaart
 Den Palmboom aan de Wijngaart paart:
 Waar in een duifke met de flak
 Blijft altijd in haar eige dak.
 Hier kraait de haan des morgens vroegh,
 En drijft den Huisvooght tot de ploegh.
 Dat voeght den man, die, door de trou,
 Is kroon en scepter van zijn vrou:
 Al wat hy plant dat wast en groeit,
 Als Godt dat met zijn daau besproeit:
 Waar door DE WERELT AL te maal
 Is als een lustig ROZENDAAL.

VERWISSELING VAN OORLOG

I N

M I N G E V E C H T

O M

H E L E N E.

DE strenge Min zach al de Grieken eer,
 Met woedend krijgsgeweer
 Ten strijdt gerust, zich banen eenen weg
 Door Trojaas lang beleg;
 Om, door veel duizent lijken,
 Maar met een Bruit te strijken.

Dat

Dat was hun wit. Zoo veel gewelds vermoght
 Die heete minnetocht,
 Zoo fel gestookt, dat AL DE WERELT schein
 Te branden om HELEEN,
 En 't harnas aan te trekken
 Om zoo de wraak te wekken.

Nu heeft de Min dat zelfde spel bedocht
 En hier ter baan gebrocht.
 Hy maakt weêrom dat ALDEWERELT is
 In zijn gevankenis.
 Hy doct hem, door zijn vryen,
 Om zijn HELENE stryen.

Ziet, schoone Maaght, wat gy u onderlegt
 Zoo gy zijn min ontzegt.
 Al vluchtge van uw Minnaar, ziet, hoe dra
 Volgt hy u achter na.
 Wat wilt gy toch verhoppen
 De werelt uit te lopen!

Al waar gy trekt of vluchtig hene vliet
 Uw lief ontрейft gy niet.
 Het kan u toch niet baten, schoon gy nu
 Zijt van zijn min zoo schuw.
 Wat hebt gy voorgenomen?
 Gy kunt het niet ontkomen.

De minnaar strijdt om 't bloeiend ROZENDAAL;
 Maar niet met vuur of staal.
 Hy mint, door trou en ongeveinsde deught,
 In 't bloeienst van zijn jeught.
 Hy dinght niet naar haar leeven;
 Maar wil haar 't zijne geven.

Hy trekt niet af voor hy haar overwint:

Zoo is zijn trou gezint.

De grôte Min maakt dat hy kloek en stout

Zijn lief belegert hout.

Die wift hem in te fteken

Dat hy niet op zou breken.

Hy voedt alree een diepe wondt in 't hart,

Met duldeloze smart,

Ze denk vry dat zy op haar minnaar woedt

Al laat zijn wondt geen bloedt.

Zy hoor dan zijn gebeden.

Hy strijdt en wordt bestreden.

Zy houdt het noch zoo lang tot SALOMON

Dat hertjen overwon.

Toen gaf zy 't op, en wift niet langer meer

Te bieden tegenweer;

Zoo quam hy, door zijn minnen,

Zijn lief zijn luft te winnen.

Nu heeft HELEEN het minnelijk verbont

Bezegelt met haar mondt;

En met haar Lief het aangenaam verdragh

Beslooten met een lach.

Zoo heeft hy noch den zegen

Door trouwe min verkregen.

R. ANSLO.

AEN

A E N

D A N I E L S N O E K

Disputeerende in de rechten, onder 't praesidio
van den wijsberoemden Heer

BERNARDUS SCHOTANUS.

*Brenght thans De Lent VVs IeVghs zoo
rIipe VrVghen Voort,
VVat zaL In herr'bst Dan staan een oogst,
Die noIt Verzoort?*

MIt als d' onwisse jeught haar neuten vaaren laat,
En 't speel-tuyg heylight aan den Huys-God, en't cieraad
Van purper af-schaft, dan begintmen aan te trekken
Het Mannelijke kleed, en voor het oogh komt strekken
Zich een tweezijd'ge wegh, onveylig voor den een,
Maar veyligh, die bezeft haar donker' heymlijkheên,
En stelt hem naar 't ontwerp van Cebes tafereelen.
Op d' een der wegen zyn niet dan onnutte speelen
En gaile lust, verkneght aan snode bezigheid,
Boeladie, en Veinzery hier duyst're strikken spreidt;
En looft haar Min-genoodts den beker der ghelukken:
Op d'and're wegh, daar, vijlt de Deught de banden stukken,
Van bitze tegenstand, en tooght het reghte spoyr,
Van aller heerlijkheid, aan 't recht Cleanthis oyr.
Zy is wel naauw en steil; maar de standvastigheden,
Van 't voor-ghenomen wit, de moeylijkheyd vertreden:
Men, daar, van boven neer, druckt, met gelaarsden voet,
De bleeke Vrees; en stiert, bemorit met schoorsteen-roet,
De knaaghb're Nijdt tot in de glöende Zolphier vieren
Des helschen zwavel-poels, waar, dat men mensche-spiere
Schaft

Schaft, voor een lekkerny, op disch, waar't kinder-bloed,
 Het Eunjere gespens, in plaats van drinken, voedt.
 Heel anders is de ziel van dezen ingenomen,
 Die d' Hippocrene vles, aan Zeeuwische zilv're stroomen,
 In plaats van voedsters zok, noodschikk'lijk, heeft ghenut;
 En staagh, van dier tijd aff, in palm en lauer hut,
 Heeft greetigh aan gehoort die goddelijkke lessen,
 Ontfouwt, ter by zijn van de smyd'ge Zank-Goddeffen,
 Door den Thiodamas, dien Tempel-Heer, diens lipp'
 Uytaamt een aard'ge klank, die wikt in Noorder klipp'
 Een lustelijke luim: Gy door gewette hersen,
 Toen heuschen Jongelink, het karn en pit ginkt persen
 Uit elk gesproken woord, en speurden alles naar,
 En wat verholen was gy braght in't openbaar.
 O Hoogh-geklommen roem! O luyster die noit duistert!
 Maar na den lauer-eer zo recht geschapen luistert.
 Een oegst van lauweren uw'dapper hoofd omhelt,
 Of't ghy uw'Vaders daân, oft Groot-Vaârs daden telt.
 Men ziet de deugd in't Kind met Vad'ren deugd vereenen.
 Zo't hout was is de vrugt: en in geen sleghte steenen
 Glimt diamante gloor: zo ook uw' wijsheids glans,
 De schakels an uw' roem, en uwer eeren-krans.
 Gy, door uw' zoet geluid, wanschikkelijkke beesten,
 Haar woeste wildigheid, vervormt op zaghter leefsten;
 Heel anders, als wel eer, den overschellen lier
 Van Orpheus, op een sprong, 't drie dubbel-kopte dier,
 En d'Opper-Onder-God deê luist'ren naar haar galmen,
 En wekten op het meest gekreukte der strohalmen.
 De Poez'le Vliet-Goddes die beurt, op uw' geluid,
 Haar zilvere paruik ter marmere beken uyt.
 Oal-verwinb're maght! te slap is mijnen veder:
 In uwen lof, zy rijst, maar stort weêr echter neder;
 Vergeeft, zo zy niet prent, op 't voorhoofd van de Faam,
 Naar uw'welwaardigheên, uw' al verduurb're naam,
 Die zweven zal door al der Batavieren landen,
 En door der Moskouw, en lanks Zamoieedsche stranden,
 En waar in 't Lely-land, der Gaulen hoofd-stad staat,
 En tot den oever van den schuymenden Euphraat.

Ja ! tot 't ontfpeurb're diep der kill' Araxis plassen,
 En in 't Riphææ's Geberght by Tanais moerassen.
 Geen wreê Kannibalen, hoe zeer hun moord-zucht woedt,
 En op het moord-toonneel den balgh met moorden voedt,
 Uw' yewers zullen fchaân; gy zult ontferf'lijk leven,
 En tot den Hemel, op een Phoenix veder zweven,
 Verzelt met Ulpiaan; daar Romens Opper-Heer.
 Uw' wellekomen zal, en plaatzen by hem neêr,
 In een ivoren troon. zo erftmen, door zyn deugden,
 Weêrgaadefen roem, en zonderbare vreugden.
 Wat is 't? oft yemant bromt op 't half gefloopte beeld
 Van Curius en dat van Fabius, en deelt
 Geen deugden van hen meê? wat baat den zege-wagen,
 Van overouderen, in 't Roomfch gebied gedragen?
 Wat ift, oft yemand uyt den glori rijkken ftam
 Van Decius, oft van de Scipiones quam!
 Gansch niet. Maar gy van ftam, en door geleertheid, edel,
 Voegt reghte wetenfchap by d' adellijkken fchedel.
 Gy keurt niets voor het uw', ten zy gy 't zelf erwerft;
 En liever Vad'ren roem, dan eigen deugden derft.
 Vaar voort; zo zal, eer lang, uw' grootften glory fteigeren.
 In vollen krits, als gy 't befcharrem niet zult weigeren
 An het verdrukt gemoed, en an, die raadloos zy
 Zult mede-delen een heilzamer Artzeny;
 En nu, regt wyze ΣΝΟΕΚ, tot loon, een kroon komt zetten
 Op uw' Aitræa zelf; door dien de ftale Wetten
 Gy zo reghtfchappen hebt, verdedight, doen een drom
 Cyklopen grouwelijk hun daght te bald'ren om,
 En heel t' ontfchakelen. Gy 't fchend'loos tegensport'len
 Der opgefinkte reên ontzenuwt: gy te mort'len
 Verbrijzelt al hun macht: en Aristarch moet voort,
 Wyl gy zeegh-haftigh ftapt tot in de zege-poort
 Van d' onbegrensde deugd. Uytmundend perfontadie
 Die zo verheerlijkt zyt, dat u, in 's reghts boskadie,
 Voor fchuts-heer, ftrekt een Heer, daar Frieflandts Heerlijcky.
 En Gonboldts krooft op roemt; en die al verr' voor by
 Het dubbel-pyller-ftand, zyn Standaards heeft gaan rukken,
 Tot by den Tydorees en 't Eyland van Molukken;

En

En waar den bleken schim van Atabaliba.
 En Motencuma spookt, omtrent Peruvia.
 Hy u, vol zege, leidt ter glory-poorte binnen,
 Geopent, door de punt, van uw' gespitste zinnen,
 En rijpe wetenschap. hoor! 't aardryk laght u aan,
 Nu't gy in bral en praal verwinner aan komt gaan.
 Den Rijn-god huppelt op van vreugd, en dartel schatert
 En Echo dat geluid te rugge driemaal klatert.
 Den Hemel Ambrozijn en Nektar tooghjes douwt:
 En Aura lieflyk speelt door 't omgeleggen woud;
 En elk zyn gunst U biedt in Leid-duins groene weiën,
 En eeren 't hailigh hoofd met uyt-gekipte meien,
 Van lauwcr, myrt, en klim. O onbegrensde glans
 Van eer en deugd! waar vind 'k uw' wedergade thans?

S. A. G A B B E M A.

LYCKDICHT,

Over den Edelen Gestrengen Heer, Mijn Heer
 Jr. **WILHELM** van **NASSAUW**,
 H E E R vander L E C K E:
 Lieut. Admiraal van Hollandt.

P R O S O P O P O E ' I A.

Dulce & decorum est pro patria mori.

HOe meugt gy (Hollands hart!) u hart met rou doorploegen,
 En treuren om mijn Doodt die u soo dapper raecht?
 Hoe wel ick hebb' geleydt een leven vol genoegcn,
 Nu proev' ick yets dat my noch al veel soeter smaect.

Mijn afkomst vol van glimp, deed' dat mijn jeugdigh leven,
 Van Princen was geacht, van Koningen gestreelt,

Door

Door dien in 's Vaders krooft soo aerdigh was gedreven
Die deughdelijcke swier van 't Princelijcke Beelt.

Die treffelijcke haev' uyt vromer handt genoten,
Ter deughden aengeleydt van mijne milde handt.
Gaf my een levens loop met lusten overgoten,
Die 't eël gemoedt vermoght te nutten sonder schandt.

De woeste wijde zee my tot mijn deel gegeven,
Voor mijn manhaftigh hart te final haer open doet:
Ick werd' op hooger trap te lande noch verheven,
En sagh met soete hoop yets grooters te gemoet.

Maer boven all' soo was mijn Min met Min bejegend
Van eene die mijn hart ter werelddt best beviel,
De schoonste die'er ooyt den Hemel had gezegent
Met lichaems gaven, en met gaven van de ziel.

Ghy wist mijn deughden nae verdiensten te waerdeeren,
Ey Lief! beheerst den rouw' die u soo dapper smacht,
Denkt dat ik eeuwich leve, en toont tot mijn'er eeren,
Dat ghy yets meer in my als 't lichaem hebt geacht.

Stam, Rijckdom, Eer en Deught, maer boven al het Minnen,
Dat ons gemoedt ontfack met onderlingen brandt,
Gaf een volkomen vreught in mijn vernoeghde finnen:
Maer soeter was de doodt voor 't waerde Vaderlandt.

Gy die u daer voor waeght, dees les moet ick u geven,
Die niemandt wert ontdeckt als in den laetsten noodt,
Om dat men niet soo licht zouw walgen van het leven,
Dat niet soo saligh is, als mijns gelijcke doodt.

E P I T A P H I U M.

Nassovium dum Terra sibi, sibi vindicat æquor,
Has Cœlum lites solvit, utrique negat.

GRAF-

G R A F - S C H R I F T

DE wijl Zee tegen Landt,, Om Nassou is gekant,
Komt haer den Hemel scheiden,, En gunt hem geen van beiden.

L. R E A E L.

Op d' Afbeeldinge

Van

MARTEN HARPERTSZ TROMP,

Daer hy als Neptunus op een wagen van
zeepaerden getrocken wort.

ZOo hielt de Zeevooght van de zeven vrye Landen
Het Roer des Oceaens, en tarte voor ons strandt,
De doot, de donderkloot, den blixem, en den brant:
Zoo nam de deught van T R O M P de vlooten op haer tanden.

J. v. V O N D E L.

Op de Print

Van

MARTEN HARPERTSZ TROMP.

DUs leeft de groote Tromp, die Taag en Teems deê zwichten.
Zijn Krijgsmoedt was een zuil van koper, die de Staat
Voor 't vallen onderschraagt. Hy toonde dubble plichten;
Nu voerd' hy aan als hoofd, dan vocht hy als soldaat:
Twee deugden die de zee, de keel van 't landt, herseide.
Zoo ver als 't grófgeschut de handtbus overwint,

Zoo

Zoo ver verwint hy, door zijn daaden, 't puik der Helde'.

Wie d' eedle Dapperheid, roept Nederlandt, bemint,
Beschrey dien watergodt: vergeets is't zeegepraalen.

De lauwren zijn te dier die wy met 'Tromp betaalen.

JAN VOS.

*Den Boezem van den bedruk-
ten, ellendigen, naakten, en verdreven*

V A U D O I S,

*Uitgestort in den Schoot van den trou-
bertigen, en mildadigen*

N E D E R L A N D E R,

Op de gelegenheit van de Erbarm-giften, toege-
staan by haar Ed: Groot-Mogende, tegen
den 5 September dezès Jaars 1655.

MEêdoogend Nederlandt, ik smijt my in de armen
Van uw goed-dadigheid, en Broederlijk ontfarmen.

In jammer swemmen wy, en leven in den nootd

Te werden zonder schult Tyranniglijk gedoodt.

Het voorbeeldt heeft onlangs gedondert in uw' ooren.

't Herdenken van die daadt zal u het hert door-booren,

Ontzetten doen u ziel, en raken u verstandt,

Dat gy zult openen u teder ingewandt,

Dat ik u wederom d' ellenden zoud verhalen

Die ons zijn aangedaan in de Piedmontsche Dalen,

Dat zoud mijn wonde maer doen bloeden op een nuw,

En uw aandachtigheid beroeren met een gruw'.

In welkers ooren zijn meer gruwels ingedrongen

Als wy gemartelt en Barbarisch zijn gedwongen?

Van alle oudtheit af en heeft de boosheit nooit
 Haar wreedste meelsterstuk zoo hoog als nu voltooit.
 Mijn hart dat bloedt. Mijn pen en kan niet meer beschrijven
 D' omstandigheên, vermits mijn handen gaan verstijven.
 't Geheug vliegt van my af. 't verstandt werd my ontrukkt.
 Om dat mijn hert op 't nieuw al treurend' werd bedrukt.
 Swaar lijden is van tijdt tot tijdt op ons gevallen,
 Soo dat wy in 't Gebergt', in Rotzen, en in Vallen
 Byna de Werelt door verdreven zijn geweest,
 Van 't Gods-eer-roovende Rooms Zevenhoofdig Beest.
 Maar 't middel om Gods Kerk te wisser te bewaren,
 Is over lang geweest het bloet der Martelaren.
 Dat bloedt is 't rechte zaat: en daar uit leven wy
 In 't midden van het Swaardt vijf eeuwen op een ry.
 Waar zijn de vragers nu? dit zal genoeg verklaren
 Waar dat wy voor Calvijn en Luther eertijds waren:
 Dies hebben zy op 't nieuw zoo helsch als ooit getocht,
 (Om dat men dit bescheidt by haar niet hooren mocht)
 Ons noch verwoeder als wreê tygers te doen slachten,
 En 't zaat van Valdo te verdolgen uit gedachten,
 Ja alles neêr te slaan: zoo dat 'er niet een mensch
 Zoud' wonen op der aard' met d' oude naam Waldens.
 Dit zijn de vruchten van Godvruchtig te vertrouwen
 Verbonden die den Turk zoud' beter onderhouden.
 Heilooze Pianeff', gy hebt den wreedden moedt
 Van uw' voorgangers niet gestooten met den voet;
 Maar uw' trouwloosheit zal de Werelt over-duren:
 Men zal u als Mageer' in etter gaan borduren:
 Uw' Godtvergetenheit, als een vervloekte zaak,
 Zal alle eeuwen staan gebrantmerkt op de kaak.
 Daar breekt den gruwel los. Hier barsten nu de zerken,
 Door 't woeden van het vuur in aangesteeke Kerken.
 Nu dringt het krijten door tot boven het gestarnt,
 Om dat gy met uw' ziel, d' onnozelen verbarnt;
 Noch naarder is 't gekrijt door weêr-klank van de Rotzen,
 Daar gy den zuigeling van boven neêr gaat botzen,
 Daar gy van boven af gaat rollen met het hoofd
 Van veel ellendigen; ja 't bekkeneel opklooft,

En gaat met d' herffenen van menfchen u verzaden.
 Uw' pijn voor 't hert daar van, zijn teekens dat de maden
 En monfters van de Hel uw' zielen zullen zijn
 Een eeuwigdurende onlijdelijke pijn.
 Noch ouderdom, noch fex beweegde tot erbarmen.
 Men hing'er veelen op by beenen, hair, en armen,
 Toen eerloos Vrouwe-kracht de gailheit had verzaadt.
 Hier was het minft' ontzach aan maagdelijke ftaat,
 Daar Roomsche heiligheit Godsdienftig meê wil blinken.
 Hoe moet dit in den neus des reinen Scheppers flinken?
 Die ik de wrake laat. Ik breek dees gruwels af:
 Mijn leden trillen, en mijn herte werd my laf,
 Mijn oogen werden blindt van tranen. Swakke leden
 Beletten het vervolg van dees bedroefde reden.
 Ay! hoort dit laafte, dat wy t' eenemaal ontbloot
 Ons neder-leggen in uw' mildtheits ope fchoot;
 Uw' braven roem van ouds, van wel-doen d' arme leden,
 Wilt die, wilt die aan ons voor deze maal befteden:
 Bedekt ons naakte vleefch, vertrooft ons met een gift,
 Dat fmeek ik van u af in dit mismaaakte Schrift;
 Dat my veel liever was met blijder ftof te malen.
 Wilt van uw overfchot mijn honger nu onthalen.
 Doet en uw' milde handt, met toegenegen hert,
 Wie weet hoe onverwacht gy weêr gezegent werd;
 't Belieft den Schepper weêr ons laftig te doen lijden,
 Miffchien om eens te zien of gy ons zult verblijden.
 En zoo hy u bevindt goê hulpers in der noodt,
 Miffchien hy keert te rugg' de pijlen van de Doodt,
 Die d' Engel des verderfs op u heeft los gefchooten.
 God zegent trouwe plicht aan zijn Geloofs-genooten.
 En voelen wy dat gy aan ons hebt wel gedaan,
 Wy zullen in 't gebedt den Hemel tegen-gaan,
 En stormen door geweld van een hert-grondig fmeeken,
 Dat Gods genaden-licht wil over u ontfteeken.
 Wel hem, wel hem die geeft, en zekerlijk geloofst
 Dat hy is duur' gekocht van onzen Opper-hoofst.

J. BOGAARD.

V 2

O P.

O P D E

Konstige Af-beeldinge

Vande E. Hoogh-begaefde Juffr.

M A R G A R E T A de H E E R

Door haar E. selfs gedaen.

DUs troff MARGRIET de HEER haer onnaespeurlijk leven,
 Op wiens pengeel-bestier, en wonder-treck-geteel,
 De geesten onser Eeuw vast zidderen en beven,
 En smoooren schier van spijt, in 't licht van haer pengeel.
 't Gebloemte Vee, en Vis, in Velden, Zee, Revieren,
 Of wat'er onder 't Looff, tot noch gewossen is,
 Die fullen dese paerl' als een goddinne vieren,
 En boven dien hier dees haer eygen Beeltenis.

SIBYLLE van GRIETHUYSEN.

Aan Juffrouw.

M A R G A R E T A de H E E R,

Op 't vereeren van haer E. selfs geschilderde
wonderstukken.

BEgaefde Vrouw de HEER, naest viermael vijftien dagen
 Hebt gy my opgedragen,
 Twee stukken door u handt,
 Geschildert, en gemaeldt, tot giersel van mijn wandt.

Het een was rijk verlicht, met angelier en beesten.
 Tot wonder van ons geesten

Tot

Tot tarteringh verciert
Van al wat Flora gaf en't teeder klein gediert.

Het ander is een bult van Appels dick geswollen
Die leggen, en die rollen,
Met Nooten versch en cël,
En noch een Druyven-tros, met bladen an sijn steel.

Ick heb dus langh gestaen, op twijfel-loffe bancken,
Of ick u soud bedancken,
Eerbiedich, met een groet,
Dan of ick al den bras soud' schoppen met den voet;

Terwijl ick stond bedut, en wist niet of my 't leeven
Was onder't glas gegeven,
En in het glad' paneel,
Dan of natuur de konst baard uyt het vlugh pengeel.

Dus stondt ick om-gevoert, op kruys en dwarle-hoecken,
Tot dat my quam verfoecken
Een volck dat lessen doet,
Voor Helden in wiens brein ons welstant wort gevoet.

Tot dat ick 't vonnis hoord' van veel Apellen strijcken,
Dat sulck' noch diergelijcken,
Was noyt in 't licht gebracht;
Doch dat u sijn pengeel had' alles uyt-gewracht.

Dus stae ick vast beschaemd' en weet geen stof te vinden,
Om soo een Hooft te winden
Tot suyver Krans-çieraat;
Daar u verlichte licht my tot verblintheydt slaet.

Dan stae ick eens en dut, en poogh de ebben randen
Te briess' len en te branden,
En voort verbrande hout
Het Diamante puyck te wisselen met Gout.

Om aerdich nae de konst daer lijsten uyt te smeeden,
 En 't wonder in te kleeden,
 Tot wonder van dit dal,
 Tot wonder deezer eeuw; voor 't achste in 't getal.

Maer neen ick word' geflut in 't om-befengeld' wonder,
 Ick fal't van hoogh tot onder,
 Tot wonder in dien ftant,
 Dan laeten als 't my is, geoffert van dien kant.

Die tot verwonderingh moet meenich jaren leeven,
 En meer verwond'ringh geeven
 Aen geeften daer de faem
 Staet vaerdich, om de Goôn te off'ren deezen naem.

Voor my, ha Eed'le paerl' ! ik moet my neder-buygen,
 En van my selfs getuygen,
 Dat ick hier ichamel dan
 U Juffrouw Slechts bedanck, en anders niet en kan,

Wel hebt dan tienmael danck, en waer de Goden fchencken
 Daer falmen u gedencken,
 Ghy zijt dan MARGARIET
 De Parel, ja de HEER, die't doel van allen fchiet.

En met u wonder-konst daer falmen ceuwich brallen.
 En voor den Heemel fchallen,
 Tot dat een Engel-ftoet
 Komt vander hooghten af, en u medogent groet.

SIBYLLE van GRIETHUYSEN.

Aen

Aen de Ed. Heeren

BURGERMEESTEREN,

En

R E G E E R D E R S

der Stadt

A M S T E R D A M.

Toenze't. Vertonen van J. v. VONDELS
SALOMON met haer Ed.
by zijn vereerden.

Beroemde Vaaders van de Scheeprijxft alter vlooden!
Zij welkom in mijn Burg; die u geën heiloos woeden
Zal toonen als oud' Room haar Vaaders heeft vertoont.
Hier wordt geen moordtgevecht met laurier gekroont.
Ik walg van worstfjpel. Gy zult geen panterdieren;
Noch tigers fcharp van klaauw, den balg met menfchefpiëren,
En lillend ingewant, bekladt van bloet en fmeer,
Zien vullen op't toonneel. Van Vondels fenixveër;
Zal Salomon doen zien na tweemaal dartien eeuwen:
Niet hoe hy op zijn troon van veertien goude leeuwen,
De Vrouwetwift beflecht door dubble fchranderheën.
Hy zal, gelijk hy plag, geen wijze wetten smeën,
Om d' ongebondenheit der gruwelen te kluifteren.
Hy moet nu zelve naa de teedre wetten luifteren
Die hem de dartle Min met broffe pijlen fchrijft.
Het mannelijk gemoedt wordt door de Weeld verwijft.
De luft ontziet zich niet den Hemel te vertoornen.
Hy hult het grijze hooft met roozen: maar de doornen
Die fteken in zijn ziel. Gy zult hem, in de kerk
Van Hierams afgodin, een fchriklijk offerwerk

Zien pleegen op 't outaer: maer Godt tot wraak ontfteeken,
Komt zich met blixemvuur en donderslaagen wreeken.

De Straf onziet geen kroon, noch diere purperverf.
Zoo endigt het begin van Salomons bederf.

JAN VOS.

S C H E E P S - K R O O N .

Behaelt, in den Scheepstrijt, by Livorne, door
den Doorluchtigen Zecheldt

J O A N van G A L E N ,

Amirael der Hollantsche Vloote in
de Middellantsche Zee.

Tempora navali fulgent rostrata corona.

Zou de Leeuw van Hollant flaeuwen,
Na een zegevecht of twee?
Neen, hy slaet al weer sijn klauwen,
Op de Middellantsche zee,
Onder het Tuskaensche strant,
In het hart van Engelant,
Ruckt en scheurt het voort aan slentren.
Schreuw nu dat hy niet durf entren.

Kielen neemt hy op sijn tanden,
Steekt haer buskruitkamers aen,
Als sijn grimmige oogen branden,
Die gelijk twee lonten staen
In het hooft, wanneer hy raest,
Vier en rook ten neeus uit blaest,

En

En het zeeschuim komt gedropen
Uit zijn' muil, in bloet verzopen.

Om den Zeevloeck t' achterhalen

Paft maetroos op zijn gety,
En de moedigheid van GALEN

Zet nu alle zeilen by,

Daer hy vijftien roovers ziet,

Buiten Medices gebiet,

Tuimelen op zoute gronden,

Als een jaght van waterhonden.

Val nu, riep hy, valt aen't stroopen,

Dieven, tuk op scheeps verract,

Die een' Fenix af kunt loopen,

Daer men zich op trouw verlaet,

En al stil, aen 's Hertogs kufft,

Onder zijne vleugels ruft,

In den schoot der vrye haven,

Daer men weet van gier, noch raven.

Zijtge krijgsmans, hael uw staerten

Niet verbaest, als rekels, in.

Nestelaers in zeegevaerten,

Geen patrys in Engelsch tin,

Geene fauffen schaft men hier,

By het brandende oorloghsvier.

Hier beschoit men andre tonnen

Als de brouwer brouwt te Lonnen.

Hier gelt bulderen, noch stampen,

Noch geen borstwээр van een mijl.

Ruſtigh boort aen boort te klampen,

Is der Batavieren stijl.

Dus riep GALEN; op dat woort
 Klampt men moedig boort aen boort,
 Dat de borst en ribben kraecken,
 Onder het salpeter braecken.

Al de kusten van Tuskanen,
 Gansch Livorne, op muur en tans,
 Duizent duizent Italjanen
 Zagen zeewaert wien de kans
 Van dit onweêr in de lent,
 Van dit dondrende element,
 Zwavelvier en lucht en baren,
 Eerst verflinden zoude, of sparen.

GALEN, in zijn been geschoten,
 Staet op 't ander eens zoo vast,
 Even trots, en onverdroten,
 Als een steenrots, voor de mast;
 Even rustigh, even fier,
 Onder d' yzers, in het vier;
 Wel getrooft zijn lijf en leven
 Voor ons Vaderlant te geven.

Niemant schrikt'er aen te vallen,
 Te bespringen 't godtloos hol;
 En al stortmen, van de wallen
 Afgestorremt, even dol
 Overweldicht men in 't lef
 Het verdadicht draeckenest,
 In zijn eigen nest gegrepen,
 Uitgespannen voor ons schepen.

Onder 't vliegen van de voncken,
 Daer het oorlogs-onweêr ruischt,

Een gesprongen, twee gezoncken,
 Drie veroverd voor de vuist,
 Kiezen d' andere, op die lucht,
 Liever een gewisse vlucht,
 Om in zee het lijf te bergen,
 Dan den Waterleeuw te tergen.

Laet nu Livius vry pralen.

Met zijn helden op papier:
 Weeght hun deught op tegens GALEN,
 d' Eer van Hollants zeebanier;
 Vraeght den Hertogh, die het zagh,
 Wie zijn kusten met den dagh
 Van dees glori quam beschijnen,
 Daer de Pesten voor verdwijnen.

Dat heet eerst de Straet te vegen
 Van dit heiloos schuim en slijk.
 Smirne loopt ons vloten tegen,
 Om het Perfiacsche Rijk
 In den Batavier te laên,
 En te streven herwaart aen;
 In't gezicht van 's Konings Vlegel,
 Zonder Godt, en wet, en regel.

Dat heet nu de zee bevryen,
 En den handel vol gevaer.
 Zoo verwisselt men Turkyen,
 En al d' Italjaensche waer,
 Aen onze Indiaensche vracht,
 En wat Neerlant, uit zijn kracht,
 t' Zamen haelt, en kan verzinnen,
 Om de Beurs vol gouts te winnen.

G R A F S C H R I F T

Op den zelve,

Aen zijn quetzuur overleden.

Hier dekt de zerk het lijk van GALEN,
 Wiens dapperheit alle Amiralen
 De heirbaen van de glori toont,
 Daer't eint zijn brave daden kroont,
 Die gout en marmersteen verduren.
 Hy storf, en leeft door zijn quetsuren.

Ter

L Y C K S T A E T S I

Van wijlen den Edelen Heere,

J O A N van G A L E N,

Amiracl in de Middellandtsche Zee.

Faculatus puppibus igneis.

G E S P R E C K.

Vreemdeling. Amsterdammer.

- V. **W**ien deekt dit graf? A. den Edelen van GALEN.
 V. Wie zag hem lef? A. het Florentijnsche strant.
 V. Waer blonck zijn deught? A. op zee, in bloet, en stralen.
 V. Wat trofze daer? A. het hart van Engellant.

V. Hoe eert men hem? A. als 't licht der Amiralen.

V. Wat schroomde hy? A. geen beenbreuk, maer de schant.

V. En waerom slechts hem 't eene been gelaten?

A. Een pyler stut de Beurs van Zeven Staten.

J. v. VONDEL.

L Y K S T A A T S I

op den Eedelen Heer

J^r. J O A N van G A A L E N,

Opp^r Bevelhebber in de Middellandsche Zee
over de Vloot van haar Hoog: Moog: de Heeren

S T A A T E N G E N E R A A L.

Hier komt het koude Lijk van die zijn volk deê blaaken.
De Dood, hoe stout, durfd' hem van voren nooit genaken;
Zy trof hem, als Achill, van achter' in zijn voet:
Toen vocht hy met een been; maer met een dubble moedt:
Daar zinkt dien Heldt in d' aardt, die's vyands vloot deê zinken.
De Beurs aan d' Amstel, die hy in de Straat doet blinken,
Verliest, met hem, haar glans. men schrijf dan op zijn graf:
Hier rust het stof van die ons stof tot roemen gaf.

G R A F S C H R I F T

Op den zelve Heer.

Hier leit hy die den Brit, dien waterpest, deê strijken:
Maer zulk een roem kost bloed. De Krijg geeft lof voor smart.
Wie na de Scheepskroon streeft moet zwaard, noch koegel wijkē.
Toen hy zijn been verloor bleef by noch op zijn hart,
Die Staat- en Beurszuil, staan, om andre hart te geeven.
Wie voor de Vryheit vecht zal 't sterven overleeven,

OP

O P D' A F B E E L D I N G E .

D Us zietmen GALEN in 't gedrang der Britten Woeden ;
 Zoo staat een Noortsche klip in 't barnen van de vloedem.
 Hy streeft door moordtgeweer, als of hy door natuur,
 Tot heil van Nederlandt, van yzer, staal en vuur,
 In spijt der wisse doodt, onsterflijk was geschapen.
 Een dapper Oorlogshoofd verstrekt een zeegbaar wapen.
 Zijn scheepskroon vol laurier betaalde hy met bloedt,
 Toen hem zijn been ontviel ontviel de Britt zijn moed ;
 Want hy wierd heet op wraak, wie hart heeft mist geen leden.
 De tucht, beleid, en kracht, drie susters die zijn schreeden
 Staag volgden, zijn met hem beroemt in 't graf gegaan ;
 Het graf zal vallen, maar zijn krijsroem eeuwig staan.

JAN Vos.

G R A F - S C H R I F T

Van

J O A N van G A L E N

Admiraal der Hollandtsche Vlote, in de
Middellantsche Zee.

V AN GALEN hiel, tot roem van 't Vaderlant,
 Op eenen Been zo lang kloekmoedigh stant,
 Tot dat Hy had verkregen d' overhant
 Van vijftien Kielen ;
 Verjaaght, vermant, gesonken, en verbrant.
 Zijn Lijf is hier, zijn Eer aan alle kant :
 Geen tijt, verduurt van Gouwt noch Diamant,
 Kan deught vernielen.

JAN SIX.
O P

O P D E D O O D T

Van den dapperen Zee-Held

J A N van G A L E N,

Amiraal in de Middellandsche Zee.

'E N zyn geen Helden, die den goude deegen dragen,
 Noch proncken met de vlagh, in Zee, als Amiraal;
 Maar die voor 't Vaderlant, haar lyf en leven wagen,
 En schrikken noch voor vuur, noch voor 't geweld van 't staal.
 Die blinken naa haar dootd, in goud of in metaal.

De Faam had nauwlixx 't lof des Helt vol uit gezongen,
 Of d' edle ziel die stort en breekt tot door de lucht.
 Dien Herkles, die onlangs den helhondt had besprongen,
 En joeg 't gedrogh, met al zyn reekels, op de vlucht:
 Die sterft voor 't lant, en 't lant besterft op dat gerucht.

Een lieflyk luchje quam van over Zee gevlogen,
 En bragt in Nederland, wat nieuws voor blyde maar.
 Men zaghet volk de vreugt en blyfchap uit de oogen,
 Men daght niet eens op fchaam, geleden jaar op jaar.
 Men vraagt maar, is den Helt ook buiten doots gevaar.

Men zeit hy mist zyn been, maar heeft zyn arm behouwen,
 Daar hy voor de eer van 't landt, en nut van dezen staat,
 Noch mee den fabel voert, en dondert met kartouwen,
 En moedigt dus zyn volk; zoo helden, wreekt de fmaat,
 Wie sterft voor 't Vaderlant, die sterft als een foldaat.

De tweede boô verschynt, maar brengt ons droeve maare,
 Vervolgt de Zee-triomf, wel door den Heldt behaalt;
 Maar komt de staat van 't landt met zyne dootd bezwaare,
 Die dieper in het hert, als al de vreugde daalt.
 O zegen, veel te duur, met Helden-bloet betaalt.

Het

Het woest gedrogh, byna door zyn geweld verflonden;
 Die kruipen in 'er nest, en lacchen om die nood:
 De bloed-hond, krult zyn staart van vreugd' op binnen Londen,
 En voelt niet eens 't verlies; van schier een heele vloot.
 Maar Helden-moorders zyn te graag op Helden doot.

Die pesten, om voor 't volk, haar glory op te pronken,
 Blanketten 't voorhoofd van den staat, met wat fenyns,
 Men blaast 'er staagh, triomf, uit naare moort-spelonken,
 De zeegen vloeit 'er staag, men geeft het recht wat schyns.
 Maar ach! den Duivel speelt, den Engel door de gryns.

Den grooten Hartog laat, o roem der Amiralen!
 U lof trompetten, op al d' oevers van 't Oscaan,
 Livorne eert het lijk, en laat de naam VAN GALEN
 In Marmer houwen, met al d' overwonne vaân,
 En Zee-triumpfen voor het Vaderland gedaan.

T. ASSELYN.

TER GEDACHTENISSE

Van den Dapperen Zee-Held

JOAN van GALEN,

*Admiraal der Hollandsche Vloete op de
 Middellandsche Zee.*

Pacatum volitant per mare navitæ.

OP 't Middellandsche Sout te moeten voor sijn' oogen
 Sien swerven gins en weêr een' Britschen Tyger-nest
 En kon VAN GALEN niet verswelgen noch gedoogen;
 Waerom' hy ook de Straet strax veegde van die pest:

't Is waer dat hem (ô ramp!) dat edelmoedig vegen
 Ten koste van sijn been, ja van sijn leven staet;
 Maer daer voor heeft hy weêr den naem alom verkregen
 Van Geeffel van den Brit, van Besslem van de Straet.

J. DE DECKER;

LYKSTAATS I

Over den Ed. dapperen Zeeheld, en Heer

JOAN van GALEN,

Amiraal in de Middellandsche Zee.

Gehouden tot Amsterdam, op den 11. December 1653:

NU volgt het groote Lyk in rouw,
 Terwijl de Staten de uytvaart houwen,
 En bezigh zijn in 't hoogh gebouw,
 Den Helst een Graf-steen op te bouwen,
 Van Marmer, Kooper of Metaal,
 Om zyn verdiensten te doen brallen;
 Die (als den grooten Amiraal)
 Op zyn triomf-dagh is gevallen,
 In 't midden, toen de zegen klonk,
 En blics triomf, in zyn slag-order;
 Daar schip, by schip, ten afgrondt zonk,
 En brak door 's vyants macht en order:
 En temde zoo dien Geryon,
 Die op den vetten roof daar passen,

X

Daar

Daar 't folfer-braakende Canon,
Dien helhondt in zyn hol verrasten,

En joeg zyn rekels op de vlucht,
Met al't gedrogh der schelmerye,
Hy volgt de spooken op 't gerucht,
En vrydt de kust van die harpye.

Men volgt dan nu 't doorluchtigh Lyk,
Dat met Toscaanse Lyk-gezangen
Geleydt wierd, toen het heerelyk
Wierdt in haar Hooft-capel ontfangen;

Met zegenstaatsi, naar den eysch,
En overvloed van lyk-sieraaden;

Om Cosmus over oudt Paleys
Te sieren met zyn oorloghs-daaden.

O wakkre Zeeheldt, wijdt vermaardt!
Ik volg u doodbaar naa met traanen,
Die goed, noch bloed en heeft gespaardt.
O Fenix van 's Landts onderdaanen,

Die 't recht van 't lieve Vaderlandt
Beschermd, als u lauwrn melden,
Gy waart noch nodigh inde brandt.
Wy missen nu de braaffte Helden,

Terwyl men dus de vryheit kneldt:
Wat baardt den oorlogh ons al jammers:
Wat lydt den Staat niet al geweldt:
O zegenrijke Amsterdammers!

Die met uw handen rijk vol goudt,
Zoo brave Helden op kunt fokken,
Die gy den Oceaen betrouwt;
Gy hebt dien Herkles op getrokken,

In 't hooge school van Godt Neptuin,
Die hem de baren leerde kruiffen,

En over kop en over kruin
Gedompelt, weder op quam bruiffen.

Wie nu voor de eer van 't Vaderlandt,
Met zulke Lauwren meent te praalen,
Die hout zoo voor zyn vyandt ftaant,
En leeft en fterft gelijk VAN GALEN.

T. ASSELYN.

K L I N K D I C H T

Aan

SIMON ABBES GABBEMA.

Gelcerde GABBEMA, wie kan uw' gaven zingen?
Uw penn' weërgadeloos in 't vrye Friesland zy;
Jaa! haar doorluchte toon niet slechts die Heerliikky,
Maar stort de werelden in diep verwonderingen.
Verr boven alle niid zy heerlijk weet te dringen;
Geen ftervelingen oog bereikt hier, naa waardy,
Den zichteinder uw's lofs van proos of poëzy.
Groey op, groey op, o puik, van 't puik der jongelingen!
Zoo zy de Lauwerkrans getorft op uwen kruin
Een reex van eeuwen; en dan geen vermolzemd puin,
Noch alverterend vier, kan mors'len of verbrande
Uw naam. Ons Vaderland (dien tiid zie 'k reë te moet)
Uw beeldt op goude munt eerlang noch ftemplen doet,
Of 't draaght 't ondankbaar kleed tot haar en onzer fchande.

HERO GALAMA.

R O U W - K L A C H T

. Oover 't ooverlijden van Juffer

MARIA VAN IAARSMA.

Heeft oyt een aerdigh Beeld op 't Aerts-Tonneel gebloncken,
 Is oyt een schoon juweel van d' Hemel ons gheschoncken,
 Is oyt een friffche Maeghd met deugdens-fap gelaest,
 Met gaven van verftand, en de natuyr begaest,
 't Is **M A R I A** geweest, uyt **J A A R S M A** Stam gefproten,
 Met Ziel-treckende jeugds en deugds fonteyn begoten.
 Waer van ick veerdich fouw veel staeltjes brengen voort,
 Soo niet de veelheyd felts mijn pen wierp over-boord.
 Niet wetend' wat ick eerft of left fouw beft verthonen,
 Nadien haer gaven ftaen als gaer-gekante Kronen.
 Die niet alleen de menfch vervreugd door haer glantz,
 Maer felts 't Godinne-Choor deed' twiften om haar krantz,
 Elck foeckende nae wenfch dit Maegde-hart te ftieren,
 En haere Luft-prieel met defen Bloem te gieren.
D I A N A trock haer af van 't Echt en minne-plicht,
 En feld' haer 't Houw'lijcx-bed als duyfend ponds gewicht.
 Maer **J U N O** vuld' het we'er met vreugdes fachte pluymen,
 En feyd', laet vry **D I A E N** om wilde dieren fchuymen:
 Bemindt een weer-partuyr, eer u verflindt de Doodt,
 En trouwt, waer toe u Godt faedt, en feer gunftig noodt.
 Maer **V E N U S**, om haer macht door dees **N I M P H S** kracht te ftijvê,
 Sprack, trouwt niet; want gy koont der Jongmans herten drijvê
 Naer uwe fin en wil; haer heffen tot geneugd,
 Of in des droefheyds grond ne'erftorten ganch ontvreugd.
 Waer op **P A L L A S** vergramd: houdt op u loofse treecken,
 Ick wil van u bedroch niet wijders hooren fprecken.
 Sy heeft u luft en lift, als mist te niet gedaen,
 En heeft in roock en fmoock u ftoocken doen vergaen.
 Sy heeft haer fteeds gevoegd tot d' oeff'ning mijner konften,
 My grotelijcx vernoegd, genoten mijne gonften.

Wat Handt-werck weet ghy doch, dat Eedelheyd betaemt,
 Dat sy niet heeft begeerd, geleerd, en wel geraemt?
 Ick heb haer Engels-Stem verrijckt met schoon musijcke,
 Ick heb haer 't snaers-gespel geleert sonder gelijcke,
 Ick heb op haren tongh mijn Nectar uyt-gestort,
 Dat yeder, die haar spreeckt, de tijdt valt veel te kort.
 De GRATIEN heb ick versocht, die door haer zegen
 Haer hert hebben besproeyt, als met een milden regen.
 Waer door dees' Eerbaerheys lief-lockende Syreen
 Trock tot haer min de geen, die voor haer slechts verscheen.
 Ick heb, in 't kort gefeyd, haer seden, leden, reden
 Tot d' hoogste vreugd, in cergevest, op 't hoogst doen treden.
 Dies my met recht toe-komt 't besit van 't Juffers hart,
 Niet siende dat g' hier in hebt eenich recht of part.
 Hier door begon 't krakeel sich meer en meer te voeden,
 En hief haer kroppen op, als baeren vande vloeden.
 Dies JUPYN, om de loop te stutten van 't verwijt,
 Deed' ATROPOS voort-treen van achter het tapijt.
 Die met een snarre stem dees Bend' heeft aen-gesproocken,
 Waer door terstont de brand van tweedracht is beloocken.
 Wat ist, ô Hemels-zaed! dat gy soo heftich strijdt,
 Om d' heerschappy van stof, die u terstond ontglijdt?
 Want fiet hier Godts besluyt. Hy wil haer leven eynden,
 Haer lichaem in het graf, haer ziel ten hemel seynden.
 Hy wil sijn opper-zael vergieren met dit Beeld,
 Dat tot sijn eer, haer spel heeft trouw'lijck uyt-gespeeld.
 De MAEGD is selfs bereyd de bleecke dood t' aenveerden,
 En acht noch goed, noch bloed, noch roem, noch bloem op eerdē,
 Daelt met my neder-waerts: gaet by haer dood-bed staen,
 Daer sult gy hooren dat sy veerdich iste gaen
 Uyt 's Werelds tranen-dal naer d' eeuwigh-vreugdes troonen,
 Daer Godt haer pijn en smert met vrolijckheyd wil loonen.
 Hoort hoe sy onverchrikt tot haer VROUW-MOEDER spreekt,
 Wat weent en steent gy doch, dat u haest 't herte breeckt?
 De schuld die alle Vleyſch, vol sond, is op-geleyd,
 Heb ick wel half voldaan: ben tot de rest bereyd.
 Bid Godt, dat hy het geen, dat ick niet kan betalen,
 G' lief van sijn heylich bloed, voor my gestort, te halen

Geeft laft aen haeren BRO'ER en MOEDER seer getrouw,
Hoe dat m' haer doode-lijck ter Aerde brengen souw.

Niet naer gewone pracht van d' Adelijcke sproten,
Die proncken op het meest met haer verrotte doden.

(Hoe wel sy niemand wijckt in adelheyd) nochtans
Wil niet ten grave sijn gebracht als tot een dans.

Wil dat men, tot een pand van danckbaerheyd, sal voeden
Haer Voetster out en blind, en voor gebreck behoeden.

Oock dat men d'armen sal ver-eeren nae haer dood,
Die sy noyt (mids in vreugd) verliet in haren nood.

Wilt voort aen, lieve BRO'ER! mijn liefde-plaets betreden,
En ons VROUW-MOEDER trouw met dobb'le liefd bekleden,

Op dat sy voor de smert mijns doods niet heel verdwijn,
Maer 't herte weer oplicht door u liefds Sonne-schijn.

Siet hoe sy janckt naer 't eynd': hoort hoe sy roept gestadig:
Heer helpt my uyt dees pijn, en sijt mijn ziel genadig.

Siet hoe dat breecken uyt de teekens van de dood:
Godt, hoop ick, sal haer ziel ontfaen in Abrams schoot.

Hierom houdt op van twist, GODINNEN! en met sängen
Stelt u gereed, om wel MARIE ziel t'ontfangen.

En gy ô FAMA! wilt door uwe lof-bazuyn
Uyt-blasen hare deugd tot 's werelds verste kruyn.

Ick souw VROUW JAAR SMA met u toonen mededogen,
Soo niet mijn Ampt weerhield de tranen in mijn ogen:

Aenfiende dat gy hebt u eygen lust gestaect

Tot vord'ringh van u bloed, en weynich vreugds gesmaect.

En nu u DOCHTER souw u dienen tot vermaecken,

Tot steunsel, lust, en rust voor al u waecken braecken:

Nu komt de snelle dood, die niemand oyt ontvloogh,

En streckt haer lichaem neer, en treckt haer ziel om hoogh.

Doch schreyt niet, klaegt niet meer, ik heb mijn KIND verlorē

Gy sult haer sien van God in d' hemel weer geboren.

Is sy u tot vermaeck in dese wer'ld geweest?

Godt heeft haer oock bemindt, tot Kroningh' van haer Geest.

Nauw had' ATROPOS streng ge'eyndight dees propoosten,

Of, siet! MARIA sterft. wie sal de MOEDER troosten?

Haer BROEDER end' haer OOM op-heffen uyt geweent?

Waar van 't gelteen door-dringht aen't binnenste gebeent.

't Opficht van zalicheyt. laet die u droefheyd korten,
 Men kan des Doodts decret doch door geen tranen fchorten,
 Weer houden of doen ftaen; niemand dees ftalen bal
 Afkeert, of weert door Slot, door Rot of ftercke Wal.

Sy vlijght en ftijght om hoog, en fiight weer ftrax beneden,
 En breeckt door fchuyl, door muyl, en alle vasticheden.
 Niemandt ontfehoot dit fweerd, niemand ontvlood dees pijl,
 Niemandt ondoock den flach van dees gewiffen bijl.

Geen Keyfer, Koningh, Paus, geen Vorften, Graven, Princen:
 Hebben het af geloft door Scepter Kroon, of Stinfen.
 Hoe rijck, hoe fchoon, hoe wijs, hoe jong, of oud bejaerd,
 Sy faen al op vertreck als Godt licht fijn ftandaerd.

Want als Godt door fijn ftem ons aen-fpreect: wilt vertreckē:
 Men kan dees tijdt en ftond geen ogen-blick uyt-recken.
 Teftond soo moeten wy neerleggen d' Aerdfehe huyd,
 Enaen Charontis boot betalen 't old tribuyt.

Dit hebt ghy wel-gevoelt met brack-getraent behangen,
 Als u Heer-Vader, Man, en Moeder fijn gegangen
 Den wech van alle vleyfch. Dit hebt gy wel gefien
 Aen volckjen u'befid, en ander vreemde li'en.

Aen jongh, aen oud, aen wijs, aen rijck en arm' perfonen,
 Aen blocken, ftaf, en stock, aen Scepters en aen Kroonen
 Dit hebt gy wel gefien niet fonder herte-pijn,
 Endacht nu ift hun dach, haeft macht de mijne fijn.

ftelt u hier meed te vreed en wacht gereed de ftonden,
 Tot dat u noot de Dood, een bood van Godt gefonden,
 Om met u E'el-geflacht, dat ruft in Godes hand,
 Werom te fijn verfaemd in 't zielen-heyls warand.

Iat wensch ick dat u Godt verleen nae 't tijtlijck leven,
 Net uwen Broeder, Soon, en Vrienden, hoogh verheven.
 Treit aen gy Frieffche-jeugd tot d' Uyt-vaerd hier vergaerd,
 En thuyft het deckfel van den dood-kift onvervaard.

Set hoe fy leyt in 't vat verfuft, vermufft, verfehoven,
 Bftormt van het gewormt, die glantz en kranz beroven.

Wat paet haer 't fraey gelaet, en foet gepract op d' Aerd?
 Haergang? haer fchoon gezang? en inaers-geklang eer-waerd?

Wit helpt haer 't Edel bloed, en rijckdoms vloed in 't fterven?
 Net meer als kaf of fiof: nadien fy 't al moet derven.

De deugd, alleen de deugd haer ziele niet af-wijckt,
En doct dat Godt haer geest met 't eeuwig heyl verrijckt.

Hierom trotst niet op pracht; op kracht noch macht vā heere;
Op schoonheids kroon, noch troon; noch op't vertoou vā eere;
Op voorspoed, goed, noch bloed; op jeugds noch vreugds gestrael
Want 't wort al af-gekapt door 's doodts onfeylbaer stael.

Maer trotst gy, trotst op deugd, die sal in 't eeuwig duyren,
Al't ander u gemoed, als roet in 't leest doet truyren:
Als gy fiet dat de wer'ld door eenen valschen schijn
U herte heeft verleydt, en laet u inde pijn.

Slact 't oogh alleen op Godt, dat is 't slot aller dingen,
Soo sal noch hel noch dood u ziele t' onder bringen.
Hy sal u, als ghy sijt verlost van 't Aerdsche-slijck,
Voor wettigh' erf-genaems ontvangen in sijn Rijk.

J. NICOLAÏ.

Op de

L Y C K - R E D E N

Over den Drost

P. C. H O O F T.

Door

G. B R A N D T.

O Brant, mijn welbehagen,
My om het hart geslagen,
Dat ghy, door min tot Neerlandts Poësy,
Aen u verknocht met sinnenmaetschappy?
En nu weêr kunt verbreecken
Met sonder maet te spreecken:

Wan-

Wanneer ick door uw droefheyt weêr befuur
 't Gevoelen van mijn diepe hartquetfuur.

Wat wierd ick fel bevochten

Van stercke tegentochten,

Als uw welspreeckentheydt hem hadt beklaeght,

Daer noch mijn ziel met Muyden rouw om draeght!

Uw tongh kan harten treffen.

Sal ick uw lof verheffen?

Het scheen wel licht, indien ick dat bestondt,

Eenzydigheydt van een verplichten mondt:

Ick stel dat dan ter zyden,

Om opspraeck te vermyden;

En dickwils heeft het oordeel van een vriendt

De laster van voor-oordeel oock verdient:

Maer toen, met ope deuren,

De Schouwburgh was aen 't treuren,

Bevondt sich daer des Amstels treur-Poëet,

Die soo veel tijds in dichten heeft besteet,

En loflijck onderwonden

Te vinden nieuwe Vonden;

Waerom mijn pen den Agrippijschen Rijn

Voor soo een Soon, sal eeuwich danckbaer zijn.

Wat stondt hy opgetogen!

Ghy hadt door uw vermogen,

Die grooten Man soo krachtigh opgevoert.

Die sprack in 't eynd' (nae dat hy heel beroert

Van yver opgenomen,

Was tot sich self bekomen)

„ Hoe eer ick best, voor Amstels lof-altaer,

„ Met lof en danck haer eersten Redenaer?

„ Die vry van taelgebreecken

„ Haer 't schoonste Duyts leert spreecken.

„ Men wijde aen hem, die dus den Droffardt looft,

„ Tot danckbaerheydt dan vry een silver Hooft,

- „ Niet om hem te betalen.
 „ Wat kan de kunst ophalen !
 „ Een gaeuw vernuft is voor het goudt te duur.
 „ Ick zie, hy is een wonder der natuur,
 „ Dien sy, om meê te proncken,
 „ Veel gaven heeft verschoncken.
 „ Dat nu de ziel van Muydens groote D R O S T,
 „ Ontbonden en van 's lichaems pack verlost,
 „ Moght met haer hemelsche ooren
 „ Haer eyge Lijcklof hooren !
 „ Sy waer verheught. Dees' heeft Natuur te baet,
 „ Het zy hy schrijft op maet of sonder maet.
 „ Sijn oordeel is ervaren.
 „ 't Verstandt quam voor de jaren.
 Dus sprack die man, verwondert, overluyt,
 Op dese fin, sijn hart voor yeder uyt.
 Nu ben ick oock gehouwen
 Mijn oordeel te betrouwen ;
 En acht my oock geluckigh, nu mijn reên,
 Met dat verstandt hier stemmen over een.

R. ANSLO.

WAERSCHOUWINGE

Aen den Geestigen

ADRIANUS NIEUWHOF,

Op de Teykening van de Tytel-plaet in den
Heemelschen Troost-borne

HA ! ongemeene Jongelingh !
'k Heb onlangs, met verwonderingh,

Ge-

Genooten, uyt u Nieuwe-hof,
 Een wonder-puyck, van fruyten-stof,
 Met noch een stuck, vol kleyn gediert,
 Dat tusschen Aerd' en Hemel swiert.
 Natuyr en konst, die kampen hier
 Door 't wonder-baerlijck Konst-bestier,
 Van u door-luchte Moeders hant;
 Die Paerl' en Heer, trots yders spant,
 Aen mijn soo onverwacht gejont,
 Als oft' my-selvs den hemel fondt.
 Dit wonder gaf my schier een krack
 Als Simson, doen hy Gasa brack;
 Dit schijnt wel is noch niet genoegh,
 Ghy boeyt my aen dien eygen ploegh,
 Om deur te sien met schrandre vlijt
 Het nieuwste wonder van ons tijt.
 Mijns oordeels dan, oock hoement slaet,
 Ghy trotst met onse Tytel-plaet,
 (O jonge Heldt daer ghy begint,)

De braeffste Geesten die men vindt.
 En soo ghy dus den yver prest
 Wat deelt ghy ons in 't alderleest?
 Wat vruchten geeft dit Nieuwehof
 Noch end'lijck tot een eeuwich lof?
 Daer ick de geesten 't wonder toon
 Hier van de Moeder, en haer Soon,
 En daer ick van u Vader hoor
 Een Godtlijck donder in mijn oor.
 O! Nieuwehof! ô! boom, en spruyt!
 Ick segh, ick seg u, scheyter uyt,
 Of fiet, ick daegh, tot uwer straf,
 De oude geesten uyt hun graf,
 En jaegse door u appel-boom,
 En bloem-tuyn, tot u schrick en schroom,

En Beefte-perck, en teyken-konft;
Daerom, fiet toe, behoudt mijn gonft.

SIBYLLE van GRIETHUYSEN.

Op de

A F B E E L D I N G E

van

Keizerlycke Majesteit,

F E R D I N A N D U S
D E N D E R D E N

Toen JOACHIMUS SANDRART VAN STOCKOU my, uit
Weenen in Oostenryck, zyn Majesteits afbeeldinge,
met haer loofwerck en cjeraden, vereerde.

DEUS NOBIS HÆC OTIA FECIT.

DE Zon van Oostenryck verheft haer fchoone stralen,
Uit fchaduwen van kunst, veel fchooner in elx oogh,
Dewylze, in haren troon geftegen hemelhoogh,
Zich niet ontziet zoo laegh op ons gezicht te dalen.
De derde FERDINAND, gefchapen tot regeeren,
Gelyck een tweede Auguft, en Vader van de pais,
Zyn' Zoon de heirbaen wijft naer 't hemelfche palais,
En leert met wapenen van vrede triomfeeren,
Gezegt is het Ryck, gezegt zyn de volcken,
Daer zyn voorzienigheit genadigh 't oogh op houdt,
En hem de Weeghfchael wort van 't heiligh recht betrouwt.
Een Arent broght zyn zwaert en fcepter uit de wolcken.
Een kroon verciert het hooft, ter heerschappy gewyt:
Dit Hooft verciert de Kroon, en fchept een' gulden tyt.

J. v. VONDEL.

TRAA-

T R A A N E N

Oover't ooverlijden van den

PROFESSOR BOXHORN.

Uyt het Latijn van

ANTONIUS CLEMENT.

Z Oo zijt gy dan puyk-paarl van zonderlingh vermoogen
 Van hier na 't heemelhof, te poste, wegh getoogen?
 Zal men U nemmer eens in Holland oogen weêr?
 Graaght U het koninkdoom van den berookten heer
 Eer 't tijd is te betreên, waard honderd duyzend jaaren
 En met een talloos tal u grijfdom te bepaaren?
 Ai, toef, groot Amptenaer, zoo't onverbidlijk lot
 Haar weiken laat door beên van 't allerwijste rot.
 Onz oogen zijn schier op gedroogd door heete tranen.
 Wy hebben zeeker t'hans voor eens genoegh de laanen
 Doen loeyen door de galm van ons benaud gedicht.
 Ach heemel, ach! hoe knap als 't een' is afgericht
 Wordt 't ander lijkhoud in een lughter laage vlamme
 Gestelt, en teert op tak niet maar op waarde stammen.
 Nauw is de trane-born gestijvert eenmael op
 Of strakx een feller wee barst uyt benauder krop.
 Nauw heeft, me zank-goddin, G A S S E N D U S bitter sterven,
 Gezongen, of zy moet der Gaulen N A U D E derven.
 Bey zonderlingh benaamt en van een hooger prijs.
 Bey boovenmenschelijk in weetenschappen grijs.
 Wie isser zoo versteent oft uyt een eyk gebooren
 Die zijne tranen kan opkroppen, als te vooren
 Hem koomt de barsche dood van dat beroemt verstand
 Dat als een Zonne blonk in het vereende land,
 Den waardighsten S A L M A A S? wegh zijn dees: en niet rusten
 Noch kan 't moorddaadigh spook; of treft; ja quetst: en blusten
In

In Boxhorns boezem dat hoog eedel leevens light,
 En maant my wederom tot mijn gewoone plight.
 O bitter ongeval ! ach wreede Schikgodinnen
 Wat woënde razerny beheerden uwe zinnen,
 Doen gy dit anne-gingt, zoo blindelinkx, zoo los,
 Als een onstierbre stier of ongetemder ros?
 Zijn onbezwecke trouw, zijn godes-vrught, zijn boezem
 Zoo helder als een glas, die nemmer eenig droezem
 Van baldaad losten, en zijn' ecrentfeste tongh,
 Ter reeden konst gespitt, die door onz harten drongh
 En konde die u kop niet mort'len noch doen 't zaagen?
 Zijn onverlepte deugd, zijn jaaren-tal en daagen
 En zijn opreght gemoed zich zelve niet bewust
 Van eenige oevel-daân, maar frank en wel geruft,
 En dat de wijsdom leed gevaar om om te keeren,
 En hebben die deez val in 't minst niet kunnen weeren?
 Neen. Zeeker, d' al in all, die 't all beftiert deez wet
 Voor aller eeuwen eeuw heeft u liën voor gezet.
 Groot Vaader, zonder gaâ, die 't leeven hebt gegeven
 Aan alle die in zee in lught, of aarde zweeven,
 Ach, Heere, toom u toorn, dat die niet wijder land
 Dees buy is peens genoegh van u gerechte hand.

S. A. GABBEMA.

Op doverwinnigh van

H U L S T,

Aen

A N T W E R P E N.

't IS omgekomen; HULST, door d'achterdeur bedrogen,
 Heeft sich voor 't sacht gesagh van Nassou neêrgebogen;
 Bedrieght ons 't voorspoet niet, uw voorstadt light ter neêr
 Antwerpen: 't naelste jaer bestormt u ons geweer.

Hooft

Hoort schoon, hoort fiere Stadt, versuymt u niet te neygen,
 Al spreeckt het Hollants, voor des Hemels tijdigh dreygen,
 Tot uw behoudenis heeft Spanjen maght noch moet,
 En Hollandt heeft geen dorst naer uw vergoten bloet.
 Genade komt u voor van zegenrijcke handen,
 Maar onwraeckfuchtige, aenvaert ons minncpanden,
 Die borgertoom en sal uw borgen niet ontgaen,
 Gevoelen en gewaedt van Romen sal bestaen;
 Maar toeft gy, geen van twee, verachte gunst sal prangen
 Tot ongunst, en de wet des winners doen ontfangen,
 Kiest banden van geweldt of vriendtschap, storm of iltit,
 Kiest, of ghy suster staen, of slave liggen wilt.

Op den

PRINCE van ORANJE.

ORANJEN is mijn Heldt van af komt aen-ge-erft,
 Een sulcken Hooft betaemt een loof dat lancksaem sterft,
 Daer onder groeyt 'er vol tiendubbele Laurieren,
 Noch zijn 'er by gehaelt van vierderley rivieren,
 Nu kroont hy sich met HULST, en staet my beteraen,
 't En kan oock, niet gepluckt, ontgroenen noch vergaen.

Op de wonderlijcke drooghte des Herfstts.

November is aen 't gaen, en stuyft in HULSTER Landt,
 Als stontd de wereldt inder lange dagen brandt;
 Gepluynde Jonckerkens, die noode zijt besloven,
 Beklaeght dit stuyven niet, 't is stof om Godt te loven.

CONSTANTER.

Op

Op d' Afbeelding

Van den HEER

FRANS BANNING KOK,

Ridder der Ordre van S. Michiel, Heer van
Purmerlandt, Ipendam, Burgermeester
en Raadt der Stadt Amsterdam.

DIt is VAN PURMERLAND, een van de hooftpilaaren
Daar't Raadhuis vast op staat. zijn ongekreukte moedt
Laat zich niet, aan het Y, door woest geweld vervaaren.

Een die de Vryheidt mint ontziet geen hartebloedt.
Zijn trouw verstrekt een schildt voor 't oog der waatersteden.
Geen starker wallen dan de trouw der Overheeden.

Op d' Afbeelding

Van den HEER

KORNELIS BIKKER,

Heer van Zwieten, Burgermeester der Stadt
Amsterdam; door FLINK geschildert.

DUs ziet men ZWIETEN, die, door dapperheid en raaden,
De Vryheidt aan het Y bevrijde voor gevaar.
Die Hoofddeughdt past een krans van palm en eike blaaden.

Nu waakt hy voor 't Gemeen, en draagt, als een pilaar
Van 't Hof, de zorg van 't Landt. Hy vreeft geen tegenspoeden.
Zoo leeft men recht om 't Recht der steeden te behoeden.

Op

Op d' Afbeelding

Van den HEER

JOAN HUIDEKOOPER,

Ridder, Heer van Maarseeven, Neerdijk,
Burgermeester en Raadt der Stadt
Amsterdam.

DUs leeft van MAARSEVEEN, een hooft van't Hooft der stedē,
Die't heir door kracht van reën voort deizē deed vā vrees.
Mint iemant zielbedwang? hy helpt die vloek vertreeden.
Is hy hier niet omheint van burger, weew en weez?
Hy toont zich zoo, tot dienst, in huis, op markt en straaten.
Men maakt zich zelve best door deugd aan onderzaaten.

Op d' Afbeelding

Van den HEER

D^r. NIKOLAAS TULP,

Burgermeester en Raadt der Stadt
Amsterdam.

DUs zietmen TULP door kunst, die door zijn kunst het leeven
Zo dikwijls heeft beschermt, voor't woeden van de doot.
Zoo heeft hy door zijn tong het nachtheir weghgedreeven;
En redden Amstellandt voor 't nijpen van de noot.
Nu waakt hy door zijn zorg voor burger, wees en weewen.
Zoo leeft men naa zijn doot: want deugd verduurt all' eeuwen.

Op d' Afbeelding

Van den HEER

KORNELIS de GRAAF,Heer van Zuidt-Polsbroek, Oudt-Burger-
meester en Raadt der Stadt
Amsterdam.

ALs GRAAF begraaven is zal hy zich dus vertoogen:
Maer 't brein dat hem Miners tot heil van Hollandt gaf,
Dat zal men door 't penfeel van zijne Faam beoogen.
De wijsheid laat zich niet besluiten in het graf:
Dat tught zijn vaaders roem in 't oor der vrye fteeden.
Niet wordt 'er ouder dan de deught der Overheeden.

Op d' Afbeelding

Van den HEER

NIKOLAAS KORVER,Oudt-Burgermeester en Raadt der Stadt Am-
sterdam, toen hy gedoodtverft was.

VRaagt gy waarom dat ik dit beeldt niet op kan maaken?
Om dat dien Amftelheer my 't aangezicht ontzeit.
Zoo maal dan in een beeldt, om K O R V E R recht te raaken,
De loffelijke Trou, de fiere Dapperheid,
En d' eedle Burgertucht; zoo zal 't geen leeven wijken.
Men doet hem door deez' drie, in 't afzijn, best gelijken.

JAN VOS.

Be-

Bedenckelijke Rym-regelen,

gepafst op onze

WEKELYKE BEDESTONDEN.

Aangevangen den xxxi van Hoymaandt
des Jaars c l o I o c l i i.

DE zonde heeft de gunft des hemels opgeflooten.
 't Opftaap'len van die berg der boosheyt, heeft verdrooten
 T' aanschouwen 't reyn gezicht van Gods breë Majesteyt:
 Die met een wenk zijns oogs de weerelt kan verdorren,
 En ftellen lant en lant in een tweefpaltig morren.
 (Dit's 't voorwerp van mijn rym) zie daar zijn mogentheyt!

Wanneer 't te hooge gaat met hem te veel te tergen,
 Wat midd'len heeft hy niet, om ons geheele bergen
 En daalen van verdriet te laaden op den hals?
 Wanneer zijn goude wet te deerlijk wert gefchonden
 Met grooven over-maat van yfelijke zonden,
 Hy roept de werelt door, u boos bedrijf is vals.

Wanneer dat Kerke-vlam den heemel gaat berooken,
 En felle water-vloën het aardt-rijk komt beftooken
 En hier, en daar, verwekt alweêr een nieuwe brandt;
 Van Raedt-Huys t' Amfterdam, te Dordrecht zulke daken
 Dat Neêrlants Schut bewaakt; dat Neêrlant moet bewaken.
 Wat dunkt u, is dat niet een ftarkke ftem door 't landt?

Is dan ons oor noch doof? en voelt gy noch geen fmarte?
 Is nu Gods huys een kuf des duyvels? ('k meen' ons harte)
 Zoo zal geheeve handt en naderende flagh
 Ons meus'lig ingewand' zoo deereijk verpletten,
 En 't broederlijk gemoet in vyantschap verzetten;
 Het is alreë gekeert, en anders als het plagh.

En quetst dit noch al niet? dat's doodelijke ziekte.
Zoo swaare druppels wel een harde rots verwiekte.

Men trek het treur-gewaas op deze krankheit aan.
Want zoo niet spoedelijk die wegh wert ingetreden
't Besluit zal baaren. En den kost'len dach van Heeden
En komt niet weder voor de uure der genaân.

Op, op mijn Zang-goddin, smelt in een beek van traanen,
Recht nu de standaarden van ootmoet op: de vaanen
Van treurigh harten-wee zijn rouwigh swart, gedrukt
Met witte sleutelen: (die ons 't gebedt verbeeldten)
Dit was het tegen-gift dat onze wonden heelden,
Als voormaals 't vaaderlandt lagh jammerlijk gejukt.

Door dapp're krijgshuy die alzo te velde koomen
Is 't blinkend' bolwerk van den Heemel ingenoomen.
Zoo wert gedreygde straf godt-vruchtigh wederstaan.
Zoo is de almoogentheit (by goet gevolg van reeden)
Door haar barmhertigheit, gelijk alsoverftreden;
Dan naakt een hoog'tijt van genade voor veel quaân.

O wonderlijk bedrijf van brave heemelingen!
(Mijn Callioop ontbrant! zij kent geen laege dingen
Zoo hooge opgevoert door goddelijke zangh!)
Wat laat die groote Godt de zulke niet genieten
Die in zijn toorne-vlam met traane-waater gieten?
Het schijnt het noodtlot zelf, een sterke tegen drang!

't Ontengelt Engellandt, in boosheit uytgelaten,
Kom Neêrlandt vry aan boort met woedende soldaaten,
Met scheepen dik-gebuykt, en wijt-gekaakt geschut,
Matroozen zondertal: 't zal alles ons niet deeren
Als wy zoo zijn gesterkt: met zulken arm des HEEREN
Zyn wy wel maghtigh haar te helpen aan den dūt.

Laat ons gezamentlijk ons zelve niet vergeeten.
En valt ons straf te beurt, wy hebben niet gequeeten
Dat zuyverende deel dat aan den heemel hoort.

De groote vaak'righeyt van onze loome zielen
 Zal ons als doot-geweer met eygen handt vernielen.
 O laat ons hart en tongh voor al dogh zijn doorboort.

O laat ons wekelijk ons harte zo verweeken,
 Dat wy (dit 's heelende) de booze landt-gebreeken
 Vermijden als een pest, en grootste gruwel-dier.
 Die in ootmoedigheyt zoo diep hier leyt verzonken
 Is Godt het aldernaast. Men drenkt zich zaligh dronken,
 Ter eeuw'ger vreughe, in die reynende revier.

Dan zal die groote Godt, die goedertieren Vaader
 Ons over-regenen: uyt zijne mildtheyts-aader.
 Zal vloeyen dan ons land van hoonigh en van melk.
 Hy zal (door wonder-daân, om zijnen naam' te cieren)
 Verbrijf'len als een scherf zijn weder-strevers spieren.
 En kroonen ons met loof dat nimmer en verwelk.

J. BOGAARD.

Op het

Hooge-liedt Salomons

In rijm gestelt door

SIMON ABBES GABBEMA.

SOogaatmen voort en voort, en stapt met wisse treden
 Naa 't top-punt van de eer, en iikt siin' achtbaarheden
 Met gulde letteren in 't euwig diamant,
 Niet door PRAXITELIS; maar door siin eigen handt:
 Terwijl miin GABBEMA, niet op PARNASSUS toppen
 Nogh HELIKONS gebergt, drinkt vol geschepte koppen

Uit d' HIPPOCREENSE vloedt; nogh waakt voor 't duister hol
 Waar door de werelt hoort de God-spraak van APOLL.
 Maer kiest een hooger padt naa ZIONS hailigheden,
 En sluipt ten Tempel in om de verborgentheden
 Die nimmer jongling las, uit d' onbevleete blaën
 Van Godts gewijde woort en waarheit te verstaan.
 't Heil-heilig HOEGE-LIEDT, dat d' opper-werelt-schrager,
 Door inspraak van siin GEEST, den wiisten scepter-drager
 Der Joden heeft geleert, dat hy den laaten neef
 Dit hemelsch BRUID-LOFS-LIEDT ter eew'ger heugnis schreef.
 Een Goddelijk geheim. Dat de scherpsinnigheden
 Van 't Griex ATHEEN verdwaast, dat d' oude wonderheden
 Van ISIS Tempeliers beschaamt, een trouw-gevall,
 Daar GODS beminde SOON, de Heere van 't Heel-all,
 Uit 't blauw gestarnt Pallais op d' aardt komt nederdalen,
 Om siin GEMEENT, siin BRUIDT ten hemel in te halen.
 Die hy door d' offerhandt van eigen vleesch en bloedt
 Heeft eenmaal vrygekogt van d' onlesbare gloedt
 Des heltschen solpher-poels, en door siin heyligh sterven
 Van sterven heeft bevriidt, om nevens hem te erven
 Een onwaardeerb're schatt, die mot noch roeft en schendt,
 Een vreugd en zaligkeit, die traan noch truiiren kent.
 Van hier, ghy Digteren der dwase leugen-schriften
 Met uwen JUPITER, wiens geille minnedriften
 Hem lokten op der aardt, nu tot siin KALLIOOP,
 Dan als een swaan en stier by LEDA en EUROOP.
 Hier schuift de ware GODT de lugtige gordiinen
 Van d' hemel-tent van een, en doet op aarde schiinen
 Siin liefde sonder gaa. Wen hy uit suivre min
 Streelt, liefkooft en omarmt des hemels Koningin.
 SECUND', ik raad' u, swiig' de overdart'le luffies,
 Die JULIA u schenkt in haar' beroemde kuffies.
 Swiig' NASO van KORINN' en haar bevalligkeit.
 KATUL van LESBIA en haar' aanminnigkeit.
 Hier lieft een heilig paar met suivre minnepligten.
 Diens vreugde-feeft vereert met hemelsche gedigten
 De ongeschape GEEST dien GODT een avontmaal
 En bruidlofts-koets bereit in d' opper-vreugde-saal.

G^r MARO van ons eeuw veroorlov' miine digten
 Tt swiigen, wil ik voel haar magteloos te swigten
 In 't uitten van uw' lof. SIBYLS welsprektheit
 Vereuwiget uwen Naam met meerder deftigheit,

Th. WIBINGA.

Aan fuffrouw,

MARGARETA de HEER.

^k EN hoefom wond'ren niet te reyzen
 Naar ROOMENS marmere palleyzen;
 De Reeden voert my t'uwent in,
 Daar ik de grootfte wond'ren vin,
 Die immermeer pençeel kon maalen:
 Ik zie, aldaar, ten Strijd-park daalen
 Natuur in Konft, Konft in Natuur,
 En alles min als in een uur;
 En beyde met de prijzen wijkken;
 Die uw doorlughte naam-schrift ijkken,
 (Hoe zeer de nijd ook balkt en greijt)
 Op 't voor-hoofd der onfterflijkheyt.
 Ik zie, in Winter-tijd, de Roozen
 Op 't levendighfte t'uwent bloozen,
 Als waar 't te midden in de Lent.
^k Zie Valk, en Gans, en Zwaan en End,
 Putoor, en Scholfer, Kuak en Paauwen,
 Das, Roek, Speght, Meerl, Los, Struys en Kaauwen,
 Brak, Wind en Leep'laar, Bos en Fruyt,
 By u om't meeste munten uyt.
 Al om-beroemde KONST-GOODINNE,
^k Mis-gon mijn' VAADER-STAD uw minne,

En glans van uw vergood penſeel.
 Ik duyck, als in een' Luſt-prieel,
 Wen 'k met mijn' Zwaane-ſchaght magh baaden
 In't wed van uwe konſt-çieraaden,
 Terwijl Mevrouw GRIETHUYZENS dicht,
 Tot uwe dienſt, Kapellen ſticht;
 En dat 'k, voor heen, dien dagh zie nâaren,
 Op welk uw werkken zal op gaâren
 De ZWEEDESCHE PALLAS, welkers gunſt
 U ſtaaft tot KONINGINN' der KUNST.

S. A. GABBEMA.

L A U W R E N - K R A N S

Gevlochten om 't Schilderkunſtigſte hooft

V A N

J U F F R O U W

MARGARETA de HEER.

DE ſchoonheit gloort een lange tiit,
 De glory overduurt de niit,
 'k Meen ſchoonheit, wiens geboorte-ſtralen
 Doorschem'ren 't dak van Phœbi zalen;
 Niet die in 't klippich minnenmeer
 Ontbortelt: MARGAREET de HEER
 Toont die, wanneer haar ſlugge veder
 Som's knelt een nieubejaarden Ceder
 Op Idaas hemelneigend' hooft,
 Som's weêr de forze ooren dooft

Des Zegodts, door Vorst Æöls huilen,
 Oflust haer lust aan maat te ruilen;
 Sy toont waar Cypris aangestroomt
 Van heiligh waternat, 't geboomt
 Ontscheurt zijn heil'ge Tempelbouwen;
 Of waar de kriitestrandt 't berouwen
 De boezem nipt, van 't koningschap
 Geplompt van doller moortlusts trap;
 Of waar de zuiderstromen woelen,
 En 't lage zuiderlant bespoelen,
 Oflokt ons domme ogenstraal
 Op Pirineeze toppunt, paal
 Van 't Ieliriik, langs schorre duinen,
 En neêrgestorte berrigpuinen:
 En toont daar 't rijk der Moreman,
 En hoe de felle Ottoman
 Dolt, trappelt op de Christevanen,
 En bloetverft al des wereltsbanen.
 Of tokt de zinneliike lent
 Haar spits pençeel, zy overrent
 Met sneegheyt al wat adem swelgen
 En braken kan, 't zy 't in de telgen
 Ofgilpt, oftilpt, ofgiert, oftiert,
 Of tokt, ofnukt, of tiereliert;
 Of langs de boort der zilte stromen
 Toont op haar uitgehakte zomen
 Wat queekt, of reekt, of graaft of raast
 Of na ziin dart'le terger blaast.
 Ofloopt de tiit: haar pen doet struiken
 In 't flokkich wintersneeu verduiken
 En niet met kladdich olinat,
 Sy stipt in 't slechte watervat.
 En schoon, het watert, 't moet flux stremmen
 En levend', dode gront beklemmen.

Wie is verbaast? 't is 't rechte vocht
 Uit d' Hippocreenze waterbocht,
 Daar vrouw de HEER zo schoon me schildert,
 Schoon dichters maar de droom verwildert.

S. BRUNSVELT.

Aen de kunst-rijcke

MARGARITA DE HEER,

Na oogh-verlusting in heur wonderwercking

WAer vliegt uw' geest heen? uyt 't gesicht,
 Verlicht-sterre, die natuyr verlicht?
 Ghy bent aen Schaertijd noyt gebonden.
 Ghy werckt, in Winter, Somer-stonden,
 Vol vrucht'eren ooght, in dood-dorr' Sel.
 Grijs' Ys-vorst vormt g', in hooymaend, wel,
 Daer me' op schijn-schaetst, met slinger-beenen,
 Als of 't glad-glibber glee'd 'er heenen.
 Blond Lentich' glans gloor Rooz' gloeyt g' in d' herft
 Die 't leven, door uw' verve' ontverft.
 Eel' druyv' troff' doet g', in Bloeymaend, wazen,
 SEUX self na snackt 'er, om sich t' azen.
 Bekijkck ick Kijvijt, Kaeuw', Konijn,
 Koe, Peert, Hert, Hind, Hond, Haes of Swijn,
 't Schijnt s' azem, leven en bewegen,
 Wuf hebben door uw' duym gekregen.
 'k Waen d' Oyvaer met sijn klepel klept,
 Daer 't Duyffje en Doffer nebbel-nebt,
 En Bomen lillen met 'er lov'ren:
 Bloey-bloemen mijn gesicht betov'ren
 Daerick, in dunck, door 't bloem-hof wey'
 Des Lents lust-lockzels veelderley.

'k Heb

'k Heb van uw' kunst veel' hooren spreeken
 Maer zeer veel meer is my gebleecken
 Als ick, verbaest, de wond'ren zagh,
 Die uw' beleeftheyd voor my lagh.
 (Hoe quam ick tot soo grooten eere!)
 'k Hoev' om geen wond'ren te laveeren
 Oost, west, weydsch over dall en bergh,
 Me N I C H T toont my 't recht wond'rens merg,
 Door hoog verlicht verlicht-stifts malen.
 Mijn oog blickt voor sulck' P H Æ B S C H E stralen.
 'k Kan niet, als met Danck-heb, betalen.

G. JACOBS.

Op de
Inleidinge tot de Practijck
 van den

HOVE VAN HOLLAND,

Beschreeven door den hooggeleerden
 H E E R E

WILHEM de GROOT.

DE wijd-beroemde GROOT, van niemand te vol-loven,
 Om dat zijn groot verstand ging alle lof te boven,
 De Phenix van sijn tijd, wees ons den ingangaen
 Om tot de kennis van het Hollandsch Recht te gaen.
 Na dat hy, in sijn land mishandelt en verstootten,
 En voor sijn leven lang ter kerker opgeslootten
 In 't Huys te Louvesteyn, was uyt het Fort geraeckt
 En door behendigheyd sich hadde vry gemaect:
 Nu komt sijn Broeder hier, en leert de Nieuwelingen
 De saecken na dat Recht bepleyten en voldingen;

Hoe

Hoe datmen eyscht en weert, en schrijft, en lijft, en vecht,
 Tot dat het in den raed gebracht wert en beslecht.
 D' een gaf haar wetenschap van Hollands keur en wetten,
 Den ander wijft haar hoe die is in 't werck te zetten,
 Hoe dat men 't gaeren wart, en hoe het is te reën,
 En hoe men 't eynde reys raakt door de twist-zee heen.
 Aenkomelingen, ziet hoe deze Grote mannen
 Uyt liefde' uwer dienst zich hebben in gespannen,
 En toont haer alle bey, dat u haer weldoen raect:
 't Geen HUGO had begoft heeft WILHEM opgemaect.

J: WESTERBAEN.

Op de

Wijt vermaerde zeeftadt

H O O R N.

Aen de E. E. Heren, Burgermeesters
 en Wethouders der zelve Stede.

Alias inter caput extulit urbes.

DE zuider Triton heeft tot zijn trompet gekoren
 De Hooftstadt van zijn zee, den uitgelezen HOOREN,
 Gezegent en gepropt, in een bedaude lucht,
 Met ooft en korenair en weelige ackervrucht.
 Dees boezem Helden teelt, en maght van Oorloghsfchepen
 En vloten, die den oegst des aerdbodms binnen slepen,
 Of wyder voeren dan d' onendige Oceaen
 Om alle stranden wort beschenen van de maen.
 Hier is de Zuivelwaegh, de Munt, en 't Hof der Staten
 En zeevaert, op wiens trouw' inwooners zich verlaten.

Zy

Zy vondt het haringnet. geen letterwijs vernuft
 Noch geeft van andre steên haer telgen heeft verbluft,
 Een stille burgery, oprecht van eigenschappen.
 *k Geloof Rechtvaerdigheid liet hier haer leste stappen.
 Een Raethuys, zonder smet, de vryburgh van 't gemeen.
 Zoodraeght Westvrielandt moedt op d' eere van zijn steên,

J. V. VONDEL.

O P

Het XLVI. voljaaren van den Heere

THEODORUS SAAKMA,

Raad in 't hooge Hof van Friesland.

Wie sal met maatgezangh verjaaren, die de daagen
 Van ouw' en nieuwe tijt heeft naerftigh opgeftaagen?
 Sal ik een lof fang doen den aanvang van natuur,
 Des weerelts intree, of des leevens eerste uur,
 En hoe dien eersten dach aangroeit tot fo veel jaaren
 Tot dat natuur verdort, en wy daer heenen vaaren,
 ('k Segg' jaaren die gy nu sijt viermaal tien en fes.)
 Was dat fo grooten Heer niet een te kleynen les?
 Wy fullen hooger gaan, en sprekken van die tijen
 Die gy beleeft hebt in uw' oude boekkerijen,
 Die 't leeven rekken doen: waar door gy hebt verftaan
 Des weerelts ommegangh van 's weerelts kintsheyt aan!
 Met onvermoeyden vlijt doorfiet men alle faaken,
 Die 't menschendom fo out als selfs de weerelt maaken.
 So hoort gy Kato by de roomers in den raat.
 So fiet gy het bedrijf van haaren Cincinnaat.
 Gy kunt met Solon en met Draco fo verkeerren;
 En alles uyt de mont van een Likurgus leeren.

Gy

Gy fiet Justiniaan zijn rechten maaken. voort
 Ontsluyt de weetenfchap van eeuw' tot eeuw' haar poort
 Om u met Baldus in zijn lessèn te verfraijen.
 Dan stapt gy weer voor uyt in Griekfche weetschappraijen
 En haalt de grijsheyt van Atheenen in u lant :
 D'aaloutheyt is in u herbooren en herplant.
 't Gelukkig' nootgeheym was S A A K E M A feer gunstigh,
 Doen 't hem bemeubelde, met alles wat is kunstigh,
 En nut, en noodelijk in Themis goude faal !
 Gerechtigheyt doet gy naa waarde haar onthaal.
 Dies schalkheyt avereghts valt voor u neêr in duygen :
 Gewelt, en snoode list, moet voor u nederbuygen ;
 Gy trapt het onrecht heel tot barsten met de voet,
 Getuyge, van u wit en onbevlekt gemoet !
 Verwarde dingen, daar wel schranderen in dwaalen,
 Doorfiet gy in het hart, als lichte Sonnestraalen.
 Gy sijt een marm're fuyl aan uwen vrijen staat ;
 Als Maro aan August' een allerwijsten Raat.
 Het vrankke Frieslant mach op uwe wacht wel slaapen,
 En seker sijn, so wel als op een Vorst sijn waapen :
 Dus komt u d' eed'le deucht en wetensfchap te nut,
 Als gy het Friesfche Hof verstrekt een koop're stut.
 So blijkt het middachklaar dat gy sijt opgevaaren
 Veel hooger dan de tijt van uwe leevens jaaren :
 Als die hebt doorgesien wat imant sien te plach
 In alle tijden tot op heeden deesen dach.
 't Verleeden kan u niet by ons beroemder maaken,
 Vermits gy hebt in 't breyn het mergh van al haar faaken !
 Wat sal ik dan tot lof van u verjaaren doen ?
 Een krans, een slechte kroon van een verwelkbaar groen
 Sou u onsterf'lijk hooft, en van mijn hant niet passen.
 Ik eyndig' met een beê : Godt wil uw' tijt noch lassen,
 En rekken, tot de lengd' van Nestors dagen. dan
 Brengt u 't toekomende ook grooten luyfter an.

Noch aen den ſelven Heere.

DE vloer van 't leeven ſijn de wandelende Jaaren.
 Dan is uw' leevens vloer een koſtelijk tappijt,
 Daar **T H E M I S** overwint al wat haar tegenſtrijt
 En met **A S T R E A** gaat de weereit evenaaren.
 Wie ſouw ſijn oog en in die glaſſen niet verklaaren?
 Ik ſie in **S A A K E M A** de ouw' en nieuwe tijt,
 De tong van 't heylich recht. En Frieſlant wert benijt
 Dat ſy dat groote licht alleenich ſal bewaaren.
 Een dichters veeder is een ſlachveêr van de Faam,
 Maar u ondienſtig Heer; vermits uw' grooten naam
 So ſteyl, ſo heemelhoogh, ſo verre is gevloogen,
 Dat ik bekennen moet, daar dichte watter kan,
 Het brengt geen luyſter by, aan ſo doorluchte man.
 Ontfang mijn goede wil dan voor mijn onvermoogen.

Op d' Afbeelding

Van den HEER

THEODORUS SAAKMA:Aan den beroemden **WYBRAND de GEEST.**

Ging uwen Geest **DE GEEST**, in geen gedachten dwaalen
 Doen gy 't orakel van de Frieſen af ſoud maalen?
 Al trof gy 't lichaam wel, dat 's 't minſte deel: het meeſt
 Dat is ſijn groote geest. Maalt die eens af, **DE GEEST.**

J. BOGAARD.

Woudnimfs Hikken,

Uitgeboezemt over 't zielefcheiden van

J U F F R O U W

M A R I A B O E L E N S ;

Weduwe van den Heer

T A R Q U I N I U S van B O E L E N S ,

In leven Gruitman van Achtkarfpelen , enz :

APOLLO ! duik, of spoey na T H E T I S uwe gangen ;
 Ik min de nare nacht meer dan de helle dach,
 Nu ik miin glans, miin gloor, Vrouw BOELEN S misfe. Ach!
 Hoe kon de dood dees ziel met wreder piine prangen !
 Ik droog de tranen nau van miin bedropte wangen,
 Of uit miin boezem barft een bron van nieu beklach.
 Ik hoopt' eerlang met reij, en zang, en bly gelach,
 M E J O N T S M A met ziin B R U I T hier heerelik t'ontfangen:
 Maar 't norfche noodlot ftuirt my 't zieleloze liik
 Van B O E L E N S weeu; de rou, in plaats van prille priik,
 Verfchiint ter bruiloftzaal. Wat moet my felle fmerte !
 Hoe flaut miin tong ! ai mi hoe bang ! waar of ik vlucht !
 O goede Goôn ! herfchaf uit A N D L A A S fchoot een vrucht,
 In gaven H A A R gelijk. 'k Smeek dit uit heler herte.

H E R O G A L A M A .

TROOST

T R O O S T R Y M

Aan

UPKE WIITZEMA,

En

SIBILLE van GRIETHUIZEN,

Over 't afsterven harer Dochtertje

TOen d' aghte zoon des Betlemiters,
 En sepsteritut van Judas stam,
 Batzébaas kindt ('t wijf des Hetiters)
 Zagh smooren in een dodenvlam!
 Keerd' hi zinn ziel tot Godt, met bidden, sméken, vasten,
 Om zoo zinn lendenspruit van dat gevaar t' ontlasten:

Maar als hy zagh zinn knechten mompelen,
 Zo merkt' zinn brein het kindt is doot!
 Dies koomt hem vreught weêr overrompelen.
 Hi zalfd' zinn hooft, en eifchte broodt,
 En sprak, Godt heeft zinn ziel bi 't Englenheir genomen;
 Miin reize strekt wel daar, maar hi zal hier niet komen.

Dit voorbeeldt moet gi vaste metselen
 In 't Kristenhert. O! WYTZEMA,
 Schoon dat des Moordtvorsts bittre letzelen,
 U trange telgh verdort, en na
 Haar adem snakt, om al wat aaszem schept te slokken.
 Hier moetj' als David doen, en voor 'er jok niet bokken.

Ai trooft SIBILLE over 't jammeren
 Het welk zi doet om dat haar loot

Z

Van

Van d' Alverflinder als de Lammeren
 Geslacht wordt. Is 't verlies te groot?
 Gedenk ten is gien tronk die deze scheute baarde;
 Maar eêr een gulle boom geplant in vette aarde.

En gi die staagh door harffenmartelen,
 U zinnen toetst in zinnenkonst,
 Wat helpt u dogh het tegenspartelen?
 't Geval dat bluscht de toorts van gonst,
 En heeft 't nauwstralend tlicht ziin hooghparuik doen doven.
 Ha! temt u hertenprangh, daar riist een ander boven.

N. KLINGE.

Op.

MAXIMILIAAN de COCQ
 Van Neriinen.

Juig Holland, juig Bataafsche Maagd,
 Gy, op landsbodem, heden schraagt,
 Daar op uw dapp're wallen,
 Ten Hemel, mogen brallen.
 Hy zoogh, wel eer, uw elpe borst,
 Maar Antonijn zijn hete dorst,
 Uyt Hippocrene Vlessen,
 Hoogh-edel quam te lessen.

Doen Baarles stem den Amstelvloot
 Met gulde verssen overgoot;
 En Muyden veld-banketten
 Den Y-stroom quam te zetten.

Doen 't grijze Vossen hoofd, besneeuwt
 Met menigh lauwer-telg, die eeuwt
 Naar over oude monden,
 Voor hem, geen weêrstand vonde.

Doen

Doen Vondels nemmer fluym'rend brein
 Sant Urzel, met haar maagde trein,
 Aan Kolons over-heeren,
 Uyt gonste, quam vereeren.

Maar Leiden die voltoidt het werk,
 En leidt uw'in het worstelperk,
 Omringht met lauwerieren,
 Die u op't eêlft verçieren.

De stad vol vreugde stemmen gloeit,
 En, door den klank van 't juichen, loeit:
 Den aller-lesten tarrem
 Grijpt Echo in haar arrem.

Terphsich're, vrolyk in haar hart,
 Het vreugd-verbond niet lange zart;
 Zy smaalt op staff en mytters,
 En grypt viool en çytters.

Zy strengelt in malkaar, een snoer,
 Niet van een paarl, of paarle-moer,
 Bazuinend lof-blazoenen,
 Die, lijk den pallem groenen.

Haar gitte sluyer, sijn van draat,
 Waar door den blondendageraat
 Pronkwaardigh flikkert, wangen
 En lippen heeft behangen.

Zy slaat: recht zaligh Leische stad,
 Die in uw zo een wonder schat,
 Als deze is; overgoten
 Met wijsheyt, houdt besloten.

De blix'men van zijn ogestraal,
 Vermengt met zijn vergode taal,
 Het kraght loos tegen sport'len,
 Der smalers, treên te mort'len.

O! aangename minlijkheid,
 Die in uw ziel verborgen leit!

Hoe kan ik uwe trouwe,
Door 't tongefnoer, ontvouwe?

Elk een uw rype reden prijft,
Maar boven al uw eer bewijft
Mijn G A B B E M A , diens zinnen
Zijn weerdich uwer minne.

Hy zal decz' goddelijken dagh,
Diens wederpaar hy nemmer zagh,
Met zuiv're jaar-gedichten,
Pronk en prijs-aardigh lighten.

Zo dat uw naam zal zweven heen,
Door alder Grieken trotze steên,
En waar in Pontus plassen
Gepluimde zwanen wassen.

Gy, die in 't afgeperkte rond
Der worstelbaan, geen stuttingh vond,
Als g', op den brand der rad'ren,
Den merkpaal quaamt te nad'ren,

Zeegh-haftigh op den glorioets
Gestegen, bralt uw' geest vol zoets:
En, die voor heene stappen,
Io triumphe klappen.

Juig Leiden, juig, ai fiere Rijn
Uw golven ommekeer in wijn,
Uyt rijpe druive troffen,
Die z'aan uw' oevers lossen.

Zo galmd Terphsich're voor 't autaar
Op 't eertooneel, vol vreughd gebaar,
En komt het spoor u toogen
Door ongebaande bogen.

Vaar voort, vaar voort, zeeghafte ziel,
Die staagh het rechter oort behiel;
Een palm uw slapen dekke,
En tot een loon verftrekke,

Een pallem, die, voljeugdigh zap,
Doortintel uw grootmoedig rap,
Een palm, die diep geschoten,
Haar glans, in uw doe vloten.

Juig Leiden! juig! ai! huppel om
Den glorijs-koets op galm van bom;
En doe, door held're klanken,
Io triumphe wanken.

S. A. G A B B E M A.

Op het

O O R D E E L,

Door M. A N G E L O geschildert.

Aan Mevrouw

K A T A R I N A H O O F T,

Huisvrouw van den Heer Burgermeester Graaf,
Vryheer van Zuidpolsbroek.

Hier doet de Schilderkunst de leste dagh verschijnen:
Maar d' eerst van d' eeuwge pijnen.

De graaven morzelen. De wereldt is verwoest.

De hel ontfangt haar oest.

Het trekken by het hair, het wringen van de handen,

En 't knarzen op de tanden,

Doorsnyen 't hartste hart. Wie dat zich hier bevindt,

Die wenst zich doof en blindt.

Zien wy weêr naar omhoog, in 's hemels gulde deelen,

Vol klank van snaar en keelen?

Dan wenst men 't heele lijf een oor en oog te zijn.
 De Deugd ontmoet geen pijn.
 Men oordeel dan tot lof, van die hier door zijn verwen;
 Onz' Oordeel toont voor 't sterven.
 Het moest een ENGEL zijn die 't ons te moet deê zien,
 Om 't quade te doen vliên.
 De tong die preekt om 't zeer der zielen te doen heelen;
 Hier preekt men door penzeelen:
 D' een leert ons door gezicht en d' ander door 't gehoor.
 Het oogh gaat hier voor 't oor,

JAN VOS.

K L A C H T E

Van de Doorluchtige Vorstin

SOPHIA HEDWIGH,

Hertogin van Brunswijck,

Over de bejegening des Vorstelijcken Lijcks
van sijn Excellentie.

HENRICK KASIMIER,

Graef tot Nassou, &c.

O! Frieslands hof, daer 'k plag te wonen,
 In staet, eer, vreed, en vreugd-gespan;
 Verzeld met mijn manhafte Man,
 En deughtsaem heldelijcke Sonen;
 Daer ick met brald', als 't schoonst Juweel,
 Meer als der Gracchen moêr, Corneel.

Hoe

Hoe komt uw' vloer, die plag te pratten
 Op rijke steen, en blijde schijn,
 Geparft, (ach) met soo duer, een schrijn.
 My steyl in 't aensicht aen te spatten!
 Hoe grijnst my aen, dus swart bekleed,
 Uw' want, die lachte door 't tapeet!

Waer 't noch om hem, die 'k eenlijck liefde,
 Mijn hoofd, die, strijdbaer voor Ruermond,
 De schoot kreeg, die, met eene wond,
 Hem 't hoofd ter dood, my 't hart in griede;
 't Soud my nu draeghlijck zijn; 'k beken't,
 Als die 't acht jaer heb aen gewent:

Maer, HENRICK! 't is om u, mijn waerde,
 Mijn' ouwder ouwder-eele Zoon!
 Waer in ick, als in NASSOUWS kroon,
 Allengs my weder stil bedaerde:
 Die 't heyr, en land, dat u verloor,
 Weer moed gaeft; die 't met EERNST verloor.

Vervloecte moorder! die kooft pluycken
 Decz' nauw uyt-puylend' bloemen-keur;
 Die, sijner deugden soete geur,
 De gansche wer'ld reeds door doet ruycken:
 En met sijn' stale glas, soo stout,
 Verdooft der Opper-vorsten goudt!

Wie zal gelegenheyd uyt-meten
 Der moederlijcke dorst, na wraeck?
 Dat s' als eer, om gelijk een' saeck,
 De Koningin der Massageten
 Der Cyrus deed: dy bloed-hond, smack
 Dijn kop in een' bloed-volle sack!

Of, waer is spicts, steen, peerd, en wagen,
 Op dat oock, dy Schelm! doorspeet;
 Of d' harffens blixem met een smeed;
 Of magh te pletter over-jagen:
 Als eer d' heldin Beronice
 Aen heurs zoons moorder Ceneüs deê!

O! gaf het pas; gelijk wel tochten
 Mijn' Geesten! mijn' gesnerpte moed
 Soud' haest, door 't siedend Oorlog-bloed,
 Mijn jeuck'rig rapsch gespiert aen-rochten:
 Mits ick wel voeglijck 't krijgs-tuych draeg,
 Als 's werelts anderd' Andromaech.

Doch, tot des wraecks bedrieglijck vleyen
 Verleyd te zijn, door Ongeduld,
 En met veel wee-moeds op-gevuld,
 Te worden Hecûb, in 't steeds schreyen;
 En dan een Hond, in razerny:
 Soud dat voor my wel komen by?

Neen. Nocht, schoon my's Doods pijlen farden,
 En drongen oock, (Heer! schut die straf!)
 Mijn eenig overschot in 't graf;
 Dat 'k my daer tegen soud verharden:
 En, los van all' gevoel en reên,
 Soo worden, met Niôb, een' steen.

Ick sal dan, best, van pas gelaten,
 En tusschen Ch'rybd en Scylla heen,
 Steeds 't oog niet melcken tot geweên,
 Nocht fremmen gansch tot droge vaten:
 Maer, recht geraeckt, en recht beschut,
 Gebruycken my deez' schae te nut.

De wraeck, Heer ! wil ick u bevelen :
 Ghy eygentf' u toe in 't geheel ;
 Ghy weet alleen oock, juist, hoe veel
 Vergelding g' elcks verdienst moet deelen ;
 En geen' foo loos, die u verrast :
 Nocht geen' foo groot, die u ontwaft.

Voorts, danckick u, voor 't mild verleen
 Eens soons, wiens dood hem recht verklaert
 Sijn vaderland, end' af-koomst, waerd :
 En reken my, trots d' ouw' Lacenen,
 Dit deerlijck voor-werp van mijn druck,
 Een oor-sprong, noch tot blijd geluck.

Ja, wilt ghy, God ! om mijn' verdrieten
 Te steig'ren op in volle krits,
 WILHELM, in sieckt, of oorlog-spits,
 Sijn ziel u t' offer uyt doen gieten ;
 Geef dat ick 't duld, gelijk voor-heen
 De Moêr der drie en vier Machbeên.

En ghy, mijn eenig aertsch behagen !
 Mijn jonger' Soon ! mijn uyerit lot !
 Die 't toe-koomt van der Heyren-God,
 Voor 't land, uw's broeders sweerd te dragen ;
 (Uw's broeders sweerd doch nu verkort,
 Schoon 't niet aen uw' Verdiensten schort.)

Maeck, datse, die (fy!) sich verblijden,
 Dat d'aerd' van HENRICK is heroofd,
 Om dat sijn glans hun glimp verdoofd,
 Weêr barsten moeten van benijden :
 Aen-siende, 't hunner schand en spijt,
 Dat ghy foo vroom, als HENRICK, zijt.'

P. GEESTDORP.

D E N

E C L I P S ,

Welke wezen zal den 12. van Oogst-maand, 1654.
 's morgens ten half neegen; gepast op een
 geestelijken zin, in de navol-
 gende Vairzen.

V Erfchrik niet Broeder, Vriend, schrik niet, om dat de luyfter
 Van 't lieve Zonne-licht is voor uwe oogen duyfter,
 Dry uren achter een; dat is een korten tijdt,
 Schrik, dat gy 't licht der Zon, te zien niet waardig zijt
 Door uw' te vuyle, en genoeg bestrafte, zonden;
 Die voor het klaarite-licht zijn duyfternis bevonden:
 Schrick, dat uw' gruwelen zoo hoog geklommen zijn,
 Dat het is duyfternis voor 's Hemels Zonne-schijn.
 Dat is een swaare Eclips. δ God! zoo uwe Lamppen
 Niet braaken door de mist, van onze swarte damppen,
 Van onze gruwelen, die ons het licht verbiên,
 Dat wy uw' Majesteyt by duyfter maar en zien,
 Wat zoud' het zijn met ons, met ons en onze kind'ren?
 Wy zouden als het sneeuw voor 't Zonne-licht vermind'ren,
 Verdorren als een riedt. Een yeder van ons ga
 En reeken (is 't te doen?) zijn boosheyd vlijtig na,
 Hoe menigmaal dat hem Eclipzen zijn verscheenen;
 Wat donkker op zijn Ziel (door vleesch, en bloedt, en beenen,
 Haar lustig aangeplakt) hem maakt als noch zoo swart:
 En smeek' met bidden dan die duyfternis van 't hart;
 Dan zal zoo lichtelijk geen duyfter ons vervaaren.
 Die licht is in den H E E R zal hy in 't licht bewaaren.

J. BOGAARD.

Op

Op de

VEINZENDE TORQUATUS.

V A N

G. B R A N D T.

EEn ongemene BRANDT rijst Amstel, uit uw' stroomen,
 Ontvonckt door hemels vier; ten hemel opgenomen
 Door vleugels van de Faem. Een jongeling, die spreeckt
 Met veerzen daar een man, een dobb'le man in steect,
 Een jongeling die nooit veel letters heeft gegeten,
 Beschaemt en overtreft geletterde Poëten.
 Zo gaet natuurs verstand hier boven kunst en leer.
 Zo springt de nieuwe geest in ouder jaren eer,
 In ouder jaren Oest. Delente van sijn leven
 Baert rijper herffen-vrucht dan grijse baerden geven.
 Met wond're deftigheid doordondert hy 't toonneel,
 Ontworstelt ons de ziel, en voert ons beter deel
 Uit 't lichaem door het oor. Hy doet ons in sijn rijmen
 Verbaest, verstomt, verruckt, en opgetogen swijmen.
 Hy schijnt een Sophocles herboren aen het Y;
 Hy dreunt als Seneca. Geveinsde rasery
 Daer wraeck-sucht onder smoockt, bootst 't ongeveinsde rasen
 Zo nauw, zo wijslijck nae, hy maect zo juist den dwasen
 In veinsende Torquaet; hy speelt zo wel die roll',
 Dat ieder sweert en roept; TORQUAET IS WAERLYCK DOL.
 Zo kan sijn konst natuur naturelijck gelijcken.
 Zo wil sijn konst natuurs naturelijckheydt niet wijcken.
 O luister-bloem der jeughdt, aen Musen borst gevoedt,
 En in de wiegh gequeeckt met Hippocrenes vloedt,
 Die ghy voor zoch opswolgd! ô die de Hippocrene
 Doet springen uit uw' Y, die Roomen en Athenen

In

In Amftel-taal beroept ! o recht' Apollos foon,
 Die uit fijn vader-landt in u quam met 'er woon !
 O groote Uchtend-Son, zo vroegh, zo hoogh gerefen,
 Is dit uw' morgen-ftondt, wat fal uw' middagh wefen ?
 Loopt uw' begin zo verr', waer fal uw' uit-eind' ftaen ?
 Met wat een laure-pruick fult ghy te bedde gaen ?
 Uw' Noron, weder-gaë van Nero, die fijn moeder
 Van kant hielp uit genucht ; uw' Noron, die fijn broeder
 Verftreckte voor een beul ; die geile dwingelandt
 Verkrachte Juliaan', en gy mijn ingewant,
 En gy mijn herffen-huys, en gy mijn hert en finnen,
 Maer met een foet geweld. Gy doet een icder minnen
 Uw' hoofts papiere-kindt. een ongeveinsde vlam,
 Een algemene brandt dwingt 't prachtigh Amfteldam
 In liefde van uw' geest onleffelijck te blaecken.
 Heel Hollandt water-tand uw' oor-banket te fmaecken,
 Daer d' Amftel in verfuipt. uw' voet-maets tover-tael
 Verover't ons gemoedt, en treckt ons altemael
 Betover't uit ons felfs, gelijk als uw' Byrrhene
 Haer pol, haer Noron deë. ô kon ick u ontleenen
 U felfen of uw' penn ! ô fo in BRUNO ſtack
 Een vonckje daer mijn' BRANDT fijn fegen over ſprack !
 Of leerde hy my eens het vliegend' peerdt gebruicken !
 Of mocht ick met mijn' hooft in Caſtalis eens duicken,
 En fwemmen daer een poos, en koelen daer mijn' luſt,
 Mijn' yver tot uw' roem die nooit werdt uitgebluſt !
 Of mocht ick eene nacht op uw' Parnaffus dromen,
 Om ſchielijck een Poët dan voor den dagh te komen !
 Ick fouw, met rymery beſwangerdt en bevracht,
 Gaen baeren t' uwer eer brein-popjes dagh en nacht.
 Maer, Jongeling, wiens naem niet fal, niet kan veroud'ren ;
 Uw' lof is rechte-voort geen pack voor deſe ſchoud'ren,
 Ick till'er geenſins aen. Het waer te ſwaeren laſt.
 Oock, nu ick 't overweegh, en dieper onder-taſt,
 Ick ſchricke voor dit werck, dat niet alleen beſwaerlijck
 Om uit te voeren is ; ick vindt het oock gevaerlijck.
 Hoor: ſchoon my 't geefſtig' ſap, dat ſtramme ſinnen roert,
 En rap en vlotigh maeckt, van u wierdt toegevoert ;

En schoon de heingfte-bron, en schoon uw'aed'ren borsten
 Tot lessing'mijner dorst, noch souw ick liever dorsten;
 Want, dronck ick 't hoeven-nat, ick brande mondt en handt,
 Dewijlick fulcke vocht most haelen uit de BRANDT.

HENRICK BRUNO.

B Y S C H R I F T E N.
 R O M E.

Imperium sine fine dedi.

DE Bouwheer Romulus zijn' naem gaf aen de veste
 Van ROME, welx gezagh op twee paer wijzen draeft,
 Door Köningsdom, door 't volck, en 's volcks gemeene beste;
 Door Keizer en door Paus, van Constantijn begaeft.
 Des weerelts Hoofstfadt wert de Monarchy beschoren:
 Zoo heerschtze in Julius en JESUS erfgebiedt;
 Het kruys drong door, daer zwaert noch standert in kon booren.
 Sint Peters myter wijckt voor Cezars lauwer niet.
 Hoed' afgront brulde, om zich aen Christus stoel te wreken;
 Noch hoort men, uit Godts stoel, hier Godts orakel spreken.

K U E.

K E U L E N.

Patrium servavit honorem.

Aertsbisschoplijke stoel, de voorste Keurvorstin.
 Van drie, juweel des Rijns, van 't Rijck en 's Keizers steden,
 Geboortestadt en eer van d' oude Keizerin,
 Uw stichtster, na Agrip, hoe vroom hebt ghy gestreden
 Voor 't Kruislam, sedert uw Matern, Sint Peters handt,
 U ruckte van Teutaets en Hesus woutaltaren;
 Getrouwe dochter van de Roomsche Kerck, ghy spant
 De Kroon in Heilighdom en Godtsdienst te bewaren.
 Uw Kercken, in getal, op't jaerlijx daghtal slaen.
 Men ziet de zon van Rome in Keulens halve maen.

A N T W E R P E N.

Alias inter caput extulit Urbeis.

ANTWERPEN liet den droom van Reus en handtol varen,
 En 't werpen van de hant, aen d' oevers van het Schelt;
 Die Marckgravin des Rijcks, en Koopstadt, rijk van waren
 Haer beurs en zenuw steef met in-en uitheemsch gelt.
 Een paerle aen Flippus kroon. en zelf de kroon der steden
 Van gansch Europe, en als een lamp voor 't hoogh altaer,
 Verlichtze met haer' glans godtv ruchticheit, en zeden,
 En kunsten, en bewaect de lantgrens in gevaer.
 Hoewel de stroom en muur en burgerwacht haer stercken;
 Haer sterckxste burgh is Godt, zijn Moeder, en haer kercken.

J. V. VONDEL.

B E S L U I T.

DE KRAAM van KLIO, die aan yders oog en
Verschaft geen hand- maar harzen-schildery,
Zal in een ander opening vermoogen
Niet min te toonen puik van poëzy.

